



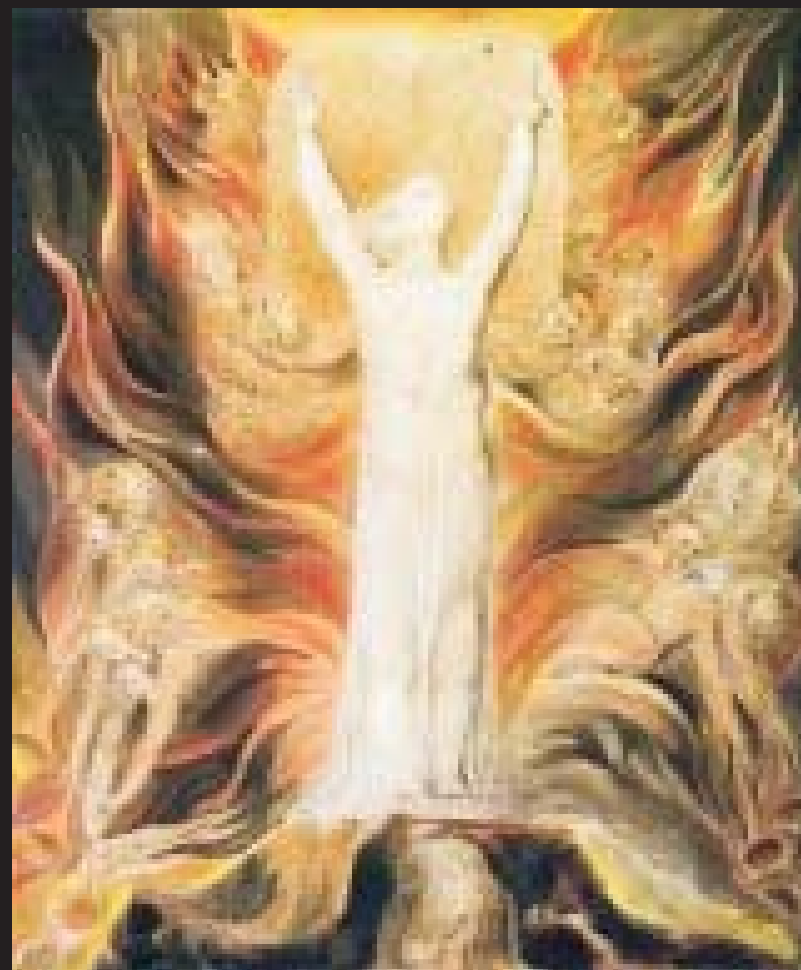
Valeriu DULGHERU

BASARABIE RĂSTIGNITĂ

Basarabie răstignită *10

Născut la 9 martie 1956 în comuna Cârpești, județul Cahul. Absolvent cu mențiune al facultății de mecanică a Institutului Politehnic din Chișinău (1978), specializarea *“Tehnologia Construcțiilor de Mașini”*. A susținut teza de doctor în tehnică (1987) și de doctor habilitat în tehnică (1995). Autor a peste 700 de lucrări științifice, inclusiv 35 manuale și monografii și 168 brevete de invenție. Autor a peste 400 articole de publicistică. Laureat al Premiului de Stat în domeniul Științei, Tehnicii și Producției (1998), Laureat al Medaliei de Aur a Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală OMPI, Geneva (2004). Laureat al Premiului *“Inovatorul Anului 2006”*. Inventator de Elită al României (1994), Om Emerit (Inventator Emerit) al Republicii Moldova (1995). Laureat al Ordinului *“Merite de l’Invention”* Bruxelles (2008). Laureat al Ordinului *“Leonardo da Vinci”* Iași (2009). Laureat al Ordinului *“Gogu Constantinesc”* Cluj Napoca (2012). Laureat al Premiului săptămânalului *“Literatura și Arta”* (1999, 2000, 2001, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012). Membru al Biroului Asociației Inginerilor din Moldova. Membru-corespondent al Academiei Româno-Americane de Științe și Arte (2003). Membru de Onoare al Forumului Inventatorilor Români (2007). Membru al Comisiei de Experți a CNAA (secția tehnică). Redactor-șef adjunct al revistei tehnico-științifice *„Meridian Ingineresc”*. Membru al Consiliului editorial al revistelor: *„Intellectus”* AGEPI; *“Fizica și Tehnologiile Moderne”*, Chișinău; *„Tehnologia Inovativă. Construcția de Mașini”*, ICTCM București; *“Tehnocopia”*, Bălți; *„Analele Universității Ovidius, seria „Inginerie Mecanică”*; *„Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați, seriile „Inginerie Mecanică” și „Metalurgie”*; *„Analele Universității Ovidius, seria „Inginerie Mecanică”*; *„Analele Universității din Petroșani”* ș.a.

Valeriu DULGHERU



CZU 94 (478)+323(478)
D88

Valeriu Dulgheru

Basarabie răstignită (10)

Editura Tehnică (UTM)

Chișinău 2014

Coperta: Valeriu Dulgheru

Pe copertă: pictură de William Blake

*Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Dulgheru, Valeriu*

*Basarabie răstignită: [în vol.]/ Valeriu Dulgheru. –
Chișinău: Tehnică - UTM, 2014. - ISBN 978-9975-45-215-1.
[Vol.]10 -2014. – 279 p. -150 ex. -ISBN 978-9975-45-292-2.*

*94(478)+323(478)
D 88*

***Procesare computerizată
Valeriu Dulgheru***

Prezentare grafică: Natalia Dulgheru

ISBN 978-9975-45-215-1

© Valeriu Dulgheru, 2014

CUPRINS

Prefață.....	5
1. Basarabie încotro?.....	7
Un război care nu se mai termină.....	9
Am pierdut dreptul de a mai comite greșeli.....	13
Va fi ori nu va fi ales prim-ministrul?.....	18
Basarabia – un tărâm al paradoxurilor.....	23
Cât timp o să mai călcăm pe greblă.....	31
Salvați Partidul Liberal!.....	37
Răstignirea Basarabiei în săptămâna patimilor.....	43
Șovinul Rogozin iarăși ne-a jucat festa.....	51
Alianța a murit. Trăiască Alianța!.....	57
Ce facem mai departe domnilor lideri AIE?.....	61
Coaliție, păzea! Kremlinul ne pregătește scenariul georgian.....	67
Sesiunea parlamentară de iarnă – vară s-a încheiat. Care sunt rezultatele?.....	72
Probleme ale Partidului Liberal.....	80
Forfota electorală a început deja.....	87
Kamikazii din politica basarabeană.....	94
Democrați din toate partidele, uniți-vă.....	99
A început numărătoarea inversă.....	106
Involuția dreptei basarabene.....	112
Mămăliga comunistă nu a explodat.....	117
Examenul Vilnius l-am susținut cu brio. Ce facem mai departe?.....	123
Coaliția forțelor democrate, iarăși pe muchie de cuțit..	131
Partidul Liberal Reformator – într-un ceas bun!.....	136
Liberali fiți atenți! Forțele negre ne împresoară.....	141
1812–2012, 200 de ani de la răstignirea Basarabiei	149

2. Socialism și panslavism.....	157
Despre seceră și ciocan și alte simboluri.....	159
Dodon și dodonismele lui socialiste.....	167
Carpații – centru al slavismului, un nou-vechi fals panslavist.....	174
Popoarele care nu au istorie o inventează.....	180
Un semiadevăr este mai periculos decât o minciună....	187
 3. Românii – primul popor creștin.....	 193
Adânci sunt rădăcinile creștine ale poporului român...	195
1700 de ani de creștinism liber în Europa.....	203
„Noaptea Sfântului Andrei” – o carte de căpătâi de istorie a apariției primului popor creștin.....	209
 4. Portrete în timp, opinii, reflecții.....	 213
Nicolae Dabija - un om cu spirit ales.....	215
Gheorghe Ghidirim - un om cu inimă și mâini de aur...	219
A mai căzut o stea – astrul Grebenicov.....	228
Profesorul Pavel Topală – un pilon al învățământului real în „ <i>Capitala de nord</i> ”.....	236
Vasile Rusu – profesor și combatant la luptele de pe Nistru.....	241
Nimeni nu-i proroc în țara lui.....	244
Bădărănismul antibasarabeian al derbedeului Banciu...	248
Cum s-a născut denumirea „ <i>Moldova</i> ”.....	256
Găgăuzia – un alt cal troian al Rusiei.....	263
Declarația Forului Democrat al Românilor din Republica Moldova „ <i>Să nu ratăm șansa istorică a Summitului de la Vilnius</i> ”.....	271
Aprecieri.....	275

PREFAȚĂ

Basarabia, acest ținut din totdeauna al românilor, ce se înțelege în aceeași limbă românească, ajunge să fie „**răstignită**”, la figurat, semnificativ printr-o metaforă păunesciană („*Se urcă Basarabia pe cruce/ Și cuie pentru ea se pregătesc,/ Și primăvara jale ne aduce / Și plânge iarăși neamul românesc...*”), metaforă aleasă și folosită de autor în titlul ciclului de scrieri „**Basarabie răstignită**”. Autorul consideră că Basarabia a fost „**răstignită**” odată cu semnarea *Tratatului de la București* din 16/28 mai 1812, prin care Imperiul otoman cedează, fără ca să-i aparțină (!), această minunată parte a „*Moldovei lui Ștefan*”, rușilor. Când spunem, „**răstignire**”, ne ducem cu gândul la crucificarea Domnului nostru Iisus Hristos. Ce vină are Basarabia să fie astfel pedepsită? Ce vină au românii basarabeni să fie mereu la coada imperiilor și Uniunilor? De ce, de peste 200 de ani încoace Basarabia este mereu răstignită și „*re-răstignită*”, până chiar și-n zilele noastre? Răspunsuri la aceste întrebări se regăsesc adunate și reactualizate, poate mai bine ca oriunde, în paginile scrierilor, marcate de înalt spirit patriotic și simț al adevărului istoric, semnate cu mare demnitate de către **Valeriu Dulgheru**, intitulate generic „**Basarabie răstignită**”. Cele 10 volume, editate până acum de autor, reprezintă mai mult decât o culegere de eseuri militante, apărute în periodicul „**Literatura și Arta**”, în ultimii aproape 15 ani.

În acest al X^{-lea} volum „**Basarabie răstignită**”, autorul se simte, parcă, însuși răstignit, pe-o cruce, la o răscruce de drumuri, când Basarabia mai poate fi sfârtecă. În fiecare pagină, inginerul Valeriu Dulgheru, acaparează cititorul, atât prin patima, cu care i se adresează, cât și cu exactitatea datelor și argumentarea logică, pe care o folosește, în fiecare comentariu al evenimentelor, răspunzător parcă, să respecte rigoarea științifică.

Luată ca un tot unitar, această carte prezintă un model de *atitudine patriotică revoluționară a unui intelectual*, apărător de neam, cu simțul datoriei de a-și face publică părerea asupra spuselor și faptelor unor politicieni contemporani, demnitari aleși, pe care îi îndeamnă să aibă cu sfințenie grija așchiei de popor ruptă din trupul Marii țări a românilor. Prin cele scrise autorul se dovedește un susținător al doctrinei liberale, un admirator al faptelor bune al multor liberali, actori ai scenei politice prezente, dar și încrezător în șansa coborârii de pe cruce a Basarabiei și basarabenilor, prin forțe proprii, printr-o politică dreaptă a conducătorilor, spre o perspectivă cu adevărat democratică, prin promovarea importantelor valori autohtone, de care întreaga Europa ar putea avea mare nevoie.

Lucrarea este împărțită în 4 părți. Primul capitol intitulat „*Basarabia încotro?*”, cel mai bogat, cuprinde analize, comentarii, atenționări pentru politicieni și nu numai, prezentate într-o ordine cronologică, publicate în periodicul „**Literatura și Arta**” din Chișinău (în perioada martie 2013 – ianuarie 2014), aducând cititorul la o tensiune apropiată de cea a autorului, foarte prins de importanța faptelor, ancorat în realitatea momentului istoric,

din viața țării, *Basarabia - mereu răstignită*. Subiectele sunt abordate într-o dinamică impresionantă, de către autorul-analist politic, parcă căutându-se monitorizarea evoluției evenimentelor, în dorința optimizării deciziilor conducătorilor, pentru menținerea Basarabiei pe drumul cel mai bun.

În capitolul al II-lea, „*Socialism și panslavism*” atitudinea autorului este îndreptată către politica practică în Republica Moldova de azi și unele aspecte doctrinare, aflate uneori în contradicție cu orientările anunțate de reprezentanți ai partidelor politice, preocupați mai mult de putere decât de rezolvarea marilor probleme ale statului. Citându-l pe profesorul, scenaristul Milovan Vitezovic „*Din două jumătăți de adevăr se poate face o mare minciună*”, autorul aduce argumente foarte convingătoare de faptul că „*Cel mai periculos lucru este că aceste structuri de falsificare știu să se acomodeze la etapa istorică respectivă, la zona unde este răspândit falsul, fapt ce face ca semiadevărurile să fie de mulți percepute drept adevăruri*”.

Cel de-al III-lea capitol „*Românii - primul popor creștin*” conține referiri interesante la importanța rădăcinilor creștine ale românilor, popor cu drept deplin de a se alătura cu fruntea sus marilor puteri din Europa, care au marcat recent 1700 de ani de creștinism liber în Europa, odată cu promulgarea Edictului de la Milano, așa cum ne informează și autorul, anul 313 fiind anul eliberării „*actului legal de naștere*” a creștinismului.

Ultimul capitol, „*Portrete în timp, opinii, reflecții*”, adună câteva scrieri, care reflectă esența înțelepciunii citatului folosit de autor din opera clasicului A. Vlahuță: „*Sunt mulți chemați - puțini aleși*”. Aleșii autorului sunt personalități de necontestat, „*din categoria oamenilor care restituie altor oameni mult mai multă lumină decât primesc*”, dedicați bunului mers al societății, apărării valorilor culturale ale neamului, oameni care au înțeles sacrificiul pentru cauze nobile.

În finalul cărții se prezintă Declarația Forului Democrat al Românilor din Republica Moldova „*Să nu ratăm șansa istorică a Summitului de la Vilnius*”, prin care prezintă „*șansă pentru desprinderea de trecutul sovietic, lichidarea consecințelor pactului Molotov-Ribbentrop din 23 august 1939*”.

Ca aspect general al lucrării, demnă de remarcat este și simbioza scrisului cu grafica fin aleasă cu talent și inspirație excepțională de **Natalia Dulgheru**, încă o dovadă clară a mentalității și atitudinii familiei de intelectuali, DULGHERU, unită în trup și suflet, luptătoare, pentru o cauză nobilă, aceea de a apăra cu demnitate *Basarabia românească* din actuala Republică Moldova, a apăra un popor cu merite evidente de a se alătura democrației și civilizației europene. Și acest volum din ciclul „*Basarabie răstignită*”, se încadrează în colecția de opere militante, pentru un viitor luminos al tuturor românilor, liberi la un trai împreună, fără opreliști inventate, fără prigonire ori granițe despărțitoare de neam.

Prof.univ.dr. Dumitru MNERIE

Primul Rector al Universității IOAN SLAVICI din Timișoara
actual Președinte al Consiliului Academic

CAPITOLUL I

Basarabie încotro?

„Europa e formată din trei familii de popoare: familia popoarelor germane, a celor latine și familia popoarelor slave. Părerea mea e că dominantă e latina și spiritul european nu e nici slav, nici german, ci latin. Latinitatea e dominantă europeană”.

(Petre Țuțea)



UN RĂZBOI CARE NU SE MAI TERMINĂ

Războiul fratricid între cei trei nu a luat sfârșit nici chiar după vizitele dlor M.Ghimpu și V. Filat în capitala Europei și întâlnirile cu granzii ei (Barroso, Merkel ș.a.). Conștientizând pericolul rusesc pentru destinul european al Republicii Moldova, mult răbdătorii noștri parteneri europeni (cât oare vor mai răbda ambițiile unor copii obraznici?), la sigur, i-au sfătuit să se împace, să păstreze Alianța și să ajungă cu bine până la semnarea celor trei acorduri la summitul de la Vilnius. Însă, se pare, în van își pierd timpul „*prietenii noștri europeni*” cu niște kamikaze basarabeni încăpățânați. Jocul de-a supărații dintre cei trei (în special, dintre M. Ghimpu și V. Filat) a întrecut orice limite. Pe un părinte nu-l interesează cine a început sfada dintre cei trei fii ai săi. La început îi potolește, mai apoi se descurcă în cauzele conflictului. Și pe noi, alegătorii AIE (care suntem un fel de părinți ai Alianței), nu ne interesează acum cine a început primul sfada între cei trei. Acum trebuie făcut tot posibilul pentru a salva marea noastră speranță europeană aflată în pericol. Dar acest lucru poate fi făcut doar prin păstrarea AIE.

Dar, dlol lideri AIE, fiți siguri, alegătorii dvs. nu sunt atât de proști cum îi consideră unii. Va veni timpul (să sperăm mai târziu, în alegerile ordinare, nu anticipate) când acel (sau acei) care a(au) pus interesul personal, de partid sau de gașcă mai presus de interesul național va (vor) fi taxat(ți). Așa cum s-a întâmplat cu I. Roșca: de la 10-12% de mandate obținute constant pe parcursul a 18 ani în alegerile precedente să ajungi la 0,5% în ultimele este un argument. Nu vă jucați cu focul. „*Din scânteie se va aprinde flacăra*” a fost și este lozinca comuniștilor bolșevici. Din această, deocamdată, scânteie prin eforturile conjugate ale comuniștilor și acoliților lor (psd, patri(h)oții Moldovei, Antimafia ș.a.) și prostia voastră, stimați lideri ai AIE, într-adevăr, se va aprinde o mare vâlvătaie, care va mistui și vlăstarele acestei tinere democrații basarabene, răsădite de voi cu atâta greu. Este poate ultima șansă (în ultimii 200 de ani) a prea pătimitei așchii de popor român de a scăpa

de „*estul sălbatic*”, care devine tot mai periculos pentru noi sub „*împărăția actuală*” a lui Putin.

Responsabilitatea pentru această mare crimă împotriva celor care v-au crezut, care s-au văzut atât de aproape de visul împlinit, va fi a voastră, numai a voastră. Unde e astăzi Roșca, care a deturnat (la sigur, la comanda Moscovei!) mersul proeuropean al Republicii Moldova în 2009? La groapa de gunoi politic. Unde veți fi voi dacă nu veți face tot posibilul pentru a semna în toamnă la Vilnius cele trei acorduri? La sigur, tot acolo. Poporul rabdă, însă nu iartă prostia omenească, chiar dacă e numai prostie, nu mai mult.

Cine ar mai putea modera acțiunile sinucigașe ale celor trei? „*Domnul Președinte trebuie să facă dreptate în anul acesta. De el depinde dreptatea*”, a subliniat după venirea de la Bruxelles liderul PL, Mihai Ghimpu. Da, însă doar atunci când o să-l ascultați. „*Dumnezeu te ajută, însă în traistă nu-ți pune*”. În „*traistă*” va trebui să puneți fiecare dintre voi și atunci președintele Nicolae Timofti (o personalitate cumpătată, responsabilă, un om la locul lui, însă batjocorit pe nedrept de tot soiul de clovni politici, precum Iu(da) Roșca, care într-o emisiune de la scandalosul post Publika TV, cu aere de mare cunoscător în ale politicii, opera cu termeni gen „moș Timofte”, „*paiață*” ș.a.) vă va ajuta. Pe 17 martie 2012 am așteptat, înghețând în fața Parlamentului, vestea alegerii Președintelui, zădărniciind intențiile unor derbedei comuniști de a bloca lucrările Parlamentului (de altfel, și pe 5 martie 2013, înghețând tot în fața Parlamentului, am aflat proasta veste de demitere a guvernului Filat). Ne-ați chemat pe noi toți să-l acceptăm, să-l ascultăm cu toții și noi l-am acceptat. Acum trebuie să demonstrați voi înșivă că îl ascultați. Faptul că obtuzul V. Voronin nu-i dă ascultare este explicabil. Cu cât mai rău pentru noi toți acum, cu atât e mai bine pentru el. El a refuzat chemarea la dialog a președintelui, invocând „*nelegitimitatea și caracterul criminal al regimului actual de guvernare...Eu nu mă joc cu ei* (niște bandiți, hoți – n.n.) *în nici un fel de jocuri. O să mergem până la urmă* (să sperăm că acest „*până la urmă*” este groapa de gunoi a Istoriei!)”.

Adevărat urmaș al kamikazilor bolșevici gen Che Guevara. Cu Voronin, Tkaciuk, Muntean ș.a. e clar. Mă întreb însă cum au putut democrații și liberal-democrații, care, în opinia comuniștilor, au format o guvernare „nelegitimă și criminală”, să voteze recent alături de comuniști? Cum și-a permis dl M. Ghimpu să-l amenințe pe președinte cu demiterea alături de comuniști? Sper și cred să fi fost doar o formă de șantaj, nu însă cea mai bună.

Revenind la rolul Rusiei, este clar că aceasta este implicată în criza politică de la Chișinău, chiar dacă nu există dovezi directe. Faptul că Rusia niciodată nu a ascuns că are interese geopolitice în străinătatea apropiată (un mod de gândire rusesc defectuos: China, care are vreo mie de km hotar comun cu Rusia, nu intră în „vecinătatea apropiată”, iar Republica Moldova, aflată la vreo 700 km de Rusia, are „onoarea” să fie inclusă în categoria „vecinătatea apropiată”) confirmă în mod indirect implicarea ei și în acest caz. Nu cred că este cazul de a prezenta neapărat documente care confirmă această implicare. În primul rând, chiar dacă există aceste documente, ele sunt bine secretizate. De regulă, serviciile secrete, în special cele rusești, știu să țină în secret astfel de documente. Un exemplu cras este cel al Protocolului secret la Pactul germano-sovietic „Ribbentrop-Molotov”, care a fost desecretizat doar peste circa 70 de ani de la semnarea lui. Și în criza politică actuală declanșată în Republica Moldova avocații Moscovei au sărit în sprijinul ideii de neimplicare a Rusiei, invocând că nu există dovezi directe.

Cercetătorii știu că la adevăr se poate ajunge și pe căi indirecte. Să încercăm să confruntăm unele evenimente, care au avut loc în ultimul timp în unele țări din Europa de Est. Doar la două zile după demiterea Guvernului Filat viceministrul Afacerilor Externe, dl Andrei Popov, este invitat la Moscova. O zi mai târziu este invitat pentru consultări președintele Ucrainei, V. Ianukovâci. Întâmplător!!!, însă aceasta se întâmplă imediat după summitul „Ucraina – UE”, unde Ucraina a primit asigurări de susținere a aderării sale la UE la summitul de la Vilnius. Deci e clar că Moscova va încerca

implementarea variantei georgiene (tot mai multe argumente spun că actualul prim-ministru al Georgiei, miliardarul Bidzina Ivanișvili, care practic l-a scos pe linie moartă pe președintele actual Miheil Saakașvili, este agentul Moscovei) în cazul noului guvern al Republicii Moldova. „Cred că Rusia ar fi deranjată de orice situație în care Republica Moldova devine un stat consolidat, viabil și cu o perspectivă clară europeană. Acest lucru cu siguranță că deranjează Rusia și vedem că Rusia începe deja să ia contramăsuri. Contramăsurile includ încurajările Tiraspolului să rămână intransigent în negocierile pentru reglementarea conflictului”, susține analistul politic de la München Vladimir Socor într-un interviu pentru postul de radio Europa Liberă.

Este clar că Rusia va face tot posibilul pentru a încerca să repete scenariul georgian în Republica Moldova. Întrebarea de bază în acest caz este: cine va fi în rolul lui Bidzina Ivanișvili în Basarabia? Cine dintre cei trei lideri este sau devine „calul troian” al Kremlinului în Alianță? Noi, alegătorii, am făcut imposibilul și le-am dat pe tavă democraților 59 de mandate, iar ei timp de aproape trei ani de zile nu au știut să le folosească eficient. Având cea mai mare încredere a alegătorilor, ei trebuiau să facă tot posibilul pentru a nu risipi victoria, pe care noi, alegătorii, le-am pus-o pe tavă. De ce ei nu au făcut tot posibilul ca o Alianța amorfă și slabă să se transforme în una de beton acum, în acest moment foarte important pentru destinul european al Basarabiei? „*Moldova fără comuniști*”, „*principii și valori*”, „*Alianța pentru Integrare Europeană*” au devenit expresii atât de compromise. Cu ce lozinci noi vor ieși ei în viitoarele alegeri? Electoratul democrat, bunii noștri prieteni externi, care ne doresc sincer, dezinteresat integrarea europeană și ieșirea de sub influența Rusiei, se dezamăgesc tot mai mult de capacitatea conducătorilor noștri de a ne scoate, în sfârșit, din această mocirlă și a pune capăt unui război fratricid care nu se mai termină.

Literatura si Arta, nr. 12, 21.03.2013

AM PIERDUT DREPTUL DE A MAI COMITE GREȘELI

„Românii (basarabeni – n.n.) au pierdut dreptul de a comite greșeli nepedepsite.”
(Titu Maiorescu)

În acești peste douăzeci de ani extrem de tulburi și incerți, clasa politică basarabeană a comis atâtea greșeli în domeniile politic, economic, moral, încât am pierdut orice drept de a mai comite noi greșeli, nefiind pedepsiți. Adoptarea variantei zero, adică acordarea cetățeniei Republicii Moldova tuturor trăitorilor Republicii Moldova la acel moment, chiar și celor care nu o doreau, a fost o bombă cu efect întârziat, efectul simțindu-se astăzi, când mai mulți alogeni au o atitudine dușmănoasă față de noi, națiunea de bază.

Reforme economice și sociale nerealizate au dus la faptul că o treime din populație – cea mai productivă – a părăsit Republica, baștina, familiile în căutarea unor surse de existență. A fost compromisă serios instituția familiei, atât de rezistentă la românii basarabeni pe parcursul sutelor de ani, care, de fapt, este baza oricărei societăți. Cât de alarmant este acest lucru vorbește și rezultatul unui sondaj efectuat de o jurnalistă germană în una din clasele întâi de la școala din Cârpești (satul meu de baștină), unde la întrebarea „*Cine are părinți plecați peste hotare?*” două treimi dintre copii au răspuns afirmativ. Este un fenomen extrem de periculos pentru o societate. De asemenea, privatizarea defectuoasă, inclusiv în sectorul agrar, care nu a luat în niciun mod în calcul (cum a fost în România, de exemplu) contribuția părinților și a bunicilor la crearea bunurilor din colhozuri, a fost o altă eroare, o nedreptate comisă față de părinții noștri.

Adoptarea unei legi imperfecte și a unui mecanism defectuos de implementare a limbii române în toate sferele

sociale și de educație a condus la faptul că nici astăzi, după peste douăzeci de ani de așa-numită independență, alogenii nu cunosc și nu doresc să vorbească limba de stat – limba română. Drept model pentru noi ar fi nu numai Țările Baltice, care au știut cum să implementeze legile privind limbile lor în toate sferele, dar și vecina noastră Ucraina, care a făcut acest lucru mult mai bine decât noi. Chiar și în Rusia au fost luate diferite măsuri de apărare a limbii ruse, pe care, de fapt, nu o paște nici un pericol. Ca rezultat, astăzi avem noi generații de alogeni care, ca și părinții lor din anii '90, nu vorbesc limba română, nu doresc să o vorbească (nu au nevoie de ea fiindcă se descurcă de minune doar cunoscând limba rusă). Ei învață orice limbă străină, chiar și chineza, numai nu româna, atât de tare o disprețuiesc.

În plan politic am tot călcat prin străchini, tot oscilând, aducând la cârma guvernării exponenți politici atât de controversați, cum au fost blocul agrariano-interfrontist și pcrn, asistat major de ppcd, astfel încât bunii, sincerii noștri prieteni europeni rămân buimăciți de aceste pendulări cu prea mare frecvență. Spunea Petre Țuțea că românii au știut întotdeauna că nu orice pasăre care zboară se mănâncă, referindu-se la eșecul mișcării socialiste în România. Iată că românii basarabeni s-au lăsat amăgiți în repetate rânduri de această ideologie criminală comunistă anacronică pentru români. De asemenea, inconsecvența proverbială a conducătorilor, care s-au perindat de la 90' încoace, în planul orientării proasiatice sau proeuropene, ne-a jucat festa pe parcursul acestei perioade. Au mai fost comise și alte gafe în această perioadă incertă.

Însă cea mai mare gafă a elitei politice, care ne-a costat cel mai mult, a avut loc în 1999, când, la inițiativa primei alianțe vizibile „*roș-oranj*” (vizibile, deoarece a fost și partea invizibilă a aisbergului, mult mai mare decât cea vizibilă. Într-un moment de sinceritate obtuzul V. Voronin a recunoscut că

prietenia lui cu I. Roșca este de lungă durată, să înțelegem, chiar de la începuturile mișcării naționale, luând în considerație perioada de timp nu atât de lungă de după '90), a sacrificat guvernul Sturza la doar o săptămână până la summitul de la Helsinki, la care alături de România ș. a. țări Republica Moldova urma să semneze acordul de asociere la Uniunea Europeană. Faptul unde este astăzi România (cu toate imperfecțiunile acestei aderări) și unde e Republica Moldova ne vorbește cel mai bine despre ceea ce am pierdut la 1999. A plătit cineva pentru această crimă, fiindcă numind-o gafă, ar fi prea moale? Nu! V. Voronin este bine mersi ditamai liderul de fracțiune parlamentară care, deseori, se simte stăpân la ședințele Parlamentului, speculând orgoliile celor trei lideri ai Alianței. Împreună cu fiul său Oleg, Voronin este proprietar al unei averi fantastice de peste 50 de miliarde de lei, acumulate preponderent pe durata guvernării sale (a guvernat bine, spre binele său și al familiei sale, adevărat părinte al familiei, nu și al „națiunii”), prea mari pentru o republică atât de săracită, cu un număr alarmant de oameni năpăstuiți (bătrâni neajutorați cu pensii mizere, copii abandonați etc.) aflați sub limita existenței. I. Roșca, chiar dacă nu mai este în politică, o duce bine, huzurind din averile acumulate „*în sudoarea frunții*” prin „*munca grea de politician*”!!! (ca și Lenin, întreaga viață a fost revoluționar de profesie și, ca și el, a huzurit pe bani nemunciți), mai fiind și prea mult băgat în seamă de diverse mijloace de presă. Cincisprezece ani pierduți sub aspectul reformelor în toate sferile. Speranțe distruse și iluzii deșarte. Experiență amară de revenire la totalitarism sub regimul autoritar al lui V. Voronin.

Și acum suntem în pragul unei noi gafe, catastrofale, de altfel, pentru destinul acestei așchii de popor român din Basarabia sau ce a mai rămas din ea. Este vorba despre recente gafe (să nu le numim mai dur – trădări) ale unor lideri ai Alianței, care au dus-o la marginea prăpastiei. „*Liderii AIE2*

au pierdut dreptul de a mai comite greșeli nepedepsite”, am spune noi. Acum plata ar fi prea mare – pierderea oricărei speranțe într-o posibilă integrare europeană a Basarabiei în viitor, dar poate pentru totdeauna. Iar aceasta este cea mai mare pierdere a acelor care au crezut în Alianța pentru Integrare Europeană, în capacitatea ei de a realiza ceea ce a promis în alegerile trecute și la începutul guvernării. Numai semnarea Acordurilor de Asociere la Uniunea Europeană și de liberă circulație ar mai putea înmuia pedeapsa celor trei lideri în viitoarele alegeri parlamentare ordinare. Posibilele alegeri anticipate ar fi catastrofale pentru partidele democratice.

Pedeapsa din partea electoratului pentru tot soiul de găinării politice și economice comise de componentele Alianței va fi de neimaginat. Electoratul poate uita momentan anumite gafe, dar nu iartă trădarea. Iar acest comportament al Alianței, investită cu atâta încredere din partea electoratului, nu este altceva decât trădare – trădare a speranțelor în integrarea europeană, a speranțelor într-o guvernare eficientă după guvernarea extrem de compromisă comunistă. În 1994, electoratul democrat nu a iertat unele gafe neînsemnate comise de primul parlament, care, de altfel, a fost cel mai profesionist. În 2001 electoratul democrat, de asemenea, nu a iertat gafele comise de Alianța pentru Democrație și Reforme și, în special, compromiterea ideii de integrare europeană. Dacă se va ajunge la alegeri anticipate și la nesemnarea Acordurilor la summitul de la Vilnius, după atâta susținere din partea partenerilor europeni, rezultatul va fi același – înfrângerea catastrofală a partidelor democratice – componente ale AIE2 nu atât prin votarea masivă a comuniștilor și a sateliților lor socialiști și social-democrați, cât prin absenteismul masiv al electoratului democrat proeuropean, dezgustat de guvernarea foarte proastă a Alianței. În loc să-i aplice o ultimă lovitură de moarte acestui mastodont pe picioare de lut – pcrn –, care se îndrepta sigur spre logicul final, fiind părăsit tot mai mult, precum corabia

naufragiată este părăsită de șobolani, componentele AIE, prin găinăriile lor, i-au întins o mână salvatoare. O altă mână salvatoare i-a fost întinsă pcrm-ului de către Comisia de la Veneția prin propunerea alogică de repunere în legalitate a simbolurilor comuniste – „*secera și ciocanul*”, interzise de Parlamentul de la Chișinău în toamna anului trecut. Vor conștientiza oare liderii celor trei partide de guvernământ gravitatea situației în care ne aflăm, pericolul care atârână deasupra noastră, precum sabia lui Damocle, faptul că nu mai au niciun drept la greșeli? Dă-le, Doamne, mintea moldoveanului cea de pe urmă. Luminează-le, Doamne, mințile. Coboară-i, Doamne, cu picioarele pe pământ. Fă-i să gândească, în sfârșit, și cu capul, nu numai cu...

Literatura si Arta, nr. 13, 28.03.2013

VA FI ORI NU VA FI ALES PRIM-MINISTRUL?

A fi ori a nu fi – iată care-i întrebarea noastră. Este eterna problemă hamletiană. La 5 aprilie suntem iarăși puși pe jar (a câta oară!). Președintele Nicolae Timofti a declarat că pe data de 5 aprilie (exact la o lună după demiterea guvernului Filat 3), Domnia Sa va propune candidatura prim-ministrului. Cine va fi această candidatură propusă de președinte? Este greu de presupus. Tratatativele mimate între cele 3 componente ale AIE2 la nivelul doi nu au hotărât mai nimic. Poate au fost luate unele decizii, însă membrii acestei comisii au fost foarte zgârciți în declarații. Dintr-un punct de vedere poate nu e cel mai prost lucru, luând în considerație situația incendiară între componentele AIE, unde orice declarație nehibzuită poate conduce la o explozie.

Candidatura propusă de PLDM rămâne a fi V. Filat, demis pe 5 martie cu votul comuniștilor, socialiștilor și al unei componente AIE – Partidul Democrat din R. Moldova. Partidul Liberal și Partidul Democrat sunt pentru o candidatură a PLDM, alta decât V. Filat (deocamdată). Partidul Liberal a declarat în repetate rânduri prin președintele său, M. Ghimpu, confirmând acest lucru și prin hotărârea Congresului Republican, care a avut loc duminică, 31 martie 2013. Una dintre cele mai vehiculate candidaturi alternative ale PLDM la postul de prim-ministru este ministrul de externe I. Leancă, acceptată unanim de ambele componente ale AIE – PL și PD.

Scrisesem odinioară într-un articol că în cazul când candidatura dlui V. Filat la funcția de prim-ministru nu va fi susținută categoric de celelalte două componente ale AIE – PL și PD –, candidatura lui I. Leancă ar fi cea mai bună găselniță în această perioadă crucială. O problemă cu care se confruntă Republica Moldova în acest an crucial este și semnarea celor trei acorduri la summitul din Vilnius. Ținând cont că ceea ce s-a obținut până acum în acest domeniu este meritul dlui I.

Leancă și al echipei sale, este clar că el ar fi cel mai indicat să finalizeze cu succes ceea ce a pornit atât de bine. Desigur, pentru dl V. Filat ar fi o problemă, o mare problemă această „marginalizare”. Însă în acest caz (dacă se va ajunge la aceasta și nu va fi posibilă nicicum alegerea Domniei Sale), în interes național, pentru a evita alegerile anticipate, atât de jinduite de comuniști, ar putea face un pas înapoi, concentrându-și atenția asupra pregătirii partidului pentru următoarele alegeri parlamentare – un lucru foarte important atât pentru partid cât și, în general, pentru Republică. În speranța că pcrm se va duce acolo unde-i este locul – la groapa de gunoi a istoriei (din păcate, prin multiplele găinării politice ale AIE-2, acestui hoit politic i-a fost efectuată o nouă transfuzie de sânge), urmându-și aliatul de nădejde – ppcd, PLDM este și ar trebui să fie în stare să devină un partid important.

Pentru realizarea acordurilor care vor fi semnate (dacă vor fi semnate?) la Vilnius este strict necesar ca următoarea guvernare după alegerile din 2015 să fie tot una democratică. Dar aceasta rămâne a fi o problemă după o guvernare liberal-democratică nu tocmai bună. Revenirea stângii la putere în viitoarele alegeri parlamentare este reală, nu neapărat fiind reprezentată de pcrm, care a intrat într-un proces ireversibil de dezintegrare (proces frânat acum din cauza prostiei democraților), ci de alte componente ale „stângii moldovenești” – noile și vechile partide socialiste, psd cu controversatul său lider V. Șelin, care a devenit o anexă a pcrm. Electoratul de stânga specific basarabean nu va dispărea odată cu dispariția pcrm-ului. El se va împărți între partiduțele de stânga, care promovează, în special, o politică prorusească antinațională. Sub acest aspect PLDM trebuie să rămână partidul în jurul căruia să se formeze o viitoare alianță liberal-democratică.

Deci, la 5 aprilie vom avea o zi fierbinte, va fi ca o hârtie de turnesol pentru cei trei lideri ai componentelor AIE2. Se va vedea foarte bine cum sunt plasate interesul național și

interesele personale sau de grup. Foarte mult va depinde nu de PD, care a demis guvernul Filat și ne-a băgat în această criză de guvern (țin totuși să menționez că a făcut acest lucru după ce V. Filat a procedat cu ei în același mod), ci de PL, de liderul ei, M. Ghimpu. În pofida diferitelor declarații speculative, Partidul Liberal, cu liderul lui – M. Ghimpu –, este cel mai puțin vinovat de declanșarea acestei profunde crize politice actuale. Se vehiculează tot soiul de speculații precum că dl M. Ghimpu ar fi cumpărat de V. Plahotniuc, s-ar afla în buzunarul lui. Cred că totuși este o speculație a unui grup de interese pentru a-l face să tacă pe acest lider. Neajunsul lui M. Ghimpu este poate caracterul prea impulsiv, că spune multor lucruri pe nume. Cu alte cuvinte, nu este politician în sensul utilizat pentru marea majoritate a politicienilor, care în interes personal sau de gașcă trebuie să mintă permanent. Analiza mai multor situații și argumentele Domniei Sale mă fac să cred că el a avut permanent rolul de a sta între cei „doi Vlazi” în interesul major de a menține Alianța. Putea s-o facă și el pe principialul, dar nu mai exista alianța liberal-democrată, care, cu toate neajunsurile ei, a fost cea mai bună construcție posibilă după alegerile din 28 noiembrie 2010.

Nu se pune întrebarea că Vlad Plahotniuc nu este cel pe care-l știm. Pur și simplu e la mintea cocoșului – fără Partidul Democrat (iar în el Vlad Plahotniuc are rolul hotărâtor) nu poate exista o alianță liberal-democrată. Mihai Ghimpu este în politică de peste douăzeci de ani și permanent s-a aflat pe poziții naționale, spre deosebire de alți politicieni mai bătrâni, care au pendulat permanent între diverse poluri. Dacă avea alte interese decât cel național, el de mult se pricopsea cu averi. Lucrul acesta l-am înțeles și în timpul întâlnirii dlui Mihai Ghimpu cu o parte din colectivul Universității Tehnice organizate pe data de 25 martie 2013 (nu prea am înțeles sensul acestei întâlniri, organizată, de altfel, foarte prost). În discursul său și cât privește răspunsurile la întrebările puse, dl Mihai

Ghimpu a fost foarte sincer (uneori poate prea sincer în fața camerei de luat vederi a postului de televiziune Publika – de unde a aflat despre această întâlnire, când majoritatea din blocul de studii unde a avut loc întâlnirea nu știa despre această întâlnire, cine a invitat-o?). M-a surprins, într-un fel, și modul nu prea corect în care au procedat unii colegi cu M. Ghimpu, de parcă la întâlnire ar fi fost invitat Igor Dodon sau V. Voronin.

Filiala Universității Tehnice a Moldovei din sectorul Râșcani a avut întotdeauna o prestație pronățională, începând cu primele mișcări din anii '90. Țin să menționez că în alegerile parlamentare din 1990 grupul Frontului Popular de la Universitate a făcut posibilă victoria lui Vasile Nedelciuc în fața rectorului Institutului Politehnic de atunci, Vasile Calmuțchi. La ultimele alegeri parlamentare de la 28 noiembrie 2010, în circumscripția formată, în special, de Universitatea Tehnică a Moldovei din sectorul Râșcani și trei case de locatari, Partidul Liberal a obținut 502 voturi, plasându-se pe locul doi după PLDM. În alegerile locale din 19 iunie 2011 Dorin Chirtoacă a obținut 1323 de voturi, iar I. Dodon doar 336 de voturi. S-a simțit că dl Mihai Ghimpu a venit la întâlnire cu o părere preconcepută (nu fără ajutorul unor sfătuitori) că Universitatea Tehnică a Moldovei se află în buzunarul lui Vlad Filat. Din păcate, a plecat și mai convins de acest lucru din cauza prestației colegilor prezenți la întâlnire. Dar aceasta absolut nu corespunde realității. În pofida gafelor pe care le mai comite, a declarațiilor uneori nu prea responsabile, totuși M. Ghimpu nu a meritat un astfel de tratament din partea unor colegi de-ai mei, pe care-i cunosc cu opțiuni clare pronăționale. El rămâne totuși cel mai vertical dintre politicieni, cel mai hotărât când este vorba de interesul național. Menționăm doar faptul că M. Ghimpu a fost cel care a format Comisia de examinare a crimelor comunismului în Basarabia, cel care a declarat ziua de 28 iunie (sărbătorită până atunci drept zi a

eliberării – o pată rușinoasă pe obrazul nostru și al sutelor de mii de conaționali masacrați de eliberatori, spălată, în sfârșit, de M. Ghimpu) drept zi a ocupației Basarabiei.

Și, în final, revin la evenimentul, care va avea loc la 5 aprilie. Foarte mult va depinde de poziția dlui M. Ghimpu în acea zi. Sunt sigur că Domnia Sa se va pătrunde de importanța majoră a momentului pentru destinul de mai departe al acestei așchii de popor român și va lua o decizie adecvată gravității momentului – formarea AIE-3 și evitarea alegerilor parlamentare anticipate, cu orice preț!

Literatura si Arta, nr. 14, 04.04.2013

BASARABIA – UN TĂRÂM AL PARADOXURILOR

„Oricine poate fi mânios, căci e lucru ușor, dar să te mânii pe persoana indicată, în gradul potrivit, la timpul potrivit, pentru pricina potrivită și în felul potrivit – aceasta nu se află în puterea oricui și nici nu e ușor”.

(Aristotel)

Dar ceea ce se întâmplă acum în acest colț de țară atât de prost guvernat sunt tocmai cazuri de răzbunare nu la gradul potrivit, nu la timpul potrivit, nu pentru pricina potrivită și, categoric, nu în felul potrivit. Tot mai mult se creează impresia că doar în Republica Moldova se pot întâmpla astfel de paradoxuri, care au loc, în special, în cel mai înalt for pentru orice națiune, forul legislativ. Odinioară îl comparam cu un teatru al absurdului. Acum nici teatru al absurdului nu poate fi numit. După numărul paradoxurilor și caracterul lor Republica Moldova bate, probabil, recordul nu numai în spațiul european. Atâtea lucruri stranie s-au întâmplat în ultimele trei luni, startul fiind dat la 10 ianuarie, când liderul Mișcării Antimafie, Sergiu Mocanu (întâmplător oare?), dă în vileag ce s-a încercat să se ascundă timp de trei săptămâni – incidentul vânătoresc de la Pădurea Domnească.

La 23 decembrie, chiar în ajun de Crăciun, într-o pădure din nordul Republicii, numită „Pădurea Domnească”, avea loc o vânătoare, la care au participat funcționari de rang înalt, inclusiv procurorul general al Republicii, V. Zubco. În timpul acestei „vânători domnești” a avut loc un caz tragic – a fost ucis accidental unul dintre participanții la vânătoare – tânărul de 34 de ani Sorin Paciu. Ulterior vom vedea că acest incident, utilizat în scopuri mârșave, ca o buturugă mică a răsturnat carul mare al Alianței, și așa grav avariat. În mod logic, procurorul general trebuia să informeze organele de drept chiar în aceeași zi, și acest caz ar fi fost examinat drept un accident de vânătoare cu consecințele respective. Din păcate, procurorul

general Zubco a procedat în stilul mentorilor săi sovietici – a încercat să mușamalizeze cazul (să ne punem întrebarea: câte alte cazuri a ascuns procurorul general Zubco în timpul aflării sale în această funcție foarte importantă pentru un stat de drept??). Din păcate, premierul Filat, în dorința aprigă de răzbunare, a căzut în această cursă. Pe data de 13 ianuarie, surprinzător nu numai pentru colegii săi de Alianță, M. Ghimpu și M. Lupu, dar și pentru colegii săi de partid, declară denunțarea Acordului AIE. Acest lucru l-a recunoscut mai întâi deputatul PLDM V. Ghilețchi, mai apoi și prim-vicepreședintele Partidului Liberal Democrat din Moldova, Iurie Leancă, admitând într-un interviu făcut pentru postul de radio „Europa Liberă” că „Vlad Filat a greșit atunci când a denunțat acordul de constituire a Alianței pentru Integrare Europeană”. *„Vlad Filat a denunțat acordul AIE fără a se consulta cu propria formațiune”*, a declarat și prim-vicepreședintele Partidului Liberal Dorin Chirtoacă. Cei din PLDM nu au știut nimic, deși înainte cu o seară au fost convocați în ședință, unde președintele V. Filat le-a cerut doar să aibă încredere în el. PLDM a avut încredere. Iar peste câteva zile, câțiva fruntași PLDM au anunțat că nu știau nimic de acțiunea fostului premier și au spus că totul a fost o gafă. *„Cele mai multe dezbinări se ivesc în cetăți din cauza ambiției”*, spunea în cunoștință de cauză marele Aristotel.

Oricare ar fi fost motivele și dedesubturile acestei declarații, de fapt, ea a marcat începutul sfârșitului AIE2. În continuare, rând pe rând, s-au pornit răzbinările (ca între niște copii supărați la joacă). PLDM-ul coitalizează cu pcr-ul și îl demit din funcția de prim-vicepreședinte pe V. Plahotniuc. Urmează răzbinarea PD-ului, care, împreună cu pcr-ul și susținerea unor așchii comuniste, demite, la 5 martie, guvernul Filat. Liberalii au fost votanți pasivi ai acestei demiteri. Paradoxul cel mai mare a fost faptul că democrații (dar și liberalii pasivi) prin demiterea guvernului au recunoscut

coruptibilitatea propriilor miniștri (guvernul a fost nu numai al PLDM-ului), denunțată de comuniști. *„Răzbunarea este întotdeauna plăcerea unui suflet mic, slab și fără vlagă”*, spunea pe bună dreptate Iuvenal.

După aceasta începe procedura de desemnare a candidaturii unui nou prim-ministru. Tocmai în această perioadă apare propunerea celor doi lideri de partide – componente ale AIE2 –, dnii M. Ghimpu și M. Lupu, privind opțiunea „zero”. Să fi fost acceptată la momentul respectiv, situația astăzi ar fi fost mult mai bună. Postul de prim-ministru rămânea tot PLDM-ului, I. Leancă fiind agreat de cei doi lideri. Scriam cu câteva săptămâni în urmă că cea mai bună decizie a lui V. Filat după demiterea lui ar fi fost propunerea unei candidaturi noi din rândurile PLDM-ului, cum cereau partenerii de Alianță, și concentrarea atenției asupra pregătirii Partidului de alegerile ordinare. Experiența amară a Partidului Liberal a demonstrat că și Partidul cere atenția cuvenită. Este mult mai important ce configurație de forțe politice va veni după alegerile din 2015 (sperăm să fie totuși în 2015, nu anticipate, dar speranța este tot mai mică, luând în considerație acțiunile sinucigașe ale celor din alianța democratică), care vor trebui să implementeze ceea ce va fi semnat (dacă va fi semnat!!!) în toamnă la Vilnius. Partidul Liberal Democrat din Moldova, devenit un partid foarte promițător, în special, după alegerile din noiembrie 2010, când după numărul de voturi câștigate, cu 34 de mandate în parlament, s-a apropiat de mastodontul percm, trebuie să rămână unul principal pe centru-dreapta.

Cu regret, V. Filat a mers pe altă cale – de a fi propus din nou la postul de prim-ministru, care, până la urmă, a fost foarte păguboasă atât pentru imaginea sa, a PLDM-ului (oricât de straniu ar părea, și a PL-ului, criza din interiorul PL-ului fiind provocată tot de această decizie necugetată), dar și a Președintelui Republicii, dl N. Timofti, pe care l-a pus într-o situație proastă. Pentru a fi votat de democrați (de cei care l-au

demis o lună în urmă) V. Filat a fost nevoit să recurgă la diverse cedări în fața democraților, în fața lui V. Plahotniuc (împotriva căruia a început, de fapt, tot acest război la 13 februarie 2013). Paradoxul cel mai mare era când îi vedeai pe cei doi Vlazi târguindu-se. Lăsând la o parte aspectul imoral al acestor târguieli, alegerea lui V. Filat în funcția de prim-ministru ar fi pus, probabil, capăt acestei crize politice și ar fi fost continuate pregătirile de summitul de la Vilnius.

Pe data de 23 aprilie urma să fie încheiat un acord între PLDM, PDM și șapte deputați din grupul reformator al Partidului Liberal. Cu o zi înainte de decizia Curții Constituționale, Partidul Democrat a anunțat că va vota pentru candidatura lui Vlad Filat la funcția de premier, pe care, paradoxal, tot ei l-au demis cu o lună jumătate în urmă. V. Filat a recunoscut că, în cadrul negocierilor, PDM a condiționat votarea lui la funcția de prim-ministru prin votarea de către PLDM a proiectelor democraților. În timp record au fost votate proiectele PD-ului – Proiectul de modificare a Legii privind alegerile parlamentare și Proiectul Procurorului General. În plus, V. Filat a fost nevoit să-și ceară public scuze de la Plahotniuc *„Am explicat incorect problema noastră și am proiectat-o asupra unei anumite persoane”*, a declarat V. Filat, venind personal la oficiul PDM, la ședința Consiliului Politic al PDM, unde la acel moment se discuta dacă să voteze sau nu democrații pentru Guvernul Filat-3. În schimb, reconcilierea istorică a celor *„doi Vlazi”* parcă ar fi avut loc, acordul privind formarea unei noi majorități politice cu participarea PDM a fost semnat, pentru cabinetul Filat-3 au fost de acord să voteze 53 de deputați, la care au mai aderat 5. Se vehiculează opinia că V. Filat, odată intrat în negocieri cu grupul de *„reformatori”* de la PL, a încălcat în mod flagrant acordul cu PD, lucru care a și provocat *„puternica îmbrățișare prietenoasă”*.

Dar iată, iarăși un paradox basarabean, când practic totul părea să fie aranjat pentru votarea premierului Filat, apare mult discutata decizie a Curții Constituționale. Decizia CC-ului a avut efectul unei bombe – pentru toți cei neinițiați, incluzându-l și pe V. Filat, însă puțin probabil și pentru răzbunătorul V. Plahotniuc, care încă pe la prânz împărțea generos complimente tizului său în legătură cu *„reconcilierea istorică dintre cei doi Vlazi”*.

Răzbunarea lui Filat nu se lasă mult așteptată. În ședința din 25 aprilie cu votul a 76 de deputați (inclusiv PLDM și PCRM) este demis Președintele Parlamentului, M. Lupu, lăsând în urmă un Parlament nefuncțional, iar legalitatea activității dnei L. Palihovici fiind pusă sub semnul întrebării.

Lista paradoxurilor continuă. A doua zi după demiterea Președintelui Parlamentului, ex-premierul V. Filat a făcut în cadrul unei emisiuni televizate la Moldova 1 un anunț șocant. Acesta a declarat că este gata ca împreună cu pcrm să facă *„ordine în țară”*. *“Pentru a face ordine în țară, pentru a duce instituțiile în a-și face datoria bazându-se pe normele de drept”*. Deci V.Filat este gata să colaboreze cu comuniștii. Cât costă atunci declarațiile lui anterioare *„Moldova fără Voronin. Moldova fără comuniști”*? Noi deja vedem efectele “noii ordini”, care a început a fi făcută prin demiterea Președintelui Parlamentului.

Problema este că nici V. Filat, nici M. Ghimpu (să nu mai vorbim de V. Plahotniuc) nu se vor opri până nu se vor autodistruge cu totul. Problema este însă că procesul de autodistrugere a celor doi ne afectează pe noi toți. În ultima perioadă, mulți se întreabă cine-l consultă pe V. Filat în tot ce face la nivelul partidului și ce făcea la nivelul Guvernului. Tot mulți se întreabă cine-l consultă pe liderul PLDM să facă atâtea gafe (de altfel, nu puține sunt și gafele comise de liderul PL, dl Mihai Ghimpu). Totuși principalul vinovat de criza actuală, care poate duce la urmări ireparabile pentru acest colț de țară,

rămâne V. Filat, cel care nu a avut inteligența să intuiască pericolul în care intra și criza politică profundă în care aruncă Republica Moldova.

Este o lipsă totală de responsabilitate politică pentru destinul acestei frânturi de popor pus în mâinile liderilor AIE2. Este un caz cert de infantilitate politică. Este tactica unor kamikaze. Acum s-a ajuns la varianta „Zero”, declarată o variantă posibilă de liderii PL și PD chiar la începutul acestei crize politice. Nici unul dintre liderii celor trei partide, care au format Alianța pentru Integrare Europeană, nu se mai află în funcție. Dar cu ce preț! Care ar fi soluția (nu cea dodonistă!) acestei crize politice declanșate artificial, cu urmări de neimaginat pentru tânăra democrație basarabeană și cursul ei proeuropean? „*Noi avem doar două soluții: ori alegeri anticipate, ori revoluție*”, a menționat președintele comuniștilor, revoluționarul V. Voronin, în stilul mentorilor săi V. Lenin și Che Guevara. Marea majoritate înțeleg că alegerile anticipate sunt absolut inoportune în acest an crucial pentru acest colț de țară, când „*Sabia lui Damocle*” atârnă de un fir de păr foarte subțire asupra semnării la Vilnius a celor trei acorduri. De ce însă nu înțeleg, sau refuză să înțeleagă cei trei lideri ai AIE? Și revoluția atât de jinduită de V. Voronin și sfetnicul său principal Mark Tkaciuk este atât de inoportună pentru această așchie de popor român, care se bălăcește într-o mizerie materială și morală adâncă. Absolut distrugător pentru Republica Moldova este și acest război fratricid care nu se mai termină, de care profită dușmanii noștri interni. O veche zicală românească spune că „*...atunci când mâța nu e acasă, șoarecii joacă tananica pe masă*”. Acum, când guvernarea de la Chișinău este atât de iresponsabilă față de destinul propriilor cetățeni, junta de la Tiraspol ridică iarăși capul. Este vorba despre recentul incident de la Varnița, când rebelii de la Tiraspol au instalat unilateral două posturi de control între satul Varnița, controlat de Chișinău, și cartierul Severnîi din orașul

Tighina. Despre acest lucru a vorbit și Președintele Republicii, Nicolae Timofti, care susține că „...*Separatiștii transnistreni profită de criza de la Chișinău pentru a destabiliza și mai mult situația... Separatiștilor nu le place când la Chișinău e liniște. Ei profită de anumite discuții care au loc la nivel politic, în Parlament sau la Guvern. Eu cred în deputații noștri, care sunt responsabili de situația din țară, dar și de situația din partea stângă a Nistrului*”, a menționat președintele țării. Dar și la Chișinău „coloana a cincea” a Rusiei pe fondul scandalurilor din Alianță își face de cap. Duminică Piața Marii Adunări Naționale (un loc sfânt pentru noi, de unde a început Mișcarea de Eliberare Națională) a fost invadată din nou de Armata Roșie de ocupație (nu eliberatoare, cum mai declară încă unii conducători rățăciți). Tineri și tinere din așa-numita Liga tineretului rus îmbrăcați în haine militare, cu bonete cu sângeroasa stea roșie cu cinci colțuri în frunte, care a băgat atâta groază în părinții și bunicii noștri, au ocupat piața. În modul cel mai sfidător și cinic au organizat duminică un marș autorizat de automobile din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, legat de așa-numita „ziua victoriei” (toată Europa sărbătorește „Ziua Memoriei”!!!). Nu știu dacă pe mai marii zilei i-a deranjat (poate doar pe dnii Mihai Ghimpu și D. Chirtoacă) faptul că organizatorii au comis intenționat (unul dintre organizatori a recunoscut acest lucru!) un act de vandalism – au acoperit piatra care reprezintă viitorul monument al victimelor comunismului din Piața Marii Adunări Naționale cu un panou cu imaginea soldatului rus. Culmea, dar tocmai acest soldat rus i-a dus pe părinții și bunicii noștri în Siberia, i-a maltratât prin lagăre și închisori. Mai rămânea să mai dosească cu un panou mare și monumentul lui Ștefan cel Mare care, într-un fel, ar fi pângărit imaginea „soldatului rus eliberator” din Piață. Astfel de blasfemii vor mai avea loc în acest colț de țară fără stăpân atâta timp cât guvernarea va fi

slabă și neputincioasă, cât cei trei lideri ai partidelor fostei AIE nu vor înțelege că răbdarea alegătorilor lor nu este infinită.

Tinerii au făcut imposibilul la 7 aprilie 2009 – au deturnat cursul spre al treilea mandat al comuniștilor și le-au acordat democraților o șansă de a scoate această frântură de popor din mizeria materială și morală generată de cele două guvernări comuniste consecutive. Este o sfidare a bunului-simț. Cum vă vor mai susține tinerii la următoarele alegeri, stimați domni M. Ghimpu și V. Filat? Marea speranță este „*Guvernul Leancă*”, ce ar putea să „*dreagă*” ceea ce au distrus cu atâta iresponsabilitate predecesorii săi. Dl I. Leancă susține că toate partidele fostei guvernări trebuie să-și recunoască erorile și să și le asume.

Literatura și Arta nr.18, 02.05.2013.

CÂT TIMP O SĂ MAI CĂLCĂM PE GREBLĂ

Zilele trecute dreapta basarabeană a fost zguduită de un adevărat cataclism. Șapte din cei doisprezece parlamentari ai Partidului Liberal, 2 miniștri, 5 vice miniștri și 16 președinți ai filialelor raionale ale PL-ului s-au convocat în 12 aprilie într-un consiliu ad-hoc numit Consiliu de reformare a Partidului Liberal. Motivul, de fapt, a fost unul serios. Pe muchie de cuțit este împinsă Alianța pentru Integrare Europeană și, în mare parte, de Partidul Liberal depinde existența de mai departe a Alianței. Decizia Consiliului Republican al Partidului Liberal de a nu vota candidatura lui V. Filat la postul de prim ministru și de a se retrage din procesul de negocieri dintre cele trei componente AIE împingea practic societatea spre alegeri anticipate, atât de jinduite de comuniști și tot soiul de partiduțe și găști politice. Unii se bucură de situația din Partidul Liberal însă pe noi, cei cu opțiuni naționale, ar trebui să ne întristeze acest incident. Dacă se va merge pe calea divizării partidul atât de promițător ar putea să dispară din rândul partidelor parlamentare chiar la alegerile următoare ordinare, cu atât mai mult în eventuale alegeri anticipate. Conducerea actuală a Partidului Liberal și membrii așa numitului Consiliu de reformare a Partidului Liberal trebuie să se așeze la masa de tratative și să facă tot posibilul pentru a salva Partidul, să nu comită greșelile predecesorilor lui.

De fapt se repetă istoria de acum 13 ani cu Partidul Forțelor Democratice – un partid al intelectualilor atât de promițător la moment, dar unde este astăzi? Nu-l găsim printre partidele politice. A dispărut. Exact aceeași situație. Atunci un grup de membri ai PFD, inclusiv 4 membri ai Biroului Politic, numit grupul Nedelciuc în număr de 23 persoane, au ridicat problema lipsei democrației în partid, intoleranța unora din conducerea PFD față de alte partide de orientare democratică, care doreau sincer unificarea forțelor democratice (de fapt și

acum este vorba despre același lucru!) în fața pericolului iminent al revenirii stângii. Din păcate marea majoritate a participanților la Congresul al VIII-lea al PFD nu a susținut propunerile de reformare a Partidului propuse de acest grup. În rezultat, la numai un an după alegerile parlamentare din 2001, când PFD a luat doar 1,2% de voturi, acest partid atât de promițător la fondarea lui în a. 1994, a dispărut de pe arena politică.

O analogie mai puțin adecvată poate fi făcută și cu ppcd. Timp de peste 15 ani, votat de fiecare dată cu marea majoritate de voturi ale participanților la congresele ppcd Iu. Roșca a dus un partid de dreapta de orientare națională la groapa de gunoi politic. Cine a avut de pierdut din aceasta? Numai nu Iu. Roșca, care o duce bine mersi și fără acest SRL al său, pe care l-a folosit doar pentru ași rezolva problemele sale personale de îmbogățire și Distrugerea Mișcării de Eliberare Națională. Am avut de pierdut noi, cei cu simțire românească.

După o lungă noapte neagră, când stânga retrogradă comunistă nu întâlnea nicio ripostă din partea opoziției practic inexistente pentru fărâdelegile pe care le săvârșeau, a apărut o licărire de speranță. Reformarea de către dl M. Ghimpu a Partidului Reformei în Partidul Liberal în aprilie 2005 și, în special, participarea în alegerile anticipate pentru funcția de primar general al Chișinăului din 25 noiembrie 2005 cu candidatul Dorin Chirtoacă, care a fost o adevărată găselniță nu numai pentru partid dar și pentru noi toți, a revigorat dreapta politică basarabeană, în special, după ce Iu. Roșca a intrat deschis în buzunarul lui V. Voronin. Acumulând 25,1 % din sufragii, plasându-se pe locul 2 (alegerile n-au fost validate din cauza prezenței extrem de scăzute la vot - cca 20% din alegători), D. Chirtoacă, un tânăr foarte promițător cu vârsta sub treizeci de ani, a devenit locomotiva Partidului Liberal. În alegerile locale din 2007 candidatul Partidului Liberal, Dorin Chirtoacă s-a calificat în turul al doilea de scrutin, în care l-a

învins pe candidatul comuniștilor Veaceslav Iordan cu o diferență zdrobitoare de 22 de procente. De asemenea, mișcarea tinerilor de la 9 aprilie 2009, în mare parte a venit în sprijinul tinerei generații naționale de politicieni reprezentată de Dorin Chirtoacă. Și la ultimele alegeri locale, mai greu dar totuși a câștigat în fața candidatului comuniștilor I. Dodon. Nu trebuie neglijată nici susținerea candidaturii lui D. Chirtoacă de către PLDM (drept cam întârziată fapt ce a adus rezultatele la o limită periculoasă). Oricare ar fi speculațiile lui I. Dodon precum că nu a fost susținut de pcm în alegeri (acum când a părăsit pcm dorește să-și supraaprecieze aptitudinile) sunt niște speculații goale. Lui ia fost pus la dispoziție electoratul alolingv disciplinat al comuniștilor care votează fără cârtire orice candidat propus de pcm. Ar fi în stare să voteze și un măgar propus de babacul V. Voronin. El a folosit din plin această mașină votantă. S-o lese mai moale cu capacitățile sale personale extraordinare.

Pentru a înțelege mai bine situația din Partidul Liberal să analizăm rezultatele obținute în ultimele trei scrutine parlamentare. Se observă o tendință spre reducerea numărului de votanți. În 2009 a avut 15 mandate de parlamentar, în 2010 – tot 15, iar în 2011 – 12 mandate. Care au fost cauzele acestui declin, deocamdată ușor? Probabil sunt diferite. În pofida rolului indiscutabil al liderului PL în luarea unor decizii importante pentru cei cu suflarea românească (declararea zilei de 28 iunie drept zi de ocupație, mult timp sărbătorită (până mai ieri) drept zi de eliberare – o pată rușinoasă pe obrazul românilor basarabeni, o blasfemie la memoria sutelor de mii de victime ale aceluia regim „*eliberator*”; refuzul serbării zilei victoriei pe 9 mai; formarea Comisiei prezidențiale de condamnare a victimelor regimului comunist – lucru mult așteptat nu numai de toți cei care au pățimit (direct sau indirect) de la acest monstruos antiuman satanist regim, dar și de partenerii noștri europeni, care nu înțelegeau de ce, noi,

fiind victime ale acestui regim, nu procedam ca Balticii, Cehia, chiar și România) declarațiile domniei sale din ultimul timp, prea impulsive și, uneori, necântărite (chiar dacă în multe cazuri are dreptate) au avut un impact negativ asupra imaginii Partidului. Tot mai mulți îl privesc drept unic vinovat de criza politică actuală și nedorința lui de a soluționa această criză politică, care poate fi fatală pentru mugurii democrației abia înfiripați și pentru cursul proeuropean al Basarabiei. Cu regret, cel mai puțin implicat în găinăriile politice din ultimele trei luni (PLDM și PL rând pe rând și-au reglat conturile, PL rămânând înafara schemelor dubioase de parteneriat cu pcm) Partidul Liberal plătește acum prețul cel mai mare – practic se scindează.

În această situație, dificilă nu numai pentru Partidul Liberal dar și pentru întreaga dreaptă națională, se pare că dl președinte PL M. Ghimpu ar trebui să facă pasul, făcut extraordinar de bine în 2005 și 2007 – de al aduce în fruntea Partidului pe tânărul și promițătorul politician Dorin Chirtoacă. Trecut prin două scrutine electorale la Primăria mun. Chișinău, călit în interminabilele lupte cu mafii de tot soiul (politice, economice, criminale), neimplicat nici într-o găinărie economică, neșantajabil (a încercat în fel și chip tovărășelul I. Dodon să-l șantajeze în ultimele alegeri locale dar și după ele, dar D. Chirtoacă, care a obținut o bună experiență de administrator) se conduce de principiul „*Câinii latră iar caravana își caută de drum*”, rezolvând astfel stringentele probleme cu care se confruntă Capitala – o moștenire grea primită de la guvernarea comunistă și a lui Dodon.

Este o situație delicată. Sunt sigur că dl M. Ghimpu oricum dorea să facă acest lucru (probabil mai târziu, mai aproape de alegerile din 2014). Dar se pare că membrii acestui Consiliu de reformare a PL au procedat nu tocmai corect, punând condiția eliminării de la conducere a lui M. Ghimpu. Trebuia luat în considerare faptul că dl M. Ghimpu a creat

dintr-un partid muribund, practic inexistent, un partid parlamentar de dreapta, deosebit de important, în special, după marea trădare a electoratului de dreapta de către Iu. Roșca. În această situație creată este necesar din ambele părți o judecată trează, o conlucrare din ambele părți pentru a salva Partidul Liberal de la scindare și, indirect, de la dispariția lui. Dl M. Ghimpu trebuie să conștientizeze faptul că acest Consiliu nu este un complot al unui grup iresponsabil ne semnificativ. Este expresia a mai mult de jumătate din grupul parlamentar al Partidului Liberal și a unui segment important de organizații teritoriale. Dl președinte al Partidului Liberal nu trebuie nici într-un caz să negligeze această realitate (sperăm că declarațiile domniei sale făcute îndată după declarația acestui Consiliu au fost o reacție firească dar necontrolată). Nu trebuie nici într-un caz divizat partidul, și așa nu prea mare (comuniștii pot face acest lucru, au de unde). Aici pentru dl președinte M. Ghimpu ași aduce exemplul Partidului Democrat. În alegerile din aprilie 2009 PDM obține doar 3%, iar peste 4 luni după atragerea în partid a locomotivei M. Lupu și cedarea postului de președinte al Partidului de către D. Diacov (care a condus partidul practic din 1997, devenind ulterior președinte de onoare al PDM) lui M. Lupu PDM obține 12,5%, succes repetat și în alegerile anticipate din 2010. Atunci PDM a câștigat masiv cu sloganul politic „*Războiul politic trebuie oprit!*”. Întocmai aceeași situație este și acum – un război politic fără margini.

Ultimele decizii ale Partidului Liberal nu vor fi înțelese de electorat. Oricare ar fi subtilitățile electoratul dorește să ajungă în toamnă la semnarea celor trei acorduri la Vilnius. Ne semnarea lor va fi taxată inevitabil de electorat, iar vinovatul va fi găsit lesne – cel care nu a dorit păstrarea cu orice preț a Alianței. Argumentele anti-Filat nu vor fi înțelese în primul rând de electoratul aflat în situația de a alege între PLDM și PL.

Este foarte important, nu atât pentru Partidul Liberal cât pentru societate, pentru dreapta basarabeană, ca partidul să nu se destrame. Lipsa acestui partid pe dreapta politică va face ca centrul-dreapta să încline inevitabil spre centru-stânga, iar de acolo nu este departe de stânga comunistă. În situația actuală, dar și într-un viitor apropiat, când nu se prefigurează apariția unui singur partid cu reprezentanță majoritară în parlament, această alianță, oricare n-ar fi deficiențele ei, este una adecvată. De aceea, va trebui de făcut tot posibilul ca ea să se păstreze, cel puțin în această perioadă de tranziție la integrarea europeană. Sperăm în capacitatea de judecată a liderilor Partidului Liberal!.

Literatura si Arta, nr. 16, 18.04.2013

SALVAȚI PARTIDUL LIBERAL!

Este un îndemn către toți membrii Partidului Liberal. În primul rând, către președintele Partidului, dl Mihai Ghimpu, către dl Dorin Chirtoacă, către dl Ion Hadârcă și grupul de reformatori, către toate organizațiile locale. Salvați Partidul Liberal în interesul nu atât al Partidului, cât în interes național. Lăsați la o parte interesele de grup. S-a ajuns prea departe. Stopați cât nu e prea târziu acest război fratricid, care poate duce la distrugerea și dispariția Partidului. Nu dați prilej de bucurie celor din pcrn și așchiilor sale, precum Dodon, Ceban etc. Urmăresc cu tristețe duelurile dintre liberali la ședințele Parlamentului și din presă. Până mai ieri colegi de partid foarte buni, onești, au devenit peste noapte „*corupți, trădători, bandiți*”. Iar adevărații corupți, bandiți se uită dintr-o parte și râd de voi.

E ca un blestem căzut asupra dreptei din acest spațiu românesc: se repetă întocmai situația din România. Războiul fratricid dintre Partidul Democrat-Liberal și Partidul Național-Liberal până la urmă s-a terminat în favoarea stângii – Partidul Social-Democrat. Cu ce se va termina războiul fratricid dintre Partidul Liberal și Partidul Liberal-Democrat din Republica Moldova, dacă nu vor fi luate măsuri urgente de stopare a declinului Partidului Liberal, nu este greu de prezis. Îmi pun însă involuntar întrebarea: de ce aceste lucruri urâte de tot se întâmplă mai des în rândurile dreptei politice? Vă mai amintiți cum, până mai ieri, „*marele politician*” de pe malul Bâcului I. Roșca se arunca cu atâta ură asupra foștilor săi colegi de mișcare, de partid: A. Moșanu, V. Matei, N. Dabija, V. Nedelciuc ș.a.? Cu câtă mârșăvenie lovea în ei. A lovit până a distrus toată dreapta, inclusiv propriul partid, transformat într-un SRL de gașcă, așa-numit creștin-democrat, pus la dispoziția lui V. Voronin. Și acum în rândurile dreptei basarabene se repetă același lucru. Cu câtă satisfacție savurează comuniștii

aceste scene. Nu-și dau rînd la microfoane Voronin, Muntean, Petrenco, Mușuc, Reșetnicov, dar și așchiile Dodon, Ceban. De ce nu s-ar bucura de prostia liberalilor când, aflat în cădere liberă, acest hoit politic, pcrm, prin găinăriile Alianței a fost readus la viață. Chiar să nu vă pară rău, domnilor liberali, că dați apă la moara comuniștilor și a tot soiul de derbedei acum, când s-ar putea să intrăm în noi alegeri anticipate? Atâtea zoi să-și toarne unii liberali în capul altora (tot liberali) este sub orice nivel al rațiunii. Nu mai există dușmanul numărul unu – comuniștii. Toți cei din Alianță, inclusiv liberalii, au cochetat cu această domnișoară ușuratică de pe strada felinarelor roșii. Până și opțiunea pro-europeană, atât de dorită de electoratul vostru, a fost dată uitării în încrâncenarea dintre voi.

Nu sunt membru al Partidului Liberal cu acte în regulă, însă prin convingere sunt un adept fidel al său, în special, după dispariția Partidului Forțelor Democratice și compromiterea de către I. Roșca a ppcd-ului. Din 2005 am votat permanent Partidul Liberal și nu regret. Consider bună prestația tânărului Dorin Chirtoacă în alegerile locale din 2005 și victoria sa în alegerile locale din 2007 din municipiul Chișinău în fața candidatului comunist Veaceslav Iordan. De menționat faptul că în 2007 Dorin Chirtoacă a câștigat cu o minimă finanțare și foarte puțină publicitate, atunci când candidatul comuniștilor, V. Iordan, a fost susținut masiv de mașina propagandistică comunistă, care a utilizat la maximum aparatul administrativ, puterea financiară, practic întreaga presă scrisă și electronică, aflate la cheremul babacului V. Voronin. Numai că nu i-au ajutat cu nimic. Nulitățile și în palate de fildeș tot nulități rămân.

Victoria liberalului Dorin Chirtoacă a fost un licăr de speranță în lunga noapte de guvernare comunistă. Apăruseră primii germeni ai unei noi generații de politicieni tineri. Această victorie a demonstrat multora cu simț național că încă nu totul era pierdut. Și evenimentele din 7 aprilie 2009 au fost

favorizate într-un fel de acea victorie din 2007. Eu nu numai că am votat personal, dar împreună cu colegii mei am promovat insistent prin toate mijloacele posibile opțiunea liberală (drept dovadă sunt rezultatele obținute de Partidul Liberal în alegerile de nivel local sau parlamentare din circumscripția din campusul universitar, sectorul Râșcani). Și în ultimele alegeri locale Dorin Chirtoacă a fost susținut masiv de către universitari – studenți și profesori. Explicația este că până acum doar Partidul Liberal a promovat constant un curs clar pronatal. Aș dori să-l votez și în viitoarele alegeri (să sperăm că vor fi ordinare și nu anticipate, care de-a dreptul vor fi fatale pentru Partidul Liberal). Ținând cont însă de criza politică adâncă, în care astăzi se găsește Partidul Liberal, această dorință a mea și a sutelor de mii de adepți ai liberalilor ar putea fi compromisă.

Încă mai sper că rațiunea va triumfa asupra emoțiilor și situația în Partidul Liberal se va redresa, dar aceasta s-ar putea întâmpla doar dacă toți cei implicați în aceste divergențe se vor pătrunde de simțul responsabilității, de pericolul care atârna ca „Sabia lui Damocle” deasupra Partidului Liberal și vor purcede de urgență la redresarea situației, la readucerea Partidului în făgașul normalității, la readucerea bunului nume al Partidului Liberal, pe care l-a avut cu 4-5 ani în urmă. De un astfel de comportament a dat recent dovadă ministrul Mediului, Gheorghe Șalaru: „Rămân în continuare în cadrul Consiliului de Reformare al PL. Consider că trebuie să facem această reformare, deoarece putem pierde identitatea PL. Nu am atacat pe nimeni, niciun coleg de partid și nici pe domnul Ghimpu, pe care îl consider un exponent al mișcării de eliberare națională. Sper să rămânem colegi și prieteni în continuare”. Este strict necesar un moratoriu la toate nivelurile și pregătirea unui congres extraordinar al Partidului Liberal. De ce congres extraordinar? Fiindcă situația este extraordinară. Șansa cea mai reală de salvare a partidului de dezintegrare este alegerea dlui

Dorin Chirtoacă președinte al Partidului. Este o situație pe care și-ar fi dorit-o orice formațiune politică aflată în situația de astăzi a Partidului Liberal. Dorin Chirtoacă este dorit de ambele părți aflate în conflict. Lucrul acesta trebuie făcut cât mai urgent, până când forțele centrifuge, care s-au declanșat în sânul Partidului Liberal, nu au luat amploare, nu au ajuns în faza când nu se va mai putea face nimic. Programat anterior transferul președinției către dl Dorin Chirtoacă la Congresul Partidului din 2014 ar fi prea tardiv. Și I. Roșca a transferat puterea în partid „*magnificilor săi tineri*” atunci când nu a mai rămas nimic din el. Dl Dorin Chirtoacă trebuie să înțeleagă că viitorul său politic, pentru care s-a lucrat atât de mult în ultimii vreo cinci ani, este în mâinile lui. Cu regret, dl D. Chirtoacă „*din politician s-a transformat în nepot*”, vorba lui Nicolae Negru. O analiză comparativă superficială arată că de poziția lui D. Chirtoacă, care a fost locomotiva Partidului Liberal în repetate rânduri, depinde salvarea Partidului. Dacă la alegerile din 2009, Partidul Liberal, avându-l cap de listă pe Dorin Chirtoacă, a acumulat 15% de voturi, în 2010, după ce cap de listă a devenit dl Mihai Ghimpu, Partidul Liberal a pierdut 1/3 din electorat, acumulând doar 9,96%. Azi, lipsit de funcții, implicat în diverse situații conflictuale (nu întotdeauna el fiind vinovatul!), care i-a creat un rating de doar 2,5% (de opt ori mai mic decât al lui V. Filat), el ar putea fi frâna Partidului. Dar și imaginea de păpușă cumpărată de Plahotniuc (creată insistent de unii, pe care o consider absolut falsă!) și de ancoră la remorca Partidului Democrat – un partid moldovenist, rusofil, socialist, de asemenea, votarea sau intenția de a vota în comun (cum vor explica liberalii în fața alegătorilor amenințarea cu demisia lui N. Timofti alături de PCRM, susținerea morală a demisiei guvernului realizată de către PCRM – PD?) PL – PCRM în unele situații, absolut alogice, au slăbit imaginea Partidului Liberal, care se poziționa drept partid național, luptător pentru valorile românești.

Păstrându-și funcția de președinte de onoare, cedându-i lui Dorin Chirtoacă timona Partidului, dl Mihai Ghimpu va salva Partidul, va salva, de fapt, dreapta basarabeană, fiindcă eu unul nu cred în tot soiul de făcături ca Antimafie, PFP, PAD ș. a., care vor veni în alegeri cu un scop bine determinat – să fărâmițeze cât mai mult dreapta și așa destul de fărâmițată. De fapt, nici un partid din Republica Moldova care a trecut prin situații similare celei din Partidul Liberal nu a mai putut supraviețui. În 1998, PDAM, părăsit de M. Snegur și P. Lucinschii, nu trece pragul electoral. În 2005, AMN e părăsită de D. Braghiș, acumulând în 2009 doar 9.77%. După ieșirea grupului Untilă, AMN a acumulat doar 2.05%, rămânând în afara Parlamentului. Același lucru s-a produs cu PPCD. După părăsirea fracțiunii de către mai mulți deputați (Jalbă, Neagu, Susarenco), PPCD a luat în aprilie 2009 doar 3.04%. PSD, după plecarea grupului Mușuc în aprilie 2009, acumulează doar 1.86%, deși în aprilie avea 3,7%. Chiar și PCRM, după plecarea lui Lupu, pierde 4% (2009, aprilie, avea 48%, în iulie - 44%), după plecarea lui Țurcan și Stepaniuc, încă 5%, având doar 39% în 2010.

Scriam ceva mai sus că în România, în urma războiului fratricid dintre PDL și PNL, până la urmă a câștigat PSD, trimis în opoziție de către electorat, dar readus la putere prin găinăriile politice ale dreptei. Și în acest spațiu, tot românesc, se repetă același lucru. De situația creată în Partidul Liberal profită colegii săi de Alianță. Din acest război, care nu se mai termină, între PL și PLDM câștigător va ieși Partidul Democrat din Moldova dacă Alianța va rămâne la putere (dar aceasta o doresc toți, inclusiv partenerii străini). Ce a câștigat V. Filat prin denunțarea Acordului Alianței din 13 februarie, din lupta sa împotriva lui Plahotniuc? Nimic. Procurorul General V. Zubco, demis, este înlocuit cu procurorul General Zubco 2. Postul de prim-vicepreședinte al Parlamentului, ocupat până nu demult de Plahotniuc și demis la inițiativa PLDM, va fi repus

în funcție. „Este prerogativa Partidului Democrat de a delega o persoană în conducerea Parlamentului”, a declarat președintele fracțiunii PLDM, V. Streleț (de parcă în prima poziție de președinte al Parlamentului nu s-ar afla reprezentantul PD-ului, chiar președintele lui!!!). Grupul Plahotniuc își reimpune tot mai mult influența, pe care a încercat să o zdruncine V. Filat la 13 februarie 2013, și iese din acest război victorios. Iar de pierdut a pierdut și PLDM. Rămas de unul singur pe dreapta, fiind și șantajabil (l-ați observat în Parlament alături pe V. Filat și V. Plahotniuc, discutând aprins!!!). De fapt, aceasta este plata pentru păstrarea Alianței. Se va înclina tot mai mult spre stânga în problemele majore pentru această frântură de popor român. Este o lege fundamentală a fizicii: când unul dintre poli dispare, centrul înclină spre celălalt pol. De fapt, am pierdut noi toți. Alianța pierde o componentă importantă a sa. Nevotarea prim-ministrului de către Partidul Liberal înseamnă scoaterea în opoziție a Partidului (liberalii se vor afla alături de comuniști, socialiști ș. a.!!!). Posturile de miniștri, viceministri, care i-au revenit Partidului Liberal în guvernul Filat 2 vor fi pierdute pentru partid și redistribuite. Și aici Partidul Democrat nu va ezita să se pricopsească cu ceva.

Literatura și Arta nr.17, 25.04.2013.

RĂSTIGNIREA BASARABIEI ÎN SĂPTĂMÂNA PATIMILOR

*„PARLAMENT – cuvânt straniu format din două verbe:
a vorbi (parler) și a minți (mentir) ”*

(Larousse)

Vineri, 3 mai, chiar în Săptămâna Patimilor, chiar în vinerea când a fost răstignit Iisus Hristos, Basarabia a fost rerăstignită (a câta oară). Faptul că la această rerăstignire au participat antihriștii comuniști este explicabil. Dar că alături de ei la acest târg rușinos au participat și liberal-democrații, care cel puțin declarativ împărtășesc valorile creștine, nu pot să înțeleagă. Rațiunea refuză să înțeleagă. Să încercăm într-un mod sumar să descriem cele întâmplate în Vinerea Patimilor.

PLDM împreună cu PCRM (sau invers!!!) au votat un număr record de legi sau acte legislative cu impact constituțional serios – tocmai șapte, votate cu viteza luminii, la pachet. Aliații s-au împărțit aproape frățeste: patru inițiative legislative propuse de PLDM au fost susținute de comuniști și alte trei legi propuse de PCRM au fost susținute de PLDM: anularea votului de numire în funcția de Procuror General a lui Corneliu Gurin; abrogarea sistemului electoral mixt; majorarea pragului electoral de a accede în Parlament; ridicarea mandatului judecătorilor Curții Constituționale, propus de un grup de deputați din fracțiunea Partidului Comuniștilor, a fost aprobat în lectură finală; readucerea Centrului Național Anticorupție în subordinea Guvernului; prim-ministrul interimar să aibă aceleași atribuții ca și un prim-ministru, cu excepția atribuțiilor ce țin de politica externă; a fost permisă din nou participarea la scrutinele electorale în baza pașapoartelor sovietice. De asemenea, PLDM a obținut interpretarea moțiunii de cenzură, în care se specifică faptul că „votul de neîncredere oferit Guvernului în data de 5 martie a

fost o sancțiune politică, nu una juridică sau penală”. „Parlamentul a bătut recordul la acte care riscă să fie declarate neconstituționale”, concluzionează deputatul independent Sergiu Sîrbu. Adoptă legi la pachet, ca mai apoi tot la pachet să le anuleze, de parcă acolo în parlament nu ar fi „aleșii poporului”, „reprezentanții lui cei mai buni”, ci niște clovni de circ. Votul alogic din 3 mai a stârnit îngrijorare în rândul oficialilor euro peni, aflați alături de Republica Moldova în ultimii doi ani și susținând-o masiv în procesul de integrare europeană. „Sunt îngrijorat de situația care s-a creat în R. Moldova. În ultimele zile, Parlamentul Republicii Moldova a modificat o serie de legi care afectează în mod fundamental sistemul politic al țării”, a declarat Secretarul General al Consiliului Europei, Thorbjørn Jagland, cu privire la criza politică din R. Moldova. „Votarea recentă de către Parlament privind chestiunile vitale pentru funcționarea democrației, precum supunerea față de Constituție, independența judiciară și sistemul electoral, a avut loc în mare grabă, fără efortul de a găsi un consens mai larg în Parlament”, a declarat președintele APCE Jean-Claude Mignon. „Am aflat astăzi despre aprobarea în prima lectură a amendamentelor la Legea privind Curtea Constituțională a R. Moldova. Conform acestui act, Parlamentul poate revoca din funcție judecători ai Curții cu votul a 3/5 din numărul deputaților, dacă aceștia își pierd votul de încredere al Legislativului. O astfel de prevedere este în clară contradicție cu standardele europene privind justiția constituțională și este o violare clară a art. 137 din Constituția R. Moldova. O Curte Constituțională are sarcina de a controla munca Parlamentului. Prevederea privind necesitatea încrederii din partea Parlamentului este în evidentă contradicție cu scopul Curții Constituționale”, spune Gianni Buquicchio, Președintele Comisiei de la Veneția, care se referă la posibilitatea revocării din funcție a judecătorilor Curții Constituționale. „Această lege (Legea cu privire la Curtea

Constituțională a Republicii Moldova – n.n.), precum și o serie de alte legi importante care privesc chestiuni fundamentale pentru asigurarea funcționării democrației în Moldova, au fost adoptate cu o grabă extremă și fără o consultare adecvată cu societatea din Moldova sau cu respectarea corespunzătoare a standardelor europene cu privire la reforma constituțională, în special ale celor de la Comisia de la Veneția a Consiliului Europei. În acest context, noi împărtășim totalmente îngrijorările exprimate de către Președintele Comisiei de la Veneția în declarația sa”, se menționează într-o declarație comună a dnei Catherine Ashton, Înaltul Reprezentant al Uniunii Europene pentru afaceri externe și politica de securitate și vicepreședintele Comisiei Europene, și Stefan Füle, Comisarul European pentru extindere și politica de vecinătate. „Criza politică și economică din R. Moldova a intrat într-o fază critică, care impune României poziționări predictive responsabile. După ce a rămas fără premier, Republica Moldova nu mai are nici președinte al Parlamentului. În același timp, Moldova se confruntă și cu o complexă criză economică, FMI refuzând să acorde ultima tranșă, în valoare de 76 de milioane de dolari, dintr-un credit convenit anterior cu Guvernul de la Chișinău, motivul fiind neîndeplinirea tuturor angajamentelor asumate de Moldova”, se arată într-un comunicat publicat pe pagina oficială a Partidului Conservator din România. „Lituania pledează pentru formatul extins al summit-ului de la Vilnius, la care vor fi invitate 28 de țări membre ale UE și cele șase țări ale Parteneriatului Estic”, se spune în comunicatul de presă al Ministerului lituanian de Externe. „Am discutat despre vecinii estici ai Uniunii. Summitul Parteneriatului estic va avea loc în acest an, în Lituania, va fi un moment important, în special în ce privește partenerii estici, care sperăm să reușească să finalizeze negocierile legate de acordurile de asociere. În acest context recunosc sprijinul acordat de România pentru

eforturile și aspirațiile Republicii Moldova și în a găsi o soluție negociată viabilă în conflictul transnistrean”, a spus Președintele Consiliului European, Herman Van Rompuy.

Atâtea personalități din Vest sincer deranjate de situația politică de la Chișinău, iar stimații noștri lideri politici, în care am investit atâtea încredere, se comportă asemenea celor doi țapi din arhicunoscuta poveste. Mă întreb cum poate fi numit comportamentul iresponsabil al liderului PLDM, V. Filat: miopie politică sau rea-voință? Dacă e miopie politică, atunci nu ne putem lega mari speranțe de acest atât de promițător odinioară partid. Dacă e rea-voință, atunci situația e și mai drastică. Se repetă cazul ppcd-ului de acum 14 ani. Majoritatea acestor acte legislative au fost votate în Parlament cu câteva săptămâni în urmă tot la pachet de către PLDM și PD în urma unui alt târg. Atunci, pentru a rămâne în funcția de prim-ministru (care, de altfel, în situația actuală ar fi fost răul mai mic), dl V. Filat a cedat foarte mult în fața lui V. Plahotniuc, cerându-și chiar scuze în public. Aceiași parlamentari au votat la început numirea lui C. Gurin în funcția de Procuror General, ca peste trei săptămâni să-și anuleze votul; au votat și mai apoi au abrogat sistemul electoral mixt; au votat scoaterea din uz a pașapoartelor de tip sovietic (după peste 20 de ani de independență!!!), ca mai apoi să anuleze această decizie.

Într-adevăr, noțiunea de parlamentar de pe malul Bâcului este în deplină concordanță cu sensul dat de Larousse. Este un cuvânt straniu constituit din două verbe: a vorbi și a minți. Îmi era milă de parlamentarii pldm-iști, care încercau să-și justifice votul într-un caz sau altul. De exemplu, cu câteva săptămâni în urmă parlamentarii pldm-iști demonstrau cât e de bună propunerea venită din partea PD-ului privind sistemul electoral mixt, arătând că această propunere se află și în Programul PLDM, ca peste două săptămâni aceiași parlamentari să demonstreze că e prea devreme. Încercați să vă descurcați când a mințit parlamentarul. Eu înțeleg că politicienii mai trebuie să

mintă, însă nu chiar în așa mod. De fapt, întreaga politică este o curvă, cum însă pot fi numiți cei care o practică? De fapt, prin votul comun al PLDM și PCRM de vineri practic a fost pusă piatra funerară pe mormântul AIE, pe cursul proeuropean al Republicii Moldova. Marea speranță a celor mulți (peste 70%) de integrare europeană a acestui colț de țară atât de prost guvernat a fost dată peste cap (a câta oară: în 1999 cu concursul direct al ppcd-ului lui Roșca, și în 2013 – cu cel al PLDM-ului lui V.Filat, în ambele cazuri asistați de comuniști sau invers). Este o greșeală fatală a PLDM-ului. Electoratul mai poate ierta (dacă printr-o minune PLDM ar salva această Alianță (mai este în puterea lui)), dar nu uită.

Pentru această mare trădare a speranțelor celor care i-au votat în repetate rânduri, a partenerilor europeni prea răbdători la matrapazlăcurile „*băiețandrilor basarabeni*”, PLDM va fi taxat chiar în alegerile anticipate apropiate, pe care și le doresc alături de comuniști. Cu mâna lor comuniștii și-au curățat calea spre victorie în aceste alegeri anticipate atât de mult dorite de ei. Au abrogat sistemul electoral mixt, care era în defavoarea perm-ului, lipsit de personalități. Cu mâinile parlamentarilor pldm-ști au anulat legea privind interzicerea votării în baza pașaportului sovietic (nu trebuie să ai multă minte să stabilești că aceștia, în principal, sunt votanții perm-ului). Tot cu mâinile parlamentarilor pldm-ști și-au curățat stânga eșichierului de concurenți electorali prin ridicarea barierei de 6% pentru partide. Astfel atât de „*însemnatul*” pe piața politică basarabeană psrm nu are șanse de a accede în parlament. De fapt, prin această lege perm-ul (dar și pldm-ul, din păcate) încearcă să bareze calea în parlament și a Partidului Liberal. „*Nu mai zic de sărmanul Dodon, care, după ce a fost majorat pragul electoral la 6 la sută, nu mai are nici o șansă să nimerească în viitorul Parlament*”, spune M. Ghimpu. Dar părerea multor susținători ai Partidului Liberal (neobservată de conducerea Partidului) despre pericolul care paște Partidul

Liberal nu este luată în seamă. Comportamentul de struț al președintelui PL în situația creată în partid este periculos. Același comportament l-au avut odinioară președinții unor „*mari partide*”, cum ar fi PRCM (5,79% de voturi luate în 2001 la pragul de 6%) și PFD (tocmai 1,22%). Dacă Dodon nu va intra în Parlament nu e mare problemă. Pe noi, dar și pe dl M. Ghimpu, ar trebui să-l deranjeze soarta Partidului Liberal, care, divizat cum este acum, ar putea să nu acumuleze 6%. *„Nu au decât sa majoreze și până la 15%. Noi nu ne temem. Ultimul sondaj al partidului arată că suntem la 18%. PLDM, însă, precis nu trece de 7 la sută. Iată aici este lupta în harbuș, care culoare trece pragul: roșu sau verde”*, a subliniat ironic dl M. Ghimpu. Așa declarau și M. Snegur, V. Matei ș.a. în 2001. Cu toată bravada președintelui Partidului Liberal, în situația actuală acest pericol este foarte probabil.

Am spus-o și o mai spun: soarta Partidului Liberal – speranța multora cu inima română – este în mâinile dlui M. Ghimpu. *„E grav faptul că în Partidul Liberal Dorin Chirtoacă este îngropat ca politician chiar de unchiul său. Primarul Chișinăului este singura șansă a liberalilor. Dar dacă va fi scos în luptă prea târziu, va expira la fel cum a expirat Saakașvili în Georgia, indiferent de lucrurile bune pe care le-a făcut. Oare nu se știa că asta este dorința susținătorilor liberali?... Chirtoacă ar putea ajunge poate cel mai bun șef de partid. Poate cel mai bun prim-ministru de țară. Dar la fel de ușor poate expira de pe arenda politică, cu tot potențialul său... Nu regret că am votat PL, dar nu promit să o mai fac (același lucru îl spun și eu – n.n.)”*, scrie bloggerul Andrei Fornea. *„PLDM și Filat au murit. Tragem apa și mergem mai departe”*, scrie analistul M. Mihăieș. Aș fi de acord, dar cu cine votăm, cu cine mergem mai departe? Dacă ar fi atât de ușor să înlocuim PLDM cu altceva, dar, din păcate, nu este posibil în timp atât de scurt. Cei care se înghesuie la rampa puterii nu sunt importanți, nu au susținere, și chiar nu sunt serioși în

declarațiile pe care le fac dea valma (antimafie, pnl, pfp ș.a.). Voronin va profita la maximum de găinăriile cocoșilor din Alianță. El îl va susține la maxim pe Filat pentru a distruge complet Alianța dintre cei trei și a purcede în alegeri anticipate, pentru care se pregătește chiar din momentul când nu a mai încăput la „treucă”. Recent a declarat că ar susține într-un fel candidatura dnei L. Palihovici la funcția de președinte al Parlamentului. Astfel PLDM ar ține sub control două dintre cele mai importante posturi în stat – Guvernul și Parlamentul, iar pcrn parcă nu dorește nimic. Interesul pcrn-ului este de a-l compromite cât mai mult pe V. Filat în fața alegătorilor săi. „Moldova fără comuniști. Moldova fără Voronin!” au fost lozincile cu care PLDM a câștigat în alegerile parlamentare precedente. Cu ce slogan credibil va mai ieși PLDM în viitoarele alegeri (foarte probabil cele anticipate susținute și de PLDM)?

În final să ne întrebăm: ce ar mai putea fi salvat din ceea ce au fost mandatați democrații de către tineri la 7 aprilie 2009? Cât valorează și declarațiile lui V. Filat că „...*cine va duce țara la alegeri anticipate*”, acela va compromite procesul de integrare europeană a Republicii Moldova. Dar tocmai el acum duce la alegeri anticipate, compromițând, astfel, procesul de integrare europeană condus atât de bine de colegul său Iurie Leancă. Mai arde încă lumânărica speranței (drept că foarte slab, pe cale de a se stinge complet). Ați cochetat cu toții, „bărbați ai națiunii” din Alianță (M. Ghimpu mai mult declarativ), cu această domnișoară de moravuri ușoare (pcrm) care, pentru a-și atinge scopurile, se culcă cu oricine (întâmplător sau nu, dar culoarea roșie a fost dintotdeauna asociată prostituției. Printr-o lege din 1254 practicantele celei mai vechi profesii erau obligate să se vopsească în roșu pentru a fi identificate. Nu știu ce asociație v-a făcut „marea roșie” de steaguri, tricouri, pancarte, baloane etc. ale adepților lui Voronin (nu atât de mulți ca altădată) și Dodon pe 1 mai, dar

pentru mine sunt aceleași prostituate politice, aceeași prostituție politică a milionarilor comuniști (socialiști), care (culmea) au serbat ziua truditorului. Părerea mea este că încă nu e pierdut totul. Domnul Președinte al Republicii ar putea să nu promulge cele câteva legi adoptate în grabă vineri, care i-au deranjat foarte mult pe partenerii noștri europeni. Sper în existența unor minți lucide în PLDM, dar și în PL, care să colaboreze împreună cu PD la crearea AIE3 pentru a asigura participarea Republicii Moldova la summitul de la Vilnius. Speranța vine și dintr-un precedent: din alegerile pentru primarul de Chișinău, când pe ultima sută de metri V. Filat a luat decizia corectă, care a condus la salvarea Capitalei. Acum trebuie să facă acțiuni care să salveze acest colț de pământ de comunizare. *„Să fim împreună pentru salvarea cursului european al Republicii Moldova”* ar trebui să fie deviza celor trei. De ciondănelile dintre cei trei profită comuniștii, profită nostalgicii sovietici, organizând tot soiul de manifestații antinaționale chiar în inima Chișinăului, cum ar fi manifestațiile de 8-9 mai, planificate în Piața Marii Adunări Naționale. *„Pe 9 mai, nu avem ce să marcăm, o sărbătoresc numai oamenii inculți și cetățenii sovietici, mereu obtuși la minte”*, spune Nikolai Hramov, un adevărat antisovietic și disident. *„Depinde de acțiunile urgente luate de Dorin Chirtoacă, Iurie Leancă și Nicolae Timofti... pentru a neutraliza acțiunile actului trei final sau perioada “înfrățirii” (înrobirii) veșnice”* scrie pe blogul său T.Vasilcău. Într-adevăr, salvarea Alianței e în cei trei.

Literatura și Arta nr.19, 09.05.2013.

ȘOVINUL ROGOZIN IARĂȘI NE-A JUCAT FESTA

Pe parcursul unei săptămâni, Republica Moldova a fost vizitată de doi înalți demnitari – emisarul Kremlinului D. Rogozin și comisarul european pentru extindere și politica de vecinătate Stefan Füle. Să vedem pentru început care a fost scopul vizitei lui D. Rogozin. Conform unei informații oficiale, pe 9 mai la Chișinău a sosit într-o vizită neoficială emisarul Kremlinului, ultranaționalistul D. Rogozin, „*pentru a participa la serbarea a 68-a (ca să vezi ce jubileu rotund!!!) a victoriei asupra fascismului*” (de fapt, mai corect ar fi „*asupra național-socialismului*”, fiindcă fascist a fost doar regimul lui B. Mussolini în Italia. Stalin, din motivul că în ideologia regimului hitlerist figura și cuvântul socialism, prezent și în ideologia comunistă, a hotărât să-i taxeze pe toți dușmanii ei fasciști). Baliverne pentru creduli. Un demnitar rus de un astfel de rang nu vine la Chișinău să-i asculte pe trubadurii săi I. Kobzon și L. Leșcenko, pe care îi poate asculta și la el acasă. A venit cu un scop bine stabilit de șeful său. Partea vizibilă a vizitei acestui șovin rus a fost participarea la concertul dat de I. Kobzon și L. Leșcenko în Piața Marii Adunări Naționale alături de adevăratul stăpân în „*țărișoricuța Republica Moldova*” (vorba poetului), V. Voronin, de I. Dodon și alte piulițe ale coloanei a 5^a a Moscovei. A fost o sfidare, o lipsă a elementarului bun-simț din partea acestui „înalt demnitar rus” (dacă am analiza situația la rece, când un demnitar rus, caracterizat prin duplicitatea sa, lucru observat și de marchizul de Custine încă acum 170 de ani, de rang înalt a fost capabil să posede această omenească calitate), el fiind informat că serbarea pompoasă a acestei zile la Chișinău a stârnit proteste ale societății civile (din păcate, doar ale societății civile, nu și a partidelor de la putere, cu excepția unor declarații răzlețe (este cazul lui V. Saharneanu și D. Chirtoacă), care s-au pierdut în muștenia glacială a majorității). „*El a declarat că vine la*

Chișinău într-o vizită privată, dar, atât la Tiraspol, cât și la Chișinău, a făcut declarații oficiale. La Tiraspol, a declarat că Federația Rusă va susține această „insulă rusească”, având în vedere Transnistria, care este teritoriul Republicii Moldova. Este o declarație făcută în numele Guvernului rus și nu este una privată. La Chișinău, a făcut propagandă contra vectorului european, care este vectorul Republicii Moldova, și a îndemnat lumea să susțină integrarea Republicii Moldova în Uniunea Euroasiatică. Aceasta este, de asemenea, o declarație politică, făcută sub acoperirea de persoană privată. Un oficial nu procedează în felul acesta. Am cerut de la MAEIE să vadă dacă dl Rogozin nu a întrunit toate motivele și condițiile pentru a fi declarată persona non grata pe teritoriul Republicii Moldova”, a menționat dl V. Saharneau. Cine să-l audă dacă toți sus-pușii sunt antrenați în lupte fratricide, care încă nu s-au terminat. În urma acestor lupte, cei „trei cocoși” au rămas fără funcții, Alianța de guvernare AIE2 a fost distrusă iremediabil. Ce contează pentru ei că „țara arde” și este invadată de tot soiul de șobolani. „Când stăpânul nu-i acasă, șobolanii joacă tananica pe masă”, spune o veche zicală românească. Într-o „țară fără stăpân”, pe 9 mai, de ziua victoriei lor, „șobolanii” au jucat „kazaciokul” în Piața Marii Adunări Naționale, locul unde a fost dansată de nenumărate ori „Hora Unirii”, au fost adoptate cele mai importante hotărâri pentru destinul acestei „așchii de popor român”. Este același lucru dacă am dansa „Hora Unirii” în Piața Roșie, locul sfânt al rușilor, păziți de polițiștii moscoviți, iar nemulțumiții moscoviți și-ar manifesta timid indignarea de după gard. Vă puteți imagina așa ceva?

Dacă vă mai amintiți, anterior același D. Rogozin și-a permis să compare Republica Moldova cu un coteț: „*Eu nici măcar nu am deschis gura, dar în coteț deja s-a făcut atâta tărăboi*” (în stilul său, maestrul N. Dabija l-a comparat cu un dihare care emană duhoare într-un coteț!). Astfel a comentat D. Rogozin reacția Chișinăului la numirea sa în calitate de emisar

special al președintelui Rusiei pentru regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Referitor la propunerea rezonabilă a dlui V. Saharneanu, precizăm că, în 2004, Letonia l-a declarat pe D. Rogozin persona non grata pentru multiplele declarații și comentarii agresive făcute la adresa acțiunilor întreprinse de autoritățile letone. La noi nu se va întâmpla nimic. Din păcate, mămăliga nu explodează. Oficialii noștri, preocupați de „probleme personale, de grup, de gașcă, de partid mult mai importante”, nu vor reacționa nicicum la declarațiile (și nu numai declarații), dar și acțiunile antistatale ale acestui individ velicorus prea obraznic. Să ne oprim la una dintre ultimele acțiuni antistatale împotriva Republicii Moldova (pe parcursul a peste 20 de ani de independență au fost foarte multe).

După cele întâmplate recent la Varnița, junta de la Tiraspol vine cu o nouă provocare. Așa-numitul „*Sovietul Suprem*” din Transnistria își mută sediul la Tighina!!! (este, de fapt, începutul transnistrizării spațiului dintre Nistru și Prut, despre care se vorbește de mult timp). Consiliul pe lângă pretinsa președinție transnistreană a aprobat vineri, 17 mai 2013, decizia Consiliului de Securitate al regiunii cu privire la crearea în Tighina a unui centru parlamentar al rmn, în care vor avea loc ședințele „*Sovietului Suprem*” al Transnistriei. Decizia Consiliului a fost aprobată în unanimitate. De ce nu crearea acestui „soviet suprem” deodată la Chișinău, fiindcă, așa cum merg lucrurile în guvernarea de la Chișinău, scopul Moscovei de „*transnistrizare*” a teritoriului dintre Prut și Nistru are șanse mari de a fi realizate. Care a fost reacția Chișinăului? Una foarte timidă în stilul din cunoscutul film de animație „*Tom și Jerry*”. „*Dislocarea pe malul drept al Nistrului a unor „structuri centrale” ale regimului autoproclamat urmărește schimbarea unilaterală a realităților pe teren prin consolidarea prezenței administrative în orașul Bender. În conformitate cu Acordul privind principiile reglementării pașnice a conflictului armat din regiunea transnistreană a*

Republicii Moldova din 21 iulie 1992, orașul Bender a fost declarat drept zonă cu regim sporit de securitate. Orice decizie unilaterală ce afectează statutul și situația politico-administrativă în or. Bender poate influența negativ aranjamentele stabilite prin Acordul din 1992. Astfel, toate activitățile administrative importante în oraș urmează a fi coordonate cu Comisia Unificată de Control”, se spune în declarație.

Iată la ce am ajuns, stimați lideri ai fostei AIE2. Pentru aceasta v-am acordat votul de încredere ca să tot cedați în fața presiunilor ursului din est? Potrivit pretinsului președinte al pretinsei rmn, E. Șevciuk, sediul actual al „Sovietului Suprem” „a devenit neîncăpător pentru demnitarii locali”. Ca să vezi argument serios. Ei bine, mâine-poimâne Transnistria va deveni neîncăpătoare pentru puzderia de venetici veniți de pe întreg spațiul necuprinsei Rusii, care a rămas practic nepopulat, rușii migrând spre locurile unde este mai bine de trăit. Iar Transnistria este un fel de rai pentru ei: climă blândă, de haleală este, de băut și mai mult, și confort psihologic maxim, deoarece nu sunt puși să învețe limba țării primitoare. Atunci strămutarea lor pe teritoriul dintre Nistru și Prut va fi tot atât de bine argumentată?

Dacă observați, toate acestea s-au întâmplat imediat după recenta vizită „neoficială” a șovinului ultranaționalist D. Rogozin. „Atâta timp cât Rusia își menține statutul de pacificator pe ambele maluri ale Nistrului, se menține pacea în lume. Da, aceasta este o țară nerecunoscută, totuși, este vorba de pace, securitate...Principiile dreptului internațional prevăd respectarea integrității teritoriale și inviolabilității frontierelor, dar și dreptul națiunilor la autodeterminare. De obicei, prioritate se acordă primului principiu, dar există și situații când prevalează dreptul națiunilor la autodeterminare”, a declarat D. Rogozin. Să înțelegem că șovinul Rogozin a avut în vedere cazul raioanelor de est ale

Republicii Moldova. Ei bine, Cecenia, Ingușetia, Tatarstan, Ciuvașia, Mordovia și celelalte peste 100 de etnii din Rusia, tot au dreptul la autodeterminare. De ce Rusia nu le respectă acest drept? Doar Cecenia a încercat să-și ceară dreptul legitim la autodeterminare, și cu ce s-a terminat acest lucru, cunoaștem cu toții: la ordinul lui V. Putin, de peste 15 ani populația Ceceniei este masacrată metodic. Ce dovezi mai pot fi aduse pentru a-l declara pe D. Rogozin persona non grata? Dar acest lucru nu se va întâmpla fiindcă guvernarea AIE2 practic nu mai există, nu mai există nicio cooperare între cele trei componente. *„Întâi de toate, domină neîncrederea totală. Și este probabil lucrul cel mai periculos într-o asemenea situație când nimeni nu crede în nimeni, după un șir întreg de acțiuni. Nu zic, situația este grea, toată lumea o înțelege, toată lumea o vede cum este. Că ar exista o șansă? Da, ar exista. Vom vedea cum va fi valorificată”*, a declarat recent dl Marian Lupu.

Care este reacția majorității populației? Una foarte negativă. Însă se creează impresia că demnitarii nu prea citesc durerile acelor care i-au votat de pe bloguri și diverse forumuri. Dar ele sunt foarte dure. Este o reacție firească la impotența celor de la guvernare. Și acest lucru este foarte periculos, în special, în cazul unor alegeri anticipate, pe care le și dorește V. Filat. Voi spicui câteva din ele, sperând naiv că măcar ziarele se citesc: *„Plătim pentru incompetența, ignoranța politicienilor. În loc să lase dracu' ranchiuna și să se consolideze, și-au făcut un fel de arsenal cu unelte de șantaj, de dihonii și suspiciuni inventate”*, scrie X. *„Nimeni dintre politicieni, ca să nu piardă din electorat, nu vrea să spună lucrurilor pe nume. Rușii n-au s-o dea niciodată Transnistria. Trebuie anunțat teritoriul Transnistriei ca zonă ocupată de Rusia. Rușii au să ne facă mari probleme, mult mai mari ca până acum. Ba scumpesc gazul, ba nu ne iau vinurile, ba îi provoacă pe găgăuzi, făcându-i cazaci, ba își fac sediu la Tighina. Măine au să-și facă sediu în Ciocana”*, scrie cu

indignare Y. „Chișinăul doarme! Noapte bună! Unire, moldoveni, de altfel e rău de tot. Unire sub o mișcare națională și fragmentată, cum este actualmente, că ne papă ursul. Împinge rusul doua barăci la Varnița, taie lumina și apa la penitenciarul din Tighina, îl împușcă pe tânărul Vadim Pisari, ocupă școlile cu învățătura în limba română, aduce elicoptere, camioane militare la Tiraspol, face consulat la Tiraspol, iar voi sunteți doar îngrijorați. Altceva decât să fiți îngrijorați nu știți să faceți?????”, scrie Z. Asemenea opinii se numără cu sutele, plasate pe diferite site-uri, bloguri etc. Este o situație foarte alarmantă. Actualii lideri ai celor trei partide democratice ar trebui să conștientizeze pericolul major.

Scriam la începutul articolului despre vizita în Republica Moldova a doi demnitari de rang înalt. Spre deosebire de bătărănismul emisarului asiatic D. Rogozin, comisarul european Stefan Füle le-a vorbit celor adunați în scuarul din fața teatrului de Operă și Balet la deschiderea Zilelor Europei într-o frumoasă limbă română: „La mulți ani, Europa! La mulți ani, Moldova, La mulți ani, Chișinău! Este plăcerea mea să anunț deschiderea Zilelor Europei”. Fără a da sfaturi și ordine, cum și ce să facem, înaltul demnitar și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu ultimele evenimente din viața politică în Republica Moldova. „Evenimente recente din Republica Moldova m-au făcut să reflectez asupra problemelor cu care se poate confrunta procesul politic. Este esențial ca politica să fie pentru oameni, este important ca fiecare să fie responsabil și să răspundă pentru ceea ce face. Este important să consolidăm instituțiile democratice, dar nu să le subminăm”, a spus înaltul comisar.

Orice ar spune unii cu privirile îndreptate spre est, oricum ai da, există totuși o mare deosebire între cei din est și cei din vest.

Literatura și Arta nr.21, 23.05.2013.

ALIANȚA A MURIT. TRĂIASCĂ ALIANȚA!

În ultimele două zile de lucru ale săptămânii trecute s-au făcut mai mult decât pe parcursul ultimelor 4 luni în planul revenirii la normal, refacerii Alianței. Comuniștii, folosind abil rachiuna și prostia liderilor AIE2, erau foarte aproape de ași realiza scopul de bază - distrugerea Alianței. Este în stilul lor și a mentorilor lor: de a distruge orice ce ar duce spre binele acestei frânturi de popor prea prost guvernat. Cu votul a 58 de deputați – fracțiunile PLDM, PD și partea reformatoare a PL, susținuți de câțiva parlamentari neafiliați, printre care și dna V. Abramciuc, membru al PSRM, guvernul și președintele Parlamentului au fost votați.

După o profundă și prea îndelungată criza politica, în care componentele AIE2 s-au cotonogit reciproc în lupte fratricide, a apărut o speranță. Este a mirării că după atâtea găinării politice comise de liderii partidelor componente ale Alianței s-a reușit crearea unei noi alianțe – Coaliția de Guvernanare Pro-Europeană. Odată cu semnarea Acordului de formare a noii majorități parlamentare, alegerea Președintelui Parlamentului și investirea Guvernului Leancă se pare că criza politica a fost depășită. *„Semnatarii Acordului se angajează să renunțe la atacurile reciproce, capabile să destabilizeze situația politică din Republica Moldova (să vă audă Domnul!!!)...Părțile se angajează să sprijine Guvernul Coaliției Pro-Europene, în condițiile și termenele Acordului, până la finalul mandatului deplin al Parlamentului din această legislatură...”*, se menționează în Acord. Aceasta va permite continuarea politicii de integrare europeană, asigurând șanse reale pentru RM la summitul de la Vilnius. Trebuie să-i dăm cezarului ce-i al cezarului. Depășirea crizei politice a fost posibilă în mare parte datorită maturizării politice a liderului PLDM V. Filat și a liderului PD M. Lupu. Este lăudabil comportamentul lui V. Filat, care a putut să facă un pas înapoi

atunci când a ajuns prea departe alături de Voronin, care se vedea deja intrând victorios pe cal alb în noi alegeri anticipate. Chiar dacă a rămas fără nicio funcție înaltă în stat a preferat să facă o pace proeuropeană cu PD decât să arunce RM în haos și alegeri anticipate. Este lăudabil și comportamentul lui M. Lupu, care a făcut și el un pas înapoi pentru el, însă destul de rezonabil pentru continuarea cursului proeuropean al RM. Trebuie însă să fim realiști și să nu cerem prea multe de la Guvernul Leancă, care va fi unul de scurtă durată și misiunea lui de bază va fi obținerea unor rezultate pozitive la Vilnius, pentru ca cursul proeuropean să devină ireversibil, indiferent cine va veni la putere în alegerile din 2015. Astfel vom merge la Vilnius cu un guvern proeuropean și cu o majoritate politică în Parlament capabilă să efectueze reformele proeuropene.

Toată lumea este mulțumită că, în sfârșit, criza politică a fost depășită și guvernarea ar putea să se concentreze mai mult asupra rezolvării stringentelor probleme, cu care se confruntă această așchie de popor român. Doar V. Voronin și acoliții săi turbează. *„Noua coaliție de guvernare a fost creată ca urmare a unor acțiuni de șantaj. D. Diacov și-a constrâns colegii din partid să formeze o nouă majoritate parlamentară alături de liberal-democrați, în caz contrar i-a amenințat că el și alți cinci deputați vor părăsi fracțiunea parlamentară (dacă într-adevăr a făcut acest lucru atunci tot respectul pentru D. Diacov – n. n.)”* declară V. Voronin. Turbează nu numai Voronin. Turbează și Kremlinul după eșecul (al treilea după 2009) de readucere a unei guvernări pro-moscovite antieuropene la putere. La summitul de la Vilnius avem o șansă istorică de a scăpa de îmbrățișarea ursului, care ne sufocă, cu mici întreruperi, peste 200 de ani.

Nemulțumit este și I. Dodon, acest politician zămislit (tot de Moscova!) prin metodă accelerată, care nu a votat guvernul Leancă, umblă cu coțcării anti-Chirtoacă și a produs nemulțumiri în propriul său partid pri(h)vatizat. *„În Partidul*

Socialiștilor s-a format de vreo jumătate de an o mică grupare de deviaționiști în număr exact de două persoane (este vorba despre V. Abramciuc și V. Krâlov – veterani ai Partidului Socialist. Chiar că „Obraznicul mănâncă praznicul”. În adevărat stil rusesc, Dodon, un venetic obraznic venit în partid cu puțin timp în urmă, s-a cocoțat în vârful piramidei partinice) care sprijină activ ideea votării pentru un guvern de dreapta. Se opune categoric referendumului anti-Chirtoacă. Noi păstrăm calitatea de partid de opoziție independent și nu vom fi în slujba politică a nimănui” (ca să vezi ce important e!), declară cu emfază I. Dodon. Pe de altă parte, dna V. Abramciuc îi reproșează: „Lui I. Dodon i se va propune să părăsească partidul. El a greșit când a crezut că o să vină într-un partid cu scopuri meschine și o să-l acapareze. El trebuie să înțeleagă că planurile lui de a deveni boierul Partidului Socialiștilor au eșuat”, a subliniat V. Abramciuc.

Se creează impresia că nemulțumiți sunt și „grupul celor cinci liberali”, care, cu regret, au greșit lamentabil când nu au votat guvernul Leancă, de altfel, propus de către dl M. Ghimpu. Dincolo de supărările obiective pentru cele ce i s-a întâmplat Partidului (mă refer la criza din interior), ei nu trebuiau să se plaseze de aceeași parte a baricadei cu comuniștii. Electoratul nu va înțelege acest lucru, oricare ar fi explicațiile. „Comportamentul celor patru liberali la votarea Guvernului, a fost jalnic, lamentabil, rușinos și nejustificat. Ei nu s-au putut depăși politic și s-au bâlbâit într-un mod penibil. Ei au trebuit să voteze, cu atât mai mult, cu cât au cerut insistent un alt premier decât Filat...”, menționează dna V. Pavlicenco. Pentru Partidul Liberal, plasat impropriu în opoziție alături de comuniști, va fi o perioadă extrem de dificilă. Dorința de răzbunare pe foștii colegi de alianță, pe foștii colegi de partid ar putea să-i arunce în brațele comuniștilor. Fiind în opoziție tentația de a vota alături de comuniști împotriva Coaliției va fi mare. În această situație poziția struțului este deosebit de

periculoasă pentru PL, în special, în situația când pragul electoral a fost majorat la 6%, și părăsit fiind de un grup de personalități (orice s-ar spune), care au în spatele lor ceva. V. Saharneanu are cunoscutul post de radio Basarabia, care ar fi deosebit de util Partidului în viitoarele alegeri. Dar și pentru tânărul, foarte promițătorul, politician Dorin Chirtoacă Partidul în situația actuală poate deveni groparul lui. Pentru a stopa căderea Partidului și a-l pregăti pentru alegerile parlamentare viitoare este strict necesară reformarea Partidului, plasarea de urgență în fruntea lui a tânărului D. Chirtoacă, propus în această funcție de către grupul reformat. Toți liberalii, de o parte și de alta, trebuie să dea dovadă de responsabilitate, să uite de frustrări, de supărări, și să pună umărul la salvarea Partidului. Este unicul partid cu adevărat pro național.

Literatura și Arta nr.23, 06.06.2013.

CE FACEM MAI DEPARTE DOMNILOR LIDERI AIE?

“Reacțiunea a prins iar limbă. Ca un strigoi în întuneric, ea stă la pândă, ascuțindu-și ghearele și așteptând momentul oportun pentru poftetele ei anti-naționale...Națiune, fii deșteaptă!(...) Și noi dormim, domnule!”

(I.L.Caragiale)

După o perioadă de relativă liniște „reacțiunea a prins iarăși limbă”. Stând la pândă comuniștii au așteptat trei ani acest moment astral pentru ei și acum le-a căzut ca mana din cer, fără să depună mari eforturi. Călărind iscusit acest măgăruș năvălaș pe nume „rânză moldovenească” în ședința de marți, 5 martie, Voronin a debarcat guvernul AIE condus de V. Filat. Nu singur ci împreună cu fracțiunea democraților, care s-au supărat așa, copilărește, pentru faptul că câteva săptămâni în urmă Vlad Filat împreună cu comuniștii l-au demis pe prim vicepreședintele parlamentului Vlad Plahotniuc, liderul neformal al PD. Spuneam atunci că următorul va fi debarcat Filat de către comuniști asistați de PD. Ceea ce s-a și întâmplat. Obtuzul Voronin ia folosit pe Filat și Lupu ca pe niște obiecte de unică folosință. Nu cred ca liderii AIE să nu fie în stare să modeleze dinainte astfel de situații. Atunci ce este la mijloc?



Ce i-a împins pe cei doi să facă acești pași atât de nesăbuiți? Nu cred să fie doar o simplă rivalitate între cei doi Vlazi? Oricum suntem în fața faptului împlinit. Guvernul Filat este demisionat, iar Republica este aruncată din nou într-o adâncă criză politică.

Îi ascultam discursul lui Voronin în parlament în

acea zi neagră pentru Republica Moldova și mă cruceam. Câtă lipsă de bun simț în discursul său când vorbea despre cei năpăstuiți și jefuiți de guvernul Filat. Dar el, timp de opt ani de zile ce a făcut? Și-a adus vre-o dată aminte de cei mai triști. Unica lui grijă era feciorașul său și această grijă părintească s-a văzut fructificată spre sfârșitul „domniei sale” într-o avere frumușică de apr. 50 miliarde de lei. Cum mai poți vorbi despre corupție când tu singur ai promovat-o timp de opt ani de zile prin diferite scheme frauduloase. 50 de miliarde de lei nu se tăvălesc în drum. Trebuiau gândite scheme sofisticate pentru ai putea rupe de la gura copiilor și a bătrânilor ajutorați. Într-adevăr corect a spus cine a spus că cel mai tare strigă „*prindeți hoțul*” înseși hoțul. Îl priveam pe Voronin ieșind victorios de la ședința parlamentului cu mâinile simbolizând victorie după debarcarea guvernului Filat. Jubila cu toate că era fluierat, huiduit de cei adunați în fața parlamentului.

Această demitere a guvernului Filat venită pe neprins de veste (de fapt prin ieșirea din acordul Alianței pe 13 februarie Filat și semnat sentința. Împreună sunt puternici, separați însă sunt prăzi ușoare ale ursului comunist) ă-a scos pe mulți care „*ascuțindu-și ghearele așteptau momentul oportun pentru poftele lor antinaționale*”. Unul dintre ei este controversatul Iu. Roșca. Îl priveam deunăzi la emisiunea televizată „*Fabrika*”. Cu aere de mare cunoscător (desigur aflarea peste 20 de în politica basarabeană l-a înzestrat cu diferite abilități de curvism politic) se dădea cu opinia că AIE va cădea neapărat din aceeași cauză – corupția (se știe cum a doborât el un guvern democratic deosebit de promițător pentru cei mulți care se doreau în Uniunea Europeană). „*Nu există o altă cale de a debarca elementele compromise din cadrul executivului, odată ce acestea controlează partidele politice ce le-au delegat în guvern*” declara vicepreședintele parlamentului, liderul fpcd, Iurie Roșca la demiterea guvernului Sturza. „*Moș Timofte* (aluzie bătută la președintele Nicolae Timofte – cât tupeu trebuie să mai aibă cei care-l mai bagă în seamă pe acest iuda al Basarabiei) *nu trebuie să se comporte așa*”. Ca să vezi,

Roșca mare luptător cu corupția, politician cu mâinile curate!!!
 Îmi pun însă întrebarea. Cum mama naibii, aflat din 90' doar în politică (nu a făcut bussines ca alții, nu a lucrat, a făcut doar politică) a putut să se pricopsească cu atâtea avuții – televiziuni, tipografii, casteluri etc., fiind cu mâinile curate? În politică dacă ești cinstit este imposibil să te îmbogățești. Nu-i înțeleg nici pe ce-i care se consideră presă liberă care, nevrând totuși recunosc că cel puțin în domeniul libertății presei în Republică s-a făcut mult. Tocmai acestui fapt își datorează trei ani de activitatea Jurnal TV, dar și Publika ș.a. televiziuni și ziare. E la mintea cucoșului că această libertate ar fi venit în a. 1999 și posturi de televiziune gen Jurnal TV, Publika, ziare democratice ar fi apărut încă în a. 1999, dacă acest „*băgat prea în seamă*” nu debarca guvernul Sturza. De asemenea, am fi evitat această lungă noapte comunistă de tocmai opt ani, fiind astăzi poate alături de România în Uniunea Europeană. De ce atunci se comportă în așa mod, băgându-l în prea multă seamă pe acest cadavru politic Iu. Roșca. Ce sfaturi bune (dar tocmai aceasta este rolul presei în situații de criză) poate să aducă acest fraier politic în această situație atât de complicată, în care ne aflăm acum? Când țara arde nu faci reclamă de machiaj.

Colac peste pupăză. În această situație extrem de dificilă pentru Republica Moldova, când a căzut guvernul, când Alianța este pe cale de destrămare, când bat la ușă destul de insistent alegerile anticipate, atât de jinduite de comuniști, care vor arunca Republica Moldova într-un haos pe cel puțin durata acestui an (au ales bine momentul, ca și Iu. Roșca în a. 1999), atât de important sub aspectul apropierii de Uniunea



a considerat neconstituțională

Europeană, iată că bravii noștri europeni mai adaugă gaz în foc, turnând apă la moara comuniștilor. Deunăzi am aflat cu stupefacție despre decizia Comisiei de la Veneția, care interzice în Republica

Moldova a simbolurilor comuniste „*Secera și Ciocanul*”. E ceva ce nu pot înțelege, ceva alogic.

Simbolul nazist „*Svastica*”, sub care au fost masacrate milioane de oameni nevinovați, a fost interzis, iar simbolurile comuniste „*Secera și Ciocanul*” scoase în afara legii în Republica Moldova, sub care au căzut mai multe zeci de milioane de oameni, stimabilii apărători europeni ai drepturilor omului le consideră legitime. Și aceasta în pofida Rezoluției „*Reunificarea Europei divizate: promovarea drepturilor omului și a libertăților civile în regiunea OSCE în secolul XXI*” (2 iulie 2009) în care se spune: „*În secolul XX, țările europene au cunoscut două mari regimuri totalitare, nazismul și stalinismul, care au dus la genocid, la încălcarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, la crime de război, precum și la crime împotriva umanității*”. Ce nu e clar aici? Nazismul, simbolul căruia este „*Zvastica*”, și comunismul, simbolul căruia este „*Secera și Ciocanul*”, sunt două regimuri totalitare, care au dus la genocid, la încălcarea drepturilor omului, la crime împotriva umanității. Cum poți blama regimul și să nu interzici simbolurile lui, prin care el se propagă? Cum poți egala, în sfârșit, cele două regimuri criminale, ca mai apoi pe unul dintre ele, drag unor adepți ai stângii europene, să-l justifici? Să înțelegem că și în Uniunea Europeană (nu numai în cea Sovietică) una se spune și alta se face. Despre care drepturi ale Omului vorbesc stimabilii membri ai Comisiei de la Veneția? Despre moftul comuniștilor moldoveni de a utiliza aceste insemne criminale? Dar dreptul nostru, al urmașilor milioanele de oameni masacrați de regimul criminal comunist, care a „*a comis crime împotriva umanității*” (așa spun unii europeni) sub aceste simboluri cine le va apăra?

Această recomandare nesăbuită a Comisiei de la Veneția vine și în pofida faptului că mulți istorici, inclusiv europeni, au demonstrat că nu a fost nicio deosebire între regimurile nazist și comunist, că ambele au fost regimuri totalitare criminale, vinovate de lichidarea a zeci de milioane de oameni, de declanșarea celei mai mari conflagrații, pe care a cunoscut-o

civilizația umană pe întreaga perioadă de existență. Bravii noștri europeni din Comisia de la Veneția mari „apărători ai drepturilor omului” scuipă pe memoria milioanele de victime strivite sub aceste simboluri satanice.

Mă întreb atunci: care este deosebirea între „Zvastica” nazistă interzisă de peste 60 de ani și „Secera și Ciocanul” comuniste în viziunea stimabililor membri ai Comisiei de la Veneția? Poate doar că sub satanicul însemn „Zvastica” au căzut mai mulți din vestul Europei, iar sub „Secera și Ciocanul” – în mare parte din estul ei. Atunci care e logica? Sau drepturile omului sunt diferite pentru un european și unul din afara ei. De ce se scuipă pe memoria bunicilor și părinților noștri trecuți prin închisorile, lagărele de concentrare comuniste nu mai puțin strașnice decât cele naziste (mai multe studii demonstrează că, dimpotrivă, au fost mai satanice), foametea organizată, deportările interminabile, pe memoria celor peste 60 milioane (după unele surse atinge cifra de 100 milioane) de jertfe ale regimului comunist căzute sub simbolurile „Secera și Ciocanul”. De ce ei apără drepturile lui Voronin, care nici măcar nu este comunist prin convingere, ascunzând miliardele feciorașului său capitalist sub aceste simboluri, iar drepturile mele, care prin buncii, părinții, frații mei căzuți de mâna celor care purtau aceste însemne criminale sunt victimă a acestor însemne, ei mi le încalcă.

Iarăși avem de a face cu aplicarea dublelor standarde. Dar oare noi, cei aflați sub regimul rusesc de cca 200 de ani, nu am simțit din plin aplicarea acestor duble standarde de regimurile rusești țarist, comunist și democrat al lui Putin? Mai trebuie și frații noștri europeni să ne dea lecții de apărare a drepturilor omului acum în această situație extrem de dificilă? În loc să întindă nouă o mână de ajutor ei le întind această mână celor care au primit această mână întinsă a Moscovei și care jubilează victoria repurtată datorită, în mare parte, prostiei celor din Alianță.

În opinia mea are perfectă dreptate dl Mihai Ghimpu când spune că această recomandare a Comisiei de la Veneția nu

este obligatorie pentru noi. „*Secera și Ciocanul*” pentru acești europeni infectați de virusul stângismului și noi au esență diferită. Pentru noi ele sunt pline de sângele bunicilor, părinților, fraților noștri, sunt însemne sub care călăii comuniști au comis cele mai grave crime împotriva umanității. „*Noi nu suntem Republica Sovietică Socialistă a Uniunii Europene*” a mai declarat M. Ghimpu.

Țin să menționez că interzicerea simbolurilor regimului comunist nu este doar un moft al românilor basarabeni, cum poate considera Comisia de la Veneția, ci este o stare de spirit caracteristică țărilor din fosta u.r.s.s. „*Susțineți interzicerea simbolurilor sovietice în țările din fosta Uniune Sovietică?*” a fost întrebarea postată la postul de televiziune RTVi, unicul post rusesc care și-a expus o părere pozitivă. Potrivit rezultatelor sondajului, 77,8% din telespectatori au susținut interzicerea simbolurilor sovietice în țările din fosta Uniune Sovietică. Și atunci ce face comisia de la Veneția: apără interesele celor 77,8% care sunt pentru interzicerea simbolurilor comuniste sau a celor 22,2% de rătăciți, nostalgici ai vechiului regim totalitar comunist.

Veneția e mai departe de acest urs care dorește să folosească însemnele comuniste. Polonia însă, parte a Uniunii Europene a simțit foarte bine frăția celor cu steaua și secera și ciocanul în frunte veniți peste ei să-i „*elibereze*” în 1944. Dar și mai recent când bande de tineri ruși veniți la Varșovia cu cușme militare (arhicunoscuta ușankă rusească) cu steaua cu cinci colțuri în frunte nu s-a se delecteze cu frumoasele meciuri de fotbal de la Campionatul European, dar să le aducă aminte încă o dată polonezilor cine este adevăratul lor vecin din est.

Și atunci ce facem domnilor încă lideri AIE? Ce facem inexistentă doamnă „*Societate civilă*”? „*Națiune, fii deșteaptă! (...) Și noi dormim, domnule!*”.

Literatura și Arta, nr. 24, 13.06.2013

COALIȚIE, PĂZEA! KREMLINUL NE PREGĂTEȘTE SCENARIUL GEORGIAN

„Citisem cândva o istorioară despre doi câini de la o stână de oi care se băteau crunt între ei. În momentul când la stână a apărut un lup, cei doi câini au uitat de cearta dintre ei și s-au aruncat asupra lupului”.

Făcând o analogie (poate nu cea mai adecvată) că noi suntem o stână de oi, iar ei, aleșii poporului, câinii care ne apără drepturile atunci observăm că ei nu se află sub acest aspect nici la nivelul acestor jivine. Comportamentul aleșilor noștri în unele situații este sub orice nivel. Lupul tiraspolean, mânuit de ursul rus, este la gurile Chișinăului, iar bravii noștri politicieni continuă să se scarmene între ei. Ce e pentru ei,



aleșii poporului, pericolul iminent la care este supusă această așchie de popor român atât de prost guvernată? Rânza lor e mai presus de toate.

Ultimele acțiuni ale Tiraspolului, mai exact spus, ale Moscovei făcute cu laba Tiraspolului, confirmă scenariul georgian, pe care ni-l pregătește Kremlinul. Din momentul în care Moscova a

ratat șansa de a-și aduce la cârma acestui colț de țară marioneta sa pcrm (atât de aproape au fost de a-și atinge scopul geopolitic, dar în ultimul moment victima a reușit să le scape din gheare), ea a revenit la obișnuita-i tactică practică în bantustanul său de pe Nistru de peste 20 de ani: cea a provocărilor. (Vă mai amintiți cum Rusia a provocat războiul

de pe Nistru la 2 martie 1992 doar cu 2 zile înainte de Adunarea Generală a ONU, pentru a zădărnici recunoașterea Republicii Moldova de către ONU? Același scop îl are și acum: prin provocări a zădărnici semnarea acordului de asociere cu Uniunea Europeană.) Într-un timp scurt au avut loc provocările de la Varnița, decizia provocatoare a așa-numitului „soviet suprem” de la Tiraspol de a transfera reședința așa-numitului „guvern” la Tighina, inventând un pretext bizar.

Iar ultima provocare (luând în considerație stilul Kremlinului, cred că în viitorul apropiat vor urma și altele) – lărgirea caracatiței ruso-tiraspolene peste câteva sate din dreapta Nistrului, este prin esență sfidătoare la cer. Prin aceasta ei testează reacția Chișinăului pentru a pune în aplicare și alte provocări. De fapt, este explicabilă această grabă a Rusiei. Până la summitul de la Vilnius au mai rămas doar patru luni, de aceea Rusia va folosi toate mijloacele posibile și imposibile, legale și ilegale de a zădărnici semnarea acordurilor la summitul de la Vilnius.

Ei bine, cu rușii totul e clar, e clar ce doresc. E foarte clar ce doresc și marionetele lor, calul troian în parlament, percm, psrm. De fapt, ei doresc ce dorește Moscova. Nu înțeleg însă ce doresc ai noștri – liberalii, liberal-democrații și democrații. Declarativ, toți doresc integrarea europeană, în fapte însă lucrează împotriva ei, indirect dau apă la moara Moscovei. Să luăm ultima declarație a Parlamentului (ca și multe altele anterioare) ca răspuns la obrăznicia Tiraspolului. Este o declarație prea tolerantă, neadecvată situației. Este în stilul chemărilor motanului Gerry din cunoscutul film de animație. Propunerile Partidului Liberal de a cere excluderea Rusiei din rolul de pacificator în zonă și internaționalizarea conflictului cu cererea insistentă de înlocuire a lor cu trupe ONU ar fi fost cele mai adecvate momentului. Ar fi fost sensibilizată opinia publică internațională. S-a mers însă pe o cale împăciuitoare

(cum a mai fost de atâtea ori anterior, dar care nu au condus la nici un rezultat), care nu va duce la nici un rezultat.

Să se înțeleagă un lucru, că nimeni nu cere mobilizarea totală și refacerea ordinii în regiunea care de jure ne aparține, dar de facto de peste 20 de ani e stăpânită de Rusia. Ne dăm foarte bine seama că acolo e Rusia cu armata ei înarmată până-n dinți. Ea, de fapt, tocmai aceasta așteaptă pentru a pune în aplicare scenariul georgian. Există însă multe alte posibilități de a-l pune pe urs cu botul pe labe. Au demonstrat la timpul său Țările Baltice – Estonia, Letonia și Lituania, niște națiuni mici, dar demne, care în repetate rânduri i-au făcut pe ruși să turbeze. Una dintre cele mai eficiente căi ar fi internaționalizarea „*conflictului transnistrean*”, atragerea aliaților europeni în soluționarea diferendului. Trebuie de bătut în toate tobele ca această fărădelege a Rusiei să fie cunoscută întregii lumi. Cu toată bravada ei ieftină, Rusia în situația sa economică precară nu va neglija cerințele partenerilor europeni. Totodată, în plan intern politicienii noștri ar trebui să dea dovadă de maturitate politică, adecvată momentului extrem de dificil. Să uite de toate divergențele dintre ei și să se unească (asemenea câinilor din istorioară) în fața pericolului iminent care ne paște.

Formarea noii coaliții de guvernare nici pe departe nu este ceea ce ne-am dori. Cert însă e că a fost unica soluție posibilă (pentru a asigura continuitatea cursului proeuropean și semnarea celor trei acorduri la summitul de la Vilnius) în situația actuală. Unii ultrapatrioți detestă formarea acestei coaliții, invocând caracterul coruptibil al multor miniștri și parlamentari din rândul coaliției. În general au dreptate, și mie multe nu-mi plac. Dar aici aș face o paralelă cu anul 1999. Așanumiții ultrapatrioți de atunci din ppcd, în frunte cu I. Roșca, dacă vă amintiți, au înaintat întocmai aceeași învinuire – coruptibilitatea guvernului Sturza. Și cel cu „*mâinile foarte curate*”, Iu. Roșca, împreună cu aliatul său de nădejde, pcrm (a

recunoscut însuși V. Voronin că pe ei îi leagă o prietenie de lungă durată și că I. Roșca este un adevărat bărbat. De unde știe oare???), au dat jos guvernul Sturza cu 2 săptămâni înainte de summitul de la Helsinki, unde urma să se semneze acordul de asociere la UE alături de România, Bulgaria ș.a. țări. Unde am ajuns și cu ce ne-am ales în urma acestei false principialități a lui I. Roșca, acum vedem cu toții. Am pierdut prostește 15 ani. Am fi fost alături de România în Uniunea Europeană și toate problemele de ordinul corupției, de optimizare a guvernării le-am fi rezolvat sub tutela Bruxelles-ului, așa cum procedează acum România. De ce însă repetăm greșelile la nesfârșit? Atunci Moscova, cu calul său troian, pcrn și ppcd, a zădărnicit semnarea acordului de asociere la UE, iar mai apoi electoratul dezamăgit de politica inconsecventă a democraților i-a taxat, aducându-i pe comuniști la putere pe o durată de tocmai 8 ani (dacă nu ar fi fost bravii noștri tineri de la 7 aprilie 2009, durata aflării comuniștilor la putere ar fi fost mai lungă). Acum este întocmai aceeași situație, același pericol, cu o mică diferență – atunci eram tutelați de Rusia elținistă, acum de Rusia putinistă, mult mai imperialistă.

Unica soluție de a scăpa de această „*sabie a lui Damocle*” este semnarea cu orice preț în toamnă a celor trei acorduri. Dar pentru aceasta trebuie ca „*aleșii noștri*” să uite (măcar pentru moment, „*până ce trec podul*”) de ceea ce-i dezunește și să-și concentreze toate forțele în susținerea actualei coaliții democrate de guvernare, chiar dacă nu este cea mai bună și a fost formată cu încălcarea unor principii morale. Numai împreună, cu susținerea partenerilor europeni, vor da dovadă că i se poate riposta ursului. Din păcate, în parlament continuă reglări de conturi chiar și în acest moment crucial. Priveam deunăzi propunerea liberalilor, susținută de comuniști și socialiști, de a-l demite din funcție pe ministrul Apărării V. Marinuță. Chiar luând în considerație situația din interiorul Partidului Liberal, această propunere o consider absolut

inexplicabilă în momentul de față, când avem această creatură monstruoasă, un „*urs-lup*” transnistreano-rus chiar la „*porțile cetății*”. Electoratul uneori iartă, dar niciodată nu uită, lucru care trebuie să-l aibă în vedere permanent politicienii. Unde este atunci principialitatea liderului PL că nu va coaliza niciodată cu comuniștii (menționăm că coalițiile extremelor sunt absolut nenaturale)? De „*principialitatea*” lui V. Filat – „*Moldova fără comuniști, Moldova fără Voronin*” – ne-am convins chiar foarte recent. Cu toate acestea, meritul său este că a știut să facă un pas înapoi atunci când a cerut situația. Pericolul realizării scenariului georgian în Republica Moldova de către Rusia este unul foarte real. Contracararea acestui pericol este posibilă doar prin unire. Domnilor politicieni, faceți câte un pas înapoi atunci când o cere interesul național, chiar în detrimentul intereselor dvs. de partid.

Literatura și Arta, nr. 26, 27.06.2013

SESIUNEA PARLAMENTARĂ de IARNĂ – VARĂ S-A ÎNCHEIAT. CARE SUNT REZULTATELE?

„L-am sprijinit în mod sincer pe Voronin, așa credeam că trebuie să fie. Acum arată că este euroasiatic deși când l-am cunoscut se declara pro-european. Nu te aștepți la un fost șef de stat să aibă asemenea abordări, dar asta ține de educație și a cui trompetă ești”.

(T. Băsescu)

De fapt a cui trompetă este V. Voronin este clar pentru toată lumea. De aceea cântă ce-i dictează stăpânii de la Kremlin. S-a văzut cu ochiul liber, în special, în ultimele luni când a simțit ca animalul de pradă că jertfa dă semne de slăbiciune. Zilele trecute parlamentul a finalizat lucrările sesiunii „iarnă-vară”. Aleșii poporului au plecat la odihna binemeritată. Pe parcursul acestei sesiuni au fost bătute mai multe recorduri. Unul a fost realizat chiar în ultima zi de lucru a parlamentului, lucrările ședinței prelungindu-se până după miezul nopții. Un alt record însă ne-a pus pe noi toți pe jar. A fost o sesiune cu cele mai mari zguduiri. Corabia și așa slabă a AIE2 a fost clătinată puternic de un „tsunami”, dar nu de unul natural, care ar fi fost oricum explicabil, ci de unul artificial absolut inexplicabil. În mare parte a fost generat nu de opoziția



comunistă, meșteră la astfel de chestiuni în virtutea esenței lor revoluționare, ci din păcate umărul l-au pus spre propria pieire (adevărat masochism) chiar componentele AIE2 manipulate abil de obtuzul V. Voronin.

Tragicul incident

din Pădurea Domnească a fost doar un pretext pentru a răbufni războiul intern dintre unii reprezentanți de vârf a două componente importante ale AIE. Imaturitatea politică a liderilor celor două componente AIE2 – PLDM și PDM a fost abil folosită de liderii perm. Folosindu-i ca pe un bine cunoscut obiect de unică folosință Voronin rînd pe rînd a dat jos cu propriile mâini ale democraților întreaga conducere de vârf a Alianței. La început împreună cu PLDM i-au debarcat pe Plahotniuc și procurorul general V. Zubco. Apoi cu asistența PDM au demis întreg guvernul (inclusiv proprii miniștri învinuindu-i de corupție, dar ulterior lăsându-i în noua componență! Adevărată politică basarabeană!!!) în frunte cu V. Filat. Războiul însă nu se oprește aici. Mai rămăsese o verigă a puterii neatinsă – conducerea parlamentului. Cu o majoritate mai mult decât suficientă (deci au votat alături de comuniști mai toți parlamentarii cu excepția celor din fracțiunea PDM și încă a unor liberali) spicherul M. Lupu a fost demis. Astfel a luat sfârșit (cam rușinos) Alianța pentru Integrare Europeană (2). Comuniștii jubilau. Două variante plauzibile erau vehiculate de comuniști: alegeri anticipate unde perm ar fi câștigat în situația actuală atât de incertă, sau preluarea puterii prin formarea unei noi alianțe. Anacronic însă în aceste târguieli cu comuniștii au participat atât PDM cât și PLDM. Comuniștii doreau instalarea unui așa numit guvern tehnocrat (de genul celui al lui V. Tarlev aflat „*sub Voronin*”) și preluarea conducerii parlamentului. Au fost atât de aproape de atingerea acestor scopuri încât considerau victoria deja în buzunar.

S-a întâmplat însă o minune. Cei atât de porniți unul împotriva altuia încât se părea că nu mai există nicio variantă de împăcare, s-au așezat la masa de tratative și au ieșit cu varianta cea mai optimă pentru situația de astăzi – crearea Coaliției de Guvernare Pro-Europeană. Repet, în această situație când există interesul nostru major de a ajunge cu bine

la semnarea acordurilor la Vilnius (să nu pățim ca în a. 1999) și interesul major al Rusiei și a calului troian al ei din parlamentul de la Chișinău de a zădărnici semnarea documentelor, formarea noii coaliții de guvernare – formarea guvernului în frunte cu dl Iu. Leancă și alegerea noului spicher I. Corman a fost cea mai bună soluție. Soluție care a dejucat planurile Moscovei. Parlamentul a acordat vot de încredere Cabinetului de Miniștri în frunte cu Iurie Leancă cu 58 de voturi din partea deputaților - 31 deputați din PLDM, 15 deputați PD, 7 deputați din grupul Hadârcă, dar și de 3 deputați din grupul Mișin, deputații Veronica Abramciuc și Sergiu Sîrbu. Cât privește alegerea spicherului aici chiar a fost dejucat planul Moscovei și al stângii basarabene. *„Comuniștii au pierdut șansa de a crea o coaliție de stânga în luna mai a anului curent. Au fost șanse reale să creăm o guvernare de centru-stânga și vreau să vă spun cu certitudine că acest lucru a fost discutat foarte serios, în special, în seara zilei de 2 mai, atunci când a doua zi putea fi votat un Președinte al Parlamentului, inclusiv din partea fracțiunii PCRM”* a declarat I. Dodon. Pe 3 mai, cu o oră până la expirarea termenului stabilit de Constituție, a fost ales spicherul parlamentului (un nou record). Trebuie să apreciem în acest caz poziția președintelui PLDM V. Filat și a PLDM M. Lupu, care, rămași fără posturi (de fapt M. Ghimpu a rămas fără post de mai mult timp), au dat dovadă de maturitate politică punând interesul național mai presus decât cel personal.

Cu regret conducerea de vârf a Partidului Liberal nu a procedat în modul cel mai adecvat în această situație. Chiar dacă privită dintr-un punct de vedere strict partinic acțiunea grupului parlamentar Hadârcă este o scindare a Partidului Liberal participarea ei la formarea Coaliției de Guvernare Pro-Europeană și la guvernare (prin miniștrii săi), de asemenea, a fost cea mai bună soluție (la momentul actual). Fără votul lor Coaliția nu ar fi existat. Astfel ei au dat dovadă de o supremație

a interesului național asupra celui de partid. Acum, când spiritele s-au mai liniștit, iar până la alegerile parlamentare ordinare a rămas nu atât mult timp, atât liderii Partidului Liberal cât și ai „grupului de reformatori ai PL” este strict necesar în interesul major al Partidului Liberal, dar și al tuturor celor cu simțire românească, să facă tot posibilul pentru păstrarea unității și integrității partidului – unică variantă pentru a trece pragul electoral în noile alegeri. Situația în rândul PL este destul de incertă și alarmantă.

Să vedem totuși cu ce realizări au venit „aleșii poporului” spre finele acestei sesiuni. Ele sunt apreciate în mod diferit funcție de viziunea celui care le apreciază. Indiscutabil, în situația în care s-a aflat timp de mai multe luni, cel mai mare rezultat a fost depășirea crizei politice prin alegerea noii Coaliții de Guvernare Pro-Europeă, continuatoare a cursului pro-european care, sperăm (de atâtea ori am călcat pe greblă în cele mai importante momente!) că ne va duce cu bine la summitul de la Vilnius.

Voronin însă se laudă cu alte rezultate: „*Am dat jos guvernul. Am dat jos președintele parlamentului. Am dat jos procurorul general* (puțin nu le-a ajuns să dea jos întreaga Moldovă – n.n.). *Puțin nu ne-a ajuns să dăm jos toată Alianța coruptă, hoții europeni ne-au încurcat*”. În adevărat stil bolșevic: cu cât mai rău pentru popor cu atât mai bine pentru banda comunistă. Un soi anapoda de comunism marxist și anarhism rusesc (se știe că anarhismul și terorismul sunt invenții pur rusești). Ca să-și atingă scopurile mârșave de zădărniciere a activității Coaliției deputații PCRM au declarat că sunt gata să muncească toată vara pentru a rezolva „problemele poporului”. Ca să vezi ce hărnicie a dat în ei. Dar atunci când vre-o jumătate de an nu au „îmblat la lucru” nu se gândeau la „problemele poporului” ridicându-și însă fără remușcări salariile grase nemeritate. Tribuna parlamentului pentru ei este doar o tribună de luptă contra guvernării și nu

mai mult. Să luăm chiar ultima declarație șocantă a lui V. Voronin, care într-un interviu pentru **Kommersant.md** a declarat că „...regiunii transnistrene ar trebui să i se acorde statutul de republică în cadrul Republicii Moldova”. „Domnul Voronin a fost la guvernare timp de opt ani și nu înțeleg de ce a ezitat atunci să ofere un astfel de statut regiunii transnistrene” i-a răspuns prim ministrul Iu. Leancă. „Autoritățile Republicii Moldova în 2005 (când V. Voronin avea putere absolută – n.n.) în mod unilateral au adoptat Legea cu privire la autonomizarea Transnistriei, în care s-a stabilit statutul de autonomie a regiunii. Nimeni nu a fost întrebat, și putem vedea că legea nu este pusă în aplicare” declara recent autoproclamatul președinte al autoproclamatei „republici transnistrene” E. Șevciuk. „Dacă Moldova va fi în cadrul Federației Ruse (în calitate de gubernie cum a mai fost pe timpuri???)Iată ce, în realitate, înseamnă această capcană „uniunea euroasiatică”), am putea discuta ipotetic (!!!) despre posibilitatea ca Transnistria să se integreze în Republica Moldova” a adăugat Șevciuk. Iată adevărata esență a „drujbei” rusești.

Desigur, chiar și în această situație de vacanță parlamentară (mai puțin favorabilă pentru ei) ei vor continua lupta. Voronin ne-a amenințat deja cu o revoluție în toamnă, numind-o de „catifea”. Dar conform opiniei lui D. Diacov (dar el știe ce spune în acest sens) „...comuniștii sunt în stare să organizeze doar revoluții sângeroase nu de catifea”. Să fim siguri, ei se vor pregăti pentru toamnă. Timp până la summit a rămas puțin și stăpânii de la Moscova îi forțează. Astfel, trepădușii comuniști, prostimea bolșevică, vor rămâne pe vară în Chișinău și vor participa la realizarea a tot soiul de provocații, conduși abil (ca Lenin de la Razliv) de babacul lor V. Voronin de la stațiunea balneară Carlovy Vary din Cehia, unde, ca o „slugă credincioasă a poporului și a partidului”, își va întrema sănătatea (vorbesc gurile rele că feciorașul Oleg i-ar

fi cumpărat acolo o pensiune (ce, n-are de unde!)). Conform altor informații V. Voronin se va odihni la Kislovodsk (mai aproape de „Piter” și de stăpâni în caz de ceva urgent).

Cu aceleași regrete vine și surcica, care a sărit nu departe de trunchiul comunist, - I. Dodon. De fapt ce a mai rămas din grupul lui socialist după ce l-a părăsit chiar Veronica Abramciuc, pe tulpina socialistă a căreia ca un parazit s-a instalat I. Dodon. Nereușindu-i lovitura de stat în parlament (desigur cu ajutorul comuniștilor, el fiind în parlament un nimeni) acest komsomolist cu apucături bolșevice a revenit la vechea idee de demitere a primarului general D. Chirtoacă. *„Începem pașaportizarea curților, blocurilor din Chișinău, vom merge în fiecare curte din Chișinău. Vom discuta cu oamenii, vom colecta semnături pentru demiterea lui Chirtoacă. Vom bate cu pumnul în masă pentru demiterea lui Chirtoacă, noi nu o să ne oprim aici, noi vom merge până la sfârșit (care sfârșit? Al cui sfârșit?)”* a declarat nonșalant Dodon. Adevărat pui de-al lui Ilici. Ferm, hotărât, se va lupta până la ultima picătură de sânge. *„Chirtoacă și moșul său, Mihai Ghimpu, să plece la Băsescu, să plece la București...Aici în Chișinău nimeni nu îl dorește (ca să vezi judecător!). Noi dorim demiterea legală a groparului Chișinăului”* a continuat komsomolistul. Să ne punem întrebarea: de ce le permitem unor neisprăviți să ne alunge de pe acest pământ, pe care străbunii noștri l-au hrănit cu sângele și sudoarea lor. S-o lese mai moale acest Dodon. Nu i-a reușit demolarea puterii centrale s-a apucat de cea municipală. *„Chișinăul are nevoie de Altceva. Chișinăului îi trebuie un alt primar”* este campania lansată de I. Dodon, în cadrul căreia în corturi amenajate special în locuri publice vor fi colectate semnături pentru demiterea lui Chirtoacă din postul de Primar General. Dar tov. Dodon, până să ajungi la înălțimea lui D. Chirtoacă, mai ai de mâncat „cașă” și nu cred să ajungi cândva. Ați dori să ne

alungați de aici să rămâneți stăpâni voi, niște cozi de topor, cu stăpânii voștri de la Moscova.

Dar satana cu ei! Noi să ne vedem de treabă (că mai avem multe de făcut până la summitul de la Vilnius), dar să nu uităm de ei. Să urmărim proverbul „*Câinii latră, iar caravana își caută de drum*”. Să-i dăm ascultare lui M. Saakașvili, care în timpul recentei vizite la Chișinău (fluierat bădărănește de niște mucoși cu caș la gură de-ai lui Voronin și Dodon doar pentru faptul că i-a înfruntat pe ruși), ne-a spus că „*Unica soluție este să plecăm spre Europa*” și că „*Conflictul (este vorba de cel transnistrean – n.n.) a fost aprofundat de către același stat care ne-a creat multe probleme nouă*”. Să-i dăm ascultare președintelui României Traian Băsescu, care în timpul recentei vizite oficiale în modul cel mai direct a salutat și susținut dorința Chișinăului de a ieși de sub influența Moscovei și a se orienta hotărât spre Uniunea Europeană, lucru care nu a plăcut oficialilor ruși. „*Băsescu, în particular, a pus la îndoială sinceritatea reprezentanților oficiali ruși. Astfel de atacuri sunt incorecte și lipsite de temei. Poziția Rusiei este consistentă și bine cunoscută*” se spune în comunicatul de presă difuzat de Ministerul rus de Externe.

Da politica tovarășilor de la Kremlin, este arhicunoscută. Este una duplicitară, șovină, imperialistă, bădărănoasă. „*Rusia pledează pentru atribuirea unui statut special, credibil garantat pentru Transnistria în componența Republicii Moldova, cu respectarea integrității teritoriale și suveranității statului. Principiul neamestecului în treburile interne rămâne piatra de temelie a relațiilor noastre cu Republica Moldova*” a declarat reprezentantul MAE rus Maria Zaharova. Curat murdar în adevărat stil rusesc. Vine emisarul lui Putin Dm. Rogozin la Chișinău și ne poruncește în modul cel mai deschis să intrăm în uniunea euroasiatică unde ne promite râuri cu lapte. Nemaivorbind de interminabilele vizite ale demnitarilor ruși la Tiraspol, unde vin ca la ei acasă fără să mai consulte

Chișinăul. Acestea nu sunt un amestec în treburile interne ale Republicii Moldova? Dar ce să vorbim despre Republica Moldova când în același stil velicorus se comportă și cu vecinii săi. Proaspăt întors de la Chișinău, omul lui Putin, Aleksandr Dughin, a ajuns la o concluzie dură pentru geopolitica Rusiei: Basarabia se va uni cu România, dar acest lucru trebuie să se facă doar în interiorul comunității euroasiatice, prin renunțarea de către România la spațiul european și cel euro-atlantic. „*Consider că integrarea României în spațiul eurasiatic ar putea avea loc sub semnul identității ortodoxe* (da alături de creștinii musulmani kazahi, tătari etc.!!!) *și culturale. În componența Comunității Euroasiatice, România va fi capabilă nu numai să-și rezolve problemele economice și teritoriale, dar și, ceea ce e foarte esențial, pentru identitatea națională, va fi primită cu bucurie, va trata ca partener egal* (cum a mai fost tratată prin anii 50!!!)” spune Dughin. Practic ce spune Rusia: nu ne mai ajunge Basarabia, vrem și România înapoi. Mesajul este însă clar. Aceasta este bombonica otrăvită a Kremlinului. Șovinii îi cred pe români ca oameni cu minte scurtă. Ei, ca și polonezii, cehii, slovacii, chiar și bulgarii, nu au uitat de „*lagărul socialist*” de odinioară – acea comunitate euroasiatică a lui Stalin, în care au fost băgați forțat cu hurta.

Literatura și Arta, nr. 30, .25.07.2013

PROBLEME ALE PARTIDULUI LIBERAL

„Nu critica niciodată, nici măcar prietenește, pe românul care se străduiește să apere sau să promoveze cauza națională. Fă tu mai bine decât el”.

(Ion Rațiu, 1984)

Indiscutabil, cei șapte „*reformatori*” ai Partidului Liberal au avut un rol decisiv în formarea Coaliției pentru Guvernare Pro-Europeană. Personal am salutat decizia „*grupului reformator*” al Partidului Liberal de a participa la formarea noii coaliții democrate. A fost cea mai bună soluție în acel moment. Acest grup din 7 persoane practic a salvat democrația, Alianța Democratică. Fără el ar fi fost imposibilă formarea Coaliției, și acum ne-am fi aflat în plină campanie electorală, atât de jinduită de comuniști. Revanșarzi în esență, ei doresc revenirea cu orice preț la putere. Este explicabil acest lucru: de când nu mai sunt la „*kormușcă*” nici businessul lui Olejka nu mai merge cum mergea, dar și al altor capitaliști comuniști. Nici afacerile moșierului comunist V. Voronin cu cele 700 ha de pădure, multe alte proprietăți cu care s-a pricopsit în perioada domniei (hoției) lui, nu mai merg tot atât de bine ca pe vremea lui. Un alt factor stimulator, care nu poate fi neglijat, este factorul rusesc. Nu vedeți că, cu cât ne apropiem de summitul de la Vilnius, cu atât ei găsesc mai multe clenciuri? Ca să vezi, pe „*rafițați*” băutori ruși nu-i mai satisface calitatea vinurilor noastre. Până acum le-a plăcut, iar acum le înăcrește sufletul. Nici dulciurile ucrainene nu mai sunt suficient de dulci pentru „*rafinatul*” rus. Și Ucraina (un alt partener la summitul de la Vilnius) a „*păcătuit*” în fața „*fratelui mai mare*”, ieșindu-i din cuvânt. Rusia dorește și va folosi toate mijloacele legale și mai puțin legale ca să mențină îmbrățișarea ei „*frățescă*”, în care ne ține de apr. 200 de ani. „*Rusia este deranjată de orice situație în care Republica Moldova devine un stat consolidat și*

cu o perspectivă clară europeană”, lucru observat și de analistul V. Socor. Iar comuniștii sunt cea mai de nădejde „coloană a 5-a” a Rusiei. În toamnă am fi avut alegeri anticipate, care, în situația actuală, la sigur, ar fi fost câștigate de stânga, adică de către pcrm și marionetele sale (psd, psrm, patri(h)oții Moldovei ș.a.). Dar aceasta ar fi însemnat să se pună cruce pe cursul de integrare europeană (a doua oară în ultimii 15 ani să fim atât de aproape și să ratăm această șansă atât de prostește!). În 1999, Iurie Roșca împreună cu aliatul său de nădejde V. Voronin au zădărnicit semnarea la summitul de la Helsinki a acordului de asociere a RM la Uniunea Europeană alături de România. Iar acum cât pe ce nu s-a întâmplat același lucru (pericolul încă mai persistă) din cauza infantilității politice a democraților de pe malul Bâcului. Comuniștii, susținuți de tot soiul de aliați (Dodon, Șelin, Garbuz, Roșca, Plugaru, Mocanu ș.a.), au bătut în Alianța pentru Integrare Europeană, bătută de tot soiul de cataclisme, până au distrus-o. Este meritul celor cărora le-a venit mintea moldoveanului de pe urmă și au reușit ca din așchiile AIE2 să formeze o nouă Alianță democratică, care continuă cursul proeuropean început de alianțele precedente. Îl auzeam deunăzi pe hoitul politic I. Roșca, pe care unele televiziuni aservite unor cercuri oculte încearcă cu tot dinadinsul să-l reanimeze, declarând (reconstitui aproximativ din memorie) că „...*Republica Moldova nu trebuie să se orienteze spre Uniunea Europeană, care e cu „probleme”. Locul ei este în uniunea vamală euroasiatică, unde există o piață tradițională de desfacere a produselor moldovenești*”. Să te crucești, nu alta. Cum ciripea odinioară și cum hrocăie acum acest cameleon al politicii basarabene. Ei bine, putem reconfirma rolul „grupului reformator” în salvarea democrației în acest colț de țară. Cu regret, dl Mihai Ghimpu, care a făcut atâtea pentru Renașterea Națională, iar în ultimul timp pentru repunerea în valoare a valorilor naționale, a rămas în afara acestui moment crucial pentru democrație în Republica

Moldova. Însă ultima decizie a „grupului reformat” de a constitui un nou partid – Partidul Liberal Reformat (PLR), aducând „argumente” care din punct de vedere rezonabil nu pot fi argumentate nicicum, a fost ca un duș rece pentru întreaga suflare românească din Basarabia. Nobila intenție de „reformare” a Partidului Liberal, care se confruntă cu anumite probleme, a degenerat, până la urmă, într-o campanie murdară de distrugere a Partidului Liberal. De ce oare această dreaptă basarabeană este permanent bântuită de fenomenul divizării, de ranchiună, de miopie politică? Mă deranjează cel mai mult evoluția distructivă a acestui partid, și nu cred că numai pe mine. Cum se iau atât de negândit, atât de nechibzuit decizii cu impact atât de negativ asupra Mișcării de Deșteptare Națională?

O elementară analiză a greșelilor altora ar fi arătat inoportunitatea formării unui nou partid liberal pe acest segment de dreapta al eșichierului politic. Să nu observi că, pe același segment de dreapta, de ani de zile dna Pavlicenco încearcă să consolideze Partidul Național Liberal, dar practic fără succes? Când ajunge la alegeri, partidul ei ia sub 1% din voturi. Și asta în pofida faptului că PNL are o anumită vârstă, este cunoscut și în România, are structuri teritoriale și o organizație de tineret combativă, organizează sau este prezent la mai toate manifestările cu caracter național. Oare nu e clar că este practic imposibil ca cele două partide liberale – PL și PLR, în concurență cu PNL, să poată trece pragul electoral de 6% (majorat de la 4% la 6% de pldm și perm la 3 mai 2013, majorat tot așa și în același scop de la 4% la 6% de perm și ppcd în preajma alegerilor parlamentare din 2001, pentru a bara accesul partidelor mai mici în parlament, lucru ce le-a reușit lui I. Roșca și V. Voronin, în afara parlamentului rămânând PRCM-ul lui M. Snegur cu 5,79%, PDM-ul lui D. Diacov cu 5,02%, PNLul lui M. Rusu cu 2,81%, PFD-ul lui V. Matei cu doar 1,22%, prag redus la 5% în alegerile din 2009, și la 4% în

alegerile din 2010). În cel mai bun caz, ar putea accede în parlament la limită ceea ce a rămas din Partidul Liberal, avându-l drept locomotivă pe Dorin Chirtoacă, însă numărul mic de mandate nu-i va permite să fie un element important în stare să-și impună poziția. Va fi mai mult un observator, așa cum este aripa Ghimpu în parlamentul actual. Acest segment de dreapta, nu prea mare, din păcate, nu poate fi împărțit la nesfârșit și, totodată, să crească ponderea unei componente.

Din elementara matematică este arhicunoscut faptul că la divizare suma componentelor este egală cu întregul. În politică, de regulă, nu se respectă acest principiu matematic. Din cauza mai multor factori (repulsia electoratului față de procesul de fărâmițare, dorința concurenților de a minimiza ponderea noilor partide ș.a.), de regulă, noile componente ale unui întreg își reduc din pondere. Este un îndemn al celor cu suflare românească, pe care-i doare inima pentru soarta Partidului Liberal. După ani de zile de pseudoromânism promovat de I.Roșca, în sfârșit, a apărut un partid cu adevărat pronational. Partidul a crescut un adevărat politician cu mari perspective în viitoarele alegeri – Dorin Chirtoacă – astăzi un foarte bun primar, iar mâine – un posibil foarte bun președinte al Republicii, președinte al Parlamentului și, de ce nu, un bun prim-ministru după o călire prin două mandate de primar general al Capitalei (există și o experiență internațională în acest sens – a se vedea J. Chirac în Franța ș.a.). Dar această frumoasă perspectivă a lui Dorin Chirtoacă poate fi realizată doar în cazul dacă Partidul Liberal nu va ajunge să fie groparul lui. Dar aceasta se va întâmpla dacă Partidul Liberal nu va ieși onorabil din criza prin care trece. Ieșirea onorabilă din acest impas ar fi abandonarea comportamentului de struț și întreprinderea, chiar din toamnă, a unor pași concreți care să ducă la însănătoșirea Partidului. În acest proces trebuie să se angajeze toți membrii Partidului, inclusiv cei din grupul reformat. Aceștia din urmă trebuie, în primul rând, să renunțe

la ideea formării unui nou partid, la atacuri fratricide (cum ar fi chemarea în judecată a lui M. Ghimpu de către ministrul apărării V. Marinuță). Continuând această păguboasă activitate pentru dreapta națională, ei se vor contrapune majorității celor cu suflare românească și vor ajunge într-o izolare completă. Trecând peste tot ceea ce îi dezunește, să caute ceea ce îi poate uni. Dar îi poate uni doar cauza națională și sfaturile marilor înaintași. O adevărată lecție de patriotism și democrație le poate da ultimul din generația veche de politicieni români (adevărată generație!), Ion Rațiu, în cele 10 porunci ale românului, prezentate la primul Congres al Uniunii Mondiale a Românilor Liberi, desfășurat la Geneva în anul 1984, din care spicuim câteva mai semnificative:

„Fii mândru că ești român. Afirmă-te întotdeauna ca atare. Suntem un popor nobil și vechi. Civilizația are rădăcini adânci în pământul țării noastre.

Apără drepturile poporului român, în totalitatea sa.

Nu regățeni, nu transilvăneni, nu basarabeni, nu timocenii, aromâni sau megleniți. Toți suntem români.

Nu critica niciodată, nici măcar prietenește, pe românul care se străduiește să apere sau să promoveze cauza națională. Fă tu mai bine decât el.

Nu aduce nicio critică, nici măcar „constructivă”, semenului tău care luptă. Critica ta să se afirme prin faptă: fă mai mult și mai bine decât face el.

Fii întotdeauna conștient că gelozia, invidia și calomnia constituie ultimul refugiu al omului frustrat și slab, care nu mai are nici țară, nici poziție în societate.

Nu te lăsa pradă acestor sentimente inferioare.

Opune-te numai celor care siluiesc voința poporului român. Opoziția față de eforturile altor patrioți români este o irosire de energie”.

Ce bine observat. „...Gelozia, invidia și calomnia constituie ultimul refugiu al omului frustrat și slab, care nu

mai are nici țară, nici poziție în societate...Opoziția față de eforturile altor patrioți români este o irosire de energie". Dar tocmai acest lucru îl fac acum cei din Partidul Liberal. Să nu observe câtă satisfacție le aduc prin ciorovăielile dintre ei comuniștilor, socialiștilor și altor dușmani ai Națiunii? Mă adresez către dl Ion Hadârcă, către ministrul Apărării, dl Vitalie Marinuță, către doamna Ana Guțu, către mult stimatul Valeriu Saharneanu: deziceți-vă de ideea distrugătoare de formare a unui nou partid. Împreună cu organizațiile teritoriale care Vă susțin, împreună cu ceilalți din Partidul Liberal care nu v-au urmat, continuați acțiunile de reformare a Partidului Liberal. În interiorul Partidului Liberal faceți acest lucru pentru viitorul Partidei Naționale din Basarabia, care este în mare primejdie. Mă adresez către mult stimatul domn Mihai Ghimpu. Parafrazând expresia Domniei Sale „*Un singur stat, un singur rege, o singură lege*”, acum se cere „*Un singur Partid Liberal. Un singur președinte. O singură torță a Mișcării de Eliberare Națională*”. Faceți tot posibilul ca să păstrați Partidul Liberal, care este unica forță cu adevărat națională. Faceți acest lucru cu riscul de a vă călca pe amorul-propriu, de a face un pas înapoi, și lumea va aprecia acest gest. Apreciez la cel mai înalt nivel (sunt sigur că mulți așa gândesc) ce ați făcut pentru această frântură de popor român „...*pentru ca poporul acesta năpăstuit să aibă parte de libertate, democrație și, evident, bunăstare*” (D. Chirtoacă), în special, în timpul aflării Dvs. în cel mai înalt post. Prin ceea ce ați reușit să faceți în acest timp restrâng ne-ați șters puțin obrazul improșcat cu noroi de neprieteni, ne-ați îndreptat puțin coloana vertebrală, îndoită de prea multă închinăciune. Pentru a continua ceea ce ați început, unica soluție este salvarea Partidului Liberal. Dar aceasta se poate face acum doar prin susținerea masivă a lui Dorin Chirtoacă, care poate fi unica locomotivă (de altfel, cum a mai fost parțial și până acum) a Partidului Liberal. De Dvs. depinde acum totul. Promovați-l pe Dorin Chirtoacă, susțineți-l întru toate și

prin el veți face și ceea ce nu ați reușit să faceți până acum. Fără susținerea Dvs., fără susținerea unui partid puternic, lui Dorin Chirtoacă îi va fi foarte greu, dacă nu imposibil, să lupte cu Voronin, Dodon, Șelin, dar și cu unii „*de-ai noștri*”. Dorin Chirtoacă este unicul capabil să lupte cu acești rechini. Trebuie doar să puneți și Dvs. umărul la aceasta, să pună umărul toți membrii Partidului Liberal, să fie susținut de toți cei cu suflare românească, conducându-ne de sfatul distinsului politician Ion Rațiu „*Nu aduce nicio critică, nici măcar „constructivă”, semenului tău care luptă*”. Să amânăm această critică pentru timpuri mai bune. Așa să vă ajute Dumnezeu!

Literatura și Arta, nr. 32, 22.08.2013

FORFOTA ELECTORALĂ A ÎNCEPUT DEJA

*“Dacă mie îmi este bine, înseamnă că este bine,
gândește politicianul când își schimbă culoarea”*

(Florea Dudiță. Machiavelisme)

Se observă cu ochiul liber. Încep să iasă la suprafață (mai corect sunt scoși la suprafață) tot soiul de „*ultrapatrioți*”, „*adevărați prieteni*” ai celor obijduiți, defavorizați, de care sunt mulți în acest colț de țară, din păcate încă prost guvernat. Moscova simte că în timpul rămas s-ar putea să nu-i reușească deturnarea cursului proeuropean și semnarea celor trei documente la summitul de la Vilnius. De aceea, lăsând la o parte morala și bunul simț (pe care, de fapt niciodată nu le-a avut!), Moscova va folosi toate mijloacele posibile de a zădărnici succesul Republicii Moldova la acest summit. Unul din ele este și vizita (a câta oară!!!) a „*guvernatorului transnistriei*” Dm. Rogozin la Tiraspol (fără să mai ceară acceptul Chișinăului). „*Moscova și Tiraspolul sunt de părerea că soluționarea diferendului transnistrean este posibilă în cadrul spațiului euro-asiatic și a Uniunii Vamale Rusia-Belarus-Kazahstan*” – aceasta va fi ideea principală a discursului acestui emisar al lui Putin, care va fi ținut pe 2 septembrie, în așa numita „*ziua a independenței transnistriei*”, la Tiraspol. Părerea Chișinăului, a altora din grupul celor cinci, nu mai contează. Ca de obicei rusul a hotărât.

Nu trebuie neglijat nici aspectul politic al vizitei în Republica Moldova a Patriarhului rus Kiril, care va avea loc pe 7 septembrie curent. Presa din Rusia a scris că „...*înaltul ierarh va veni în țară pe 7 septembrie și va sta trei zile, dintre care cea mai mare parte în regiunea transnistreană*”. Observați interesul adevărat al acestei vizite, ce se ascunde sub această vizită canonică. Cea mai mare parte a timpului o va petrece în Transnistria. Vizita va avea loc la doar câteva zile după vizita lui Dm. Rogozin și după așa zisa „*ziua*

independenței Transnistriei”. Nu sunt oare aceste vizite o recunoaștere a „*independenței Transnistriei*”. În stânga Nistrului, de pregătirea acestei vizite se ocupă un grup condus de liderul regiunii, Evgheni Șevciuk. De menționat că patriarhul Kiril a mai fost în Moldova în a. 2011. Și predecesorul său Alexii al II^{-lea} a vizitat Republica Moldova de două ori: în a.1990 și 2005. Observați interesul major față de această palmă de pământ. Deci, și în continuare, „*cartea Transnistriei*” va fi „*asul din mânecă*” al Moscovei în relațiile cu Republica Moldova. Moscova va dejuca abil acest as în lupta ei de „*readucere a mielului rătăcit*” la turma ruso-asiatică.

Un alt as, utilizat pe larg de Rusia lui Putin în tot spațiul postsovietic și care i-a adus anumite succese, este implicarea ei în alegerile parlamentare. Așa s-a întâmplat în Georgia, paralizând practic activitatea proeuropeanului și antirusului Mihail Saacașvili. Așa a fost în Ucraina, anihilând revoluția portocalie prin asigurarea victoriei partidei prorusești, însă aici Rusia nu a obținut succesul scontat. Așa a fost în cele patru runde de alegeri parlamentare în Republica Moldova unde, iarăși, nu a obținut ce a dorit. Dar Moscova nu este cea care va lăsa mâinile în jos. Ia va continua să acționeze metodic prin diverse polittethnologii, prin cumpărarea unor „*lideri naționali*”, prin șantaj direct și indirect, prin tot ce poate zădărnici apropierea Republicii Moldova de Uniunea Europeană și îndepărtarea ei de lagărul asiatic. Ea știe că chiar după semnarea celor trei acorduri la Vilnius pentru Rusia încă nu totul e pierdut. Până la intrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană drumul ar putea fi lung, iar pe parcurs multe se pot întâmpla. De aceea, Kremlinul va fi omniprezent în acest spațiu ori de câte ori va considera necesar pentru ași atinge scopul final.

Analizând forfota, care deja s-a început pentru reîmpărțirea „*mielului electoral*”, putem spune cu certitudine

că Moscova a scos planul său de rezervă (utilizat cu relativ succes de atâtea ori anterior). Aflu recent că Mișcarea Populară Antimafie a lui S. Mocanu își va convoca pe data de 27 august (chiar de Ziua Independenței!) congresul. Asemenea șacalului a simțit momentul că pe eșichierul de dreapta a intrat dihonnia între liberali și acum ar fi momentul să rupă cu antimafia lui. Totul nu ar fi atât de tragic. Se mai întâmplă când unele partide cad altele se ridică. Problema e că care ar putea fi acele partide care s-ar ridica dacă liberalilor, până la urmă, nu le va ajunge mintea la cap și vor cădea? Oare această Antimafie amorfă, fără esență, fără un lider adevărat (observați cum îi umblă ochii șmecherește) poate înlocui un partid liberal doctrinar? Categorie nu, chiar dacă lozincile declarate de ea sunt populare și frumoase. În primul rând să încercăm să ne dumerim ce reprezintă această mișcare. Deoarece în Republica Moldova partidele și mișcările politice se identifică cu liderii lor începem de la Sergiu Mocanu. În primul rând este o persoană destul de controversată și din acest motiv nu prea poți avea încredere în el chiar dacă vorbește ceea ce-și doresc mulți să audă (și Iu. Roșca vorbea tocmai ce ne plăcea tuturor nouă, iar până la urmă s-a văzut cine este cu adevărat). Acest lucru îl menționa încă în a. 2008 și agenția NewsIn într-un interviu (îndată după așa numitul divorț al lui S. Mocanu de V. Voronin). *„Sergiu Mocanu este considerat un politician controversat la Chișinău, mai ales din cauza carierei sale politice cu treceri spectaculoase de la o formațiune politică la alta, adesea de pe segmente opuse ale eșichierului politic. Fiind unul dintre liderii mișcării naționale din Republica Moldova la începutul anilor '90, S. Mocanu a fost multă vreme vicepreședinte al PPCD, condus de Iu. Roșca. A fost exclus din PPCD, după care a devenit vicepreședinte al CDM, conduse de Mircea Snegur. După ce la alegerile parlamentare din 2001 formațiunea nu a intrat în Parlament, Mocanu s-a retras din politică, însă a reapărut în 2003, când la alegerile pentru*

funcția de președinte al Partidului Liberal candidatura sa a fost avansată de câțiva membri ai partidului condus de Mircea Snegur. După ce contracandidatul său, Viaceslav Untilă, a câștigat aceste alegeri, Sergiu Mocanu s-a retras din nou din viața publică. Dar în scurt timp a reapărut în calitate de consilier al președintelui Voronin pe probleme de politică externă. Ulterior, el a fondat Mișcarea Acțiunea Populară, care se declară în opoziție cu puterea actuală de la Chișinău (cu puterea comunistă – n.n.)”. Într-adevăr, cățarat pe creasta valului de eliberare națională din a. 90’se impune în conducerea Frontului Popular, pe care îl părăsește când începe declinul lui și trece în partidul lui Snegur. Când partidul lui Snegur nu trece bariera de 6% în alegerile din 2001 S. Mocanu îl părăsește.

Aici ași vrea să aduc un comentariu. În vara a. 2000 în preajma alegerilor parlamentare din 2001 grupul Nedelciuc, desprins din PFD, a inițiat mai multe consultații cu partidele de dreapta în vederea coalizării lor. La Universitatea Tehnică a Moldovei au avut loc mai multe întruniri, la care au participat reprezentanți din eșalonul unu sau doi ale partidelor democratice: V. Muravski, președintele PNȚCDM; M. Rusu, președintele PNL; O. Serebrian, președintele PSL (tocmai format); S. Mocanu, copreședintele PRCM; V. Dolganiuc - grupul Dolganiuc desprins din PPCD. Ideea de bază a întrunirilor era consolidarea tuturor acestor partide într-un partid unic cu convocarea în toamnă a unui congres de constituire pentru a participa în alegerile din a. 2001. Cei mai cooperanți erau V. Muravski și M. Rusu. S. Mocanu a fost de câteva ori doar ca observator și nu a contribuit cu nimic la realizarea acestei idei care, după cum au arătat rezultatele ulterioare (PRCM - 5,79%; PDM - 5,02%; PNL - 2,81%; Mișcarea POD (V.Untilă) – 1,46”; PNȚCDM – 1,74%; PFD – 1,22%; PSD (O.Nantoi) – 2,47%), ar fi fost una salvatoare pentru democrația basarabeana. Acumulând doar 50% din voturi comuniștii obțin

peste 70% din mandate de parlamentari. Un partid puternic în alegeri este mult mai atractiv pentru alegători și acest partid unificat, la sigur, ar fi acumulat mai multe voturi decât suma componentelor. Nerealizarea acestei idei este și „*meritul*” lui S. Mocanu – reprezentantul celui mai puternic partid dintre partidușele participante la acele întruniri.

După divorțul cu M. Snegur Mocanu trece în a. 2003 în Partidul Liberal, în care nu se reține prea mult. În februarie 2004 apare brusc în echipa lui V. Voronin într-o funcție importantă de „*consilier cu misiuni speciale*” (este aprecierea lui V. Voronin, iar el știe ce știe). Oare nu dă de bănuț o astfel de metamorfoză atât de rapidă? Patru ani ia slujit cu credință „*diavolului roșu*” ca mai apoi să se transforme tot atât de rapid în antipodul lui S. Mocanu - „*consilier cu misiuni speciale*”. Cum poți avea încredere într-un astfel de pendulant? Dacă acum este atât de bun și aprig luptător cu mafia de ce tăcea atunci când era „*consilier cu misiuni speciale*” pe lângă V. Voronin, când mafia criminală a congrescut cu cea de stat, devenind una organizată? Din funcția pe care o deținea nu știa??? Atât timp cât V. Plahotniuc a fost alături de O. Voronin era bun și „*luptătorul pentru dreptate*” antimafiotul S. Mocanu nu-l ataca. În momentul când acesta l-a părăsit pe Olejca ambii, V. Voronin și S. Mocanu, aproape simultan i-au sărit în cap. Nu comentez persoana Plahotniuc (am opinia mea care este cunoscută) însă mă miră coordonarea ideală a acțiunilor celor doi. Dacă nu avem mintea prea scurtă nu am auzit niciodată din gura lui S. Mocanu critici, învinuiri de corupție la adresa lui Olejca, atunci când toată lumea înțelege că miliarde de euro nu agonisești prin muncă cinstită într-un timp atât de scurt. Aflându-se în funcția de consilier cu misiuni speciale la sigur știa totul despre ambii „*bussinesmani*” – O. Voronin și V. Plahotniuc. De asemenea, din momentul când a pierdut puterea, V. Voronin a declarat că scopul său de bază este distrugerea Alianței. Concomitent același scop a fost declarat și

de S. Mocanu. Ambii au bătut în ultima Alianță până au distrus-o. Acum scopul lui Voronin este distrugerea noii Coaliții. Același scop îl are și S. Mocanu, învinuindu-l pe Iu. Leancă că ar fi o păpușă în mâinile mafioților. Oare nu-i clar cine este S. Mocanu și ale cui interese le slujește? Cu toate acestea se vor găsi unii creduli, care vor duce la pierderea unor voturi în viitoarele alegeri, atât de importante pentru dreapta. Dacă vă amintiți acum câțiva ani în urmă a un alt înflăcărat frontist Ilie Bratu umbla cu MURM-ul lui (Mișcarea Unionistă din Republica Moldova), declarând că are 3000 de membri și 10 structuri teritoriale. Unde este această mișcare atât de serioasă? Pentru mulți era clar că este un bluf. S-au găsit însă unii care l-au susținut.

Este clar că în viitorul apropiat bomondul politic de pe Bâc ne va mai fericii cu apariția și altor partidute care vor veni să „*ne scape de mizeria economică și morală*”. Moscova este generoasă atunci când vrea să-și atingă scopurile geopolitice. Este clar ce interese au – fragmentarea cât mai puternică a dreptei basarabene, atât de incomode Moscovei. Aici ași veni cu un exemplu demn de urmat pentru amatorii de noi partide de dreapta. La doar o lună după alegerile parlamentare din a. 2005, când forțele democratice au pierdut alegerile și opoziția parlamentară era foarte divizată, când ppcd-uil lui Iu. Roșca a coalizat deschis cu pcm, formând anacronica alianță „*roș-oranj*”, cunoscutul poet și patriot Nicolae Dabija vine cu formidabila idee de formare a Forului Democrat al Românilor din Republica Moldova. „*Apărut în vremuri de restriște pentru românii din Basarabia, Forul Democrat al Românilor din Moldova a reunit în rândurile sale intelectuali de marcă de peste Prut, oameni a căror conștiință națională nu a încetat să existe și căroră nu le-a fost niciodată rușine să afirme că sunt români*” scria presa de peste Prut. Creat la 17 aprilie 2005, însă oficial recunoscut de ministerul de justiție doar la 26.10.2005 FDRM a avut un rol crucial în menținerea aprinsă a torței

Mișcării de Eliberare Națională, în special, prin stindardul ei „*Literatura și Arta*”. Menționez doar două puncte programatice ale Forului, care au fost realizate. FDRM a fost primul care a depus din partea Societății Civile cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. De asemenea, FDRM prin cele peste 200000 de semnături colectate, a depus în parlamentul României Legea privind redobândirea cetățeniei românești. Chiar dacă această lege nu a fost adoptată în varianta propusă de For ea a impulsionat masiv acordarea într-un regim mult mai lejer a cetățeniei. Dacă FDRM s-ar fi înregistrat ca formațiune politică atunci la momentul fondării lui la sigur ar fi avut succes. Calea aleasă de conducerea FDRM a fost alta și timpul a demonstrat justetea acestei căi. Este indiscutabil rolul FDRM în succesele Partidului Liberal din a. 2007 (ziarul „*Literatura și Arta*” și postul de televiziune PROTV Chișinău, care avea o arie de emisie limitată, erau practic unicele surse de informare naționale, restul se aflau „*sub Voronin*”) și formarea PLDM, chiar dacă aceste formațiuni nu au apreciat acest lucru. Au fost și în FDRM unii care cereau transformarea FDRM în partid politic. Dacă până la apariția pe arena politică serioasă a PL și PLDM acest lucru era salutar atunci după 2007 ideea era absolut inacceptabilă din punctul de vedere al interesului național. Crearea a încă unui partid politic pe eșichierul dreptei ar fi condus la o și mai mare divizare a dreptei. Este meritul lui N. Dabija, care a rezistat acestor presiuni, punând interesul național mai presus decât pe cel de partid sau personal. Cu regret conducerea PL nu a apreciat la justa valoare acest gest și a avut numai de pierdut. Iată ce ar însemna interes național nu interesul național al lui S. Mocanu sau I. Bratu. În final ași veni cu un îndemn al lui I.L. Caragiale către cei creduli „*Națiune nu dormi. Mințile înguste se adună la rampă*”.

Literatura și Arta, nr. 33-35.29.08.2013

KAMIKAZII DIN POLITICA BASARABEANĂ

*„Partidele politice sunt cai la carul de aur
al istoriei românilor. Când devin gloabe,
poporul român le trimite la abator!”*

(Petre Țuțea)

Revin la această temă delicată și incomodă cu riscul de a nimeri în dizgrația unor ultrapatrioți. Scriu aceste rânduri cu durere în suflet, fiind marcat de evoluția deloc normală în rândurile Partidului Liberal, un partid atât de promițător, cu un lider cu mari perspective, cum este Dorin Chirtoacă. Însă, așa cum decurg actualmente evenimentele, se produce, de fapt, distrugerea Partidului Liberal, dispariția lui din politica mare, politica decizională. Partiduțe doar pentru declarații și inițiative de tot soiul lipsite de suport real avem cu prisosință. Ne va lipsi însă partidul care va putea să și facă realmente ceva pentru această frântură de popor român, în special acum, când au apărut posibilități reale de a face acest lucru. Existent de jure de mai mult timp, dar impunându-se în marea politică basarabeană doar din 2007, Partidul Liberal fusese acel mult așteptat partid de dreapta, cu adevărat național (și ar mai putea rămâne dacă liderii lui vor fi în stare să stopeze prăbușirea în prăpastie a Partidului). După lunga perioadă a marilor trădări ale lui I. Roșca, după unele încercări ale unor lideri politici de a completa acest gol, a apărut o rază de lumină în lunga perioadă de întunecime, în care s-a aflat partida pronățională. Tânărul Dorin Chirtoacă, susținut de Partidul Liberal și de mulți simpatizanți din afara Partidului, în primul rând, din rândurile tineretului, prin victoria sa în alegerile locale din 2007 împotriva candidatului comunistilor, care era susținut de întreaga mașinărie a puterii comuniste, a plasat o mină sub temelia guvernării comuniste, care a explodat la 7 aprilie 2009.

Ulterior însă, din cauza găinăriilor politice făcute de liderii AIE2, declinul p.c.r.m. a fost încetinit, iar în ultimul

timp (se simte că se apropie alegerile parlamentare) hoitul chiar a ridicat capul. În ritmul corului anti-Vilnius, dirijat de Kremlin, p.c.r.m. și acoliții săi se înrolează tot mai insistent în acest marș funebru. A se vedea acțiunile provocate de p.c.r.m. la Noua Troiță, în care au implicat copii (cu ceva ani în urmă acțiunile liceenilor, care participau la manifestațiile de stradă în apărarea limbii române și istoriei românilor, Voronin le-a numit pedofilie. Cine atunci sunt ei, care s-au pus în spatele unor gimnaziști (nici măcar liceeni nu sunt))? Și cele de la Comrat, unde, ca să vezi, unii lideri găgăuzi cu mințile aprinse doresc desfășurarea unui referendum în autonomia găgăuză privind orientarea Republicii Moldova spre Uniunea Europeană sau spre cea asiatică, de parcă ei, aduși de ruși cu circa 200 de ani în urmă, ar fi în drept să-i dicteze națiunii majoritare băștinașe ce curs să urmeze. Lui Formuzal de la un timp îi stă în gât tot ce sună românește, dând o dispoziție ca pe teritoriul „*hanatului său*” să fie interzis glotonimul limba română, deci și istoria românilor etc.

Ne dăm foarte bine seama că salvarea Partidului Liberal se află în mâinile liderilor celor două fracțiuni. În ambele fracțiuni sunt personalități de vază (M. Ghimpu, I. Hadârcă, D. Chirtoacă, V. Saharneanu ș.a.), care au contribuit esențial la renașterea națională. Să nu înțeleagă ei că rămânerea liberalilor în marea politică basarabeană cu putere decizională este posibilă doar în cazul integrității Partidului Liberal? Scindarea lui va conduce inevitabil la apariția a două partiduțe liberale (pe lângă cele vreo trei existente), care vor completa rândurile puzderiei de formațiuni politice, nesusținute de electorat, care nu decid nimic. Oricare ar fi motivele divorțului, familia poate fi salvată doar la dorința ambelor părți. Dar și opinia publică ar trebui să favorizeze acest proces. Poziția de struț a multora dintre noi, cei cu aspirații naționale, nu va salva partidul de la dispariție. Distrugerea Partidului Liberal va fi o pierdere nu numai pentru membrii săi, ci și pentru întreaga dreaptă

basarabeană. Un alt partid de dreapta, capabil să acceadă în parlament, nu există în acest colț de țară și nu are nicio posibilitate de a se forma într-o perioadă atât de scurtă. Procesele, care se petrec acum la nivel local, nu favorizează deloc Partidul Liberal. Reformatarea alianțelor la nivel local, având la bază coaliția „*PLDM-PDM*” (care în situația creată și în planul limitării influenței decizionale a p.c.r.m. la nivel local nu este cel mai rău lucru făcut) reprezintă una din acțiunile făcute în acest sens.

De ce liderii celor două fracțiuni liberale nu ar urma exemplul unor rechini ai politicii, cum este arhicunoscutul Silvio Berlusconi, un rechin al dreptei italiene, aflat de mult timp în marea politică italiană. Pornit pe ideea de a demite actualul guvern de coaliție, demisia fiind deja votată în camera inferioară, Berlusconi a abandonat această idee în momentul când a simțit că aceasta va duce la scindarea partidului său. Este decizia înțeleaptă a unui adevărat politician. Făcând un pas înapoi, a înțeles că, cu un partid în viață, îți mai poți ulterior realiza ideile abandonate temporar, pe când cu un partid mort nu vei mai putea face absolut nimic. De ce liderii nu iau în considerație experiența proastă a altor partide de dreapta? În momentul scindării PFD-ului, partidul a dispărut. Același lucru s-a întâmplat și cu AMN. Nu mai vorbim de Frontul Popular, cel mai puternic partid de altădată care, zdruncinat de trădările lui I. Roșca și de disensiunile din interior, a dispărut și el. Devenind gloabe, așchia de popor român le-a trimis la abator.

Cel mai important lucru în această perioadă incandescentă pentru Partidul Liberal e să fie anunțat un moratoriu pentru ambele părți în ceea ce privește declarațiile sau acțiunile cu caracter fratricid. Cu regret, declarațiile fratricide ale kamikazilor liberali nu încetează. Cu ce se deosebește declarația dlui Mihai Ghimpu (căruia trebuie să-i fim recunoscători pentru ceea ce a întreprins sub aspectul

aspirațiilor naționale), făcută într-o emisiune la un post de televiziune, că nu-l mai interesează deloc „trădătorii”, că la următoarele alegeri oricum va avea majoritate în Parlament, de cea făcută de S. Mocanu la o altă emisiune la postul M1, că atunci când vor veni ei la putere după alegerile parlamentare, ei îi vor pune la dubă pe toți mafioții. Îmi amintesc de o istorie antică din timpul războaielor între Atena și Sparta. Atenienii, asaltând fără succes cetatea Spartei, într-un sfârșit le-au trimis un ultimatum: dacă nu se predau și dacă ei vor pătrunde în cetate, atunci (urma o listă întreagă de amenințări). Drept răspuns, spartanii le-au trimis o țidulă, pe care scria un singur cuvânt: „DACĂ!!!”. Cam același răspuns, cred, l-ar da mafioții lui Mocanu. Electoratul nu este atât de naiv precum crede S. Mocanu. A demonstrat pe parcursul ultimelor runde de alegeri. Partidulele mici au rămas mult în afara atenției electoratului, care le-a apreciat nu numai prin prisma declarațiilor, care în perioada electorală curg cu nemiluita: una mai șocantă ca alta. Acumulând 15% de voturi în alegerile din 29 iulie 2009, apoi 12% la cele din 28 noiembrie 2010 (chiar dispariția AMN, care a practicat ideologia liberală, nu a condus la creșterea susținerii Partidului Liberal), nu are de unde acumula mai mult în viitoarele alegeri parlamentare (să sperăm ordinare) în situația când va fi divizat în două.

Dar acum, în situația în care se află actualmente Republica Moldova – sub o presiune dură a Moscovei, care va crește în intensitate pe măsura apropierei de ziua summitului de la Vilnius, folosind în acest scop coloana a 5-a și cozile de topor autohtone, această unitate în rândul forțelor democratice de la guvernare, inclusiv în rândurile Partidului Liberal, este strict necesară. Tot ce vor face politicienii noștri în perioada pre- și post-Vilnius trebuie să fie axat pe realizarea acestei șanse atât de reale de aderare la Uniunea Europeană, o unică șansă de a scăpa de mizeria morală și materială, de stăpânirea de 200 de ani a Rusiei. Trebuie să beneficieze la maximum,

inclusiv pentru binele partidelor lor, de susținerea majoră din partea structurilor europene, de opinia publică europeană în acest război politic și economic al Rusiei contra Republicii Moldova. „*Am fost dintotdeauna un prieten al Republicii Moldova. Cred că țările din cadrul Parteneriatului Estic trebuie susținute în drumul lor european, iar Republica Moldova trebuie inclusă în discuțiile despre viitorul Uniunii Europene*”, a declarat Președintele Republicii Estonia, Toomas Hendrik Ilves, în timpul recente vizite la Chișinău. Declarații similare au avut și cei 28 de miniștri de externe europeni întruniți recent la Chișinău. Susținerea partenerilor noștri europeni este majoră, de aceea și comportamentul politicienilor basarabeni ar trebui să fie pe potrivă. Oricare ar fi deficiențele AIE și ale coaliției existente, fără componenta liberală, va fi una incompletă, nefuncțională. Prezența ei la guvernare este strict necesară pentru asigurarea unui echilibru de forțe pe eșichierul de la dreapta până la centru-stânga, în special în această perioadă post-Vilnius (sperăm că Republica Moldova va trece cu succes examenul Vilnius), când vor trebui făcute ample reforme. De dragul interesului național ar trebui să se calce pe această rânză moldovenească, care ne-a adus atâtea deservicii.

Literatura și Arta, nr. 41, 10.10.2013.

DEMOCRAȚI DIN TOATE PARTIDELE, UNIȚI-VĂ!

*„Iar dacă lipsește unirea, nici Statul nu poate fi bine
cârmuit, nici casa bine gospodărită”
(Socrates)*

Este o perefrazare a arhicunoscutei nouă, celor ieșiți din lagărul socialist, lozinci comuniste *„Proletari din toate țările, uniți-vă”*. Era scrisă peste tot: pe stema u.r.s.s., bancnote, pancarde pe străzi, la WC-uri etc. După ce a adus iadul în Rusia *„conducătorul proletariatului mondial”* V. Lenin a declarat pregătirea către revoluția mondială, către noul război mondial, lansând această lozincă. Primul război mondial a favorizat crearea *„primului stat socialist”* din lume. Cel de-al doilea război mondial, în viziunea lui V. Lenin, urma să aducă victoria *„revoluției comuniste mondiale”*. Neștiind nici până astăzi ce tragedie a însemnat *„raiul comunist”* pentru cetățenii din fostul lagăr socialist (fiecare al 4^{-lea} cetățean al u.r.s.s. a cunoscut în mod direct sau indirect (prin rudele lor) sistemul comunist *„de corecție prin muncă”* (închisori, gulag, deportări etc.–v. memoriile E. Kersnovski)), cu regret această ideologie satanistă a prins la unele pături sociale din Vest, astăzi stânga europeană fiind destul de puternică. Și liderul comuniștilor moldoveni V. Voronin a perefrazat lozinca lansată de idolii săi în varianta *„Forțe de stânga din toate partidele, uniți-vă”*, lansând-o la una din întrunirile recente ale pcrm-ului (pcrm-ul este unicul partid care deja a intrat în campanie electorală. *„Politica însăși s-a transformat într-un business”*, a declarat V. Voronin (știe bine tovărășelul ce spune, luând în considerație că *„proletarul”* O. Voronin a devenit miliardar pe timpul guvernării politicianului V. Voronin). Tot la acea întrunire V. Voronin a menționat că pcrm va continua să promoveze ideea integrării Republicii Moldova în Uniunea Vamală (de ce n-a făcut-o în perioada guvernării sale când a avut această

posibilitate?), pentru că anume acest fapt „îi va oferi țării noastre o gură de aer proaspăt”. Să înțelegem „o gură de aer siberian”, care a fost fatală pentru sutele de mii de basarabeni, oasele căroră sunt împrăștiate pe necuprinsul teritoriu al Siberiei, iar supraviețuitorii nici până astăzi nu-și pot reveni.

Se grăbesc tovarășii, atât de tare jinduiesc ei puterea. Să nu ai nicio clipă de odihnă toți acești patru ani, să te afli mereu pe baricade nu e ușor. E de înțeles această grabă: bieții de ei au pierdut „*cormușca*”. Dacă analizați atenți lozinca lui Voronin observați lipsa adresării către proletariat. Omiterea e logică fiindcă așa numiții comuniști din primul eșalon (V. Voronin cu fiul său O. Voronin, O. Reidman, M. Tkaciuk ș.a.) demult nu mai sunt proletari ci unii dintre cei mai mari capitaliști, atât de declinați de Marx, Engels, Lenin și Stalin (dacă s-ar ridica Lenin din mausoleul său sau Stalin din mormânt V. Voronin și cu fiul său O. Voronin, și alți „*granguri comuniști de prim rang*” ar fi primii care ar simți pe gâtul lor „*tăișul spadei pedepsitoare a revoluției*”).

Această chemare a lui Voronin este o invitație către toate partidele de stânga de a merge în alegeri în bloc, a forma un „*front popular*”, așa s-a exprimat el. Să fi avut în vedere că fronturile populare apărute în republicile unionale ale u.r.s.s. în anii '90 au fost creaturi ale pcus și kgb? Dacă e așa atunci unele din ele (cum au fost cele din Republicile Baltice la un moment dat au ieșit de sub controlul lor, ceea ce nu s-a întâmplat însă cu frontul popular de la noi). A înțeles obtuzul V. Voronin că de unul singur nu mai are șanse de a acapara puterea. De aceea s-a adresat către „*trădătorii de mai ieri ai partidului său*” Dodon, Mișin, Stepaniuc (așchii desprinse din p.c.r.m. în ultimii 5 ani) și marionetele sale Șelin, Garbuz ș.a. De dragul revanșei V. Voronin a uitat de trădările lui Dodon, Mișin, Stepaniuc. Dar Dodon, Mișin, Stepaniuc, dacă au însușit bine lecția la Istorie, nu ar trebui să uite cum a procedat idolul lor V. Lenin cu partidele, care l-au ajutat să preia puterea în

1917 (Partidul Socialist Revoluționar, care a luat 40% din voturi în alegerile în Adunarea Constituantă din 25 octombrie 1917, atunci când cel bolșevic doar 25%, Partidul Menșevic ș.a.). În acest caz V.Voronin este mai treaz la minte decât unii lideri de dreapta! Acesta este pericolul cel mare pentru democrația basarabeană.

Vor putea uita oare liderii democrați – M. Ghimpu și V. Filat frustrarea „*trădărilor colegilor săi refugiați*” de dragul interesului național? Numai prin unificarea forțelor de stânga (pcrm) ar putea prelua puterea, iar forțele democratice ar putea să o păstreze în următorul mandat. Nu există alternative. Este foarte important ca la guvernare democrații să rămână măcar încă un termen. Chiar dacă actuala guvernare va semna la Vilnius acordurile respective le va implementa următoarea guvernare. Dacă viitoarea guvernare va fi comunistă este absolut clar că această frumoasă poveste cu numele de „*Integrare Europeană*” va avea un final urât. De aceea această încercare a lui V. Voronin de „*unificare a forțelor de stânga*” ar trebui să-i trezească la realitate pe liderii democrați, îmbătați cu apă rece de „*povestea de succes*”, să fie un semnal de unificare și pentru forțele democratice. Să sperăm că acțiunea anunțată de cele trei componente ale Coaliției pentru trei noiembrie curent va fi organizată cu toată responsabilitatea pentru a stăvili elanul comuniștilor de a mai organiza „*pohoduri asupra Chișinăului*”.

Toți cei, pe care îi interesează soarta de mai departe a acestui colț de țară, menținerea cursului proeuropean și stăvilirea influenței ruse, trebuie să fie în Piața Marii Adunări Naționale pe 3 septembrie. Din păcate unii dintre noi „...*Avem timp pentru toate. Să dormim, să alergăm în dreapta și-n stânga, să regretăm c-am greșit și să greșim din nou, să-i judecăm pe alții și să ne absolvim pe noi înșine..., avem timp să facem proiecte și să nu le respectăm, avem timp să ne facem iluzii și să răscolim prin cenușa lor mai târziu. Avem timp*”

pentru ambiții și boli, să învinovățim destinul și amănuntele...” (Octavian Paler). Să găsim acest timp să fim împreună pe 3 noiembrie în Piața Marii Adunări Naționale, așa cum am fost la începuturile Renașterii Naționale. Fiind în Uniunea Europeană vom fi cu un pas mai aproape de frații noștri și cu mai mulți pași mai departe de cei care ne-au adus atâtea suferințe în ultimii două sute de ani. Să sperăm că această importantă acțiune nu va fi ultima organizată împreună. Varianta cea mai bună ar fi participarea în viitoarele alegeri parlamentare într-un singur bloc democratic. Astfel pierderile de electorat vor fi evitate (în cazul lansării fiecărei componente aparte critica inevitabilă reciprocă va conduce inevitabil la pierderi ale electoratului).

Este știut faptul că mulți au rezerve față de unele peroane din Coaliție. Și eu sunt frustrat de unele acțiuni dezaprobante ale unora din Coaliție, dar dați să ne pătrundem de importanța momentului pentru soarta de mai departe a acestei așchii de popor. Unii dintre noi au mai făcut-o pe *„principialii și cinstiții cu mâinile curate”* în 1999 și știm cu ce ne-am ales. Să utilizăm ca în cazul unei metode de activare a gândirii în Creația Tehnică un frumos și important principiu – cel de amânare a criticii. Pentru a obține soluția tehnică optimă este strict necesară respectarea acestui principiu. Este și cazul nostru actual – necesitatea amânării criticii pentru a nu fi confundați de popor ca părtași ai *„luptătorilor pentru bunăstarea celor oropsiți”*. Sunt sigur că cei care au făcut și mai fac acțiuni, care pătează imaginea Coaliției de guvernare, vor primi după merit mai târziu când va veni momentul criticii.

Suntem pe ultima sută de metri în maratonul de 20 de ani spre Uniunea Europeană. Uneltirile dușmanilor orientării proeuropene a Republicii Moldova (în primul rând Rusia și coloana a cincea din Republică) sunt multiple, variate și mârșave. Ne confruntăm cu ele aproape în fiecare zi. Toată sforăiala aceasta a creațiunilor Moscovei au un singur scop: de

a zădărnici semnarea acordurilor la Vilnius. Mult trâmbițata „*revoluție de catifea*” a comuniștilor planificată începând cu luna septembrie curent, marșuri asupra Chișinăului cu 200-300 de mii de participanți, nu a mai avut loc. Cele câteva acțiuni de protest cu câteva sute de țipălăi nu poate fi numită „*revoluție de catifea*”. Neobolșevicii, ca și mentorii lor de altă dată, sunt în stare să realizeze doar revoluții sângeroase.

Cu totul anacronică și bizară a fost „*acțiunea de protest*” organizată de comuniști și biserică în fața parlamentului. Te cruceai privind scene dintre cele mai aberante: sataniștii (așa s-au autoîntitulat mentorii marxism-leninismului Marx, Engels, Lenin) M. Tkaciuk, A. Reșetnikov, Iu. Muntean și alți granguri comuniști, susținuți din umbră de bossul lor V. Voronin, alături de preoți în sutane sau bieți enoriași dezinformați cu icoane în mâini, blocând intrarea parlamentarilor în sediu. Sau preoți în sutane alergând și bruscând polițiști. Îmi pun întrebarea: cărui Dumnezeu i se închină acești „*slujitori ai domnului*”? Unde este acea toleranță, la care ne cheamă adevărații slujitori ai Domnului? Toate s-au întors de-a îndoaselea. Cei care au participat direct sau indirect (prin părinții și bunicii lor) la distrugerea bisericilor, la lichidarea fizică a zeci de mii de slujitori ai bisericii și milioane de creștini, cei care promovează ideologia marxist-leninistă satanică, se erijează astăzi în mari apărători ai valorilor creștine. Unde este acea linie de demarcație a binelui și răului, a raiului și iadului, a creștinismului și satanismului? Interesul meschin (pentru V. Voronin și biserica, ca și politica, este un bussines), sărăcia morală și spirituală, compradorismul au șters cu desăvârșire această linie de demarcație.

De menționat că în viitorul apropiat practic este exclusă o guvernare monopartinică, cum a fost pe timpul guvernării comuniste 2001-2009. La sigur guvernările vor fi pluripartinice. Eșichierul de la dreapta, centru-dreapta până la centru-stânga este destul de larg. Pentru a merge împreună este

strict necesar să găsească ceea ce îi unește și mai puțin să stăruie pe ceea ce îi dezunește. Nu va fi un lucru ușor, dar nu există altă cale. Și eu aș fi încântat să avem la guvernare un unic partid cu aspirații clare naționale românești. Dar unde este acest partid?

A fost frontul Popular și a ajuns unde a ajuns. A fost PFD și a ajuns tot acolo. A fost Partidul Liberal și s-a divizat și el, fiind actualmente pe cale de dispariție, nu neapărat fizică, ci dispariția din mediul decizional. De aceea pentru a ne atinge totuși idealul major trebuie să aplicăm tactica pașilor mici. Să abandonăm principiul „*Totul ori nimic*”, păgubos în situația de astăzi. La nivel de guvernare să fie aplicat principiul „*Unitate prin diversitate*”, un principiu frumos și important al Democrației, aplicat pe larg în democrația apuseană (de ex. recent în Germania) societățile cărora se mișcă înainte. Este un lucru greu aplicarea acestui principiu acest spațiu post sovietic, în mediul celor ieșiți dintr-un sistem totalitar comunist, infectați de morbul suspiciunii. Dintr-un sistem draconic, în care fiecare al patrulea cetățean al „*raiului bolșevic*” era declarat „*dușman al poporului*”. Dar va trebui să aplicăm, nu avem de ales. Că este greu ne demonstrează și recente crize politice din interiorul Alianței, care în câteva rânduri au adus Alianța la malul prăpastiei. Dar atacurile din exterior (ale Rusiei) și din interior (ale creaturii ei – pcrm și căței de serviciu ai lui) au avut un efect invers celui scontat de atacatori: alianța a devenit mai călită, mai unită, mai susținută de Occident în pragul summitului de la Vilnius.

Comuniștii și acoliții lor sunt în agonie. Timp până la Vilnius rămâne tot mai puțin, iar insistența stăpânilor coloanei a cincea din Republică este tot mai puternică. De aceea se grăbesc aceste forțe destabilizatoare de stânga și fac tot soiul de acțiuni dintre cele mai aberante, dezaprobată chiar de unii susținători de-ai lor. Cele două moțiuni de cenzură, rezultatul cărora era clar din start, acțiunile banditești ale comuniștilor în

parlament și în afara lui demonstrează starea de agonie a lor. Dar și acțiunile concertate ale comuniștilor și socialiștilor din Consiliul municipiului Chișinău (mă refer la tentativa de demitere a primarului General D. Chirtoacă provocată de perdantul în ultimele alegerile locale din Chișinău I. Dodon, care dorește cu orice preț să-și ia revanșa), confirmă încă o dată acest lucru. Tânărul D. Chirtoacă – găselniță bună pentru Chișinău în această perioadă, trebuie însă să scoată învățăminte din astfel de tentative. Salvarea lui la acest consiliu, de altfel ca și în ultimele alegeri locale din Chișinău, a venit din partea PLDM, lucru care trebuie să fie apreciat de el pentru a evita în viitor cataclisme. Să fim înțelepți (măcar în al 12-lea ceas și să ne conducem de înțeleapta zicală „*Câinii latră, iar caravana merge*” sigur spre Vilnius.

Literatura și Arta, nr. 44, 31.10.2013.

A ÎNCEPUT NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ

*„Europa e formată din trei familii de popoare:
familia popoarelor germane, a celor latine și familia
popoarelor slave. Părerea mea e că dominantă e latina și
spiritul european nu e nici slav, nici german, ci latin.
Latinitatea e dominantă europeană”.*

(Petre Țuțea)

Duminică, 3 noiembrie, la Chișinău, în Piața Marii Adunări Naționale a avut loc un mare, mult așteptat în ultimii patru ani, eveniment – o Mare Adunare Națională în sprijinul integrării europene, al Summitului de la Vilnius. De fapt la 3 noiembrie a început numărătoarea inversă: până la Summitul de la Vilnius au mai rămas 25 de zile. Din toate colțurile Republicii au venit peste 100.000 de oameni (o analiză comparativă a imaginilor postate pe internet cu cele de la Marea Adunare Națională de la 27 august 1989, când, conform datelor oficiale, au participat circa 750.000 de oameni, număr contestat de unii ca fiind mărit (în viziunea lor, numărul maxim fiind de circa 300.000 de oameni), demonstrează că numărul participanților la această manifestație poate fi cel puțin de două ori mai mare), care au inundat PMAN și zonele aferente ei ale Parcurilor „Ștefan cel Mare” și al Catedralei. În sfârșit, PMAN a fost resfințită după mulți ani, în care în repetate rânduri a fost pângărită de ciuma comunistă.

Pe drept cuvânt, manifestația din 3 noiembrie curent poate fi comparată doar cu Marea Adunare Națională de la 27 august 1989, atât după numărul de participanți, cât și ca importanță a ei. Sutele de mii de oameni au venit nu mânați din urmă, siliți de cineva, cum vociferează comuniștii, socialiștii și alți trubaduri ai Moscovei, dar și unii rătăciți de-ai noștri, ci, în mare parte, chemați de glasul interior, de grija față de viitorul copiilor și nepoților lor, de datoria de cetățeni ai acestui mult pățimit colț de pământ. Personal nu sunt membru al nici unui

partid, sunt simpatizant al Partidului Liberal. Nu m-a mânat nimeni în Piață. Nu m-a plătit nimeni. Chiar dacă am unele rezerve față de faptul cum am fost guvernați de Alianță, am considerat că locul meu în ziua de 3 noiembrie este în Piață nu pentru Filat, Lupu ș.a. demnitari de partide, ci pentru mine.

Și Dumnezeu a fost cu noi în Piață, dând în această zi de duminică o zi călduroasă (la direct și la figurat) și cu mult soare. Această adunare constituantă destul de reprezentativă (chiar dacă au fost 100.000 de oameni, aceștia reprezintă cca 6% din numărul total al alegătorilor. Dar dacă au fost cca 200.000 de participanți, atunci aceștia reprezintă cca 12%) de facto a parafat Acordul de Asociere la Uniunea Europeană (așa cum parlamentul străzii din 1989 a votat legea privind revenirea la grafia latină). Pentru a atinge astfel de performanțe, păstrând aceleași proporții, Rusia ar trebui să adune în piața lor roșie 6-10 mln. de oameni, ceea ce e absolut irealizabil pentru ei.

Marea Adunare Națională a fost deschisă cu intonarea Imnului Republicii Moldova de către reputata cântăreață de operă Valentina Naforniță, membră a Operei Naționale de Stat din Viena, urmată mai apoi de excelentul imn al Uniunii Europene, care, sperăm într-un viitor apropiat, va fi cel de-al doilea imn al nostru. Privită de sus, Piața Marii Adunări Naționale era ca o mare azurie de la fâlfâitul drapelelor UE, dar și a albastrului din tricolorurile naționale (prezența albastrului în tricolor este un argument în plus că spațiul românesc face parte organic din spațiul european). Ieri capitala Chișinău și prin cromatică a fost una europeană. Cum era și firesc, luările de cuvânt au fost deschise de președintele Republicii, dl Nicolae Timofti, care a declarat emoționant: *„Am venit să susținem o idee comună: cauza europeană. Ne-am adunat aici în PMAN răbdare. Trebuie să credem în șansa noastră și în steaua noastră. Va trebui să muncim mai mult pentru a ajunge la standardele europene. Avem puterea să realizăm această*

misiune, pentru noi și viitoarele generații. Moldova aparține Europei”. Orice ar îndruga dușmanii noștri (dar și unii ultraspesimiști), Nicolae Timofti a fost o bună găselniță într-o perioadă foarte complicată când alegerile anticipate, atât de jinduite de comuniști, acea „Sabie a lui Damocle”, atârna asupra guvernării democratice, bântuită de conflicte interne. Și această Mare Adunare Națională este parțial succesul Domniei Sale, care a contribuit la cimentarea Coaliției de la guvernare. De menționat faptul că un cuvânt de salut și de îndemn către manifestanți și cei rămași acasă, printre alți vorbitori, a rostit cel care a deschis Marea Adunare Națională de la 27 august 1989 – dl Ion Hadârcă. După 24 de ani dl Ion Hadârcă în final a rostit același îndemn creștinesc „Pace în suflet”, neauzit însă de unii dintre cei care ar trebui să fie primii creștini (mă refer la comuniștii proruși în sutane), care în același timp în biserici chemau lumea la nesupunere civică „împotriva sodomiei!”. În final sutele de mii din PMAN în unanimitate au spus un „DA” foarte clar cursului proeuropean al Republicii Moldova, au dat undă verde Summitului de la Vilnius. Europeanii au salutat decizia „adunării constituante” din Piața Marii Adunări Naționale. Postul de televiziune EuroNews declara în seara zilei de 3 noiembrie: „Cei peste 100000 de oameni aflați în Piața Marii Adunări Naționale au susținut unanim cursul proeuropean al Republicii Moldova”. Având acest mandat, guvernării nu ar trebui să acorde atenție nici dușmanilor externi, dar nici cozilor de topor din interior. Pe dușmanii interni ai integrării europene îi înțeleg. Ei își justifică în acest mod susținerea morală și materială pe care o primesc din partea Rusiei, ei slujesc stăpânul, iar sluga nu este liberă în decizii. Încerc să-i înțeleg pe unii pesimiști, ultraunioniști de-ai noștri, care au rămas acasă în această zi memorabilă și vin cu critici la adresa acestui cel mai mare eveniment din ultimul timp, dar nu pot, chiar dacă le înțeleg frustrările. Sutele de mii din PMAN au susținut unanim cursul proeuropean promovat de actuala

coalitiei de guvernare. Miile din diaspora Republicii Moldova din Franța, Spania, România, Estonia ș.a. au făcut același lucru. Partenerii noștri europeni ne susțin masiv în acest curs proeuropean. Dar unii dintre bravii noștri luptători pentru „idealul național” sunt împotriva. Comuniștii au dreptul să facă acest lucru ani în șir, iar democrații nu? – n.n. „*Îi trebuie, în primul rând, lui V. Filat pentru a se relansa în noua campanie politică, curat, nepătat, proeuropean și anticomunist*”, spune reputatul publicist C. Tănase. Îmi pare rău să-l contrazic, însă acest miting ne trebuie, în primul rând, tuturor nouă, celor care aspirăm la integrarea europeană și, în rândul al doilea, lui Filat, Lupu, Hadârcă ș.a.

Oare în 1999 nu ultrapatrioți ca I. Roșca, cei cu mâinile curate, au zădărnicit parafarea, la Summitul european de la Helsinki? 14 ani pierduți în zadar și nu ne-am învățat minte. Călcăm de fiecare dată pe aceeași greblă. Un primar liberal de la Mereni, având un comportament care nu face față partidului pe care-l reprezintă, într-o emisiune la un post de televiziune a numit manifestația din 3 noiembrie clovnerie. Este un afront adus celor peste 100.000 din piață dornici de integrare europeană.

Într-o emisiune de la Publica TV, care a avut loc în aceeași zi, din cei vreo 9 invitați la emisiune doar reputatul artist și politician Sandu Grecu, profesorul în istorie V. Musteață și doi tineri, mult mai copti la minte decât mulți stimați seniori, se luptau ca niște lei în apărarea valorilor europene și dorinței noastre proeuropene, ceilalți la unison cântau la balalaica comuniștilor și a Rusiei. Fiind prin naștere și crez creștin, m-a marcat comportamentul anticreștinesc al unei tinere fețe bisericești, lider al organizației „*Proortodoxia*”. Într-un limbaj lipsit de orice toleranță (dându-se drept profesor ce îi învață pe învățăceii săi?), comportament nedemn de o față bisericească, ca o adevărată slugă a patriarhului Kirill, chema lumea la nesupunere, amenințându-ne cu un nou război

mondial. Un alt rătăcit socialist de-al lui Dodon, sosit la emisiune cu lecția învățată de acasă, îndruga ca un papagal prostii de ale lui Dodon referitoare la Acordul de Asociere. O duduie prezentată drept ditamai director al unui MediaGrup ne dădea lecții despre cultura europeană și despre tonele de gunoi strânse din PMAN după manifestație. S-a întâmplat că treceam cu colegul Victor Cobzac pe lângă Piață tocmai în momentul când tehnica de la salubritate făcea curățenie și am observat cât de relativ curată a rămas Piața după cei peste 100 000 de manifestanți, incomparabil mult mai curată decât după câteva mii de manifestanți comuniști sau după concertele lui Kobzon și Leshhenko.

Mă opresc aici. Îmi pare rău că unele stimate persoane cântă la aceeași balalaică alături de dușmanii noștri în acest moment deosebit de important pentru viitorul nostru european și șansa istorică de a scăpa de această râie rusească, care ne sufocă de peste 200 de ani. Provocările Moscovei ajung pana la absurd. După războiul declarat vinului moldovenesc (nu-l iubesc, dar îl beau până cad sub masă), după războiul declarat fructelor moldovenești (că este un lucru absurd recunosc înșiși rușii, unii mai treji la minte *„La dorință, în lapte, în vin, în fructe oricând poate fi găsită vreo bacterie nedorită, însă bacteria morală, care descompune relațiile frățești, este mult mai periculoasă”*, recunoștea deunăzi un intelectual rus). Absurditatea acestor acțiuni o recunosc indirect și oficialii ruși, eliberându-l din funcție pe *„agronomul principal al Rusiei!”* Gh. Onișcenko), iată ca oficialii ruși au declarat război moldovenilor aflați la munci la negru în Rusia. Oficialii ruși preîntâmpină oficialitățile moldovenești că în Rusia muncesc peste 500000 de moldoveni (cifră practic dublată față de cea a oficialilor moldoveni). Déja mii de moldoveni sunt deportați sau întorși înapoi de la hotarul Rusiei. Dar efectul va fi contrar celui scontat de ruși. *„Am lucrat doi ani la stroikă în Moscova, shi amuia ei pe mine m-o deportat! Am să shiu cu Europa, shi*

am să mă duc în altă parte, m-am săturat să îşi bată joc de mine rîsurile ruseşti”, găsesc pe unul din site-urile de socializare mărturiile unui biet moldovean deportat ca un criminal din Rusia.

Să le dea Domnul luciditate şi răbdare democraţilor să ajungem cu bine la Vilnius. Acum, în situaţia dată, ar trebui să se conducă de zicala „Câinii latră (printre ei, din păcate, şi căţeluşi autohtoni!), iar caravana trece” spre Vilnius.

Literatura şi Arta, nr. 45, 7.11.2013.

INVOLUȚIA DREPTEI BASARABENE

„Ca românii nu-i nici unu': unde-s mulți putea fi unu'.”

Fost-am mulți și uniți, iar acum...!!! Am tot dat ca racul înapoi de la 90' înapoi. Și acum, când suntem aproape de un eveniment epocal în destinul atât de compromis al acestei așchii de popor român, nu suntem uniți într-un singur gând. Dușmanii integrării europene sunt încă mulți, atât externi, cât și, în special, interni. Cei externi sunt arhicunoscuți. Cei interni însă sunt deghizați în „apărători ai poporului moldovenesc” și operează cu tot soiul de declarații patriotarde moldoveniste, care uneori prind la cei mai puțin informați. Având acces la diferite posturi de televiziune (acesta este neajunsul democrației), ei se luptă fățiș cu această democrație, inoculând ascultătorilor inoportunitatea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Astfel ei dezorientează o parte din electorat, în special, dintre cei indeciși, și așa debusolați de găinăriile celor din Alianță, care sunt supuși unui proces diabolic de spălare a creierilor. Nimeni nu declară că în UE ne așteaptă râuri cu lapte, însă ceea ce e cert este faptul că se vor deschide perspective de prosperare pe termen lung.

Priveam deunăzi la postul Publika TV confesiunile unui cunoscut trubadur al comuniștilor din perioada guvernării lor, Vsevolod Cernei (Vă mai amintiți lingușirea acestui ins în fața lui V. Voronin, care ajungea la absurd), care aducea „argumente cerniste” despre inoportunitatea aderării la Uniunea Europeană. Oare acesta este rolul unei televiziuni născute de democrație? Nemaivorbind despre ieșirile emisarilor comuniștilor și socialiștilor, dar și ale unora „*parcă de-ai noștri*”, seară de seară, în debateri televizate. Te uiți la acești rătăciți (Tkaciuk, Rešetnikov, Petrenko, Muntean, Ceban ș.a.) și ți se creează impresia că vin cu aceeași temă pregătită de acasă (de bos) valabilă pentru toate cazurile. Îmi aduc aminte de un banc despre un concurs între două grupuri. Șeful unuia

din grupurile concurente îi îndemna pe ai săi să răspundă la orice ar spune concurenții „*Și noi pe voi!*”. Ei bine, toate forțele antieuropene străine intereselor noastre se coalizează în preajma summitului de la Vilnius. Ne amenință cu „*pohoduri asupra Chișinăului*”, cu divorțuri transnistrene și găgăuze. Dar ce facem noi, cei care suntem legați prin rădăcini adânci de acest pământ? De ce pe parcursul ultimilor 25 de ani ne-am comportat ca niște fii rătăcitori? „Națiune, fii deșteaptă. Și noi dormim, domnule!”, ne avertiza marele Ion Luca Caragiale.

În limba română există trei cuvinte cu aceeași rădăcină, însă cu sens foarte diferit: revoluție, evoluție, involuție. Conform DEX-ului revoluție înseamnă „*schimbare radicală într-un domeniu de activitate*”. Într-un fel, noi, cei trecuți prin perioada sovietică, cunoaștem bine sensul acestui cuvânt. De la cea mai fragedă vârstă ni s-a spus permanent (cu efectul picăturii chinezești) despre „marea revoluție din octombrie”, cu toate că adevărata revoluție a fost revoluția burgheză de la 27 februarie 1918, iar la 24 octombrie (7 noiembrie) a fost un ordinar puci declanșat de minoritatea bolșevică după ce a pierdut alegerile în adunarea constituantă (180 de locuri pentru bolșevici și 347 – pentru partidul revoluționar socialist. Este semnificativ faptul, dar și atunci, ca și acum, bolșevicii au luat majoritatea în orașele mari). Conform aceluiași DEX, evoluție înseamnă progres, iar involuție înseamnă regres. Dacă la 1988-1989 putem considera că în acest colț de țară a avut loc o revoluție, nu sângeroasă ca cea bolșevică de la 1917, nici probabil ca „*pohodul spre Chișinău*”, pe care ni-l pregătesc comuniștii, atunci de la 1991 înapoi am tot dat ca racul înapoi, cedând poziție după poziție. Mișcarea de Orientare Națională a regresat permanent. În acești 25 de ani a avut loc o involuție a dreptei basarabene.

Am avut un puternic Front Popular (se vorbește că în unele privințe eram chiar înaintea balticilor). A rămas doar numele lui și al groparului lui, Iu. Roșca. „*Unde am fost mulți,*

a rămas unul (Iu.Roșca scoțându-i metodic pe linie moartă pe toți potențialii concurenți)”. Trebuie însă să recunoaștem că oricât de genial în ale trădării a fost Iurie Roșca totuși a făcut acest lucru satanic cu susținerea unora dintre noi. Am avut un recunoscut lider al Mișcării de Eliberare Națională – Mircea Druc, dar am făcut să dispară foarte rapid de pe arena politică a acestui colț de țară, nu fără concursul lui Iurie Roșca, care astfel și-a asigurat locul la timona acestei forțe populare.

Am avut un extraordinar Congres al Intelectualității, organizat de floarea intelectualității ieșită din Frontul Popular, care deja încăpuse pe mâna lui Iurie Roșca, fructificat ulterior într-un partid național cu mari perspective – Partidul Forțelor Democratice. A rămas doar numele lui, și al groparului lui.

A apărut o licărire de speranță după alegerile din 1998, când mai multe partide democratice au format Alianța Democratică, care l-a „născut” pe premierul Ion Sturza – o stea apărută brusc pe bolta politicii basarabene și tot atât de brusc dispărută (să sperăm că această bine pregătită personalitate, acest pragmatic, va reveni în politica basarabeană. În special, după Vilnius Republica Moldova va avea nevoie de un constructor, de un salahor, pentru a pune în practică, a realiza obligațiile care vor fi luate la Vilnius). Cu intervenția directă a lui Iurie Roșca, a celui cu „*cele mai curate mâini*” (fapt ce nu i-a încurcat ca pe parcursul a peste 15 ani de parlamentarism cu un salariu de parlamentar să devină milionar cu mai multe proprietăți), și susținerea partidului comunistilor a fost demis Guvernul, l-au dat jos pe Ion Sturza, care era „hoț și corupt”. Astfel s-a terminat înainte de timp și atât de trist povestea noastră de succes, care urma să finalizeze cu semnarea Acordului de Asociere a Republicii Moldova la Uniunea Europeană la Helsinki, alături de România și alte țări din fostul lagăr socialist. Să nu fi avut loc acest tragic eveniment, perspectivele acestei așchii de popor român ar fi fost altele. În primul rând am fi evitat guvernarea comunistă de opt ani, care

a avut un impact catastrofal asupra imaginii Republicii Moldova. Nu ar fi apărut miliardarii Oleg Voronin și V. Plahotniuc, născuți de regimul totalitar comunist voronist. Iurie Roșca a deschis „cutia Pandorei”, aducându-i pe comuniști la guvernare.

Am avut un Partid Liberal – unic exponent cu putere de decizie pe dreapta basarabeană, care de la 2007 devenise o speranță a noastră, când spiritul național era ferecat în lanțuri grele de către regimul dictatorial comunist al lui Voronin. Așa cum decurg lucrurile în interiorul Partidului Liberal (PL practic este divizat, grupul reformativ în frunte cu I. Hadârcă este în proces de creare a propriului partid) există pericolul de dispariție a acestui partid atât de promițător. A fost o șansă de salvare a partidului. Partidul Liberal a avut o formidabilă locomotivă – pe tânărul și atât de promițătorul Dorin Chirtoacă, care i-a asigurat Partidului victoria în alegerile locale din 2007 (acesta a fost un prim cutremur pentru „mastodontul comunist”), dar și în seria de alegeri parlamentare de după 2009.

Analizând rezultatele acestor alegeri parlamentare, se observă o diminuare a influenței liberalilor comparativ cu alegerile din 2009. Acest fapt trebuia să fie luat în seamă de conducerea Partidului și acceptată propunerea grupului reformativ de a reforma Partidul, în fruntea lui plasându-l pe dl Dorin Chirtoacă, și atunci Partidul ar fi fost salvat. Din păcate, nici dl președinte al Partidului Liberal, M. Ghimpu, care a făcut atâtea lucruri bune în această perioadă postcomunistă de patru ani, dar nici dl D. Chirtoacă, care a fost în repetate rânduri locomotiva Partidului Liberal, nu au fost la înălțimea cerută de interesul național, iar interesul național a fost (și mai este) păstrarea Partidului Liberal. Va fi o mare pierdere pentru cauza națională dispariția lui D. Chirtoacă din lista personalităților politice cu rating înalt. Cel care a salvat Capitala de ciuma comunistă în două rânduri, această locomotivă rămâne tot mai

mult fără aburi. Trecut prin opt ani de călire ca politician și gospodar, e mare păcat ca acum să dispară de pe arena politică. Dar fără susținerea unui partid, a unor forțe politice importante, cu toate calitățile personale excepționale pe care le posedă, are puține șanse de a se menține în elita politică. Cu regret, liberalii taie și ultimele legături cu foștii parteneri de alianță de pe centru, plasându-se deseori în opoziție de aceeași parte a baricadei cu comuniștii. Nu cred că electoratul va ierta acest lucru. Susținut în alegerile locale din 2011 de PLDM, susținere care a fost decisivă pentru a-l lăsa pe candidatul comuniștilor, I. Dodon, cu buzele umflate pe ultima sută de metri, va mai fi susținut de PLDM (dar și de PD) în situații similare în viitor? Mă tem că nu. Dar orice construcție democratică fără liberali nu va fi completă, lucru demonstrat și de ultimele evenimente.

Drept salvatori ai cauzei liberale astăzi sunt cei 7 liberali reformatori care, promovând o politică echilibrată, practic au păstrat prezența liberalilor în structurile noii guvernări liberal-democrate. Unii încearcă să subestimeze acest fapt, însă rolul lor este foarte important. Drept dovadă este faptul că fără ei nu ar fi fost creată Coaliția de guvernare. De asemenea, sunt intervențiile foarte la moment ale liberalilor reformatori privind cazurile frauduloase ale Băncii de Economii, Aeroportului și spitalelor „Toma Ciorbă” și de Chirurgie, incluse în lista de privatizare. Deosebit de importantă este participarea liberalilor la guvernare în această perioadă foarte importantă pentru destinul de mai departe al acestui colț de țară.

Aș finaliza cu o parafrază a motoului în sensul bun al cuvântului: „*Unde-s multe (partide liberale) putea fi unu*”.

Literatura și Arta, nr. 47, 21.11.2013.

MĂMĂLIGA COMUNISTĂ NU A EXPLODAT

*„Revoluția comunistă a eșuat,
drumul spre Vilnius este liber”.*

Mult trâmbițata revoluție de catifea a comuniștilor, plămădită de vreo jumătate de an, s-a dezumflat ca o bășică fără nici un efect. „*Pohodul spre Chișinău*” s-a împotmolit. Pe 23 noiembrie comuniștii au demonstrat că locomotiva lor nu mai are aburi. Toate provocările organizate de acești nătărăi (provocările la Bălți, Comrat, Tiraspol) nu le-a ajutat la nimic. Chiar și tactica lor diabolică de a folosi în scopurile lor meschine nemulțumirea (de altfel, justificată) a agricultorilor a eșuat. Manifestația agricultorilor, planificată pentru 23 noiembrie, a fost contramandată la timp. Intervenția foarte la timp a conducerii Asociației Agricultorilor în frunte cu dl Cosarciuc a fost una trează și bine gândită. Comuniștii rusofili intenționau folosirea agricultorilor ca boi de tracțiune la carul comuniștilor deraiat cum a mai procedat la direct rusul Kutuzov cu basarabenii. De aceea comuniștii nu numeau ziua manifestației lor. Puteau s-o facă pe 7 noiembrie de ziua „*marelui puci al bolșevicilor*”. Dl Cosarciuc a dat dovadă de minte trează și maturitate politică, spre deosebire de unii politicieni democrați, jurnaliști, analiști politici, care prin declarațiile și scrierile lor „*obiective*” toarnă apă la moara comuniștilor. Dar tocmai acest lucru nu trebuie făcut acum, în acest moment extrem de important pentru destinul de mai departe al acestei așchii de popor român. Din cei șase membri ai Parteneriatului Estic a rămas în trenul european deraiat de Rusia doar Republica Moldova. Rând pe rând Rusia le-a scos pe linie moartă pe Armenia, Georgia, Ucraina. Ultima a fost Azerbaidjan, care într-o formă indirectă a refuzat integrarea europeană. Bielarusi are specificul ei. Această situație are și partea ei bună. Acum Republica Moldova poate beneficia de



Adunătura roșie a comuniștilor (23.11.2013)



Marea Adunare Națională (03.11.2013)

asistența structurilor europene. Ștefan Fule deja a declarat că Republica Moldova poate beneficia de regimul liberalizat de vize până în luna mai 2014. Semnarea acordului de asociere, din probleme tehnice, nu poate fi semnat mai devreme de septembrie 2014. Ce se cere de la noi? Să fim uniți în acest

moment crucial și să ne cumpărăm cu toții biletul de loterie în UE. Într-un banc se spune că un ins în fiecare dimineață se ruga Domnului ca să facă să câștige la loterie. S-a întâmplat acest lucru vre-o șase zile la rând. La a șaptea zi un glas din cer îi spune insului „*Cumpără măcar un bilet de loterie*”. Deci, dați Domnilor și Doamnelor, toți împreună să cumpărăm acest bilet de loterie. Gândind cu inima îi înțeleg perfect pe stimații domni C. Tănase C. Cheianu și pe alții când se lupă „*pe viață și pe moarte*” contra lui Filat și Plahotniuc. Însă acum, în situația actuală, când în fiecare zi ne confruntăm cu porcăriile comuniștilor (fie în parlament, fie în stradă), când presiunea Rusiei crește în intensitate, folosind toate pârgurile disponibile (dar din păcate ei au foarte multe pârguri. Timp de 200 de ani au semănat bine sămânța dezbinării, fărădelegilor în acest colț de țară), este momentul să amânăm orice luptă fratricidă, orice reglare de conturi. Toate aceste „*sincere și cinstate lupte*” nu fac altceva decât să toarne apă la moara comuniștilor și a Rusiei.

Dar să revenim la adunătura comunistă din 23.11.2013 din piața Marii Adunări Naționale, spurcată (a câta oară!!!) de



ciuma roșie după ce pe 3 noiembrie fusese resfințită și îmbrăcată în straie naționale. După imnul național intonat de cea mai bună soprană din lume - magnifica soprană a Operei din Viena Valentina Naforniță, după minunatul imn al Uniunii Europene „slaveanka” și „den’ pobedy” au sunat ca o



blasfemie. Atât de criticata Mare Adunare Națională din 3 noiembrie de comuniști și acoliții lor, dar din păcate și de unii ultraobiectivi de-ai noștri (că ar fi fost doar vreo 20-30 de mii, că au fost mânați cu forța, că au fost plătiți) nici nu poate fi comparată cu adunătura de vreo 5000-7000 de oameni a comuniștilor din 23 noiembrie, unii dintre ei momiți în piață cu păhărelul (a se vedea filmările făcute de CurajTV a unui rătăcit aghesmuț de-a binelea de la Căușeni), alții cu fețele crispate de ură împotriva noastră (a națiunii titulare cum a recunoscut recent la unul din posturile TV unul dintre avocații comuniștilor S. Andrievskii). A câta oară acești venetici șovini porcoși ne trimit pe noi, cei cu adânci rădăcini în pământul acesta hrănit de sângele și osemintele stră-strămoșilor noștri, la București. Atmosfera din 3 noiembrie (poate mai puțin încins de cuvântări și declarații patriotarde ca altă dată, dar am avut și de acelea, organizate de Iu. Roșca, pline cu tot soiul de declarații și la ce ne-au ajutat?) avea o amprentă clară europeană. Chiar și copilul surprins de către fotoreporter vorbește clar despre acest lucru. Pe fețele participanților (poate nu chiar așa de iradiate ca alte dăți din cauza mai multor găinării din sânul Alianței Democratice) licărea speranța într-o apropiată integrare europeană (atât de aproape nu am fost

niciodată). Atmosfera din PMAN pe 23 noiembrie avea ceva din manifestările sovietice de odinioară: discursuri monotone, marea de steaguri roșii (și nici un tricolor național – buni apărători ai Moldovei!!!), pancarte anacronice (cum e cel cu „*Jos dictatura capitalului*”, când cel mai mare capitalist este tocmai fiul celui mai mare comunist. Sună anacronic!!!), cântece sovietice (cât face doar intonarea de către bosul comuniștilor a cântecului „*Den' pobedy*” spre finalul adunării). „*Să salutăm întreaga Moldovă. Chiar și cei care nu sunt acum aici cu noi, cu sufletul sunt alături de noi* (chiar așa să fie tov. milionar comunist!!!). *Nu, noi ne-am adunat aici pentru a apăra Moldova de acei care vor să o distrugă și să o fure* (bună apărare după ce feciorul său ș.a. odraște comuniste au furat-o, acumulând averi de multe zeci de miliarde – n.n.). *Noi am venit azi să ne exprimăm disprețul față de acești oligarhi* (dar față de oligarhii O. Voronin, O. Reidman ș.a. ca ei??? - n.n.). *Ei despart familii* (dar statistica făcută chiar pe timpul guvernării lor arată că maximul plecărilor basarabenilor peste hotare a fost atins în a. 2005 – n.n.). *Această guvernare ne-a readus în situația anilor 90 a luptei împotriva fraților noștri din Transnistria* (dar de ce nu a rezolvat problema



transnistreană în perioada guvernării lui când nu a avut nicio pionică de nicăieri – n.n.)....*Noi suntem în putere să asigurăm*

Moldovei o viață de sinestătătoare, dacă în timpul apropiat vom intra în Uniunea Vamală (care încă nu există!!! De ce nu a făcut acest lucru în perioada guvernării sale. Zilele acestea s-au împlinit 10 ani de când nu a fost semnat controversatul plan Kozak. Probabil Voronin își mușcă mâinile că nu a semnat – n.n.) a declarat de la tribună V. Voronin. Un discurs agramat, plin cu minciuni și declarații belicoase.

Dorit ca o replică la Marea Adunare Națională din 3 noiembrie mitingul comuniștilor din 23 noiembrie a eșuat lamentabil. Mămăliga comunistă, pregătită timp de aproape jumătate de an, nu a explodat. Eșecul marșului spre Chișinău a fost determinat în primul rând de faptul că ideea integrării europene nu are alternativă, și chiar o bună parte a simpatizanților PCRM o susțin. *„Pentru UE, cazul Republicii Moldova este mult mai simplu. Republica Moldova este mai democratică, mai liberă și mai puțin coruptă decât Ucraina...Actualul Guvern al Republicii Moldova este pro-european și sprijină din toată inima integrarea europeană. Această țară este săracă, dar urmează o politică economică sănătoasă care înregistrează o creștere și nu mai necesită sprijinul FMI...Un pericol evident este că Rusia poate recunoaște Transnistria ca stat independent, așa cum a făcut-o cu teritoriile georgiene Abhazia și Osetia de Sud în 2008. ...Totodată, Moscova ar putea utiliza datoria Transnistriei față de Gazprom pentru falimenta Republica Moldova. Dacă acest lucru se va întâmpla, FMI ar putea ajuta Republica Moldova, deoarece această țară a fost un client de succes”* de această părere este cercetătorul științific superior la Institutul Peterson pentru Economie Mondială, Anders Aslund.

Literatura și Arta, nr. 48, 28.11.2013.

EXAMENUL VILNIUS L-AM SUSȚINUT CU BRIO. CE FACEM MAI DEPARTE?

*„Parafarea Acordurilor și punerea acestora în
aplicare în toamna anului viitor înseamnă crearea
premiselor pentru integrarea economiei noastre pe o
piață formată din 500 de milioane de oameni”*

**(Premierul Iurie Leancă. Din Cuvântul său de salut la
Vilnius).**

Istoricul, mult așteptatul eveniment a avut loc. Pe 28 noiembrie la Vilnius Republica Moldova a parafat acordul de asociere la Uniunea Europeană și acordul de liber schimb. În prezența granzilor Europei, a conducătorilor celor 28 de state europene. Este un succes incontestabil al actualei Coaliții și a celor două Alianțe de Integrare Europeană atins în pofida presiunilor exercitate pe toate fronturile de către Rusia. Este succesul partenerilor europeni, în primul rând al bunilor noștri prieteni baltici, polonezi, scandinavi, care au inițiat Parteneriatul Estic. Pentru ei însă este un succes parțial, puțin amărât. Cu regret din acest tren european, în care inițial s-au urcat 6 țări foste republici unionale din fosta u.r.s.s. (Biелarusi, Ucraina, Georgia, Armenia, Azerbaidjan, Republica Moldova), rând pe rând cu mâna directă a Moscovei, care-și vede interesele afectate (dar când în ultimii peste 200 de ani acest imperiu al răului nu și-a văzut interesele afectate!!!) și atins amorul propriu, au fost debarcate.

Biелarusi a fost elementul cel mai slab al acestui Parteneriat. Rusiei nu i-au trebuit mari eforturi pentru a o ademeni în efemera uniune vamală. Armenia a căzut ușor pradă șantajului Kremlinului și a dat înapoi. Azerbaidjanul la fel. Cea mai mare pierdere a Parteneriatului Estic și victorie a Rusiei a fost Ucraina, care a cedat șantajului rusesc chiar pe ultima sută de metri. S-a observat o dezamăgire a partenerilor europeni, în primul rând al polonezilor și balticilor. Ștefan Fule, fiindu-i

solicitată părerea, a adus exemplul polonezilor, care în 1991 erau la un nivel de dezvoltare economică chiar mai jos decât Ucraina și unde se află astăzi!!! Diferența este enormă. Ce exemplu mai bun ar mai putea fi adus în favoarea oportunității integrării europene. „*La Marile Adunări Naționale din 1989 și 1991, sute de mii de moldoveni se desprindeau de URSS și își obțineau independența, fiind inspirați și susținuți de popoarele baltice. Astăzi, la o distanță de peste 20 de ani, când Republica Moldova obține șansa de ancorare în spațiul european, prietenii baltici rămân aceeași sursă de inspirație și de sprijin pentru noi...Am considerat mereu că Moldova, prin potențialul său, poate deveni un următor caz de succes după țările baltice în spațiul post-sovietic și am crezut mereu că trebuie să parcurgem cu aceeași fermitate și dăruire traseul european, pe care l-au urmat țările din Europa Centrală și de Est... Aderarea la Uniunea Europeană ca membru cu drepturi depline este un vis mareț ce ne unește pe toți și care - odată cu parafarea Acordurilor de Asociere și de Liber Schimb, dar și cu anularea vizelor pentru moldoveni într-o perspectivă destul de apropiată - prinde tot mai mult contur...Suntem antrenați într-un proces anevoios, dar absolut necesar, prin care urmărim să reclădim din temelie modul în care este construită societatea noastră. Parafarea Acordurilor și punerea acestora în aplicare în toamna anului viitor înseamnă crearea premiselor pentru integrarea economiei noastre pe o piață formată din 500 de milioane de oameni*” a spus prim-ministrul Iurie Leancă în cuvântul său de salut. Savurăm această mare victorie cam întârziată (trebuia să fie în a. 1999), dar să nu ne lăsăm îmbătați de succes cu apă rece. Anul care vine – anul semnării acordurilor și începerii campaniei electorale, va fi unul foarte fierbinte, chiar hotărâtor.

Ei bine, Rusia jubilează. Ia îngenunchiat pe ucraineni, pe armeni, chiar și pe azeri. Au încercat să-i îngenuncheze pe georgieni, reușind parțial. La sigur, vor încerca să procedeze la

fel și cu noi. Vom rezista noi până în toamna anului viitor? Nu vom repeta soarta Ucrainei? Este foarte clar că trebuie să ne punem pe treabă. Grosul problemelor noastre vor fi după Vilnius. Rusia va face totul ca să avem mai multe probleme. Ea, având acest „succes” cu Ucraina, va încerca să-l fortifice, folosind în acest scop toate mijloacele posibile: șantajul economic, politic și ideologic, călărind la maxim calul său troian – stânga basarabeană reprezentată de Voronin, Dodon, Șelin ș.a. trubaduri ai Moscovei. S-ar putea întâmpla ca Rusia să-și schimbe mârtoaga troiană Voronin, care nu a satisfăcut așteptările Moscovei în această toamnă foarte importantă pentru Rusia, cu armăsarul troian Dodon.

Războiul post Vilnius al Rusiei și al trubadurilor săi împotriva Republicii Moldova a început deja. Câteva sute de patriotarzi comuniști de serviciu au pichetat timp de două zile (inițial au declarat că vor sta acolo până UE nu-și va rechema guvernarea pusă de ea în Republica Moldova, dau au rezistat doar două zile. Una e să declari și alta e să faci!) reprezentanța UE la Chișinău. Deunăzi, devenit deja campion la înaintarea diferitor proiecte și soluții sterile, fără nicio șansă de a fi realizate, Dodon a mai propus una gogonată – salvarea Republicii Moldova de la pieire (deoarece în opinia tovărășiei sale socialiste Vilniusul este „*Calul Troian al Republicii Moldova, care o va distruge din interior*”) prin federalizarea ei. Adică salvarea Republicii Moldova prin distrugerea ei. Este curat în stilul lui Dodon. De fapt nu este nimic nou în „*Noul său Proiect*”. Proiectul dodonist nu este altceva decât arhicunoscutul plan Kozak de acum 10 ani, scos de pe rafturile arhivei, șters colbul și naftalina de pe el și dat drept nou. „*Socialiștii* (e în stilul țarului Rusiei care începea orice discurs cu fraza „*Noi, Nicolai al II^{lea}, țarul Rusiei...*”, deoarece socialiștii au rămas doar Dodon și doamna!) vor federalizarea și progresul. *Voi ce alegeți?*” ne întreabă provocator acest ditamai „*apărător al poporului moldovenesc*”. Ce să-i răspunzi

acestui armăsar Troian al Rusiei? Dorim și noi, nu mai puțin decât el, progresul Republicii Moldova, dar doar în Marea Familie Europeană, dorim să scăpăm de strânsoarea ursului estic și de palavragii ca Dodon și alții ca el. Federalizarea Republicii Moldova confirm proiectului dodonist (a se citi „*planul Kozak*”) ar însemna distrugerea statului Republica Moldova și supunerea ei Rusiei. Conform planului Kozak federalizarea însemna acordarea drepturilor egale Transnistriei, Găgăuziei și restului Republicii Moldova ca exponenți egali ai noii federații. Cunosând prietenia dintre Transnistria și Găgăuzia vă puteți da seama ce funcționale vor fi guvernanțele, care vor trebui să construiască progresul dodonist. Toate inițiativele bune ale Chișinăului vor fi boicotate de cuplul „*Tiraspol-Comrat*”. Aceasta este salvarea dodonistă a Republicii Moldova.

Suntem conștienți că greul problemelor va fi în această perioadă post Vilnius. Coaliția liberal-democrată trebuie să-și suflece mâinile și să se apuce de lucru. Făcând un prim pas real spre integrarea europeană ea trebuie să facă și următorii pași. Astfel va intra în istorie ca salvator al acestei frânturi de popor român. Este de o importanță vitală ca această frumoasă poveste de succes, acest vis minunat să aibă un final realizat pe potrivă – semnarea Acordului de Asociere în septembrie și promulgarea lui. Dar și aceasta este puțin. Mai trebuie câștigate alegerile parlamentare de la începutul a. 2015. Dar tocmai aici este foarte mult de lucru. Trepădușii Kremlinului vor fi permanent cu ochii pe ei, vor folosi orice gafă a lor, orice găinărie în campania electorală, în care comuniștii deja au intrat. De aceea toate forțele democrate ar trebui să se unească în jurul acestui ideal – integrarea europeană. Să lase la o parte temporar tot ce îi dezunește și să fortifice ceea ce îi unește. Lăsate la voia întâmplării alegerile parlamentare vor fi pierdute de democrați și câștigate de retrograzii comuniști. În primul

rând democrații de la guvernare vor trebui să evite cu orice preț găinării de genul Banca de Economii a Moldovei și Aeroport.

În acest sens poate ar fi oportună formarea în interiorul guvernării a unei comisii de etică pentru a stopa din fașă astfel de intenții. Ar trebui elaborat un cod de conduită a partidelor democratice în viitoarele alegeri. Dacă nu va fi posibilă unirea tuturor forțelor democratice atunci să fie adoptată o strategie de neatacare reciprocă, să fie adoptat un moratoriu. Cea mai mare problemă sub acest aspect este chiar în sânul liberalilor. Așa cum sunt astăzi divizați, avântându-se în campania electorală din pozițiile în care se află cele două componente liberale, va fi un comportament de kamikaze.

Poate ar mai exista careva șanse de salvare a partidului liberal, dar și a opțiunii naționale, dacă ambele părți beligerante s-ar pătrunde de importanța majoră în această perioadă crucială de prezență a liberalilor la guvernare. Dacă acest divorț liberal nu a avut până acum un impact negativ major (grație grupului reformativ de liberali liberalii se află la guvernare, au participat la realizarea acestui istoric eveniment) atunci perpetuarea în timp a acestui divorț până în viitoarele alegeri parlamentare va avea un impact catastrofal. Pentru ambele componente există marele pericol de a nu trece barajul electoral de 6%. Nu cred că liderii celor două componente liberale nu înțeleg că este o amăgire de sine că în alegeri fiecare din ele va trage asupra sa plapuma electorală (una singură), dezgolind-o pe cealaltă. Până la urmă plapuma se va rupe, nefiind în stare să acopere goliciunea ambelor componente liberale. Încrederea dlui M. Ghimpu că a stopat accelerațiile centrifuge ale structurilor locale este una iluzorie. Tot atât de iluzorie este și încrederea grupului liberal reformativ că va reuși să atragă de partea sa grosul structurilor locale liberale, chiar dacă pe parcurs vor găsi o locomotivă pe potruiva lui D. Chirtoacă din Partidul Liberal. Pericolul mare este că nu va trece barajul niciuna din componente. Avem atâtea exemple în scurta istorie de peste 20

de ani. Dar lipsa componentei liberale la guvernare va face ca corabia să încline inevitabil spre stânga. Este deci, de importanță vitală nu atât pentru Partidul Liberal cât pentru opțiunea națională găsirea de ambele părți a unor soluții de salvare a Partidului. Este arhicunoscut faptul că chiar o pace proastă este mult mai bună decât un război bun. Făcând acest lucru electoratul de dreapta îi va înțelege corect: se va orienta spre partidul liberal, lăsându-i goi pe tot soiul de partide liberale. Nefăcând acest lucru își vor semna verdictul (așa cum s-a întâmplat în 2001): electoratul de dreapta dezamăgit și dezgustat va absenta sau își va orienta opțiunea spre unul din partidele democrate extraparlamentare ca, în final, după redistribuire votul lor să ajungă la comuniști (așa cum s-a întâmplat în 2001 când peste 20% din voturi au ajuns, în mare parte, la comuniști), adică indirect îi vom menține la putere pe Voronin, Tkaciuk, Muntean, Petrenko ș.a.

Spuneam ceva mai sus că grosul problemelor va apărea după Vilnius: probleme de ordin economic, politic, spiritual cum este cel al identității. Sub aspect economic guvernarea nu va fi în stare să facă foarte mult într-o perioadă atât de scurtă pentru bietul om de rând care se bălăcește în mizerie. Ceea ce ar putea face – redistribuirea puținului în favoarea celor defavorizați. Va trebui să mai strângem puțin cureaua în această perioadă dificilă însă trebuie s-o facă toți: de la vlădică până la opincă. De fapt, cel de la opincă nu mai are cum strânge cureaua prea strânsă deja. M-a șocat puțin declarația dnei parlamentar Ana Guțu că „...îi e rușine de salariul de parlamentar” (peste 7000 lei – n.n.). Desigur este mic. Dar de ale profesorilor universitari care este în jurul de 3000 lei, sau al tinerilor profesori, care trebuie să nască și să crească viitoarele generații, sau pensia lui moș Ion, care este de 500-600 de lei aleșilor poporului nu ar trebui să le fie rușine?

Problemele de ordin politic vor fi arhiprezente în această perioadă. Rusia va folosi la maxim toate mijloacele pentru a

zădărnici mișcarea înainte a Republicii Moldova pe calea integrării europene. O problemă aparte vor fi cea de ordin spiritual. Acțiunile antieuropene cu tentă religioasă (vedeam întocmai același marș al clericilor și enoriașilor în Ucraina, fapt ce vorbește că sunt organizate de aceeași mână) vor continua. Omului simplu, enoriașului, ar trebui să i se explice mai bine sensul controversatei legi privind egalitatea de șanse. De aceea, o misiune foarte importantă în această perioadă dificilă pentru conducerea Republicii Moldova are și mas-media. Născută de această democrație ea nu trebuie să contribuie la înmormântarea ei. Realizatorii emisiunilor televizate trebuie să pună în prim plan aspectul educativ și informativ și mai puțin cel de show.

Stimați domni și doamne formatori de emisiuni. Invitați în studiouri oameni competenți în problemele puse în discuție, oameni de la care telespectatorii au ce învăța. Priveam chiar în Ziua Marii Uniri – 1 decembrie o emisiune dedicată acestei zile cu mai mulți invitați. Foarte corect a observat un tânăr foarte bine pregătit ca noi, telespectatorii, să ne mai uităm prin CV-urile unor participanți la aceste show-uri până ai crede ce spun. Din păcate nu fiecare telespectator are această posibilitate și dorință, de aceea rămâne în responsabilitatea directorilor de emisiuni să facă mai bine această selecție. Ascultam aiurelile unui oarecare agramat Pâslaru, care reprezintă organizația „Voevod”, una din multele organizații fondate în laboratoarele lui M. Tkaciuk, și mă cruceam, ascultându-l. Un alt oarecare Perciun, plin de importanță, legănându-se în fotoliu, într-un mod agramat încerca să mă convingă despre raiul, care ne-ar aștepta în Uniunea Vamală și iadul din Uniunea Europeană, cu care ne vom confrunta. O duduieță îndoctrinată, care nu-și cunoștea nici măcar bunicii (ce să mai vorbim despre cunoașterea Neamului!) venea cu argumente cât de avansată a fost și mai este Moscova comparativ cu Bucureștiul în editare de manuale, monografii etc. Cât de bine riposta înțeleptul

Sandu Grecu atacurilor unor indivizi din studio. Cât de convingător era argumentul domniei sale (numai cine nu vrea nu-l poate accepta) că rușii conștientizează că sunt ruși (bravo lor), ucrainenii, evreii, găgăuzii, bulgarii, de asemenea, doar românii basarabeni, debusolați de tot soiul de „*apărători ai poporului moldovenesc*”, nu conștientizează cine sunt. Pentru a putea fi rezolvate celelalte probleme trebuie rezolvată problema identității. Vine tânăra generație, care va rezolva această problemă. Chiar și rezultatele sondajului on line efectuat la acea emisiune au arătat că 66% recunosc 1 decembrie „*sărbătoare a moldovenilor*”, comentat însă într-un stil bătărănesc de „*marele jurnalist român*” venit pe capul nostru M. Conțiu drept „*o dorință a moldovenilor de a mai avea încă o sărbătoare*” (desigur, dacă suntem niște bețivani și petrecăreți!!!).

În final ași concluziona că este foarte important ca în această perioadă grea să fim uniți într-un singur gând – cel de integrare europeană (așa cum au fost frații noștri de peste Prut, atât de diferiți, în perioada respectivă. Cei de la televiziuni să pună interesul național mai presus de orice alte interese, iar noi, telespectatorilor să ne dea Domnul discernământ să alegem grâul de neghină.

Literatura și Arta, nr. 49, 05.12.2013.

COALIȚIA FORȚELOR DEMOCRATE, IARĂȘI PE MUCHIE DE CUȚIT

Astăzi imperativul timpului este, indiscutabil, unificarea forțelor democratice. Atâtea avem de realizat în acest an de parcurs european și electoral. Nu ar trebui să fie loc pentru lupte fratricide și disensiuni interne sterile. Coaliția de Guvernare Pro-Europeană trebuie să ducă la bun sfârșit tot ceea ce atât de bine a pornit. Însă, cu mare regret, ultimele evenimente au împins din nou coaliția democratică pe muchie de cuțit. După marele succes de la Vilnius, unii membri ai Coaliției au considerat că lucrul este, practic, deja făcut și pot să-și permită un relativ răgaz, anumiți pași și declarații. Iată că doar la o săptămână după Vilnius, unde coaliția s-a prezentat unită, tare ca betonul (cel puțin așa s-a dorit să se creadă și așa au înțeles și partenerii noștri occidentali), în betonul convenției iarăși apar fisuri.

Mult discutata problemă a denumirii limbii pe care o vorbim iarăși a clătinat guvernarea liberal-democratică. Decizia Curții Constituționale de săptămâna trecută a fost una corectă, mult așteptată. Deosebit de exhaustiv a spus în acest plan un mare specialist în domeniu, dl Nicolae Osmochescu: *„Curtea Constituțională a spus că sintagma „limba moldovenească” este „limba română”. Eu consider că decizia Curții privind interpretarea articolului 13 din Constituție este absolut corectă. Ei au făcut referință la textul Declarației de Independență...Anume în baza Declarației de Independență ne-am creat ca stat suveran și în baza Declarației de Independență au început să ne recunoască statele lumii. Anume în baza Declarației de Independență la 31 ianuarie devenim membri ai OSCE. Pe data de 2 martie 1992 ne primesc în calitate de membru cu drepturi depline în ONU, cel mai mare forum politic al lumii, forum mondial. Nu aveam încă Constituție atunci, dar aveam Declarație de Independență și un*

sistem de acte legislative care concretizau Declarația de Independență prin formarea unui sistem politic, economic și judiciar. Totodată, în baza Declarației de Independență a fost creată Comisia constituțională pentru elaborarea proiectului Constituției, care a activat din 1991 până în 1994. În 1994 numai a fost adoptată Constituția, deci primară și originară pentru Republica Moldova, pentru stat, este Declarația de Independență. Constituția este un act care derivă din Declarația de Independență, este secundară în raport cu Declarația de Independență”. Numai un răuvoitor nu ar accepta aceste argumente. Unul dintre aceștia este și șeful Comisiei pentru Afaceri Externe din cadrul Dumei rusești, Aleksei Pușkov, care a declarat: „Republica Moldova a recunoscut limba română drept limbă oficială, contrar prevederilor propriei Constituții (ca să vezi, mare apărător al constituției noastre!). Acesta este încă un pas spre despărțirea definitivă de Transnistria” (de fapt, nu este o noutate acest lucru. Încă din 1989 guvernării ruși și-au ascuns planurile de anexare a acestui teritoriu prin acest fals argument.

Este meritul celor două fracțiuni liberale din Parlament care au sesizat CC-ul. În mod normal cred că nu e cazul ca cineva dintre cele două fracțiuni să-și demonstreze paternitatea. S-a făcut un lucru bun pentru această așchie de popor român debusolată, și asta contează. De peste 20 de ani am trăit în minciună, am tot evitat să folosim numele corect al limbii vorbite, inventând tot felul de nume: limba moldovenească, limbă maternă, limba noastră ș.a. Ceea ce mă distruge este faptul că cei care nu ne cunosc limba, nu o vorbesc, ne spun care este numele corect al limbii noastre. Atâta grijă au ei de „disparația poporului moldovenesc”, noțiune inventată tot de ei! Din păcate, unii de-ai noștri cad ușor în mrejele lor plasate iscusit, care stimulează falsul patriotism moldovenesc. Este tactica rușilor dintotdeauna de a diviza și a stăpâni.

Însă, după cum era de așteptat, componenta cea mai vulnerabilă a Coaliției de Guvernare sub aspectul identității naționale – Partidul Democrat – a reacționat dureros la această decizie a CC-ului. Cu toate că mulți membri ai PD-ului, inclusiv M. Lupu, recunosc că sub aspect științific limba vorbită în Basarabia este limba română, dar din interes politic, în viziunea lor, trebuie denumită „*limbă moldovenească*”. Chiar și unii trubaduri ai comuniștilor (cum este acest pseudoistoric Leonid Tabără din tabăra comuniștilor, unul dintre autorii rușinosului articol 13 din Constituție, care declara într-o emisiune televizată că limba moldovenească este identică cu cea română, că fiica sa și-a luat cetățenie română pentru a se „*deplasa mai ușor*”) recunosc că denumirea corectă a limbii noastre este limba română. Este același lucru dacă în Austria sub guvernările de dreapta limba oficială ar fi numită limba germană, iar sub guvernările de stânga, din interes politic – limbă austriacă.

Dacă sub aspect științific și spiritual refuz să-l înțeleg pe M. Lupu în această falsă problemă, în jurul căreia a făcut atât târaboii, atunci sub aspect politic încerc să-l înțeleg. Partidul său intră într-un an electoral. Prin astfel de declarații el caută să atragă electoratul de stânga de partea sa. Comuniștii stau la pândă și doar așteaptă ca democrații să pună în aplicare declarația lor privind organizarea unui referendum în problema denumirii corecte a limbii noastre. Cred că și pentru dl M. Lupu un astfel de referendum într-un an electoral și de semnare a acordurilor parafate la Vilnius este foarte periculos, este ca o bombă sub fundamentul firav al cursului nostru european. De câștigat vor câștiga doar comuniștii și forțele retrograde antieuropene. Acest referendum inevitabil va polariza forțele în interiorul Coaliției, dar și electoratul. El va fi folosit de comuniști ca o prelungire a perioadei campaniei electorale. E la mintea cocoșului.

Nici reacția Partidului Liberal-Democrat din Moldova nu a fost pe măsura situației, acceptând în principiu oportunitatea organizării unui referendum în acest subiect. Drept că liderul fracțiunii PLDM, dl V. Streleț, a făcut o remarcă importantă, că trebuie gândit bine și calculate consecințele. Sper ca liberal-democrații să calculeze bine urmările și să stopeze din fașă declanșarea acestei bombe cu efect întârziat, plasată sub Coaliție. Ultimul congres al PLDM dă o anumită speranță că PLDM va proceda corect în această situație. Acest fapt a demonstrat încă o dată necesitatea prezenței componentei liberale la guvernare.

Reacția comuniștilor și a trepădușilor lor socialiști nu a fost greu de prevăzut. Intenția lor era de a exploata la maximum deruta democraților și a-i atrage într-o nouă cursă, cum au mai făcut anterior. Nefiindu-le satisfăcut nagâțul, comuniștii, ca niște baistruci obraznici, au părăsit ședința Parlamentului, nu însă fără a-și spune ultimul cuvânt prin etalarea unor semne obscene. În special, a excelat în acest sens derbedeul M. Tkaciuk, demonstrându-și astfel capacitățile mintale (nu este pentru prima oară când face acest lucru, dar de fiecare dată rămâne nepedepsit).

Un alt caz alarmant a avut loc săptămâna trecută. Liberalii din ambele fracțiuni și-au reglat conturile. Am privit cu dezgust acest teatru al absurdului de prost gust jucat de actori liberali și am văzut în el copia fidelă a scenariului electoral în cea mai proastă formă. Iată așa se vor bocăni liberalii în alegeri, uitând de existența pericolului revenirii comuniștilor la guvernare. Se vor lupta vitejește până la autodistrugerea lor completă. O șansă pentru liberali ar fi fost găsirea unei păci chiar proaste pentru a supraviețui. Am spus acest lucru în repetate rânduri, însă după ultimul spectacol am cedat să mai cred că mai este posibilă „împăcarea” liberalilor. Prea departe s-a mers. Rânza liberală s-a dovedit a fi mai mare decât interesul național. Alde Voronin, Tkaciuk, Muntean,

Petrenko savurau plăcerea spectacolului. Mă miră comportamentul acestor „*slugi ale poporului*” care se comportă într-un asemenea hal cu stăpânul lor – alegătorul. Aș veni cu unele întrebări ale unui alegător către dl Mihai Ghimpu, care a făcut atâtea lucruri frumoase. Cum vedeți Dvs. lansarea în viitoarea campanie electorală? Cu ce argumente veți veni în fața noastră, a alegătorilor, care v-au mandatat cu un vot de încredere, pe care însă l-ați „*beștelit*” în așa hal? De ce nu vă aplecați măcar din când în când urechea la spusele celor care vă vor binele? De ce eu, care am votat permanent partidele pronășionale, sunt acum depozat în acest mod de acest drept? De ce, lansând un lider politic atât de promițător cum este Dorin Chirtoacă, practic ați devenit groparul lui? Este un strigăt al durerii multor simpatizați ai Partidului Liberal, care simt cum Partidul Liberal alunecă spre groapa istoriei, unde au nimerit și alte partide naționale (Frontul Popular, PFD ș.a.). Neacceptând în interior divizarea Partidului Liberal, mai sper încă că reformatorii vor reuși să reconstruiască un partid liberal, vor găsi o locomotivă pe potriva lui Dorin Chirtoacă și vor salva liberalismul de dispariție în Republica Moldova. Este o speranță iluzorie a unuia care încearcă să se salveze de la înec agățându-se de un pai. Mai apelez la rațiunea liberalilor: unica salvare a liberalismului este găsirea unei soluții de ieșire din impas de ambele părți. Să le dea Domnul rațiune măcar în al doisprezecelea ceas, poate acum, în ajun de Crăciun și Anul Nou. Anul viitor este prea important pentru această frântură de popor român ca să fie atât de prostește ratat.

Literatura și Arta, nr. 50, 12.12.2013.

PARTIDUL LIBERAL REFORMATOR – ÎNTR-UN CEAS BUN!

Duminică, 15 decembrie, în Palatul Național „*Nicolae Sulac*” a avut loc un eveniment important în viața politică a Basarabiei – Congresul de constituire a Partidului Liberal Reformat. Este în premieră când un partid aflat de facto la guvernare la Congres doar și-a legitimat existența. De regulă, astfel de evenimente decurg după alt scenariu. Ce-i care pornesc o nouă construcție politică vin să ne convingă ce vor face când vor ajunge la putere. La Congresul de duminică reprezentanții partidului în parlament și guvern au venit cu dovezi a ceea ce au făcut deja. Marea majoritate a celor care au aderat la această formațiune nouă-veche au pus în prim plan faptul că prin decizia politică de la 30 mai 2013 Grupul Liberal Reformat a salvat democrația în Republica Moldova și cursul proeuropean, evitând alegerile anticipate, atât de jinduite de comuniști.

Am scris în repetate rânduri că salvarea liberalismului de dreapta în Republica Moldova constă în păstrarea cu orice preț a integrității Partidului Liberal. Grupul Liberal Reformat în repetate rânduri a încercat să păstreze unitatea Partidului prin reformarea lui, propunându-l în fruntea partidului pe tânărul politician cu mari perspective Dorin Chirtoacă. Până la urmă Grupul Liberal Reformat a fost pus în situația de a merge pe o cale mai puțin acceptabilă – constituirea Partidului Liberal Reformat. A fost o idee bună sau rea? Opiniile sunt divizate. Și eu până în ultimul moment eram de părerea că mai trebuie căutate variante de păstrare a unității Partidului Liberal. Sunt un liberal convins, însă fără acte în regulă, adică nu am fost membru al Partidului Liberal, doar un simpatizant fidel, și mă gândeam în sinea mea (naiv fiind din fire) că mai este posibilă împăcarea în sânul liberalilor. Din păcate, rânza moldovenească a fost mai mare decât interesul național (a câta

oară). Speranțe rămâneau tot mai puține. Liberalii sunt dispuși să se lupte pe viață și pe moarte cu „trădătorii” (chiar dacă, sub aspect pur partinic, grupul reformator mai poate fi considerat trădător, atunci la nivel național membrii acestuia sunt salvatorii democrației și ai cursului proeuropean), uitând cu desăvârșire de pericolul revenirii comuniștilor la putere. Și asta se va întâmpla într-o perioadă deosebit de importantă pentru destinul de mai departe al acestei așchii de popor român – perioadă în care este absolut vitală aflarea încă un termen a liberal-democrațiilor la guvernare pentru a reuși implementarea tuturor pașilor de integrare europeană a Republicii Moldova.

Fiind mai mult timp rezervat față de ideea constituirii unui nou partid liberal, acum consider acest fapt împlinit ca o formă de salvare a ceea ce a mai rămas din liberalismul pronauțional. Această metamorfoză a mea aș explica-o prin spusele celebrului matematician român Grigore Moisil. Fiind redactor-șef al unei reviste științifice a Academiei Române, Domnia Sa a fost împotriva propunerii unor responsabili din Academie de a fonda în baza acestei reviste mai multe reviste academice pe ramuri. După o perioadă de timp s-a văzut că această schimbare nu a fost bună și s-a hotărât să se revină la editarea unei singure reviste academice. Academicianul Gr. Moisil a fost împotriva și de această dată. Fiind întrebat de un coleg cum explică Domnia Sa faptul că a fost împotriva în ambele cazuri, Gr. Moisil a răspuns printr-un exemplu: „Dacă într-o familie cu mai mulți copii părinții au luat decizia de a se proteja contra sarcinii, dar copilul (chiar nedorit) totuși s-a născut, atunci nu omori copilul nou-născut”. Este un îndemn către toți cei cu inima română, frustrați de divizarea Partidului Liberal, să nu fie prea critici cu nou-născutul partid și să nu-l omoare din fașă, chiar dacă nu a fost prea dorit de ei. Partidul Liberal Reformator este un fapt împlinit. Acum există o șansă a noastră de a salva liberalismul de dreapta în viitoarele alegeri, care pe nesimțite intră deja pe ușă. La această idee am ajuns

văzând atmosfera din Palatul Național, unde s-a vorbit în frumoasa limbă română, despre limba română (nu moldovenească, de stat, națională), salvată într-un fel și de grupul reformator liberal, care a contribuit la luarea deciziei Curții Constituționale. Un delegat la Congres mi se destăinuia că a fost membru al Frontului Popular, apoi PPCD, apoi PFD, apoi PSL, apoi PL, și acum, după dezamăgirea față de modul de conducere al Partidului Liberal, a venit la acest Congres. Sunt sigur că mulți delegați la Congres erau din rândul vechilor luptători pentru valorile naționale încă din anii '90, trecuți prin mai toate formațiunile de orientare națională. Îmi pun întrebarea: de ce mulți lideri ai partidelor de orientare națională au beștelit de atâtea ori mandatul de încredere al oamenilor simpli? De ce deseori acești oameni luminați la suflet de profundul instinct național sunt puși în situația de a se agăța și de un pai pentru a salva valorile naționale?

Revenim în sala Congresului. În majoritatea luărilor de cuvânt ale membrilor Partidului, dar și ale invitaților, au fost aduse omagii grupului liberal reformator, priviți drept salvatori ai democrației și ai cursului proeuropean în Republica Moldova. Excelente luări de cuvânt au avut delegații la Congres veniți din teritoriu, cum ar fi dna Carastan, primăriță de la Slobozia Mare, dna Ana Bejan din Cetatea Sorociei, veche luptătoare pentru apărarea idealurilor naționale, primarul de la Ștefan Vodă, o doamnă de la Fălești (nu i-am reținut numele) ș.a. Ministrul delegat pentru românii de pretutindeni, dl Cristian David, liberal și el, venit la Congres împreună cu exprim-ministrul reformator Ion Sturza direct din aeroport, a ținut un discurs emoționant, acordând întreaga lui susținere noii formațiuni. Deosebit de emoționantă a fost alocuțiunea exprim-ministrului reformator Ion Sturza, care a venit cu un discurs destul de încurajator. *„Eu am un interes – să nu admitem revenirea comuniștilor la guvernare. Prin decizia politică din 30 mai 2013 grupul liberal reformator a salvat*

democrația și cursul proeuropean”, a declarat dl Ion Sturza. Dacă e așa atunci interesele noastre coincid. Întrebat fiind ce a căutat dl Ion Sturza la Congres, dl Ion Hadârcă a declarat: „În alocuțiune, d-lui a apreciat gestul reformatorilor din primăvară, că au salvat cursul european. A fost un mesaj destul de explicit. A ajuns la Congresul PLR pentru că i-am făcut invitație. Nu cunosc planurile de viitor ale dlui Sturza. L-am invitat ca un fost prim-ministru reformator. Faptul că a participat la Congres a fost un prim pas de deschidere față de politică. Cred că vom avea o prioritate în acest caz, dacă se va întâmpla. Noi credem că am fi o opțiune foarte potrivită pentru d-lui. Să-l lăsăm pe d-lui să facă alegerea”. Speranța liberalilor reformatori este că dl Ion Sturza va crede în noul proiect liberal și se va angaja plenar în promovarea lui. Cu locomotiva „Ion Sturza” Partidul are o șansă de a salva liberalismul (și nu numai) în Republica Moldova, care a intrat într-o criză profundă. „Kievul a căzut. Noi nu avem dreptul! Fac un Apel la coeziune și solidaritate. Să ne consolidăm în jurul Guvernului și Parlamentului Republicii Moldova, care trebuie să-și ducă misiunea de apropiere de UE până la capăt. Astăzi nu avem nevoie de un pact cu un partid sau altul, avem nevoie de un pact al cetățenilor! Trecem puntea și mai vedem”, a spus într-un interviu dl Ion Sturza. Aceasta vorbește despre deschiderea majoră a Domniei Sale spre colaborare cu toate forțele democratice, calitate foarte importantă pentru a atinge idealul de moment – integrarea în Uniunea Europeană. De astfel de politicieni pragmatici are nevoie Basarabia în această perioadă de răstriașe.

În emisiunea „În profunzime” de luni seara, la întrebarea dnei Lorena Bogza dacă PLR este dispus să colaboreze cu PL în viitoarele alegeri, dl Ion Hadârcă a răspuns fără ezitare afirmativ. Această propunere destul de rezonabilă de unificare a forțelor liberale de dreapta în alegeri a fost comentată de liberalul V. Munteanu cu o tiradă de învinuiri și amenințări.

Același comportament al unor tineri robespierri l-am întâlnit pe timpuri în Frontul Popular, în Partidul Forțelor Democratice (când la propunerea dlui Valeriu Muravschi, președinte al PNȚCD, privind unificarea forțelor democratice în alegerile din 2001, un tânăr kamikaze pefedist (pe unde o mai fi acest mare luptător pentru valorile naționale de atunci?) a răspuns „*Să vină ele, căpușele* (în genunchi – n.n.) *la noi*”, ca peste doi ani în alegeri să dispară PFD și alte partidute pronaționale: PNȚCD, PRCM, PSL. Un comportament și limbaj întocmai ca pe timpuri, când Iurie Roșca și acoliții săi se luptau cu „*trădătorii*” Frontului Moșanu, Hadârcă, Dabija, Matei, Nedelciuc ș.a. Au luptat acești kamikaze pe viață și pe moarte până au distrus Mișcarea Națională și s-au distrus și pe ei înșiși.

Unde e ppcd astăzi, toată lumea știe. În interes național această colaborare ar fi salvatoare pentru liberalismul pronațional, care este strict necesar ca în această perioadă decisivă să fie la guvernare. Sper foarte mult că în situația creată dl Dorin Chirtoacă va avea mai mult discernământ, va fi mult mai treaz decât unii dintre colegii săi și va face pasul corect în alegerile viitoare. Dacă noi ne vom tot lupta între noi, cine le va riposta șovinilor obraznici, care scandau duminică la un miting improvizat (vreo sută de oameni) la Comrat (instigați știm noi de cine!): „*Noi am venit să spunem un „Nu” hotărât limbii române în Republica Moldova*” – câtă obraznicie din partea veneticilor! Dar pentru a nu tăia toate punțile, care pot duce spre această colaborare, este necesară stoparea învinuirilor reciproce. O pace rea este mult mai bună decât un război bun.

Să fie într-un ceas bun.

Literatura și Arta, nr. 51, 19.12.2013.

LIBERALI FIȚI ATENȚI! FORȚELE NEGRE NE ÎMPRESOARĂ

„Liberali din toate partidușele, uniți-vă”

Tradițional, la sfârșit de an ne dorim un viitor an mai ușor, mai frumos, cu mai puține probleme. Nu am făcut excepție nici în acest an. Dar, coborând cu picioarele pe pământ, ne dăm foarte bine seama că acest an va fi un an greu pentru noi, pentru această așchie de popor român din Basarabia. Și analizele străine ne plasează în categoria statelor cu posibile mișcări sociale. În acest sens centrul analitic „*Expert Grup*”, de asemenea, ne avertizează despre provocările la adresa Coaliției de guvernare, despre pericolele ce pasc unitatea Coaliției liberal-democrate. Dorința noastră nestăvilă de a ne integra în Uniunea Europeană, în direcția căreia am făcut un prim pas la Vilnius, îi mobilizează pe dușmanii noștri interni și externi spre a zădărnici semnarea acordurilor parafate la Vilnius. Ei vor face tot posibilul până în ultimul moment (cum au procedat cu Ucraina pe ultima sută de metri) pentru a ne priponi în țarcul lor estic. Kremlinul deja a pus în aplicare măciucile sale economice și politice. Războiul vinului, declanșat de Rusia, continuă.

După Vilnius Kremlinul și-a strunit Calul său Troian (tiraspolean) și la pus la treabă (pentru ce este hrănit din belșug de Moscova?). Acțiunile provocatoare ale Tiraspolului (mai corect ale Moscovei făcute cu mâna marionetelor sale de la Tiraspol – implementarea legislației ruse pe teritoriul Republicii Moldova din partea stângă a Nistrului (Kremlinul o face pe mortul în păpușoi. Baistrucii de la Tiraspol își fac singuri de cap!!!), maltratarea morală a colectivului unicului liceu cu predare în limba română „*N. Iorga*” din Tiraspol (și se

mai autoîntitulează „*republică moldovenească*” fără nicio școală cu predare măcar în limba lor moldovenească (e o invenție a lor nu a noastră)) , provocările împotriva polițiștilor din Tighina ș.a.). Aceste provocări și altele, care vor urma, au un singur scop: să zădărnicească mișcarea înainte spre integrarea europeană, să bage zăzanie între componentele Coaliției de Guvernare. Pentru aceasta cozile de topor intra - și extraparlamentare se vor uni și vor bate într-o singură direcție prin metodele cele mai mârșave, având și sprijinul moral și material total al mentorilor din Kremlin. Nu ați privit comportamentul huliganic (ca al unor haimanale!) la ultima ședință a parlamentului al „*haiducului*” Grigorii Petrenko, „*revoluționarul bolșevic*” M.Tkaciuk, al „*boxerului*” categorie grea Muntean (are pumni grei, nu mai are nevoie și de puțină minte strict necesară unui „*ales al poporului*”).

În acest an destul de complicat, amplificat și de caracterul electoral, ce for face forțele democratice? Vor continua războaiele fratricide, reglările de conturi intra - și extrapartinice? Iar societatea civilă, presa – acest câine de gardă al societății, care se folosește din plin de fructul dulce al democrației, vor turna și ele apă la moara Kremlinului? Vor lua oare în considerație importanța acestui an pentru destinul de mai departe al acestei așchii de popor, pentru destinul democrației? Sau vor fi ultra echidistanți și ultra exigenți? Nu cred, nu pot să cred în sinceritatea acelor care în această perioadă vor turna apă la moara comuniștilor și Moscovei (același S. Mocanu, nelipsit la postul de televiziune al comuniștilor Accent, dar și la alte televiziuni, avocații de ieri dar și de astăzi ai comuniștilor puțin camuflați). Cât timp vor mai mulge „*vaca*” din Pădurea Domnească (indiscutabil, un caz tragic pentru familia Paciu, dar și pentru șubreda democrație basarabeană), subiectul „*hoțiile lui Plahotniuc și*

Filat”? Întotdeauna am avut o atitudine foarte intransigentă față de fenomenul „corupție”(nu numai prin atitudine dar am demonstrat aceasta și prin acțiuni acolo unde am putut interveni), dar în acest moment decisiv este strict necesar, chiar vital, să luăm un moratoriu temporar „*până trecem puntea*” – vorba ex- premierului Ion Sturza. Să procedăm așa cum a procedat România. Toate partidele, indiferent de culoarea politică și etnică, au acționat împreună în direcția integrării europene, rezolvarea problemelor corupției lăsând-o pentru apoi (astăzi oligarhi ca Becali, ex-priemieri precum Nastase ș.a. îi vedem la dubă).

Conform unor analiști ruși treji la minte (de ex. Andrei Piontovskii - expert politic. Putin sau Rusia) Putin își duce imperiul spre pieire. Însă în agonia sa trage în iad și propriul popor (adevărat pui de bolșevic, adevărat nepot al lui Ilici, care declara că „...*Fie ca 90% din poporul rus să piară, dar măcar 10% să ajungă până la revoluția mondială*”), care la bogățiile naturale fantastice duce o viață, în mare parte, sub limita existenței. De asemenea, în spiritul internaționalismului bolșevic îi trage într-acolo și pe vecinii săi. Va face tot posibilul să ne tragă și pe noi într-acolo. Dar suntem noi oare o turmă de oi să mergem smeriți la abator unde ne duce stăpânul?

Stimați membri ai guvernării liberal democrate! Nu mai dați mâței negre să treacă printre voi cum a fost chiar recent în problema denumirii corecte a limbii vorbite în Basarabia. Amintiți-vă de sfaturile marelui Alexe Mateevici, versurile căruia le îngânăm cu toții la fiecare deșteptare de dimineață. Primul sfat al Domniei sale a fost: „*Unde-i unul, nu-i putere./La nevoi și la durere./Unde-s doi, puterea crește./Și dușmanul nu sporește...Fără unire nu vom putea dobândi nimic. Deci să avem un gând, o inimă, un ideal*”. **Acum unicul gând, unicul ideal trebuie să fie integrarea europeană – o**

șansă atât de reală de această dată. Dar șansa este ca și pasărea: își ia zborul și n-o mai vezi. Al doilea sfat al profetului a fost: *„Lucrul drept poate înflori numai dacă se întemeiază pe idei drepte. Cu mâhnire am văzut astăzi că între d-stră nu toți sunt uniți asupra unor idei drepte. Unii se socotesc moldoveni, alții – cei mai puțini – români. Ei bine, dacă ați luat asupra d-stră sarcina de a lumina poporul, apoi trebuie să dați poporului idei adevărate, căci altfel întreg învățământul e fără rost. Da, suntem moldoveni, fii ai vechii Moldove, însă facem parte din marele trup al românismului”*.

O simplă analiză arată că veriga cea mai slabă a sectorului de la centru stânga până la dreapta, componente ale actualei coaliții de guvernare și potențiale componente ale viitoarei guvernări liberal-democrate, este cea liberală. Partidul democrat, care chiar dacă multora nu ne place, fără el e imposibilă orice guvernare democratică (cel puțin la moment), își fortifică rândurile și influența, în special, pe contul stângii comuniste. Partidul Liberal Democrat, care a fost și el zguduit de cutremure intrapartinice, rămâne cel mai puternic din Coaliție, păstrându-și pozițiile atinse anterior. Partidul Liberal, însă zguduit de convulsii interne, care au dus la divizarea lui, este cea mai mare problemă, care urmează să fie rezolvată. Avântarea în alegeri în situația, în care se află partiduțele liberale (Partidul Liberal, Partidul Liberal Reformat, Partidul Național Liberal și Partidul Acțiunea Democratică), este un act de sinucidere, pericolul mare fiind ca niciuna din ele să nu treacă pragul electoral.

Dar fără componenta liberală, următoarea guvernare, chiar dacă va rămâne liberal-democratică, nu va fi completă. Acest lucru l-au demonstrat și ultimele acțiuni ale liberalilor din parlament. Este o problemă complicată, dureroasă. Pana în ultimul moment am fost adept al unității Partidului Liberal și

am sperat la refacerea unității lui. Ultima șansă de păstrare a unității Partidului a fost ratată atunci când a fost respinsă propunerea grupului reformat (anume a grupului reformat, care la început nu doreau scindare dar doar reformarea Partidului) de a fi pus în fruntea Partidului Dorin Chirtoacă - cea mai mare speranță a noastră, fiind tânăr, bine pregătit, cu un pronunțat simț național și călit în cele două mandate de primar al Capitalei. Este foarte clar că fără susținere politică, fără un partid serios în spate, fără susținerea unor parteneri de coaliție nu mai are nicio șansă de a fi promovat în primele poziții din marea politică basarabeană. Să nu uităm că dl Dorin Chirtoacă a salvat capitala de acest Dodon doar cu susținerea PLDM, care, fie și în ultimul moment, si-a retras candidatul și a chemat la susținerea lui Chirtoacă. Dacă nu făceau acest lucru ce se întâmpla cu capitala și nu numai, capitala fiind foarte importantă pentru întreaga Republică.

Am apreciat de fiecare data acțiunile îndrăznețe ale dlui Mihai Ghimpu, care ne-au făcut să ne îndreptăm coloana vertebrală, să ștergem scuipatul ocupanților de pe obraz. Am scris mult la aceasta tema. Am votat întotdeauna din 2007 cu Partidul Liberal. Am organizat împreună cu colegii de universitate întâlniri cu dl D. Chirtoacă și M. Ghimpu, deseori fiind pus în situația de a justifica în fața colegilor unele declarații impulsive neadecvate ale dlui Ghimpu (numai pentru a păstra prezența fracțiunii liberale la guvernare strict necesară pentru a tempera unele acțiuni ale PD-știlor și PLDM-știlor). Acum situația liberalismului pronățional este critică. Trebuie să fii orb, să ai un comportament de struț ca să nu observi acest lucru. Și până acum în ultimele 3 runde de alegeri numărul locurilor în parlament al liberalilor a scăzut constant de la 15 la 12. Iar acum, când în alegeri se vor avânta tocmai 4 partide liberale, îndreptându-si tunurile electorale unul împotriva

altuia, pericolul este mare că nu va trece nici unul pragul electoral.

Aici am putea face o analogie cu situația din 1993 când un grup reformator din Frontul Popular au format Congresul Intelectualității, transformat mai apoi în Partidul Forțelor Democratice, care chiar la primele alegeri a luat tot atât cât Frontul Popular. Sub acest aspect, dar și sub aspectul potențialului intelectual, pe care îl are, noul partid liberal reformator nu este de neglijat, în special pe fundalul crizei Partidului Liberal, pe care doar orbii nu vor s-o vadă. Este un fapt împlinit, poate nedorit într-o oarecare măsură, dar există. În interes național este strictă nevoie de lăsat deoparte toate frustrările și de purces la un dialog sănătos în vederea formării unui bloc liberal în alegeri sau, cel puțin, încheierea unui „*pact de neagresiune*”. Punerea lui Ion Sturza alături de „*oligarhii Plahotniuc, Filat, Oleg Voronin*” (cum fac unii liberali cu mințile înfierbântate) nu cred că este corect. Este tocmai în stilul lui Iu. Roșca, care s-a luptat cu cei cu „*mâinile murdare și trădătorii*” până nu ia distrus pe toți și pe sine înseși. Locomotiva Ion Sturza împreună cu locomotiva Dorin Chirtoacă ar putea salva liberalismul pronățional.

Din cotonogeala reciprocă în rezultat vor câștiga doar comuniștii și mentorii lor de la Kremlin. Ne paște marele pericol de a fi îngenuncheați ca ucrainenii și armenii de Rusia lui Putin. Nu observați ce activități furibunde a început Putin cu această efemeră „*Uniune Euroasiatică*”. La una din ședințele recente au reconfirmat dorința celor trei state foste republici unionale - Bielarusi, Kazahstan și Rusia de a forma cât mai repede această uniune. Putin a declarat cu satisfacție că sunt pe cale de finisare a pachetelor de documente privind aderarea Armeniei și Kîrgîzstanului, care au participat la această reuniune la nivel de președinți. Ucraina a participat la

nivel de premier. S-a vorbit ca vād această uniune a 8 subiecte. Oare nu ne au în vedere și pe noi ca potențial membru?

Iată de ce este foarte importantă sub aspect de interes național păstrarea cu orice preț a acestei Coaliții, care e departe de ceea ce îmi doresc, dar la moment nu avem nimic mai bun. Această Coaliție trebuie să ducă la bun sfârșit ce deja a început la Vilnius, iar în alegerile viitoare să nu admită revenirea comuniștilor la putere. Fiind acolo sub pavăza Bruxellesului ne va fi mult mai ușor să deștrădăcinăm corupția. Pentru mine, dar și pentru foarte mulți colegi din Universitate, care în virtutea domeniului în care activează sunt mai realiști, acum cel mai important este păstrarea cursului proeuropean (în special după ce Ucraina a fost înșenuncheată de Rusia), păstrarea cu orice preț a acestei guvernări pentru a semna în anul viitor Acordul de Asociere și intrarea fără vize în Uniunea Europeană.

În final aş avea o rugămintă către membrii Partidului Liberal: încercați pe toate căile, prin toate mijloacele de care dispuneți să accelerați aducerea lui Dorin Chirtoacă în fruntea Partidului Liberal (convocarea congresului PL în primăvară este prea târziu). Iar către membrii Partidului Liberal reformator – de a examina varianta instalării dlui Ion Sturza în fruntea PLR, fapt ce ar putea elimina frustrarea liberalilor legată de „fenomenul trădării”. Să cereți demararea cât mai grabnică a dialogului între componentele liberale. Doar în acest mod mai poate fi salvat liberalismul pronational în Republica Moldova. Conduceți-vă de sfatul marelui liberal **I.C. Brătianu** „*Dacă altădată ne puteam mulțumi cu un număr relativ mai restrâns, datoria noastră de partid este să facem să participe cât mai conștient un număr mai mare din acest popor. S-o facem fără zvâcniri. Să preparăm prin buna lui stare materială, să preparăm prin înălțarea stării lui morale, să preparăm prin educațiunea lui politică acest popor, astfel încât*

toate puterile lui să fie eficiente în viața statului și pentru ca în orice moment de greutate, precum și la orice moment de glorie să poată să-și îndeplinească întreaga lui menire. Răsfoiți întreaga istorie a partidului nostru; răsfoiți trecutul și răsfoiți prezentul lui și veți constata totdeauna această afirmațiune sinceră: punem simțământul puterii noastre în faptul că avem credința adâncă că reprezentăm interesele cele mari și convingerile celor numeroși” (I.C. Brătianu. „Dezbaterile Adunării Deputaților” din 20 decembrie 1908).

Literatura și Arta, nr. 1, 16.01.2014.

“1812–2012, 200 DE ANI DE LA RĂSTIGNIREA BASARABIEI”

„Se urcă Basarabia pe cruce/
Și cuie pentru ea se pregătesc,
Și primăvara jale ne aduce /
Și plânge iarăși neamul românesc.
Noi n-avem nici un drept la fericire/
Mereu în casă moare cineva.”

(Adrian Păunescu)

16 mai 1812 a fost cea mai neagră zi din istoria multimilenară a acestei așchii de popor dintre Prut și Nistru. În acea zi de primăvară cea mai frumoasă parte a vechiului stat Moldova, numită impropriu de ruși Basarabia, a fost răstignită pe cruce. Fără a avea niciun drept, reprezentanții Porții Otomane au semnat un act neghiob de cedare a părții dintre Prut și Nistru Imperiului Rus, întins pe două continente (nu se mai satură). Ceva mai înainte Turcia, în calitate de „*garant al integrității*” Moldovei, a mai făcut un act similar: la 1775 a cedat altui imperiu hrăpăreț – Imperiul Habsburgic – o altă perlă a Moldovei – partea de nord a Bucovinei. Pentru faptul că s-a opus acestui jaf, acestui târg între doi hoți, domnitorul Grigore Ghica a plătit cu capul. La 1812 nu mai avea cine se opune. În preajma domnitorului erau oameni cumpărați de țarul rus, precum prințul Moruzi. În legătură cu acest act nelegitim Karl Marx nota: “*Turcia nu putea ceda ceea ce nu-i aparținea, pentru că Poarta Otomană n-a fost niciodată suverană asupra țărilor române*”. Ca să nu mai vorbim de Rusia, care nu avea nici un drept să ia ce nu-i aparținea, dar o asemenea Rusie nu a existat niciodată și nu va exista vreodată!!!

Să încercăm să facem o scurtă incursiune în evenimentele care au precedat această răstignire. Să vedem când au fost pregătite primele cuie. Iar o analiză sumară arată că cuiele au fost pregătite cu mult înainte de 1812. Unii istorici ruși se

pronunță în favoarea teoriei care susține, bazându-se pe un fragment din cronica „*Povestea vremurilor de demult*”, scrisă de N. Karamzin, că protopatria slavilor s-ar fi aflat la gurile Dunării. Alții îi văd pe strămoșii slavilor sub numele de roxolani, care au fost prezenți în stepele din bazinul de nord al Mării Negre încă în secolele III-IV d. Hr., deși este binecunoscut faptul că aceștia au făcut parte din familia de limbi iraniană. Unii pseudosavanți ruși afirmă chiar că și Attila ar fi fost...slav. Este un mod de a-și legifera cumva prezența în această zonă și dorința de veacuri de a ajunge la gurile Dunării. De altă parte ungurii, veniți tocmai de pe Kama prin sec. X, își revendică și ei drepturile asupra acestor teritorii. „*După retragerea romană nu există în regiune documente despre daci sau romani pentru un întreg mileniu*” – ne luminează doctorul honoris causa Delamaid Darrell (un ungur canadizat) în volumul geopolitic „*The New European Surregions*” (Canada, 1994).

Da, sunt cam puține (s-au străduit mai mulți „*frați*” de-ai noștri mai mari să fie cât mai puține), însă cei care doresc să le găsească le găsesc. Este un caz cras de ignoranță (să fie numai ignoranță?) totală. Un popor de milioane de oameni cu adânci rădăcini cucuteniene de peste 5000 de ani, care a fost în stare să îngenuncheze cel mai puternic imperiu al timpului – Imperiul Roman –, care pe timpul lui Buerebista a plătit tribut Daciei, a dispărut, s-a evaporat, s-a spulberat în opinia acestui Darrell și a altora de teapa lui. În această perioadă „*sterilă*”, în opinia lui Darrell, în această parte a Europei se formează Imperiul Roman de Răsărit, iar Marele Constantin este primul împărat, care la 325 a oprit prigoana creștinilor. În același an a pus temelia celei de a doua Rome – Constantinopolul, care a devenit primul centru mondial al creștinismului (pe atunci Roma catolică nu exista încă), care mai apoi s-a răspândit în toată lumea.

Ei bine, alte evenimente minore din punctul de vedere al lui Darrell ar putea fi scăpate cu vederea, însă aceste câteva

evenimente majore, care au marcat viitorul lumii creștine, cine le-a creat, dacă nu romanii de est, dacii și alte popoare din această zonă (nu dragii inimii lui – maghiarii, care au apărut în zona Dunării doar spre sfârșitul secolului IX, nu slavii și bulgarii păgâni, care s-au creștinat doar spre sfârșitul sec. IX). „...Pe timpul Marelui Constantin în provincia care se chema Ghotia în a. 319...credința cea creștinească întru atîta s-a lătit cît al șeselea an după pretinsa biruință se află dintrînsa la Nichea și a se fi iscălit orînduialelor soborului acolo ținut, Theofil al mitropoliei Ghotiei episcop” (Gh.Șincai. Cronica Românilor. Ed. Minerva, București, 1978, p.36). Pe atunci nici pomină de slav, sau de ungur prin această zonă.

Merită toată atenția și opinia marelui cărturar N. Milescu Spătarul: „Însă nu puțină mirare este la toți câți scriu de aceasta, nici la câți bine vor socoti de acești români cum s-au ținut și au stătut până astăzi așa, păzindu-și și limba, și cum au putut și pot și pămînturile acestea locuiesc, care aceasta la puține limbi și neamuri se vede; și mai vîrtos atâtea roduri de oameni străine și barbare peste dânșii au dat și au stricat, carii peste alții așa dînd, nici numele, nici alt nimic nu se mai știe, nici nu se mai pomeneste de aceia”. În realitate slavii au apărut la gurile Dunării și în Balcani mult mai târziu. După cum susțin majoritatea istoricilor, protopatria slavilor este regiunea cuprinsă între cursurile superioare ale Vistulei și Nemanului fără a atinge litoralul baltic. Din această zonă ei, dispersându-se în trei puhoai, au inundat un teritoriu uriaș, cuprins între râul Elba – la asfințit, Marea Egee – la miazăzi, izvorul Niprului la răsărit și Marea Baltică – la miazănoapte. Aceste trei puhoai au alcătuit cele trei subgrupe, în care este împărțit grupul lingvistic al slavilor: de asfințit (cehii, polonezii, slovacii și slavii polabi), de miazăzi (sârbii, croații, slovenii, bulgarii și bosanii) și de răsărit (rușii, ucrainenii și belarușii). Pentru prima dată se scrie despre slovenii din Balcani (slavii de miazăzi) doar în sec. 6 d.Hr. Până atunci teritoriile din partea stîngă a

Dunării până în Carpați și de cea dreaptă erau populate de popoare geto-dace (dacă n-ar fi fost așa, de ce atunci romanii au numit provincia din dreapta Dunării „*Dacia nouă*”?). Mult mai târziu au apărut și au dispărut puhoie de popoare barbare, atrase de fructele civilizației europene, printre ei fiind și slovenii.

Primul stat al slavilor de răsărit a apărut doar în secolul IX – Rusia Kieveană, care, conform letopisețului „*Povestea anilor de demult*”, scrisă de N. Karamzin, a fost fondat de către konungii (cnejii) varegi și că politonimul de Rusia provine de la denumirea unei regiuni omonime din Suedia. Konungii (cnejii) Ingwar (Igor) și Helg (Oleg) au asediat Țarigradul, dar fără succes. Învingătorul hazarilor, Sveneld (Sveatoslav), a pus la cale o adevărată mutație geopolitică, intenționând strămutarea capitalei imperiului său de la Kiev la Pereiaslavetș pe Dunăre. „*Nu-mi este drag Kievul, ci vreau să trăiesc în Pereiaslavetșul de pe Dunăre, deoarece aici va fi centrul tuturor pământurilor mele...*” („*Ne liubo mi esti v Kieve, hociu jiti v Pereiaslavtše v Dunai, iako to esti sereda zemli moiei...*”). Observați, n-a reușit să se formeze bine ca stat la el acasă că deja și-a ațintit privirile lacome spre grădina vecinului. Este, într-un fel, esența poporului rus.

Ultima sa bătălie Sveatoslav a dat-o în anul 971 împotriva bazileului Ioan I Tzimiskes la Durostor (astăzi Silistra), în urma căreia, fiind atacat și din spate, a fost ucis și epopeea cu strămutarea capitalei slavilor pe Dunăre s-a terminat. După fărâmițarea Rusiei Kievene în cnezate, ei au izbutit doar să atingă gurile Dunării în timpul campaniilor lor, care purtau un caracter de incursiuni ocazionale, dar nu și să-și instaureze puterea în această regiune.

Dimpotrivă, apariția principatelor românești în secolul 14 (dar nu pe loc gol, ci în baza unificării voievodatelor răzlețite ale urmașilor vechilor daci) a condus la consolidarea gurilor Dunării – foarte importante sub aspect geostrategic. Iată cum

aprecia importanța geostrategică a Chiliei și Cetății Albe sultanul Baiazid al II-lea: „...ajunseserăm la o cetate a lui Ștefan, zisă și Chilia, care e cheie și poartă pentru toată Țara Moldovei și Ungariei și a Țării de la Dunăre” (Muntenia–n. a.) și „...cu numele de Cetatea Albă, care e cheie pentru toată Polonia, Rusia, Tătaria (Hanatul tătarilor din Crimeea–n.a.) și toată Marea Neagră”.

Importanța geopolitică a Basarabiei a fost apreciată la justa sa valoare de către domnitorul Moldovei Ștefan cel Mare. În anul 1477, prin ambasadorul său la Veneția, Ștefan cel Mare sublinia: „...Căci sînt sigur că turcul (sultanul–n. a.) însuși va veni împotriva mea pentru cele două locuri ale mele, Chilia și Moncastro (Cetatea Albă), care îi sînt foarte cu supărare... Și Înălțimea Ta te poți gîndi că aceste două locuri sînt toată Moldova”. În căutarea unui sprijin împotriva turcilor, marele Domnitor a încercat să stabilească legături dinastice cu Rusia prin nenorocitul mariaj al fiicei sale Elena (în istoria rusă cunoscută sub numele de Elena Voloșanca) cu țareviciul (moștenitorul tronului rusesc) Ivan, nepotul marelui cneaz al Moscovei, Ivan al III^{-lea}, care însă în urma luptelor de palat duse de a doua soție a lui Ivan al III^{-lea}, Sofia Paleolog (din familie princiară bizantină), în favoarea fiului ei Vasile, decedează. Fiul acestuia Dimitrie fusese inițial declarat cneaz și succesor al lui Ivan III^{-lea}, dar în scurt timp este întemnițat împreună cu mama sa, Elena. Este bine cunoscută soarta acestei nefericite copile, care i-a supraviețuit tatălui său, Ștefan cel Mare, doar cu un an, murind în temniță în 1505. Prin acest act, Ștefan cel Mare a intenționat să-și asigure sprijinul Rusiei Moscovite în lupta sa cu Imperiul Otoman și vasalul acestuia, Hanatul Crimeii. Însă această experiență amară a fost o primă dovadă că nu trebuie să faci alianță cu rusul. Din păcate, nu toți urmașii pe tronul Moldovei ai lui Ștefan cel Mare au înțeles acest lucru. Contactele militare și diplomatice dintre Moldova și Rusia au fost, practic, întrerupte pentru aproape două secole.

În anul 1656, după ce Rada de la Pereiaslav a hotărât unirea Ucrainei cu Rusia, țarul Alexei Mihailovici încheie un tratat secret cu domnitorul Moldovei Gheorghe Ștefan. În document se stipula, printre altele, restabilirea suveranității moldovenești asupra Bugeacului. În el se puteau citi următoarele: „...*teritoriile și cetățile pe care Turcul le-a desprins de Moldova, și anume: Cetatea Albă, Chilia, Tighina și provincia Bugeac, Țarul Rusiei le va recâștiga și le va reda Principatului Moldovei jure haereditaria*”(Gheorghe I. Brătianu, Basarabia, drepturi naționale și istorice, București, 1995, p. 10). Acest tratat însă a rămas doar o declarație de intenții. Alexei Mihailovici a fost nevoit să se mulțumească doar cu Ucraina de pe malul stâng al Niprului (ca și urmașul său Alexandru I - doar cu Basarabia la 1812) (săracii de ei, niciodată nu primesc cât doresc – n.n.!!!) și să renunțe la preconizata alianță antiotomană cu Moldova. Dacă ar fi realizat acest plan, i-am fi avut pe acești „*frați întru credință eliberatori*” pe capul nostru cu aproape două secole mai devreme. Luând în considerație trista experiență de la 1812 încoace, nu sunt sigur că am fi rezistat unei „*eliberări atât de lungi*”. Lucru pe care a încercat să-l facă fiul său Petr Romanovici, care a recurs la tratative secrete cu domnitorii Țărilor Românești, Dimitrie Cantemir (Moldova) și Constantin Brâncoveanu (Muntenia). Între trimișii acestora și Petru I, în anul 1711, la Luțk, a fost încheiat un tratat secret, care prevedea trecerea acestor state sub protectoratul („*oblăduirea*”) Rusiei. Conform acestui tratat, Moldova urma să rămână unitară, lucru încălcat de urmașul său Alexandru I la 1812. Tratatul prevedea, printre altele, restabilirea granițelor istorice ale Moldovei în perimetrul lor de pe timpurile lui Ștefan cel Mare, precum urmează: „*Pământurile principatului, după vechea hotărnicire moldovenească, asupra cărora Domnul va avea drept de stăpânire, atît cele cuprinse între rîul Nistru, Camenița, Bender cu tot ținutul Bugeacului, Dunărea,*

granițele țării muntenești și ale Transilvaniei și marginele Poloniei, după delimitările făcute cu aceste țări” (Karețki A. ș.a. Lacrima Basarabiei, Chișinău, 1993, p. 10). Același lucru rezulta și din proclamația lansată de către Dimitrie Cantemir către supușii săi, în care se spunea: „*Dar, necredinciosul, Păgînul, care nu respectă jurămîntul dat, ne-a distrus fortărețele și pe altele le-a ocupat: Tighina, Cetatea Albă, Galați, Reni, Soroca, Ismail și alte localități pe Dunăre și în tot districtul Bugeacului... Și cetățile care ne-au fost luate de tirani, ne vor fi date înapoi așa cum spune Majestatea sa Țarul în proclamația sa...*” (N. Iorga. Carol al XII-lea, Petru cel Mare și țerile noastre, II+XXXIII, 1910, pp. 126-127).

De fapt, țarul rus nici nu a avut de gând să-și respecte angajamentele asumate. În contestatul „*Testament al lui Petru I*” au fost dezvăluite destul de bine adevăratele scopuri ale rușilor vizavi de popoarele creștine aflate sub dominația otomană. Rușinoasa înfrângere de la Stănilești l-a făcut pe țarul rus să renunțe temporar la proiectele sale geopolitice în această regiune, iar Moldova a mai pierdut încă o cetate de o importanță strategică – cea a Hotinului, aflată în nordul țării. După Campania de la Prut a lui Petru I, armatele ruse încă de douăsprezece ori au folosit teritoriul Țărilor Românești în calitate de teatru al operațiunilor militare împotriva Turciei Otomane. Aceste campanii au spulberat definitiv iluziile românilor și ale celorlalte popoare balcanice legate de rolul „*eliberator*” al Rusiei.

În sfârșit, la 16 mai 1812, în urma Tratatului de pace de la București și trădării dragomanului Dumitrache Moruzi (printre altele, rudă a celui alt trădător, cel de la Kuciuk-Kainargi) teritoriul principatului Moldova dintre Prut și Nistru și din Carpați până la Marea Neagră sub numele impropriu de Basarabia (dat de ruși) a fost anexat la Imperiul Rus, care și-a realizat, în sfârșit, visul de aur de a stăpâni Gurile Dunării. Un alt trădător al Basarabiei, alături de grecul Moruzi, a fost

armeanul Manuc-Bei, proprietarul celui mai renumit han din București , în care s-au dus tratativele de pace. Trimisul lui Napoleon Andreossy, care urma să-l convingă pe marele vizir să nu semneze pacea, a întârziat, iar depeșa sa adresată marelui vizir a fost reținută de către trădătorul Moruzi. Cea mai informată a fost Rusia, care a grăbit mersul tratativelor și i-a forțat pe turci să încheie această pace dezonorantă și neavantajoasă pentru sultan. Astfel Basarabia a nimerit în îmbrățișarea „creștinească” a fratelui mai mare pe o perioadă de peste 200 de ani, din care nici până astăzi nu poate să se elibereze. Marea speranță a noastră de a scăpa, în sfârșit, de această ciumă, este parafarea Acordului de Asociere a Republicii Moldova la Uniunea Europeană la summitul de la Vilnius din 28-29 noiembrie 2013.

***Revista de cultură istorică COLUMNA 2000, Anul XIV,
Nr. 55-56 (iulie-decembrie), 2013. Pp.112-114.***

CAPITOLUL II

Socialism și panslavism

*„Românii nu dau și n-au dat niciodată doi
bani pe socialism. Românii sunt un popor
cu capul pe umeri, ei au învățat din
experiența lor istorică că nu tot ce zboară se
mănâncă”
(P. Țuțea)*



DESPRE SECERĂ ȘI CIOCAN ȘI ALTE SIMBOLURI

*„Când văd elogii ale comunismului,
evoc mormanul de cadavre”*
(Horia-Roman Patapievici)

Devine tot mai deranjantă această vânzoleală pe malul Bâcului în jurul simbolului devenit satanic „*Secera și ciocanul*”, care este sigla pcr, moștenită de la sângerosul partid comunist stalinist. Comisia prezidențială de cercetare a crimelor comunismului în Basarabia, instituită de președintele M. Ghimpu, numită și „Comisia Cojocaru”, a fost prima care a recomandat parlamentului adoptarea unei legi similare celor din Polonia, Lituania, Ungaria privind interzicerea simbolurilor comuniste „*secera și ciocanul*” – însemn al totalitarismului comunist, sovietic, aducând argumente forte despre crimele împotriva umanității comise sub acest simbol. Legea a fost adoptată la 12 iulie 2012 cu votul deputaților PL, PLDM și ai PD și la 1 octombrie 2012 a intrat în vigoare, fiind pusă în aplicare în alegerile locale repetate din 5 localități, inclusiv în satul meu de baștină Cârpești. Să nu dea domnul ca comuniștii să conteste rezultatele acestor alegeri, invocând motivul că au fost încălcate drepturile membrilor pcr.

Contestată de juriștii pcr, dar, cu regret, și de Comisia de la Veneția (care consideră că interzicerea simbolurilor comuniste pe teritoriul Republicii Moldova este contrară articolelor 10 și 11 din Convenția europeană a drepturilor omului, care se referă la libertatea de exprimare. Anapoda logică: atunci și interzicerea simbolului nazismului – svastica – reprezintă încălcarea drepturilor omului care se referă la libertatea de exprimare), această lege a fost de scurtă durată. Prin ședința Curții Constituționale din 4 iunie 2013, Legea a fost considerată neconstituțională. Comuniștii jubilează victoria, iar victimele regimului comunist aflate în viață se simt din nou deportate în Siberia, trecute prin infernul Gulagului și

închisorile staliniste, iar cei morți probabil se întorc în mormintele lor împrăștiate prin tot spațiul siberian. Este un act de blasfemie la adresa victimelor acestui regim totalitar criminal – bunicii, părinții, frații și surorile noastre. Dintre cei patru magistrați care au examinat sesizarea, Alexandru Tănase a avut o opinie diferită de decizia Curții, iar Igor Dolea a avut o opinie parțial separată. Magistratul Tudor Panțaru a lipsit de la ședință, iar judecătorul Victor Popa s-a autorecuzat, pe motiv că a participat la elaborarea Legii privind interzicerea secerii și ciocanului.

Dacă toți membrii CC-ului și-ar fi îndeplinit conștiincios datoria față de această prea mult pătimită așchie de popor român, rezultatul ar fi fost altul. De ce unii dau dovadă de atâtă iresponsabilitate în astfel de momente cruciale? Acum pcrm, aflat în cădere liberă naturală, cu direcția clară spre gunoiștea istoriei prin găinăriile politice ale componentelor fostei alianțe AIE2, dar și prin ultima decizie a CC-ului, reînvie. Situația este complicată și prin faptul că, chiar dacă acum au fost evitate alegerile parlamentare anticipate, în care pcrm cu sateliții săi aveau șanse majore de câștig, se apropie alegerile parlamentare ordinare.

În perioada scurtă care a mai rămas guvernarea nouă (veche) nu va reuși multe în domeniul economic. Poate doar în domeniul integrării europene, având-o în frunte pe dna Natalia Gherman – un bun specialist (despre calitățile dnei N. Gherman vorbește și faptul că unele surse de informare din România o văd drept un bun ministru de externe al României) și continuator fidel al cursului proeuropean promovat în acești 2-3 ani de dl Iurie Leancă. Sperăm să fie un bun ministru de Externe și al Integrării Europene al Republicii Moldova în această perioadă crucială până la summitul de la Vilnius. De asemenea, este semnificativ faptul numirii în acest post deosebit de important în acest moment a unei doamne în contextul politicii profeministe europene. Spre rușinea noastră,

prin legalizarea repetată a simbolului „*secera și ciocanul*” Republica Moldova a făcut un pas înapoi, distanțându-se de cei cu coloana vertebrală verticală.

De menționat un caz recent, când trimisul special la Reprezentanța Permanentă a Lituaniei pe lângă Uniunea Europeană, A. Vinčiunas, a cerut eliminarea unui poster amplasat în sediul principal la Bruxelles, care conținea *secera și ciocanul*. De asemenea, eurodeputatul R. Morkunaite a declarat că oficialii CE ar trebui să fie mai atenți. Cine dintre europarlamentarii „*noștri*” ar putea sensibiliza opinia europenilor asupra unor astfel de subtilități? Poate haiducul G. Petrenko, care apără interesele Rusiei, nu ale noastre??? Nu este vorba doar de acest simbol, ci de esența lui ideologică.

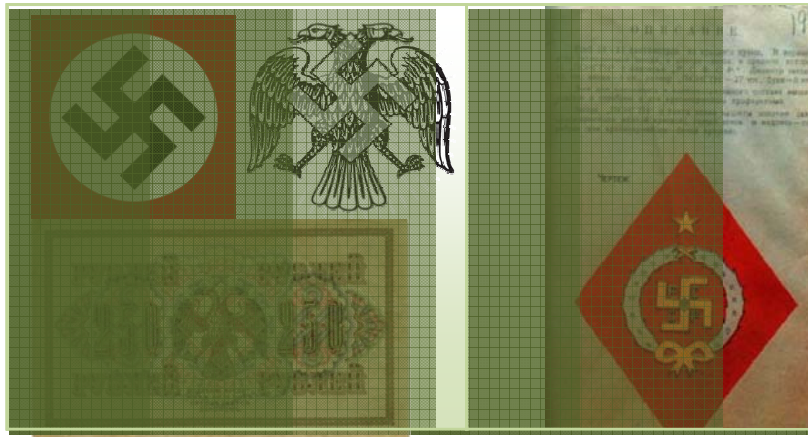
Ei bine, să vorbim nițel despre diverse simboluri și semnificația lor inițială. De mii de ani simbolurile reprezentau culturi, religii, locuri, obiecte. Cuvântul simbol provine de la latinescul „*symbolium*” sau din grecescul „*συμβολισμ*” și înseamnă „*reprezentare*”. Simbolurile întotdeauna au ajutat la identificarea anumitor valori, convingeri, idei sau mărturisiri de credință. Ele au avut drept scop adunarea la un loc a celor ce împărtășesc aceleași convingeri religioase sau culturale. De exemplu, steaua cu cinci colțuri în religia bahailor simbolizează corpul uman și pe trimișii lui Dumnezeu. Comuniștii l-au transformat într-unul satanic. Steaua cu 6



colțuri, numită și steaua lui David, este unul dintre cele mai cunoscute simboluri ale religiei iudaice. În

daoism este cunoscut simbolul bazat pe conceptul „*yin*” și „*yang*”, folosit pentru a descrie modul în care forțele opuse se întrepătrund întru susținerea lumii, însemnând lumina și întunericul, femeia și bărbatul, binele și răul etc.

Însă cele mai controversate, din cauză că li se atribuie sensuri ideologice improprii, rămân svastica și secera și



ciocanul. Svastica este cel mai sfânt simbol non-silabic în hinduism. Prin extensiune, jainismul și budismul folosesc acest simbol. Se pare că svastica a fost utilizată pentru prima dată de locuitorii Eurasiei. Svastica aparținea cultului solar din epoca de bronz, și apare în țările în care a trăit rasa pelasgică, pe care o întâlnim de la începuturile ei și pe teritoriul țării noastre. Svastica este, în genere, semnul distinctiv al raselor ariene și, în special, al ramurii tracilor, din care prin daci se trage și poporul român. Cultul svasticii a continuat să existe și în Dacia Romană. Astfel, pe o inscripție a cohorței dacice I, Aelia Dacorum, se găsește semnul svasticii cu brațele spre răsărit. Ca urmare a descoperirii, printre ruinele Troiei, a unor obiecte purtând svastică, H. Schliemann a ajuns la concluzia că ea a fost un simbol specific indo-european. Ulterior, descoperirea motivului svasticii printre rămășițe hitite și ale vechiului Iran a părut să confirme teoria. La începutul secolului al XX-lea era utilizată pe scară largă, în întreaga lume, fiind privită ca un simbol aducător de noroc. Svastica a apărut pe unele cărți ale scriitorului anglo-indian R. Kipling și a fost folosită de R.

Baden-Powell ca simbol al cercetașilor. Astăzi, svastica este folosită pe scară largă în ceremoniile religioase și civile din India. Majoritatea templelor indiene, căsătoriile, festivalurile și sărbătoririle au ca decorațiune svastica.

Din păcate, sensul inițial religios al acestui frumos simbol al vieții a fost „*deturnat*” de către nazism. La începutul secolului al XX-lea a fost adoptat ca emblemă a Partidului Muncitoresc German Național-Socialist (NSDAP). Se comite însă iarăși o eroare că svastica despuiată de esența religioasă în această variantă cu semnificație satanică a fost pentru prima oară utilizată de naziști. Argumentele ce urmează demonstrează că a fost preluată în variantă intactă, nemodificată de la regimul bolșevic care, la rândul său, s-a inspirat de la cel provizoriu. În 1917 Guvernul Provizoriu a elaborat stema Imperiului Rus – vulturul bicefal depozat de sceptru și coroană (însemnele monarhiei ruse), pe care este suprapusă o svastică. Aceeași svastică a apărut și pe trei bancnote rusești emise de Guvernul Provizoriu și apoi de cel bolșevic în perioada 1917-1920. Până în 1920 uniforme superiorilor din Armata Roșie aveau ca semne de distincție svastica amplasată pe fondul roșu al unui romb. Svastica este preluată și de NSDAP doar în 1921.

O simplă analiză comparativă arată identitatea absolută a svasticii bolșevice și naziste: direcția orientării ramurilor (există și cu orientare inversă), proporțiile, grosimea, unghiul de rotire a ramurilor sub 45° ș.a. „*Mă întreb dacă cineva cu conexiuni rusești n-ar fi avut o mână în proiectarea emblemei naziste. Poate Alfred Rosenberg?* (locuitor al Imperiului Rus până în 1918, absolvent al Universității din Moscova în 1917, unul dintre primii membri ai NSDAP, ideologul partidului – n.n.)”, se întreabă cercetătorul Eric Mueller în lucrarea sa „*Predecesorii bolșevicii au folosit, de asemenea, svastica ascunsă*” http://www.fpp.co.uk/Hitler/swastika/roubles/Mueller_Russian_swastikas.html]

Să vedem cum a apărut acest simbol cu esență satanică „*secera și ciocanul*”. Secera și ciocanul a evoluat din simbolul original „*plugul și ciocanul*”, cu aceeași semnificație - alianța politică dintre țărănime și proletariat. Deși este cunoscut încă din 1917, simbolul „*plugul și ciocanul/secera și ciocanul*” a devenit oficial doar în 1922. Unii antropologi au afirmat că acest simbol era de fapt un simbol rus-ortodox preluat de bolșevici pentru a hrăni nevoile religioase, pe care comunismul încerca să le extirpeze prin introducerea unei noi „*religii*” de stat. Simbolul ar fi fost o permutare a crucii duble ortodoxe ruse (David Lempert, *Daily Life in a Crumbling Empire: The Absorption of Russia into the World Economy*, Columbia University Press/ Eastern European Monographs, 1996).

Avocații simbolului cu pricina aduc tot soiul de argumente în favoarea păstrării lui. Priveam deunăzi o emisiune televizată, în care o nestimată tovarășă demonstra cu spume la gură că: „...*cu secera și ciocanul a fost câștigat Marele Război pentru Apărarea Patriei* (dar de 9 mai spuneau că cu panglica Sfântului Gheorghe – nu-i mai înțelegi! Nestimata tovarășă știe că tot sub acest simbol au fost masacrate peste 60 mln de oameni doar în fostul Imperiu Rus) ...*secera și ciocanul se află pe toate monumentele soldatului eliberator* (Nu chiar pe toate. În unele țări postsovietice cu conducători cu coloană vertebrală verticală au fost demolate – n.n.); „...*secera și ciocanul se află și pe stema Austriei* (a cam dat-o în bară tovarășă. Stema Austriei include un vultur, care ține în gheare un ciocan, respectiv, o seceră, sculele însă nu sunt încrucișate, deci nu are nicio legătură cu comunismul)”. Alți avocați demonstrează că simbolul reprezintă istoria noastră. Poate doar a lor, căci pe capul nostru l-au adus pe vârful baionetelor. Comuniștii și trubadurii lor, dar și unii rătăciți de-ai noștri se supără când pui semnul egalității între „*seceră și ciocan*” comuniste și „*svastica*” național-socialistă. De fapt, le dau dreptate. Nu poate fi pus semnul egalității între

„*seceră și ciocan*” și svastică. Luând în considerație faptul că crimele comise împotriva umanității sub simbolul „*secera și ciocanul*” sunt mult mai mari cantitativ și calitativ decât cele comise sub svastica nazist-hitleristă (a se compara cele peste 60 mln de victime ale regimului comunist sovietic din momentul uzurpării puterii de către bolșevici—teroarea roșie din timpul războiului civil, foametea din 1921-1923, 1931-1933, 1946-1947, masacrarea oamenilor nevinovați prin gulagurile staliniste și închisorile nkvd-iste și kgb-iste, epurări etnice și de clasă etc., lupta cu „*dușmanii poporului*” cu cele cca 10 mln ale regimului nazist, care sunt tot foarte mari și îngrozitoare, comise și ele cu inventivitatea diabolică a criminalilor naziști) poate fi pus doar semnul „>>”, ce înseamnă „*mult mai mare*”.

În final mă întreb și vă întreb și pe dvs.: cum ar reacționa CC-ul nostru dacă, spre exemplu, una dintre formațiunile noastre politice ar cere permisiunea de a folosi în scopuri politice svastica nazistă? „*Nu se poate fiindcă este interzis*”, ar fi răspunsul. Dar acest lucru este contrar articolelor 10 și 11 din Convenția europeană a drepturilor omului, care se referă la libertatea de exprimare. De ce atunci să nu fie interzis și simbolul satanic comunist „*secera și ciocanul*”, ca să existe un echilibru în „*încălcarea drepturilor omului*”? Miniștrii de Externe din Lituania, Letonia, Bulgaria, Ungaria, România și Republica Cehă au solicitat o interdicție la nivelul Uniunii Europene privind simbolurile comuniste în 2010, cerând UE „*să incrimineze aprobarea, negarea sau deprecierea crimelor comunismului*” și au afirmat că „*negarea unor astfel de infracțiuni ar trebui să fie tratată în același mod ca și negarea Holocaustului și trebuie să fie interzisă prin lege*”. Iar noi, în loc să ne mișcăm înainte, dăm înapoi ca racul.

Literatura și Arta, nr. 28, 18.07.2013

DODON ȘI DODONISMELE LUI SOCIALISTE

„Românii nu dau și n-au dat niciodată doi bani pe socialism. Românii sunt un popor cu capul pe umeri, ei au învățat din experiența lor istorică că nu tot ce zboară se mănâncă”

(P. Țuțea)

În pofida tuturor găinăriilor politice din sânul Alianței pentru Integrare Europeană, multă lume a sperat (și mai speră încă) că actuala guvernare democratică își va duce mandatul până la capăt (spre deosebire de celelalte două (1991- 1994 și 1998-201). Cu regret, speranțele sunt tot mai vagi și lumea, instinctiv, se pregătește de alegerile anticipate, în special, după ultimele declarații ale mai multor politicieni (inclusiv V. Filat). Cine va fi considerat vinovat de declanșarea acestor alegeri anticipate atât de inoportune pentru noi se va vedea din rezultatele alegerilor, care, după toate pronosticurile, nu vor fi îmbucurătoare pentru forțele democratice.

Să încercăm să analizăm șansele unor noi figuri pe arena politică, în special, pe stânga eșichierului, unde de peste 15 ani unic stăpân este V. Voronin. De vreo câțiva ani, în viața politică a acestui colț de pământ românesc se impune tot mai insistent un „*proaspăt plămădit politician*” – Igor Dodon, mai ieri comunist, astăzi cel mai mare socialist, promotor fidel al moldovenismului primitiv născut la Moscova. Face acest lucru metodic, forțând din coate, pășind pe trupuri, conducându-se de principiul „*Scopul scuză mijloacele*”. Să încercăm însă să ne dumerim cine totuși este acest Igor Dodon? Pe blogul său îi place să apară îmbrăcat în haine naționale moldovenești (așa i se pare tovarășelului, dar cămașa lui seamănă mai mult a rubașcă rusească). În perioada celei de-a doua guvernări comuniste în mai 2005 (la vârsta de doar 30 de ani), Igor Dodon este numit de V. Voronin ministru al Economiei și Comerțului în guvernul Tarlev 2 (întâmplător, pentru ochi



frumoși sau???). În noul guvern format de Zinaida Greceanîi pe 31 martie 2008 (prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1592-IV), Igor Dodon a fost numit prim-viceprim-ministru și ministru al Economiei și Comerțului, îndeplinită până în 2 septembrie 2009, când și-a depus demisia. În această perioadă, în calitatea sa de funcționar de rang înalt a fost implicat în diferite găinării economice. Unele din ele fiind deconspirate de Curtea de Conturi, a fost nevoit să întoarcă în buget sume de zeci de mii de lei însușiți ilicit în formă de salarii (pentru el și rude ale sale) la o instituție de stat. Acum însă ne vorbește de moralitate, de lupta cu corupția etc. La 7 aprilie a făcut parte din acel guvern pătat de sângele celor patru tineri căzuți fără vină și ale sutelor de tineri maltratați prin comisariatele de poliție. În calitatea sa de prim-viceprim-ministru a încercat să stopeze acel „*bespredel*”? Nu. Iar acum se dă cu părerea. În situația lui cel mai bun lucru e să stea cuminte și să-și caute de partidul său, care ar putea avea aceeași soartă ca și alte așchii desprinse de la pcrm. Faptul că a făcut parte dintr-un guvern așa-numit tehnocrat (de fapt, ca și cele precedente în perioada guvernării comuniste erau guverne de buzunar ale lui V. Voronin) nu înseamnă nimic, fiindcă până la urmă tot la stăpânul cui i-a slujit cu credință a venit, devenind membru pcrm cu acte în regulă. Relativ tânăr, însă îmbuibat cu tot soiul de apucături bolșevice. Ar fi fost un foarte bun (conform standardelor partinice de odinioară) lideraș comsomolist, dacă ar fi trăit în acea epocă. Este un foarte bun demagog, gol pe dinăuntru atât în plan profesional, cât și spiritual. Lucrul acesta l-a dovedit și în ultima campanie electorală pentru postul de primar al Capitalei în recente alegeri locale, susținut masiv de

perm, votat de electoratul alolingv al perm-ului, lucru, de fapt contestat de I. Dodon. Fără susținerea masivă a perm-ului nu mai obținea el un scor atât de bun în alegeri (între el și câștigătorul scrutinului D. Chirtoacă a fost o diferență de apr. 1 %). Acum, în loc să-și recunoască înfrângerea, I. Dodon s-a angajat într-un proces rușinos de organizare a unui referendum pentru demiterea lui D. Chirtoacă din postul de primar al Capitalei. În viziunea lui I. Dodon, puțin s-a distrus până acum la nivel de guvernare centrală în acest colț de țară prost guvernat. Mai trebuie distrusă și guvernarea Capitalei, pe care o face destul de bine D. Chirtoacă. Curată demagogie comsomolistă.

Vă mai amintiți panourile publicitare enorme de 4-8 m.p. cu cunoscutele „*soluții dodoniste*”, împânzite prin întreg orașul? A trecut mai mult de un an, dar soluții reale pentru redresarea economiei (dragă Doamne este ditamai economist!) nu am mai auzit de la el. Pură campanie electorală când politicienii promet orice până sunt aleși. Același lucru îl observăm și astăzi. Parcă nu suntem în campanie electorală (deocamdată!), dar orașul (în special, centrul Capitalei) este împânzit de panouri (drept cu dimensiuni mai mici) cu portretul fotogenic al tovarășelului I. Dodon și un text ambiguu: „*Будет новый подход./ Будет другая экономика*», „*Va fi o nouă abordare./Va fi o altă economie*” (I. Dodon). Am mai auzit cândva năzdrăvăanii de acestea. Ce-i mai în vârstă vă mai amintiți de sloganul „*Economia trebuie să fie economicoasă*” declarat de L.I.Brejnev - unul dintre ultimii mentori ai tov. I. Dodon (de ce tovarăși? Deoarece comunist sau socialist tot tovarăș e, poate puțin mai decolorat!). L-aș întreba pe tov. Dodon în spiritul mentorului său „*Economia abordată de tovarășia sa tot economicoasă va fi?*”. Din declarațiile, pe care I. Dodon le dă cu duiumul, se creează impresia unui demagog, a unui comsomolist de odinioară. De aceeași părere sunt și unii dintre foștii săi colegi. „*Dacă vorbim*

despre Igor Dodon, îi cunosc abilitățile profesionale, dar când îi aud declarațiile care sunt net diferite în ceea ce ține de politica externă, am mari dubii”, spune în cunoștință de cauză Marian Lupu.

Pe 8 aprilie curent, liderul socialiștilor moldoveni, I. Dodon, pune problema de-a dreptul hamletian pe contul său de Facebook: *„Excludem unioniștii lui Ghimpu de la guvernare, apoi alegeri? Sau alegeri și apoi excludem unioniștii lui Ghimpu? Aceasta e întrebarea!”*. Mare strateg și acest Dodon. În loc să-și concentreze toată atenția pentru salvarea și fortificarea partidului său pe seama pcrn, el luptă cu toate forțele pentru demolarea AIE, scoaterea din politică a Partidului Liberal.

Prin adoptarea pragului electoral de 6% pcrn practic l-a trecut pe linie moartă pe acest abia născut partid socialist renovat. Să analizăm istoria și „succesele” acestui partid, de care s-a agățat I. Dodon. În primul rând, chiar în denumire *„Partidul politic Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”* se strecoară o aberație. De parcă toate celelalte partide nu sunt politice. Rezultatele obținute de acest partid sunt mai mult decât modeste: 0,46% voturi, nu a trecut pragul electoral în 2001; 0,59% voturi, nu a trecut pragul electoral 1998; 4,97% voturi) la 6 martie 2005 în cadrul Blocului electoral *“Patria-Родина”* - 0 mandate de deputați în Parlamentul Republicii Moldova; (0,18% în alegerile locale din 3 iunie 2007; la alegerile parlamentare din 28 noiembrie 2010 a susținut lista pcrn; 0,01%, 0 consilieri în consilii raionale și municipale. După cum vedeți, nu prea are cu ce se lăuda pcrn. Poate noul lider va fi o locomotivă pentru pcrn precum a fost D. Chirtoacă pentru Partidul Liberal sau M. Lupu pentru Partidul Democrat. Să spicuim câteva dintre „perlele” din *„programul de guvernare pentru o Moldovă modernă”* al pcrn declarate recent de I. Dodon: *O guvernare tehnocrată, necoruptă* (foarte bine, însă ce facem cu cazurile de corupție în

care a fost implicat I. Dodon cu vreo șapte ani în urmă – n.n.), *constituită pe criterii de profesionalism și patriotism moldovenesc* (!!!). De parcă fără acest patriotism primitiv moldovenesc nici economia nu va merge – n.n.); *O guvernare care să nu dezbină societatea în plan etnic, ci să construiască o națiune civică moldovenească* (Bravo, adevărat moldovean. Ca pe timpuri nu prea îndepărtate „un popor sovietic”. Și ce s-a ales din acel amalgam de popoare numit impropriu „popor sovietic” știm cu toții); *O guvernare orientată social, care oferă locuri de muncă, îi sprijină pe cei nevoiași, dar totodată nu-i falimentează pe agricultori și pe întreprinzători* (am tot auzit timp de 70 de ani astfel de gogomănii – n.n.); *O guvernare care să introducă în școli cursul de Istoria Moldovei în loc de Istoria românilor* (cel mai important lucru de ce avem nevoie acum ca economia să meargă și sărăcia să fie iradicată – n.n.); *O guvernare care să respecte opțiunea majorității populației* (dar opțiunea majorității populației este tocmai vectorul european – n.n.) *și interesele economice ale țării și să adopte un vector geopolitic estic, de integrare în structurile Uniunii Vamale și EuroAsiatice* (dar tocmai de această uniune abia am scăpat – n.n.) ș.m.a. gogomănii.

Dar tov. Dodon, fiind „mare patriot” al Republicii Moldova, să nu observi că Rusia se comportă cu noi ca un stăpân cu vasalii săi. Rusia uită că Chișinăul nu mai este supus direct Moscovei (de peste 20 de ani). Dar și după peste 20 de ani de independență unii demnitari ai Rusiei au tâmpenia de a se amesteca în treburile interne ale Republicii Moldova. În repetate rânduri s-au manifestat Jirinovski, Narâșkin, Kuzmin, Rogozin. De data aceasta ne-a amenințat (dacă n-o să le dăm ascultare) membrul Comisiei pentru afaceri CSI din Duma de Stat, Ilia Drozdov. „*Cei care fac astfel de propuneri descreierate* (de interzicere a simbolurilor sovietice, în special, secera și ciocanul – n.n. Dar tov. Drozdov, există legea care interzice aceste simboluri. De ce legile Rusiei trebuie

respectate, iar cele ale Republicii Moldova – nu) *uită că am fost aceeași națiune* (prostii! Aceeași națiune nu am fost niciodată. Am fost un amalgam de națiuni adunate artificial și numite impropriu „popor sovietic”) *și am câștigat împreună cel mai teribil război...Cred că Rusia, prin Ministerul de Externe, ar trebui să răspundă extrem de dur. Cred că avem pârgă de influență economică* (iarăși ticăloasa bătă economică! Când vom scăpa de ea?) *și politică”*.

În același duh șovin velicorus s-a exprimat și cântărețul, prin cumul și deputat rus, Iosif Kobzon, în legătură cu serbarea zilei de 9 mai la Chișinău. *„Relația dintre Moldova și Federația Rusă este foarte proastă, dar nu Rusia e vinovată* (desigur, nu mioara Rusia, ci lupul Republica Moldova!). *Rusia încearcă o apropiere de Moldova. Este o încercare continuă* (noi o simțim bine pe pielea noastră – n.n.). *Moldova a fost a noastră, într-un trecut nu chiar îndepărtat* (dar într-un trecut mai îndepărtat tov. I. Kobzon? Și America, și India au fost ale Marii Britanii într-un trecut nu prea îndepărtat, dar niciun britanic nu pune astăzi problema acestor foste colonii cum fac rușii – n.n.). *Iar politicienii au pierduto”*.

De fapt, pe 9 mai cu concursul lui Voronin, dar și al lui Dodon, în Piața Marii Adunări Naționale a avut loc ziua Marii Rușini Naționale. Acest loc sfânt pentru noi a fost reocupat (a câta oară în ultimul timp!!!) de armata roșie. Ați observat cum un veteran deranjat de acțiunile pașnice ale tinerilor din „Acțiunea – 2012” cerea cu spume la gură lichidarea (fizică!) a tinerilor din Parcul Catedralei. Să-i fi dat un automat, ar fi împușcat în acei frumoși tineri pașnici. În timpul războiului o fi fost în detașamentele SMERȘ, care îi împușcau din spate pe cei care încercau să se retragă. După război o fi fost unul din cei care i-au deportat pe părinții noștri în Siberia. Iar acum, ieșit „*la odihna binemeritată*” cu o pensie bună și diferite înlesniri consistente (nu ca a lui moș Ion de 500 de lei, iată că niște „*naționaliști fasciști*”, niște aborigeni se încumetă la ei acasă

să-i încurce să se distreze. Prea buni suntem cu astfel de tipi. Să fi avut loc această blasfemie în Georgia sau în Țările Baltice!!!

Multe alte gogomănii a declarat I. Dodon la mitingul său de 1 mai. „*Ordine, muncă, socialism*”. Cum aş comenta aceste lozinci. „*Ordine – da*”. *Muncă – da. Socialism – în nici un caz*”, fiindcă este o adevărată utopie. Despre acest lucru vorbeşte foarte elocvent o istorioară a unui profesor suedez. Un profesor de economie de la un colegiu din Suedia a declarat că nu a picat vreodată pe cineva la examen, dar a picat odată o grupa întreagă. Acea clasă a insistat că socialismul este funcţional şi că nimeni nu ar trebui să fie sărac şi nimeni bogat, toata lumea EGALĂ! Profesorul le-a spus. „*OK, vom face în grupa aceasta un experiment asupra socialismului. Se va face media tuturor notelor şi fiecare va primi aceeaşi notă, astfel încât niciunul nu va pica şi niciunul nu va primi nota 10. După primul test, notele au fost adunate şi împărţite la numărul de studenţi, toţi primind nota 8. Studenţii care au studiat intens au fost supăraţi, dar cei care au învăţat mai puţin au fost bucuroşi peste măsură. Cum cel de-al doilea test se apropia, studenţii care studiaseră puţin au învăţat şi mai puţin, iar cei care studiaseră mai intens şi-au spus că şi ei vor o “pomană”, aşa încât şi ei au studiat mai puţin. Media celui de-al doilea test a fost 6. Nimeni nu mai era fericit. La al treilea test media notelor a fost 4*”. Notele nu au fost crescătoare deoarece au apărut certurile, acuzaţiile, ura şi nimeni nu a vrut să înveţe pentru beneficiul altuia. Astfel, toţi studenţii au picat. Profesorul le-a spus că socialismul va pica în final deoarece, atunci când recompensa este mare, efortul pentru a avea succes este, de asemenea, mare. Dar când statul nu mai acorda acea recompensă, nimeni nu va încerca sau va vrea să aibă succes. Nu putea fi o explicaţie mai simplă. „*Nu se poate legifera ca săracul să fie liber, iar bogatul în afara libertăţii. Ceea ce primeşte o persoană, fără a fi muncit pentru aceasta, trebuie produs de cineva, care, la rândul ei, nu va primi nimic pentru*

ceea ce a muncit. Statul nu poate da cuiva ceva, fără să fi luat mai înainte de la altcineva. Când jumătate din populație vede că poate să nu muncească, pentru că cealaltă jumătate va avea grijă de ea și când jumătatea care a muncit realizează că nu are sens să mai muncească, pentru că alții sunt beneficiarii muncii lor, atunci, prietene, acesta este sfârșitul oricărei națiuni. Nu poți multiplica bogăția divizând-o". Din păcate, de această boală ideologică suferă mulți europeni.

„Noi vrem Altceva”, mai figura pe pancartele și în declarațiile socialiștilor. Și eu vreau acum altceva decât ceea ce, din păcate, ne-au oferit actualii guvernanți. Numai că acest altceva este diferit pentru mine și Dodon. Eu vreau o conducere democratică, capabilă să ne reprezinte bine la Summitul de la Vilnius. Vreau semnarea celor trei acorduri și integrarea reală (nu numai declarativă) în Uniunea Europeană. Pe când tov. Dodon vrea altceva decât mine, decât cei care reprezintă peste 70% din populație. Acest altceva pentru Dodon este *„uniunea vamală Rusia-Belarus”,* care până la urmă este pentru noi lagărul siberian, de care cu mare greu am scăpat.

Literatura și Arta nr.20, 16.05.2013.

CARPAȚII – CENTRU AL SLAVISMULUI, UN NOU-VECHI FALS PANSLAVIST

*„Printre piscuri răsar Carpații /
Sub picioare se topește ceața. /
În vale disting soldații /
Vechiul loc – al slavilor leagăn”*

(V.Ya. Briusov)

Scriam într-un articol recent că Rusia, neavând propria istorie, o inventează. Armate de pseudoistorici țariști, comuniști și mai recent neoruși s-au ocupat pe parcursul ultimilor 300 de ani și se preocupă și astăzi de falsificarea istoriei și crearea unei istorii pe potrivea „*statutului de popor ales*” al poporului rus. În secolele XVIII-XIX, în viziunea lui Petru I și a urmașilor săi, poporul rus trebuia să renască bătrâna Europă „*întinată și slăbănogită*”. În sec. XX – poporul rus trebuia să aducă „*raiul comunist*” pe întreaga planetă. Iată că și în sec. XXI, odată cu venirea lui Putin la cârma imperiului, Rusia iarăși își scoate în prim-plan ambițiile de națiune aleasă cu o misiune de salvator în istoria Omenirii. Desigur, în viziunea velicorușilor mai vechi și mai noi, Rusia ar trebui să aibă și o istorie pe potrivă.

În perioada de ocupație sovietică, ni se spunea că noi provenim de la slavi, „*argumentând*” acest lucru prin săpături arheologice. Nu ni se spunea însă că săpăturile arheologice se făceau doar până la adâncimea care corespundea trecerii slavilor prin acest spațiu dintre Carpați și Marea Neagră (prin sec. VI d.Hr.). Săpăturile arheologice efectuate mai adânc ar fi dat de urmele culturilor dacică, tracă, cucuteniană (așa cum se face acum, descoperind foarte vechi așezări cucuteniene).

Teoria panslavistă, pe care o cunoșteam, demonstra doar tendința de unire a tuturor slavilor de est (rușii, ucrainenii, bielorușii) cu cei din vest (sârbii, slovenii, croații; polonezii erau deja aduși cu forța la „*sânul patriei-mame*” în urma celor

4 împărțiri consecutive din sec. XVIII-XIX). După cum susțin majoritatea istoricilor, protopatria slavilor este regiunea cuprinsă între cursurile superioare ale Vistulei și Nemanului (cam pe unde este actuala Polonie), fără a atinge litoralul baltic. Din această zonă ei, dispersându-se în trei puhoaie, au inundat un teritoriu uriaș, cuprins între râul Elba – la asfințit, Marea Egee – la miazăzi, izvorul Niprului la răsărit și Marea Baltică – la miazănoapte. Aceste trei puhoaie au alcătuit cele trei subgrupe, în care este împărțit grupul lingvistic al slavilor: de asfințit (cehii, polonezii, slovacii și slavii polabi), de miazăzi (sârbii, croații, slovenii, bulgarii și bosanii) și de răsărit (rușii, ucrainenii și belarușii). Pentru prima dată se scrie despre slovenii din Balcani (slavii de miazăzi) doar în sec. VI d.Hr. Până atunci teritoriile din partea stângă a Dunării până în Carpați și din cea dreaptă erau populate de popoare geto-dace (dacă n-ar fi fost așa, de ce atunci romanii au numit provincia din dreapta Dunării „*Dacia nouă*”?). Mult mai târziu au apărut și au dispărut puhoaie de popoare barbare, atrase de fructele civilizației europene, printre ei fiind și slovenii (sec. VI d.Hr.).

După vreo 400 de ani de la invazia slavilor în Balcani, iată că o nouă ramură a slavilor – cei din răsărit – se constituie ca stat. Primul stat al slavilor de răsărit a apărut doar în secolul IX – Rusia Kieveană, care, conform letopisețului „*Povestea anilor de demult*”, scrisă de N. Karamzin (contestată, de altfel, de neoistorici ruși ca fiind o traducere a istoriei rușilor creată de suedezi), a fost fondat de către konungii (cnejii) varegi și că politonimul de Rusia provine de la denumirea unei regiuni omonime din Suedia. Konungii (cnejii) Ingvar (Igor) și Helg (Oleg) au asediat Țarigradul, dar fără succes. Învingătorul hazarilor, Sveneld (Sveatoslav), a pus la cale o adevărată mutație geopolitică, intenționând strămutarea capitalei imperiului său de la Kiev la Pereiaslaveț pe Dunăre. „*Nu-mi este drag Kievul, ci vreau să trăiesc în Pereiaslavețul de pe Dunăre, deoarece aici va fi centrul tuturor pământurilor*

mele...” („*Ne liubo mi esti v Kieve, hociu jiti v Pereiaslavțe v Dunai, iako to esti sereda zemli moiei...*”). Observați, n-a reușit să se formeze bine ca stat la el acasă, că deja și-a ațintit privirile lacome spre grădina vecinului. Aceasta este, într-un fel, esența poporului rus. Ultima sa bătălie Sveatoslav a dat-o în anul 971 împotriva bazileului Ioan I Tzimiskes la Durostor (astăzi Silistra), în urma căreia, fiind atacat și din spate, a fost ucis și epopeea cu strămutarea capitalei slavilor pe Dunăre s-a terminat. După fărâmițarea Rusiei Kievene în cnezate, ei au izbutit doar să atingă gurile Dunării în timpul campaniilor lor, care purtau un caracter de incursiuni ocazionale, dar nu și să-și instaureze puterea în această regiune.

Dimpotrivă, apariția principatelor românești în secolul XIV (dar nu pe loc gol, ci în baza unificării voievodatelor răzlețite ale urmașilor vechilor daci) a condus la consolidarea gurilor Dunării – foarte importante sub aspect geostrategic. Iată cum aprecia importanța geostrategică a Chilie și Cetății Albe sultanul Baiazid al II-lea: „...ajunseserăm la o cetate a lui Ștefan, zisă și Chilia, care e cheie și poartă pentru toată Țara Moldovei și Ungariei și a Țării de la Dunăre” (Muntenia – n. a.) și „...cu numele de Cetatea Albă, care e cheie pentru toată Polonia, Rusia, Tătaria (Hanatul tătarilor din Crimeea – n.a.) și toată Marea Neagră”. Importanța geopolitică a Basarabiei a fost apreciată la justa sa valoare de către domnitorul Moldovei Ștefan cel Mare. În anul 1477, prin ambasadorul său la Veneția, Ștefan cel Mare sublinia: „...Căci sînt sigur că turcul (sultanul – n. a.) însuși va veni împotriva mea pentru cele două locuri ale mele, Chilia și Moncastro (Cetatea Albă), care îi sînt foarte cu supărare...”

De la Petru I, Ecaterina a II-a și Alexandru I, apucăturile panslaviste ale rușilor au devenit mai pronunțate. În sec. XIX cei mai cunoscuți panslaviști erau N. Danilevski și K. Aksakov, ale căror minți erau bolnave de boala panslavismului. K. Danilevski scria cu mare regret: „Ce bine ar fi fost pentru

unirea tuturor slavilor dacă n-ar fi existat poporul român”. Oaspeții nepoștiți au venit peste poporul dacic din acest spațiu, ca mai apoi să le pară rău că stăpânii acestui spațiu latin le încurcă în realizarea planurilor lor panslaviste. În adevărat stil rusesc (nu spun slav, fiindcă cunoaștem ramuri ale slavilor treji la minte (polonezii, cehii, slovicii ș.a.).

Știam însă că și alți intelectuali ruși sufereau de această boală incurabilă. Recent grație unui distins coleg am ajuns în posesia unei file din culegerea de poezii (**V.Ia. Briusov. Izbrannoe. M. Izd. Pravda, 1984, p. 293**), în care, la pag. 293, scrie: „*Не надо несбыточных грёз, / Не надо красивых утопий, / Мы старый решаем вопрос: / Кто мы в этой старой Европе*” („Nu ne trebuie visuri irealizabile, / Nu avem nevoie de utopii. / Noi rezolvăm o veche problemă: / Cine suntem în această bătrână Europă”). Desigur, poporul ales. Nu observați cu ce sarcasm, cu ce epitete se exprimă despre toți nerușii, în special, imigranți veniți în Rusia?

În culegerea nominalizată este inclusă și poezia „**На Карпатах» (În Carpați)**, scrisă în 1914 la Varșovia, în care V. Ia. Briusov răspunde cine sunt ei în această bătrână Europă: „*Уступами всходят Карпаты, / Под ногами тает туман. / Внизу различают солдаты / Древний край – колыбель славян. / Весенним приветом согрета, / Так же тихо дремала страна... / На четыре стороны света / Отсюда шли племена... Засветился день возвращения, / Под ногами тает туман... / Здесь поставте стяг единения / Нашедших друг друга славян!*” („Printre piscuri răsar Carpații, / Sub picioare se topește ceața. / Acolo în vale soldații disting / Un vechi țărâm – al slavilor leagăn. / Încălzită de-un salut primăvărat, / La fel de pașnic țara moșăia... / În cele patru părți ale lumii. / De aici triburi plecau... / A luminat ziua revenirii, / Sub picioare se topește ceața. / Aici arborați flamura unirii / Slavilor care s-au regăsit”). Cum vă place, domnilor!!! Iată și răspunsul rusesc la

originea noastră slavă!!! Iată și explicația la dorința rușilor de a se face stăpâni în acest mult jinduit spațiu.

Spuneam într-un articol că un semiadevăr este mai periculos decât minciuna. Este binecunoscut faptul că una dintre cele mai vechi și mai răspândite civilizații – cultura Cucuteni, care a luat naștere în Carpați, e răspândită pe un spațiu de cca 350.000 km din Carpați până la Tripolie (lângă Kiev) (poate centrul acestei civilizații a fost Basarabia, acest teritoriu fiind chiar în centrul culturii Cucuteni). Poate ramura cucutenienilor, care au migrat spre est, să fi dat naștere seminției slave? Ar fi o ipoteză, luând în considerare teoriile mai multor istorici străini care demonstrează că spațiul carpato-balcano-pontic ar fi fost leagănul civilizației europene, care a dat naștere popoarelor europene. Sub acest aspect ar fi logică ipoteza panslaviștilor că slavii ar fi o ramură a acestei civilizații, dar Carpații nicidecum nu pot fi „*leagănul slavilor*”. Reiese că noi, latinii, ramura sedentară a culturilor din spațiul carpato-balcano-pontic (Cucuteni, Petreni, Hamangia ș.a.), suntem oaspeți la noi acasă, suntem venetici. Urmărind logica bolnavă a panslaviștilor velicoruși, toate popoarele din cele patru părți ale lumii ar putea pretinde la acest leagăn. Dacă e să credem balivernelor neoistoricilor ruși, patria protoslavilor ar fi fost Carpații și, în același timp, Extremul Orient, un spațiu mult prea mare (peste 11000 km lungime) pentru un singur popor, fie el și slav.

Propria istorie se scrie cu sângele celor care-și apără pământul natal, îl îngrașă cu osemintele multor sute de generații, nu cu sângele celor care cuceresc noi teritorii. Istoria n-o poți lega de șaua nomadului. Istoria este făurită de popoarele sedentare și nicidecum de cele nomade. Drept exemplu pot fi popoarele grec, roman, român ș.a. Popoarele nomade nu lasă urme adânci, deoarece nu reușesc să prindă rădăcini. Ce e vânt ca vântul trece. A rămas vreo urmă culturală în urma hoardelor pune, avare, a marelui (doar ca întinsuri)

imperiul tătar-mongol? Nimic, doar unele apucături asiatice, care au prins foarte bine (probabil găsind un sol fertil) la ruși.

Poporul român este urmașul direct al ramurilor sedentare ale civilizațiilor care au luat naștere în acest spațiu, este unicul popor care se află la el acasă din momentul nașterii lui și până acum, este urmașul direct al cucutenienilor, pelasgilor, tracilor, dacilor (rușii pot fi considerați doar veri de-ai treilea, și aceia vitregi). Este o mare enigmă că acest popor s-a păstrat în timp, fiind supus atâtor urgii. Merită toată atenția și opinia în acest sens a marelui cărturar N. Milescu Spătarul: *„Însă nu puțină mirare este la toți câți scriu de aceasta, nici la câți bine vor socoti de acești români cum s-au ținut și au statut până astăzi așa, păzindu-și și limba, și cum au putut și pot și pământurile acestea locuiesc, care aceasta la puține limbi și neamuri se vede; și mai vârtos atâtea roduri de oameni străine și barbare peste dânșii au dat și au stricat, carii peste alții așa dând, nici numele, nici alt nimic nu se mai știe, nici nu se mai pomenește de aceia”*.

Literatura și Arta, nr. 46, 14.11.2013.

POPOARELE CARE NU AU ISTORIE O INVENTEAZĂ

*„Oricine poate fabrica istoria, însă doar un om mare
poate să o scrie”.*

(Oscar Wilde)

Este cazul Ungariei, Bulgariei, Turciei, al altor state din sud-estul Europei. Pentru a-și legitima prezența lor în centrul Europei, pseudosavanți maghiari de tot soiul încearcă să demonstreze că la momentul năvălirii lor din estul Europei spațiul nord-dunărean era pustiu, depopulat *„de retragerea romanilor la sud de Dunăre”*. Ca să vezi minune: populat acest spațiu de protolatini, fondatori ai civilizației europene (conform datelor cercetătorilor străini), de urmașii lor traci și daci, la dorința velico-ungurilor, au dispărut, așa dintr-odată, *„ca o ceață nebuloasă”* (D.Darrel). Și astăzi (poate mai mult decât odinioară) revizionismul maghiar se manifestă în Țară. S-a ajuns până într-acolo ca băștinașii, aflați aici de milenii, să nu se mai simtă acasă. Părintele protopop Florin Tohănean spune cu amărăciune: *„Aici, dacă nu știi ungurește, ori înveți, ori pleci! S-a ajuns ca, în inima țării, limba română să se mai vorbească doar în biserică?”*. Într-o situație similară eram (și, din păcate, încă mai suntem) noi, românii din Basarabia.

Însă cel mai caracteristic este cazul Rusiei. Despre existența slavilor pentru prima dată s-a scris pe la mijlocul primului mileniu după Hristos, când au ajuns în Peninsula Balcanică (v. Gh. Șincai, *Cronica românilor*). Conform altor surse, cu un anumit grad de aproximație, se vorbește despre apariția slavilor în primele secole ale erei noi sub numele de anți, roxolani, iazigi. Se mai menționează că sarmații ar fi protoslavi, fapt ce urmează a fi demonstrat. Cât despre ruși ca ramură distinctă a slavilor se vorbește relativ târziu – prin secolele 8-9 d.Hr., când un grup de triburi slave est-nordice au

invitat varegi scandinavi să-i conducă și să-i apere de invaziile triburilor sud-estice.

Se mai laudă rușii cu istoria milenară a creștinismului în Rusia, atunci când vecinii ei, inclusiv românii, au o istorie a creștinismului atestată de peste 1700 de ani (a se vedea participarea episcopului dacilor de la nordul Dunării Theofil la primul sobor creștin de la Niceea din 319, ibidem). Luând în considerație că frații lor de sânge – ucrainenii – s-au săturat să stea sub cizma moscalilor și tot mai mult înclină spre Uniunea Europeană, nici acest argument nu mai este valabil pentru ei. Rusia a început de la Rusia Kieveană, iar prima creștinare a avut loc în sec. 10 sub cneazul Vladimir.

Faptul că neamuri străine de sânge rușilor nu-i iubesc este explicabil: Pe parcursul ultimilor 500 de ani rușii s-au lățit peste ei tot timpul, înstrăinându-le pământurile. Nu știu dacă acești slavi estici bolnavi de sindromul velicorusismului își pun întrebări legate de înstrăinarea de ei a fraților lor de sânge. De ce nu-i iubesc frații lor de sânge, slavii, în special, ce-i din Vest? Polonezii, care au suferit din partea fraților lor de sânge – rușii – mai mult decât de la cei de alt sânge (cele patru împărțiri ale Poloniei cu scopul de a șterge din memoria polonezilor gloria statului lor de altădată). Nici cehii și slovaci nu i-au avut la inimă prea aproape pe ruși. Iată că și slavii din sud, atât de jinduiți de panslaviștii ruși din secolul XIX în proiectul lor de unire a tuturor slavilor (România, ca o insulă latină în marea slavă, fiind privită drept principal pericol în eșuarea acestui proiect), i-au părăsit atunci când a apărut momentul prielnic. Sârbii, cei mai fideli frați de sânge ai rușilor, sunt la un pas de intrare în Uniunea Europeană, cu toate că rușii au alimentat la maximum criza în jurul regiunii Kosovo, fiind de partea sârbilor.

Acum la un pas de a-și părăsi frații de sânge sunt ucrainenii, cei mai apropiați de ruși. Acest moment merită o mică analiză. Locul de naștere al Rusiei este considerat, pe

bună dreptate, Kievul. De fapt, mama rușilor sunt ucrainenii, atât sub aspect de sânge, cât și spiritual. Creștinarea Rusiei Kievene în anul 988 de către marele-cneaz Vladimir a fost, de fapt, o reformă de stat și nu una spirituală, necesară pentru a uni și a consolida printr-o ideologie unică un vast stat rus, care s-a format pe teritoriile slavilor de est și care se întindea de la Novgorod și țărmul baltic până în Crimeea și de la Galicia până la Volga.

Pe de altă parte, creștinarea armoniza relațiile statului feudal rus cu Bizanțul și restul Europei și i-a deschis calea progresului în toate domeniile. Iar debarasarea de păgânism și trecerea destul de rapidă la credința nouă au fost pregătite de existența comunităților creștine la Kiev și pe tot cuprinsul țării. Despre influența infimă a factorului spiritual asupra deciziei cneazului Vladimir vorbește și următorul fapt. Momentului istoric din 988 a fost precedat de „*alegerea*” de către cneazul Vladimir a uneia dintre cele trei credințe: islamică, iudaică sau creștină. „*Cronica anilor de demult*”, scrisă de cronicarul Nestor cu câteva decenii mai târziu, povestește cum cneazul a trimis o solie de „*zece bărbați deștepți*” la „*bulgarii-mahometani*” de pe Volga, după care la Constantinopol, capitală Bizanțului, și, în sfârșit la Roma, la catolici (religia iudaică, promovată de niște înțelepți cazari, a fost respinsă din start pe motivul că rușii nu vor „*să-și piardă patria precum iudaicii pedepsiți de Dumnezeu și risipiți prin toată lumea*”). Aflând că islamul interzice credincioșilor săi consumarea vinului, Vladimir a replicat: „*Vinul este o veselie pentru ruși, nu putem fără el*”. Catolicismul a fost respins de asemenea: predecesorii cneazului, inclusiv bunica lui, principesa Olga, care trecuseră la creștinism, „*nu acceptau credința de la Papa*”. În schimb, solemnitatea, fastul și frumusețea slujbei religioase de la catedrala Sf. Sofia din Constantinopol mărturisită de solii întorși acasă l-a impresionat puternic pe marele-cneaz și alegerea s-a făcut în favoarea ritului bizantin.

„Și porunci Vladimir să fie botezat, scrie Nestor. Însuși episcopul Korsunului și preoții împăraților, vestind tuturor, îl botezară în Biserica Sfântul Vasile, care se înalță în centrul orașului...”

Dar, dacă e să fim mai exacti, creștinarea slavilor de est a venit de la cei din vest - slavii sârbi. Să ne amintim că primii dintre slavi au fost creștinați bulgarii – un trib de origine turcică slavizați de sârbi. Și limba slavă veche tot de către ei a fost introdusă în biserică, preluată apoi de cei de la Kiev și „prijvatizată” mai târziu de ruși. Dar oare cei care au pus bazele scrisului slav, frații Kiril și Metodie, au fost ruși? Tot greci au fost (slavi de vest după mamă). Observați câte furturi a comis această aripă estică semisălbatică a slavilor (opinia Marchizului de Custine, care i-a cunoscut bine pe la mijlocul sec. XIX). Își dau seama noii „țări velicoruși” că nu te prea poți lăuda cu o astfel de istorie scurtă, și aceea de împrumut, atunci când a vecinilor lor, inclusiv a atât de detestați de către ei – românii – este multimilenară – 5000-6000 de ani, apărută cu sfințenie de năvălirile hoardelor din est și scrisă cu sânge pe frontispiciul istoriei. „Cine nu și-a scris istoria cu sângele, acela sau n-a avut-o nicicând, sau crede că poate trăi pe contul istoriei altora” (Gr. Vieru).

Astfel rușii au rămas și fără acest atu în mână – al celei de a treia Rome a creștinătății – centru al ortodoxismului. Într-un fel pot fi înțeleși rușii: o ditamai supraputere și fără istorie. Iată că americanii tot sunt o supraputere fără istorie, însă ei nu consideră necesar să și-o inventeze. Rușii însă – o supraputere nu numai cu fundul gol, dar goi și spiritualicește (acel mortar care consolidează o națiune, care vine din vechime), încearcă să-și reinventeze istoria. Istoria cu vechime de puțin peste un mileniu (și aceea de împrumut) nu-i mai aranjează. În acest scop conducerea actuală a Rusiei a înrolat o armată întreagă de neopseudoistorici mercenari pentru a reinventa o istorie multimilenară glorioasă a statului rus pe potrivea statutului lui

de astăzi. Pe bună dreptate „*Legile mecanice sunt valabile și în istorie. Popoarele desfrânate avansează rapid*” (Valeriu Butulescu).

Să încercăm să analizăm unele aberații ale unor pseudoneoistorici ruși. Ca să vezi, nu-i mai aranjează nici „*Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri*” scrisă de N.M. Karamzin, considerând-o o traducere a istoriei rușilor scrisă de scandinavi, și, deci, incorectă, incompletă. Priveam deunăzi o emisiune la unul din puzderia de posturi rusești, în care se demonstra, fiți atenți, că Marele Zid Chinezesc a fost construit de ruși!!! Să te crucești, nu alta, până unde se poate ajunge în ale falsificării. Început în sec. V î. Hr. și practic finalizat în sec. III î. Hr., cu o lungime de 21.196,18 kilometri, zidul este cea mai mare construcție umană pe glob și avea scop de apărare contra nomazilor din nord. Dar aceste triburi nomade nicidecum nu erau slave. Săpăturile arheologice nu au depistat în întreaga zonă siberiană prezența omului european. Mai la est de munții Ural, piciorul rusului a călcat doar apr. în sec. 15-16, mai mult, prin obrăznicia cazacilor răzvrățiți, cum au fost Ermak, Habar ș.a.

Pe timpuri se spunea că hotarul Rusiei era legat de șaua calului cazacului. Despre marea civilizație chineză ne vorbesc foarte multe surse, foarte mulți istorici contemporani ai epocii. Despre ruși (slavi) nu se vorbește nimic până prin sec. 8 d. Hr. Să fi fost acei istorici de 2500 de ani în urmă atât de porniți contra rușilor ca să-i ignore în așa măsură? Este incredibil. Explicația este că nu puteau scrie ceva despre un popor inexistent. Și atunci înțelegem cât valorează aberațiile pseudoneoistoricilor ruși – nicio para chioară. La momentul construirii Zidului Chinezesc, în general, nu se știa nimic despre slavi (v. N.M. Karamzin). „*Istorie se cheamă ceea ce s-a întâmplat cu adevărat, nu ceea ce ai vrea să se fi întâmplat*”, spunea pe bună dreptate marele istoric Nicolae Iorga.

Un alt caz pur rusesc. O mișcare socială interregională (una din multele născute de regimul lui Putin) „Pciolki” (Albinuțe) a depus o cerere la Judecătoria de arbitraj a or. Moscova către guvernul federal al SUA despre anularea contractului conform căruia Rusia a vândut în sec. XIX peninsula Alaska, motivând că a fost încălcată legea. Revizioniștilor ruși le este puțin să fie controlat de ei doar spațiul numit impropriu de către ei „*blijnee zarubejie*” (străinătatea apropiată) (noi, neavând cu Rusia hotar comun, suntem incluși în acest spațiu, pe când China, cu un hotar comun de peste 1000 km, nu), iată că încearcă din nou să-și arunce tentaculele și pe continentul american.

În final, putem conchide cu certitudine că Rusia nu întrunește nici cele mai elementare cerințe privind o națiune. Un conglomerat amorf fără rădăcini adânci, fără unitate spirituală, însă cu veleități de supraputere, de superioritate nu poate fi numită națiune. Citeam deunăzi o declarație rasistă a lui V. Putin, care a propus următoarele: „...*diminuarea cotelor de locuri de muncă în sectorul comerțului cu amănuntul pentru imigranți din alte state și redirecționarea acestora la munci grele și prost plătite, în special, în construcții*” (Ria novosti). Acesta este comportamentul unui stăpânitor de sclavi. Elementul sălbatic în ființa rusă iese la suprafață. Priveam deunăzi umilința la care era supus un grup de gasterbaiteri moldoveni la Moscova, fiind tratați ca niște criminali și deportați forțat. Îmi pun întrebarea: câți ruși, care vin la noi ca la ei acasă, au fost tratați astfel? Vom scăpa noi vreodată de „*frăție rusească*”? N-ar fi timpul să dăm ascultare sfatului marelui patriot basarabean C. Stere: „*Niciodată cu rușii, căci ei vor să ne ia limba, să ne fure istoria, să ne ia pământul strămoșesc și să ne distrugă neamul*”. Acum, când avem această șansă istorică, o vom rata iar ca blegii, cum am ratat-o în 1999? „*Noi, bascii, nu mai vrem să fim un popor ales. Ne-am mulțumi cu un popor care poate alege*”. Și noi ne-am

mulțumi cu posibilitatea de a alege dacă „*fratele mai mare*” ne-ar scăpa din „*îmbrățișarea frățească*” și ne-am întoarce dreptul de a ne alege soarta, drept furat la 1812.

Rusia de astăzi, acest ultim imperiu din lume, este zguduită de diverse cataclisme interne de ordin demografic, economic și, în special, de ordin spiritual. Pentru a se trezi la realitatea sec. XXI, națiunea rusă are nevoie de încă un cutremur asemenea celui din 1991. Ceea ce va rămâne din acest imperiu va putea aspira la un statut de adevărată națiune și se va găsi „un om mare” care va scrie adevărata istorie a Rusiei. Actualmente nu există o națiune rusă, există un conglomerat amorf de diverse etnii rusificate, numit de către Putin impropriu: „*rossiane*” (ruși).

Literatura și Arta, nr. 43, 24.10.2013.

UN SEMIADEVĂR ESTE MAI PERICULOS DECÂT O MINCIUNĂ

*„Din două jumătăți de adevăr se poate face
o mare minciună”.*

(Milovan Vitezović)

O minciună este evidentă pentru mai mulți care sunt cât de cât informați în domeniul respectiv. Pe când semiadevărul deseori este perceput de cei mai puțin informați drept pur adevăr. Dacă în științele exacte acest lucru este întâlnit mai rar (mașina ori funcționează, ori nu, altă variantă nu există), atunci în științele „mai puțin exacte” (expresia reputatului profesor ieșean Lorin Cantemir), cum ar fi istoria, semiadevărul este des întâlnit. Pe timpurile u.r.s.s., în structurile de partid și de forță existau secții întregi cu personal angajat în falsificarea istoriei.

Acest colț de țară pe nume „*Basarabia*” (de fapt și acesta este un semiadevăr născocit de regimul țarist pentru a ascunde raptul părții de est a principatului Moldovei. Basarabia era numele românesc doar al Bugeacului, Bugeac fiind un nume turcesc. Rușii l-au răspândit și asupra restului teritoriului rupt de la principatul moldovenesc) a fost supus celui mai crunt proces de deznaționalizare, dezinformare, manipulare, spălare a creierilor prin operarea cu o serie de semiadevăruri la început de regimul otoman, mai apoi și mai crunt de regimurile țarist, bolșevic și astăzi de cel neorusesc putinist și coloana sa locală, care călărește cu sârg (cum îi place Moscovei) mârtoaga moldovenismului primitiv. O face insistent, folosind toate căile posibile prin operarea cu semiadevăruri, împrôșcând cu otravă îndulcită inclusiv în localuri care, s-ar părea, au altă destinație.

Avându-l drept oaspete pe un stimat profesor de la Timișoara, am intrat să gustăm ceva în restaurantul „*La plăcinte*” de pe str. Miron Costin, sectorul Râșcani. Un local bine amenajat, cu o ambianță plăcută cu elemente naționale.

Așteptând executarea comenzii, am început să răsfoiesc niște materiale tipărite frumos în stil retro cu incitanta chemare „*Pentru orice gust*” „*Istoria statului Moldova*” și puse pe mese pentru uzul vizitatorilor (v. figura). Adâncindu-mă în lectură, la început mi-a plăcut. Autorii operau cu adevăruri din istoria, cu regret puțin cunoscută, a stră-strămoșilor noștri cucutenieni traco-geto-daci. Folosind însă școala kgb-istă, autorii știu cum să strecoare neadevărul printre mai multe adevăruri. „...*Geții împreună cu sarmații de vest (una dintre ramurile slavilor) au format statul Dacia, locuitorii căruia au început să se numească daci...Dacia – stat care a existat apr.300...500 de ani, din sec. 4 până în a. 106 e.n. Statul Dacia a fost creat ca uniune a două popoare – geți și sarmați, fapt ce a influențat denumirea capitalei – Sarmisegetusa – Sarmis-e-Get-uza*”. Cum vă place, domnilor? Iată și „*argumentarea științifică*” a „*provenienței noastre slave!!!*”. Ceea ce nu spun derbedeii de autori (dar noi știm cine sunt ei) este că în realitate dacii (geții) au existat cu cel puțin un secol mai înainte). „*Înainte de a ajunge la Istru, Darius biruie mai întâi pe geți, care s-au crezut nemuritori*”, iar despre faptul că au pierdut lupta spune: „*Ei (geții) au fost cei mai viteji și cei mai neînfricați dintre traci*” (Herodot).

Statul dac a ajuns la cel mai înalt nivel pe timpul lui Burebista. „*Ajungând în fruntea neamului său...getul Burebista l-a înălțat atât de mult...încât a ajuns să fie temut și de romani*” (Strabon). La început capitala Daciei a fost Argedava, apoi Burebista a construit noua capitală Sarmizegetusa. „*Părerii ca acelea care văd în numele capitalei dacice Sarmizegetusa o amintire a sarmaților n-au nici un temei istoric*” (Giurescu & Giurescu, p.173). Deci, sarmații nu au nici un rol la construirea capitalei dacice, înălțate înaintea apariției lor în zona Dunării. Sarmații au fost menționați mai întâi de Herodot și Hipocrate, fiind pe atunci aflați încă la răsărit de Don. Doar pe timpul lui August (apr. a. 40.i.Hr, când Dacia lui Burebista exista deja!!!)

ei apar pe la gurile Dunării. Cum putea acest trib războinic să participe „din mers” la formarea statului dac, care era deja format până la apariția lor în zonă? Este un fals care poate să nu fie observat. În continuare autorii scriu noi neadevăruri „În momentul creării Moldovei (de Bogdan I – n.n.) trăiau aproximativ același număr de valahi (moldoveni) (recunosc derbedeii că valah și moldovean este același lucru!!!) și slavi...”. Iată încă un „argument” serios că provenim de la slavi. S-au încurcat cu totul în mocirla minciunii. Ceva mai sus scriau că „...pe parcursul a 1000 de ani au trăit (dacii – n.n.) în imperii (state) conduse de goți, huni, gepizi, avari, slavi, unguri, constituind în teritoriile pe care locuiau majoritatea...”. Iar la momentul creării statului Moldova iată că peste noapte slavii s-au egalat numeric cu dacii!!!

Să studiem în continuare opera autorilor. „În s.19, în rezultatul războaielor ruso-turce Moldova a pierdut teritoriile dintre Prut și Nistru (Basarabia), care a trecut la Rusia (inclusiv litoralul Mării (Negre-n.n.) luat de Rusia de la Turcia)”. Să ne oprim nițel asupra acestui neadevăr. Războiul este dus între ruși și turci, iar din teritoriu pierde Moldova (bun război!) „care a trecut la Rusia”. Să înțelegem că a trecut de bună voie! Cât despre „litoralul mării luat de Rusia de la Turcia” chiar că e scris în adevărat stil rusesc. Dar turcii de la cine l-au luat – nu de la Moldova? Și în realitate al cui teritoriu era de facto – nu al Moldovei, lucru confirmat și de tratatele dintre: țarul Rusiei Alexei Mihailovici Romanov și domnitorul Moldovei Gheorghe Ștefan în a. 1656; țarul Rusiei Petru I și domnitorul Dimitrie Cantemir în a. 1711.

Un alt neadevăr spus de ruși și de acoliții lor moldoveniști este că Rusia ne-a „eliberat de sub robia asiatică a turcilor, aducându-ne cultura...Situția generală a Basarabiei în momentul „alipirii!!!” ei la Rusia era deplorabilă”, scriu istoricii ruși și cei aserviți lor. „Și toate s-au schimbat cu venirea rușilor?” se întreabă reputatul patriot și

om de știință basarabean Ștefan Ciobanu (Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusă, 1923). „*De fapt chiar actele rusești dovedesc că ocupația rusească și răpirea Basarabiei a fost o adevărată nenorocire pentru populația românească din Basarabia, a făcut ca populația, ca în timpurile năvălirilor barbarilor, să-și părăsească gospodăriile și să se refugieze...*”, scrie Ștefan Ciobanu (ibidem). „*Locuitorii fugeau din Basarabia*”, recunoștea și generalul Kiselev, „*preferând ocârmuirea turcească, grea pentru ei, celei a noastre*” (ibidem). Exemple despre așa-numitul „*rai rusesc*” adus cu forța pe capul basarabenilor sunt foarte multe. Să ne oprim aici.

Să încercăm să demonstrăm falsurile rusești după alte exemple. Cel mai cras este exemplul celor trei județe ale Basarabiei: Cetatea Albă, Ismail și Cahul. Prima atestare a localității Cahul, într-un document eliberat oficial de cancelaria domnească, se referă la 2 iulie 1502 cu numele Șcheia. Mai târziu localitatea își schimbă denumirea în Frumoasa, iar prin decretul țarului Rusiei Nicolae I din 18 decembrie 1835 i se conferă statut de oraș și reședință de județ cu numele Cahul (denumire tătărească, numai nu românească, de altfel ca și Bender – denumire turcească, nu Tighina (românească)!). De la sfârșitul secolului al XIV^{-lea} Ismailul s-a aflat în stăpânirea Principatului Moldova, fiind cunoscut sub denumirea de Oblucița. În 1484, sultanul Baiazid al II-lea (1481-1512) al Imperiului Otoman a cucerit orașul, care a devenit din acel moment un protectorat otoman, fiind redenumit „*Ismailiye*”, derivat din numele Marelui Vizir Ismail al Imperiului Otoman. După cucerirea lui de către armata rusă în același stil este redenumit în or. Tucikov în cinstea generalului rus care l-a cucerit.

În timpul lui Burebista Cetatea Albă se numea „*Tyras*” și ținea de regatul dacic al lui Burebista. În 1315 Genovezii o numesc Montecastro sau Moncastro. Orașul devine parte a Voievodatului Moldovei în 1359. Cetatea este mărită și

refăcută în 1407 sub Alexandru cel Bun și în 1440 sub Ștefan al II^{-lea}. Turcii cuceresc orașul în 1484, îl redenumesc Ak-Kerman (Cetatea Albă) și îl stăpânesc până la 1812, când este luat în stăpânire de Imperiul Rus, care îl redenumeste în Belgorod-Dnestrovsk. După 1991 ucrainenii îl redenumesc Bilhorod-Dnistrovskîi. Observați de câte ori au fost redenumite aceste orașe, scopul de fiecare dată fiind acela de a ascunde originea lor. Și cetatea Hotin „*luată de la turci*” este ucraineană, dar, interesant lucru, este construită pe malul drept al Nistrului lucru absolut alogic din punct de vedere al apărării hotarelor.

Respectivii autori prezintă ocupația rusească de la 1812 drept eliberare, iar unirea de la 1918 drept „*lichidarea statalității în rezultatul ocupației românești*”. Curat murdar semiadevăr. În finalul opului dedicat drept desert vizitatorilor restaurantelor (în câte din ele o fi fiind răspândite astfel de informații mincinoase cine știe? Ar trebui totuși unele departamente municipale să se ocupe de acest lucru) autorii ne luminează: „*...Moldovenii și românii sunt popoare apropiate (nu aceiași, cum ar fi rușii din Suzdal, Vladimir, Novgorod și celelalte cnezate, care prin unirea lor au dat naștere Rusiei), au aceeași limbă care mai corect ar fi să fie numită moldovenească* (un alt semiadevăr, făcând deseori referință la cronicarii moldoveni. Dar ceea ce nu spun este jumătatea a doua a adevărului, că ei, deseori, îl foloseau împreună cu termenul de „*limba valahă*”), *dar se deosebesc aceste popoare prin atitudinea lor față de propria istorie și geneză. Românii consideră că au provenit de la populația neomogenă a provinciei romane Dacia, iar moldovenii – de la vechea populație din arealul Carpato-Nistorean, care locuiește aceste teritorii mai mult de 8000 de ani, cu cultura și istoria ei bogată*”.

S-au împotmolit cu desăvârșire în minciună derbedeii. Ceva mai sus scriau că Dacia a fost formată prin „*unirea a*

două popoare – geții și sarmații (slavii)”, iar aici scriu că doar românii provin de la daci. Moldovenii (separat de ceilalți consângeni cu care au creat marile culturi Cucuteni, Hamangia, Petreni ș.a.) sunt patrioții istoriei și originii lor. În același stil puiul de dac Reșetnikov declara recent: *„Nici un moldovean sănătos nu se va declara niciodată, nici într-o situație, român”*. Ca să vezi ce categoric e. Desigur, nici un moldovean de tipul lui Reșetnikov n-are cum să se considere român fiindcă nu e. O corcitură rusească nu poate fi nici moldovean. Dacă urmăm „logica” acestuia, drept *„moldoveni sănătoși”* trebuie recunoscuți doar Voronin, Tkaciuk, Petrenko, Dodon, Mișin, Șelin ș.a., iar *„moldoveni bolnavi”* – toți marii noștri înaintași – M.Eminescu, V.Alecsandri, Al. Ioan Cuza ș.a., apoi Gr. Vieru, Ion și Doina Aldea Teodorovici, D. Matcovschi ș.a. și terminând cu cei în viață: Dabija, Cimpoi, Ghidirim, Chirtoacă, Ghimpu ș.a.

Cel mai periculos lucru este că aceste structuri de falsificare (fie țariste, bolșevice sau neorusești putiniste) sunt foarte flexibile. Știu să se acomodeze la etapa istorică respectivă, la zona unde este răspândit falsul, la mediul în care este difuzat falsul, fapt ce face ca semiadevărurile să fie de mulți percepute drept adevăruri.

Literatura și Arta, nr. 36, 19.09.2013.

CAPITOLUL III

Românii – primul popor creștin

„Mântuitorul îl trimite pe Andrei, fratele lui Petru, în Dacia cu misiunea de a lua în mâinile sale hățurile războiului dintre daci și romani și a pune temelia celui dintâi popor creștin”

(I. Vicol)



ADÂNCI SUNT RĂDĂCINILE CREȘTINE ALE POPORULUI ROMÂN

*„Mântuitorul îl trimite pe Andrei, fratele lui Petru,
în Dacia cu misiunea de a lua în mâinile sale hățurile
războiului dintre daci și romani și a pune temelia
celui dintâi popor creștin”*

(I. Vicol)

Acesta este sfântul adevăr. Voi încerca să-l argumentez cu unele dovezi ajunse până azi (în pofida tuturor străduințelor multora veniți pe capul nostru de a le nimici. Mă refer nu atât la necredincioșii musulmani cât mai mult la „dreptcredincioșii” slavi și, mai târziu, ruși) din străfundurile a cca. două milenii. Este foarte bine cunoscut (din diverse surse) că autoritățile romane se luptau crunt cu primii gemeni ai creștinismului. De asemenea, este cunoscut faptul că Pilat la insistențele bătrânilor evrei din Ierusalim l-a răstignit pe Hristos, însă ucenicii său au dus pe întreg teritoriul imperiului roman învățătura lui Hristos. Acești primi apostoli ai creștinismului au schimbat lumea. Unul dintre cei 12 a fost apostolul Andrei, fratele lui Petru, mâna dreaptă a Mântuitorului. De asemenea, este bine documentat din punct de vedere istoric faptul că apostolul Andrei este nașul creștin al strămoșilor noștri, promovând dreapta credință în Dacia Traiană. Peștera Sfântului Andrei situată lângă localitatea „*Ion Corvin*”, județul Constanța este prima biserică creștină de la noi.

Chiar dacă apostolul Andrei a propovăduit dreapta credință doar în Moesia de jos (adică Dacia nouă a lui Aurelian) semințele credinței creștine au prins rapid rădăcini practic în întreaga Dacie. Dar, deoarece la acea vreme autoritățile romane, patricienii nu îmbrățișaseră credința creștină (dimpotrivă ei se aflau în fruntea organizării acelor strașnice orori la care erau supuși creștinii), creștinismul a prins rădăcini și s-a răspândit în rândul celor de jos adică a dacilor

Peștera Sfântului Andrei – prima biserică creștină de la noi (lângă localitatea Ion Corvin, județul Constanța).



care, evident, erau majoritari în zona respectivă. Marele Constantin (și mama sa Elena) au fost primii cezari care au îmbrățișat dreapta credință „...Mergând la ostezele Nevomediei și chemând episcopii, s-a rugat de episcopi să-l boteze, cum l-au și botezat (în a. 337, n.n.). Așa dară Marele Constantin nu s-a botezat la Roma, în biserica sfântului Lateran, precum bârfeau cei ce-mi arătau și baptiserul, în care s-ar fi botezat de Silvestru, cel dintâi papa de la Roma” ne destăinuie marele cronicar român Gh. Șincai. După moartea fiului lui Constantin cel mare Costandie avgustul ia urmat Iulian, nepotul Marelui Constantin, născut creștin „...care s-a poreclit Apostată, pentru că urgisit creștinătatea, în carea crescut și s-a făcut păgân” scrie același Gh. Șincai în vestita sa Cronică a românilor. Din cauza marilor năvăliri din est (avarii, hunii, bulgarii, slavii ș.m.a barbari) în următorii cca 500 de ani credința creștină nu a

mai putut fi promovată la nivel de sus, de împărați. În schimb la nivelul de jos ea se răspândea cuprinzând noi popoare.

Să încercăm să găsim unele răspunsuri la întrebările care ne frământă. De ce în acest vast Imperiu Roman anume în această parte a lui (în Dacia) creștinismul a prins rădăcini atât de rapid? De ce nu în aceeași Iudee? De ce nu în Grecia, Egipt, Peninsula Apenină, Peninsula Iberică ș.m.a. părți ale Marelui Imperiu Român? Acest lucru ar fi mai bine înțeles dacă specialiștii în domeniu, în locul promovării unor dogme și semiadevăruri, ar săpa mai adânc până la purul adevăr.

Una din explicații ar fi, probabil, calitatea solului, în care a fost aruncată sămânța creștinismului. Solul dacic, vorbind alegoric, a fost, probabil, mai fertil pentru această sămânță. Se datorează aceasta, în primul rând, prin faptul că credința precreștină a dacilor a fost mult mai apropiată de creștinism decât politeismul și idolatria multor altor seminții din zona Imperiului Roman. Grație învățăturilor lui Zamolxis și Deceneu, foarte apropiate de învățătura creștină, în care a fost educat poporul dac, în special, în perioada lui Buerebista și Decebal, ideile creștine propovăduite de apostolul Andrei, au prins rapid rădăcini în inimile dacilor nu numai a celor din Imperiu ci și a dacilor liberi din afara lui.

Deja în a. 325 reprezentantul dacilor, episcopul Theofil ia parte la primul sobor convocat la Nichea *„Din Dachia lui Traian sau cea veche (de la nord de Dunăre – n.n.), care pre vremea soborului acestuia, precum s-a arătat la anul 319, se numea Gotia, a fost mitropolitul Theofil, după cum mărturisește iscălitura lui... Ci de a fost mitropolie în Gothia, au n-a trebuit să fie și episcopii supuse mitropoliei, drept aceea și episcopi mai mulți? Doară un rând necurmat, tocma de pe vremea s. apostol Andrei, căruia cum că Schithia i s-a dat drept soarte, când au împărțit apostolii lumea între sine, din tradiție sau predanie de obște, crede biserica”* ne spune Gh. Șincai. *„Locuri lui Hs supuse, între altele, sînt ale*

sarmatelor, ale dachilor, ale germanilor și ale schithelor, în care locuri, în toate, în numele lui Hs, carele a venit acum împărătește” scria Tertulian, martor ocular al acelor timpuri (Gh. Șincai. Cronica românilor). „Dintre colonii lui Traian mulți erau creștini și creștini rămânând în Dachia Veche, pre mai mulți i-au întors la credință încă și din gothi, poate că sub gonirile împăraților mai mulți creștini s-au adunat la dâșii și din alte țeri, dară mai virtos din Dachia Nouă, a căruia lăcuiitori erau frații lor și al acestora mitropolit a fost Theofil, cel ce a fost în soborul cel dintîi” scrie în continuare Gh. Șincai. Argumente incontestabile despre creștinarea timpurie a strămoșilor noștri daci, cu mult înainte de alte popoare, din documente găsite în biblioteca vaticanului pe când Gh. Șincai lucra la ea, alungat fiind de pe meleagurile natale prin complotul nobililor unguri și secuî. „Iată că în timpul lui Galien erau preoți creștinești în Dachia lui Traian. Așa dară nu au luat credința lui Hristos de la sloveni, ci gothii și slovenii s-au luminat prin români. Bator și-ar fi ținut și literele, pentru că atunci slovele chirilești nu s-au putut folosi, fiindcă nici era pe lume” conchide cu multă siguranță Gh. Șincai.

Toate celelalte popoare care au venit peste strămoșii noștri, sau creștinat mult mai târziu și asta, în mare parte, s-a întâmplat datorită influenței acestora asupra barbarilor. Bulgarii (împreună cu ei și slavii de sud care erau la acel moment supușii lor) au fost creștinați de țarul lor Boris-Mihai în a. 845 „Împotriva lui Bogore (adică Boris-Mihai) s-au ridicat boierii bulgarilor și norodul a vrut să-l omoare, pre carii, el cu puțini ostași, purtând înaintea sa semnul crucii, i-a învins și spăriindu-i, i-a adus la credința lui Hs.” (Gh. Șincai. Cronica românilor). Ungurii au fost creștinați de craiul lor Ștefan numit cel sfânt pe la 950. Slavii de nord din Rușia kievleană au fost creștinați la ordinul kneazului lor Vladimir în a. 988.

Și atunci cu ce drept ni se impune acest stil rusesc de credință în Dumnezeu promovat de cei care au acceptat creștinismul la ordin, de cei care nu l-au trecut pe Dumnezeu prin inimă. Cu ce drept moral Moscova a pretins multă vreme să devină o a doua Romă atunci când propria credință în Dumnezeu a fost atât de șubredă. Oare nu din sânul Moscovei, pretinsei Rome, au ieșit cei care la 1917 l-au adus pe satana în capul mesei. Se poate vorbi că de vină a fost doar o clică de bolșevici mică la număr în frunte cu Lenin. Dar unde a fost poporul creștin atunci când li se distrugau și pângăreau lăcașurile sfinte, atunci când se distrugau și pângăreau lăcașurile sfinte în coloniile ocupate de sovietici (ruși)?

Să vedem ce spun în acest sens străinii despre ruși, despre credința lor în Dumnezeu. Unul din ei a fost marchizul de Custine, străin de Rusia, iubind-o însă sincer înainte de a o vizita, de a o cunoaște. Imaginea reală despre Rusia și-a format-o pe parcursul călătoriilor sale prin Rusia. *„Unitatea bisericii ortodoxe nu este decât aparentă. Bizanțul și Moscova nu sunt niciodată de acord... Poporul rus trece drept foarte religios. Dar ce este o religie pe care este interzis s-o explici?”* (Marchizul de Custine). Dogmatism adus la rangul de politică de stat, de religie de stat, am răspunde noi. Este cu atât mai alogică noțiunea de *„religie de stat”* (dar anume așa a pretins să fie religia ortodoxă în Rusia) într-un stat multinațional și multiconfesional cum a fost Rusia țaristă, u.r.s.s. și este astăzi Rusia.

Biserica în Rusia întotdeauna a fost doar un instrument în marea politică a ei. Războaiele de cucerire a noilor teritorii, în special în Europa de Sud-Est, din sec. 18-19, erau mascate cu falsa *„eliberare a fraților de credință”* de sub jugul necredincioșilor. Așteptați cu nerăbdare drept eliberatori până la urmă cei *„eliberați”* se trezeau cu un nou jug mult mai crunt decât al necredincioșilor. Ulterior imperiul rus reformat în u.r.s.s. a folosit în calitate de ideologie o nouă *„religie”* –

ideologia comunistă în războaiele de cucerire din toată lumea sub același paravan cu altă spoială „*eliberarea clasei muncitoare de sub jugul capitaliștilor*”. Nu vi se pare, Dlor, cam bizar acest joc cu credința. Nu vorbește aceasta de o spoială, de o superficialitate a așa numite religii ortodoxe ruse, de lipsa esenței, adevăratei credințe. „*Vreți să guvernați pământul prin cucerire. Extinderea puterii pe care o visați nu este deloc inteligentă, nu este deloc morală. Și dacă Dumnezeu v-o va da va fi spre nenorocirea lumii*” previziune făcută de marchizul de Custine la 1839, care s-a adeverit ulterior.

În a. 1917 lumea a fost zguduită din temelii de puciul din Rusia organizat de sataniști. Nou născutul monstru u.r.s.s. cu o nouă „*religie de stat*” și-a răspândit tentaculele pe toate continentele. Cutia Pandorei a fost deschisă. Răul s-a răspândit în întreaga lume și iată că de peste 90 de ani tot luptă cu el în întreaga lume. Dumnezeu a fost declarat dușmanul nr.1 al regimului comunist. Lăcașuri sfinte distruse, pângărite. Oameni ai cultelor uciși, maltratați, încarcerați în temnițe și în gulaguri (primii „*locatari*” ai primului lagăr de concentrare inventat de V.Lenin la 1918 pe insulele Solovețk au fost slujitorii bisericii). Basarabia a fost mult mai afectată sub acest aspect. Grupuri întregi de credincioși erau exilați cu toate familiile lor în Siberia doar pentru păcatul de a crede în Dumnezeu (același păcat l-au avut și bunicii și părinții acestei nou născute slugi a satanei Zinaida Greceanii).

„*Fără eternitate și nemurire creștinismul va costa pământul mai mult decât ar aduce*” menționează Marchizul de Custine. Despre lipsa la acest popor a adevăratei credințe creștine ne vorbesc foarte multe cazuri. „*Cu siguranță țara, în care asemenea monument (este vorba de catedrala Vasili Blajenii din Moscova), se cheamă loc de rugăciune, nu este Europa, este India, Persia, China, și oamenii care merg să se închine lui Dumnezeu în acest borcan de dulceată nu sunt creștini*” (Marchizul de Custine). Înlocuirea prea devreme, prin

forță, a credinței în idoli lor de piatră și lemn cu credința în Hristos, înlocuirea idolatrismului cu creștinismul a fost stupidă. Idolatrizarea idolilor a fost înlocuită cu idolatrizarea țărilor, continuată cu idolatrizarea lui Lenin, Stalin, continuată și astăzi prin idolatrizarea mai noilor țări. *„Numai la acest popor, cel puțin așa cred eu, s-au văzut martorii în adorație în fața călăilor...Acest nebun (Ioan cel Groaznic – n.n.) a depășit limitele sfere unde ființa a primit de la Dumnezeu, sub numele liberului arbitru permisiunea să faci rău: niciodată brațul omului n-a ajuns atât de departe”* (M. de Custine). Victimele căzute în genunchi în fața lui Ioan cel Groaznic rugându-l să rămână să ucidă în continuare. Victimele lui Stalin în ultimele clipe ale vieții aflați nu cu numele lui Dumnezeu pe buze ci cu ale călăului, rostind stupida frază (pentru acel moment) *„Trăiască Stalin”*.

„În ce privește demnitatea umană știți, ea nu este cunoscută în Rusia...Mai întâi este o indiferență sălbatică pentru sfințenia cuvântului, pentru adevărul sentimentelor, pentru justiția actelor; apoi este minciuna triumfătoare în toate acțiunile și tranzacțiile vieții; este lipsa probității, reaua voință, fraudă sub toate formele, într-un cuvânt simțul moral este tocit... Rușii nu au nimic să ne învețe (bun, ași adăuga, fiindcă tot felul de apucături rele – lenevia, curvia, duplicitatea, satanismul (adică ura pentru Dumnezeu) de la ei le-am învățat și nu văd când ne vom putea debarasa de ele), dar au să ne facă să uităm multe” ne preîntâmpină Marchizul de Custine, avertisment, care însă nu a fost luat încă în serios de mulți compatrioți de-ai noștri.

Acesta este purul adevăr, cam crud. În final mă întreb (dar cred că mulți dintre noi se întreabă: de ce noi, cu rădăcini creștine atât de adânci, am ajuns acolo unde am ajuns la acest capitol? De ce atât de ușor am îmbrăcat haina de croială străină (mă refer la veșmântul slav)? Ce ar trebui să facem pentru a scăpa din acest cerc vicios, de a reveni la originile noastre

creștine, de a îmbrățișa moralitatea creștină care a perpetuat în timp de aproape 2000 de ani și care a fost serios compromisă în ultimii 200 de ani de influență rusească? De ce nu ne gândim la viitorul nostru – tineretul, care în condițiile așa numitei libertăți totale, devine pradă ușoară pentru diferite secte cu un statut moral îndoielnic, a unor grupări politice de tot soiul (anarhiste, bolșevice, naziste, sataniste etc.). Morala creștină are rolul de frână a multor instincte primare omenești. Este timpul ca morala creștină, educația creștină, să revină acolo unde-i este locul, în școală, acolo unde se plămădește viitorul.

Literatura si Arta, nr. 25, 20.06.2013

1700 DE ANI DE CREȘTINISM LIBER ÎN EUROPA

*„Unde-i credință, acolo e iubire,
Unde-i iubire, acolo e pace,
Unde-i pace, acolo e binecuvântare,
Unde-i binecuvântare, acolo e Dumnezeu,
Unde-i Dumnezeu, NIMIC NU LIPSEȘTE”.*



Anul acesta se împlinesc 1700 de ani de la promulgarea Edictului de la Milano (*Edictum Mediolanense*), care a fost o scrisoare semnată de Licinius (împăratul Imperiului Roman de Răsărit) și Constantin I (Gaius Flavius Valerius Aurelius Constantinus (27 februarie 272 – 22 mai 337), împăratul Imperiului Roman de Asfințit) în 313 care garanta toleranța religioasă în Imperiul

Roman și recunoașterea creștinismului. Născut cu vre-o 300 de ani mai înainte anul 313 rămâne anul eliberării „*actului legal de naștere*” a creștinismului. Cei doi s-au întâlnit în palatul imperial din Mediolanum pentru a sărbători nunta lui Licinius cu sora lui Constantin I și aici au semnat textul scrisorii. Iată câteva rânduri din scrisorile publice semnate de Constantin și Licinius, care au schimbat cursul istoriei: „...*Eu, Constantin Augustus și eu, Licinius Augustus (...) am hotărât în primul rând să asigurăm respectul și cinstea cuvenită divinității, adică să acordăm creștinilor și tuturor celorlalți posibilitatea unei*

libere alegeți a cultivării religiei pe care și-o dorec, așa încât orice divinitate sau putere cerească ar fi aceea să ne poată fi de folos și nouă și tuturor celor care se găsesc sub puterea noastră. Judecând lucrurile într-o manieră sănătoasă și foarte corectă am hotărât că nu trebuie refuzată nimănui libertatea de a urma și alege respectarea sau cinstirea religiei creștine și că fiecăruia trebuie oferită libertatea de a-și da consimțământul pentru acea religie pe care o crede cea mai potrivită pentru el...”(Eusebia de Cezarea, **„Istoria Ecleziasitică”, cartea a X^a**). Edictul de la Milano a marcat în mod tradițional sfârșitul persecuției lui Dioclețian. Biserica creștină iese din catacombe și se orientează progresiv spre a deveni religia oficiala de Stat, sub Teodosie cel Mare, în a. 381. Cu toate acestea proprietățile creștinilor confiscate nu au fost restaurate până când Edictul de la Milano nu a fost semnat. Locurile de întâlnire ale creștinilor și alte proprietăți urmau să fie returnate: „[...] *aceleași lucruri trebuie să fie înapoiate creștinilor, fără plată sau orice pretenție asupra unei recompense și fără nici un fel de fraudă sau de înșelăciune [...]*”.

De fapt premergătorul lui Constantin I în problema recunoașterii religiei creștine a fost împăratul Galerius, născut în apropiere de Zaicear, pe Valea Timocului (astăzi în Serbia) într-o familie de țărani. Se pare că tatăl lui era trac, iar mama sa purta numele de Romula și era de origine dacică. Sprijinitorul cel mai zelos al politicii anticreștine a lui Dioclețian, Galerius a promulgat totuși, cu câteva zile înainte de moarte, la 30 aprilie 311, un edict de toleranță față de noua religie. „*Tot atunci, situația creștinilor în Imperiu avea să se schimbe cu totul, fără vreo intervenție în acest sens din partea lui Constantin. Adevăratul edict de toleranță a fost emis în 311, de Galerius. El proclama recunoașterea creștinismului ca religie și dădea creștinilor dreptul de a se întruni, sub condiția de a nu tulbura ordinea publică; în schimb, creștinii aveau*

datoria să se roage zeului lor pentru prosperitatea împăratului și a statului roman...” (Paul Lemerle, *Istoria Bizanțului*). Totuși timpul scurt rămas până la moartea sa nu a fost suficient pentru realizarea acestor acțiuni. De menționat că și Constantin I avea rădăcini dacice.

Se consideră că arătarea semnului Sfintei Cruci la Roma (în timpul bătăliei din 28 octombrie 312 de la Pons Milvius (Podul Vulturului) cu rivalul sau Maxentius pentru tronul Imperiului de Asfințit) l-a marcat fundamental pe Constantin. El a văzut pe cer, ziua, o cruce luminoasă, deasupra soarelui, cu inscripția „*In hoc signo vinces*” („prin acest semn vei învinge”). În noaptea următoare i s-a arătat Mântuitorul Hristos și i-a lămurit semnificația Crucii, spunându-i că aceasta este un semn de biruință și că, pusă pe steagurile armatei și îmbrăcăminte de ostașilor, Crucea va aduce victoria. Împăratul Constantin a poruncit însemnarea scuturilor ostașilor săi cu însemnul lui Hristos și a fost primul împărat roman care a purtat ca steag de luptă, în locul acvilei romane, labarum-ul, un steag care avea în vârf monograma hristică, Chi-Rho. Constantin a câștigat bătălia și totodată controlul asupra părții de Apus a Imperiului. Apoi, pe Arcul de Triumf de la Roma, ridicat de senatori și autoritățile locale din oraș, deși nu este reprezentată viziunea lui Constantin, într-o inscripție de pe Arc este menționat faptul că el a obținut victoria datorită inspirației divinității și puterii minții sale „*Instinctu divinitatis et magnitudine mentis*”.

Edictul nu a pus însă cu totul capăt tuturor persecuțiilor împotriva creștinilor. Licinius, împăratul Răsăritului, ostil creștinilor, s-a ridicat împotriva lui Constantin, încercând să pună stăpânire pe întregul Imperiu. A permis totodată reluarea persecuțiilor, sperând să dobândească astfel sprijinul păgânilor care alcătuiau încă o mare parte a armatei. Constantin l-a învins însă și în cele din urmă l-a executat. Meritele lui Constantin cel Mare sunt deosebite: prin libertatea acordată creștinismului a făcut din comunitatea prigonită o religie liberă și chiar

privilegiată în imperiu și a asigurat unitatea Bisericii creștine. Împăratul Constantin cel Mare a trimis o solie oficială, cu o misiune sfântă, în frunte cu mama sa Elena, la Ierusalim, care să caute crucea pe care a fost răstignit Domnul Iisus Hristos. Cu osteneală și rugăciune fierbinte, împărăteasa Elena a reușit să afle Sf. Cruce, înălțată solemn în văzul poporului creștin de Episcopul cetății Ierusalimului, Macarie I, la 14 septembrie 326. După Constantin, împărați precum Iulian Apostatul, s-au întors împotriva creștinilor, reluând și el persecuțiile o vreme, dar, în ansamblu, gestul lui Constantin a fost hotărâtor în încetarea persecuțiilor împotriva creștinilor. Este de necontestat faptul că Constantin cel Mare avea rădăcini dacice. Tatăl lui Constantin era dac la origine. Poate prin aceasta se explică afecțiunea sa pentru daci (a se vedea cele opt statui de daci instalate pe Arcul lui Constantin).

La scurt timp la 20 mai 325 d.Hr. împăratul Constantin cel Mare organizează la Niceea (astăzi İzmit, în Turcia) primul Sinod Ecumenic. În discursul său de deschidere, Împăratul Constantin descrie disputele din interiorul Bisericii ca fiind „...mai periculoase decât războaiele sau alte conflicte; ele îmi provoacă mai multă durere decât orice altceva”. Având ca prioritate unitatea Imperiului Roman, el i-a chemat pe episcopii Bisericii să se reunească spre a tranșa ampla dispută asupra ereziei arianismului, doctrină conform căreia Iisus Hristos ar fi fost o creatură (prima creație a lui Dumnezeu), iar nu născut din veșnicie și Dumnezeu adevărat. La acest Sinod a fost instituită regula pentru toate Sinoadele Ecumenice ulterioare. A fost abordată, în primul rând, problema arianismului. Sub influența sfântului Atanasie cel Mare, Sinodul a proclamat învățătura ortodoxă despre dumnezeirea Fiului care este „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut” (Simbolul Credenței sau Crezul). Același Sinod a stabilit principiul

alegerii datei Paștilor - prima duminică după lună plină după echinocțiul de primăvară - și a dat 20 de canoane bisericești.

Există o listă a episcopilor care au participat la Sinod, cuprinzând aproximativ 230 de nume, dar există unele indicii că listele ar avea unele lipsuri. Sfântul Atanasie al Alexandriei afirmă că numărul participanților era de 318, număr cu semnificație mistică, întrucât acesta era numărul slujitorilor lui Avraam (care pe atunci se numea încă „Avram”, pe care acesta i-a luat cu el atunci când s-a dus să îl salveze pe nepotul său Lot (Cf. Facerea 14, 14). De menționat că printre participanții la sinod, semnatari ai hotărârilor doctrinare și canonice, de care se conduce până astăzi întreaga lume creștină, se numără și doi ierarhi de pe teritoriul de astăzi al României. „*Este vorba de Scitanul, cum este menționat de Eusebiu de Cezareea, Marcu Tomensis, așa cum a fost identificat de către istorici, și Teofil episcopul Goșilor care își avea reședința în zona de astăzi a județului Buzău*” (http://www.basilica.ro/ro/stiri/pomenirea_celor_318_sfinti_parinti_care_au_participat_la_primul_sinod_ecumenic.html).

Doar prin aceste câteva exemple e vizibilă contribuția strămoșilor noștri la ceea ce a civilizat lumea – apariția și legalizarea creștinismului. De menționat faptul că dacii au fost primul popor creștinat, proces destul de bine prezentat de reputatul scriitor și cunoscător al istoriei creștinismului la poporul nostru Ion Vicol în minunatul său roman „*Noaptea sfântului Andrei*” bazat pe foarte multe date istorice. Este cunoscut faptul că credința creștină a fost la începuturi religia celor de jos de la periferiile Imperiului (Dacia inferioară și superioară fiind una din ele), care își cereau dreptul la credință, deseori sacrificându-și viețile pentru acest drept (cum a făcut și apostolul Andrei). „*Cine știe că libertatea e bunul suprem înțelege ce poate însemna creștinismul*” spunea în cunoștință de cauză cunoscutul teolog și martir Nicolae Steinhardt. Mă miră însă dorința unora de a se autodeclara „*unici apărători ai*

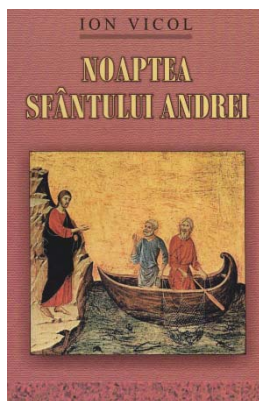
ortodoxiei”, dându-se mai ortodocși decât Prea sfinția sa Bartolomeu de la Constantinopol. Ne fiind martori oculari, participanți direcți la procesul de formare și legalizare a creștinismului ei se pun astăzi în ipostază de „*cea de a treia Romă*”. Este și cazul stupid cu panglica bicoloră numită impropriu „*panglica Sfântului Andrei*”, pe care, demonstrativ o flutură rusofonii și rusofilii prin Chișinău, dând-o drept simbol al victoriei lor în cel de-al doilea război mondial (de fapt războiul l-au câștigat (dar cu foarte mare ajutor din exterior – n.n.) nu cu crucea, nu cu ajutorul Sf. Andrei dar cu însemnele diavolului (steaua roșie cu cinci colțuri). Mă întreb: ce au rușii în comun cu sfântul Andrei? Pe atunci când apostolul Andrei își făcea misiunea grea dar nobilă de creștinare a dacilor nici nu se știa despre existența slavilor, ei fiind creștinați doar prin sec. IX. Un popor care a acceptat atât de ușor înlocuirea Domnului cu diavolul cum poate fi model de creștinism.

Literatura și Arta, nr. 24, 13.06.2013

**„NOAPTEA SFÂNTULUI ANDREI” –
O CARTE DE CĂPĂTÂI DE ISTORIE A APARIȚIEI
PRIMULUI POPOR CREȘTIN**

*„O singură carte nu poate pune capăt unor idei
preconcepute, dar poate crea o opinie publică, iar aceasta,
la rândul ei, poate să ducă la o schimbare a lucrurilor”
(„Arestarea, procesul și moartea lui Iisus”*

Haim Cohn).



Istoria poporului român este una foarte veche. Spațiul carpato-danubiano-pontic ar putea fi leagănul civilizației europene. Despre acest lucru vorbesc tot mai mulți cercetători străini, punând la bază diverse cercetări arheologice, istorice, legende, contrapunerii faptologice, cioburi ale istoriei acestui neam, care s-au mai păstrat sub povara timpului și a nenumăratelor incursiuni ale nenumăratelor hoarde din est, atrase de acest magnific spațiu. Cercetătorii români însă, cu regret, ocolească acest subiect ca pe un tabu. Este un însemn al resemnării, rezultat al modului cum este privit astăzi poporul român. Un alt aspect deosebit de important al istoriei noastre este istoria creștinării poporului român – primul dintre popoare care l-au primit în inimile lor pe Domnul nu prin constrângeri, nu prin înșelăciune, ci liber cugetând. Acesta este sfântul adevăr.

Voi încerca să-l argumentez cu unele dovezi ajunse până azi (în pofida tuturor străduințelor multora veniți pe capul nostru de a le nimici. Mă refer nu atât la necredincioșii musulmani cât mai mult la „dreptcredincioșii” slavi și, mai târziu, ruși) din străfundurile a cca. două milenii. Este foarte bine cunoscut (din diverse surse) că autoritățile romane se

luptau crunt cu primii germeni ai creștinismului. De asemenea, este cunoscut faptul că Pilat la insistențele bătrânilor evrei din Ierusalim l-a răstignit pe Hristos, însă ucenicii săi au dus pe întreg teritoriul imperiului roman învățătura lui Hristos. Acești primi apostoli ai creștinismului au schimbat lumea. Unul dintre cei 12 a fost apostolul Andrei, fratele lui Petru, mâna dreaptă a Mântuitorului. De asemenea, este bine documentat din punct de vedere istoric faptul că apostolul Andrei este nașul creștin al strămoșilor noștri, promovând dreapta credință în Dacia Traiană. Deoarece la acea vreme autoritățile romane, patricienii nu îmbrățișaseră credința creștină (dimpotrivă ei se aflau în fruntea organizării acelor strașnice orori la care erau supuși creștinii), creștinismul a prins rădăcini și s-a răspândit în rândul celor de jos adică a dacilor care, evident, erau majoritari în spațiul danubiano-carpato-pontic.

În acest context apar mai multe întrebări: De ce anume poporul dacic (strămoșii românilor) a fost primul popor creștinat? Cum s-a întâmplat că acest popor atât de mândru, atât de viteaz, care ia îngenuncheat chiar și pe cei mai de temut ai timpului – romanii, acest popor cu o credință de nezdruncinat în marele zeu Zamolxe, o credință monoteistă, izihastă, bazată pe cultul nemuririi, a fost atât de ușor creștinat, fiind cel dintâi dintre popoarele creștinate?

Mai multe răspunsuri la aceste întrebări găsim în inegalabilul sub acest aspect roman „*Noaptea Sfântului Andrei*” scris de marele patriot și apărător al credinței noastre creștine Ion Vicol, pământeanul meu din sudul Basarabiei. Scris într-un stil specific, cu intercalări ale unor evenimente istorice autentice cu ficțiunea, evenimente reale care au avut loc la începutul erei noi, în perioada plămădirii creștine a poporului nostru de către Apostolul Andrei și ucenicii lui, romanul este bazat pe o mitologie, dar nu greacă sau indiană ci pe o mitologie creștină prin participarea apostolului Andrei și printr-o faptură mitologică din regnul animal – Leoncornul, un

inorog miraculos. Dacă în domeniul istoriei războaielor daco-romane autorul a avut de unde să se inspire (s-au păstrat mai multe vestigii istorice și lucrări ale contemporanilor) atunci pentru descrierea activității de creștinare a poporului român de către apostolul Andrei, domeniu în care cu desăvârșire lipsesc orice surse de informații veritabile, autorul Ion Vicol s-a bazat doar pe unele legende și pe bogata sa imaginație. Moș Andrei fiind un sfânt autorului romanului Ion Vicol nu i-a fost foarte greu de al înzestra cu o altă logică decât cea a vieții pământești, să acționeze după legile Împărăției lui Dumnezeu în facerea Binelui și lupta cu răul, cu satana. Din acest motiv și romanul trebuie citit sub o altă optică decât cea aplicată romanelor laice.

Pentru explicarea întârzierii cuceririi Daciei de către Traian autorul vorbește despre un oarecare ciclu al timpului la daci. Istoria despre ciclul de cinci ani de măsurare a timpului la daci a fost împărtășită și de regretatul Andrei Vartic, reputat dacolog. La finele acestui ciclul dacii îl trimiteau la Zamolxe pe cel mai viteaz dintre ei, își scoteau aurul din tainițe și împodobeau cu el templul. Dacii fiind trădați romanii au calculat că următorul ciclu va fi în 106 și în ziua solstițiului de vară dacii își vor aduce la Sarmisegetusa aurul. Este o legendă care, într-un fel, explica de ce la momentul cuceririi cetății Sarmisegetusa aurul se afla în Cetate, atunci când se știa că dacii nu venerau acest metal, doar în anumite momente legate de anumite ritualuri.

Autorul romanului dezmințe, într-un fel, și legenda că după ocuparea Daciei toți bărbații daci ar fi fost uciși, iar femeile dacice împreună cu romanii ar fi dat naștere unui nou popor – celui român. În roman Ion Vicol le pune pe femei alături de bărbați în lupta lor contra cotropitorilor romani prin formarea detașamentelor de amazoane sau a detașamentelor de femei de caritate (adevărate mironosițe) care îi salvau pe ostașii răniți.

Germenii creștinismului implantați de Apostolul Andrei și-au găsit un sol foarte fertil în acest spațiu carpato-danubiano-pontic. „*Marele Constantin, după ce a rămas singur împărat, mai întâi pretutindenea a vestit prin cărți că singur Hristos este dătătorul de biruințe, apoi a început a îndrepta lucrurile creștinilor celor de la răsărit; pre cei pentru Hristos izgoniți și prin ostroave și alte locuri sîrguniți, să-i sloboadă; besericile să se dreagă. În anul acesta, a strîns soborul cel dintîi a toată lumea, la Nichea, în care sobor au fost de față 318 ss. părinți, între carii, dintru amîndouă Dachiile, adecă dintre români, aceștea mitropoliți și episcopi au fost. Din Dachia lui Traian sau cea veche, a fost mitropolitul **Theofil** (Theofil al mitropoliei Gothiei episcop), după care mărturisește iscălitura lui...Iată că în timpul lui Galien erau preoți creștinești în **Dachia lui Traian**, în care năvălise gothii. Așadară nu românii au luat credința lui Hs. de la gothi sau de la sloveni, ci gothii și slovenii sau luminat prin români” (Gh.Șincai. **Cronica Românilor. Ed. Minerva, București, 1978, p.36**). Desigur existența unei biserici bine organizate, având în frunte un patriarh, a fost posibilă doar după Edictul de la Milano al lui Constantin cel Mare.*

„În zare, deasupra colinei pe care fusese înălțată Crucea Prorocului (pe care Sfântul Andrei fusese răstignit de ostașii proconsulului roman – n.n.) și a întregii lumi, o lumină strălucitoare urca spre cer ca o nouă speranță a vieții celei fără sfârșit. Sfântul Apostol Andrei își încheiase misiunea cu care fusese trimis de către Domnul Iisus Hristos în lume...”, astfel termină autorul Ion Vicol acest minunat roman istoric al creștinismului. Îmbrățișarea benevolă, chiar cu bucurie a morții de către Apostolul Andrei ca unică cale de a se ridica la Domnul nu se deosebește prin nimic de acceptarea morții cu bucurie de către daci ca unic mod de a ajunge la Zamolxe. Poate aceasta este explicația creștinării atât de ușoare a poporului român.

Capitolul IV

Portrete în timp, opinii, reflecții

*„Să nu îți fie teamă să faci un pas mare, dacă
trebuie. O prăpastie nu poate fi trecută cu pași mici”.*
(David Lloyd George)



UN OM CU SPIRIT ALES

„Sunt mulți chemați – puțini aleși”
(A. Vlahuță)

Nicolae Dabija cu certitudine este unul dintre cei aleși. El face parte din categoria oamenilor care restituie altor oameni mult mai multă lumină decât primesc. Marele N. Iorga scria în Cugetările sale: „Ce deosebește diamantul de cărbune? Nu că primește mai multă lumină, ci că trimete mai multă înapoi”. Se vorbește că vârsta omului se măsoară nu prin anii pe care-i trăiește, ci prin faptele pe care le săvârșește. Voi încerca să fac o foarte scurtă schiță de portret al personalității Nicolae Dabija. Este un foarte bun scriitor, istoric literar și om politic, membru corespondent al Academiei de Științe a Republicii Moldova, Membru de Onoare al Academiei Române, fondator și președinte al Forului Democrat al Românilor din Republica Moldova. Este autorul Cererii de aderare la Uniunea Europeană din partea societății civile, cerere pe care guvernarea comunistă de la Chișinău refuzase să o depună. Este cavaler al Ordinului „Steaua României” în grad de Comandor, acordat „pentru



sa operă
i implicarea
deșteptarea
mânești”. E

Premiului
Republicii
Marelui
Gheorghe”
nternațional

de Poezie de la Uzdin,

Serbia, ș.a. Este cetățean de onoare al municipiului Craiova, al orașului Bușteni, al localității Albac (comuna lui Horia), al comunelor Ipotești (unde a văzut lumina zilei Mihai Eminescu) și Dumbrăveni (unde a copilărit Mihai Eminescu), al orașului

Cimișlia ș.a. Ca unui inginer, îmi vine mai greu să găsesc cuvintele necesare pentru a-l caracteriza cât mai bine pe dl Dabija în calitatea sa de poet. Indiscutabil, ceea ce a scris până acum Domnia Sa este de calitate superioară și și-a ocupat deja locul binemeritat în tezaurul cultural al poporului român și nu numai. Opera sa include peste 60 de volume de publicistică, poezie, poeme, eseuri, povestiri, nuvele, romane, manuale de istorie, cele mai importante fiind traduse în limbile engleză, italiană, rusă, ucraineană.

Mă voi opri mai detaliat asupra activității sale de politician. La această vârstă sub acest aspect dl Dabija a reușit să facă foarte multe pentru această frântură de popor. În viziunea mea, cel mai mare rezultat obținut de Nicolae Dabija este transformarea săptămânalului „*Literatura și arta*” în stindardul deșteptării naționale și menținerea luminii aprinse timp de aproape 30 de ani. Din primele zile s-a aflat pe baricadele luptei de Renaștere Națională. Fiind unicul săptămânal de orientare națională în anii de deșteptare națională, a atins un tiraj foarte mare (cca 260.000 ex.), fiind cea mai citită publicație din istoria modernă a Basarabiei. Ceea ce așteaptă cititorii în fiecare joi sunt articolele de fond scrise de dl Dabija, în care Domnia Sa atinge cele mai stringente probleme cu care se confruntă frântura de popor din această margine a arealului românesc. Atunci când se părea că mișcarea națională practic nu mai exista în urma trădărilor celor care erau considerați stâlpii ei, dl Nicolae Dabija vine cu minunata idee de a crea Forul Democrat al Românilor din Republica Moldova, care a devenit o organizație civilă de masă, reaprinzând în inimile celor cu suflet românesc o mică speranță, încrederea că încă nu este pierdut totul.

Fiind consecvent, spunând lucrurilor pe nume (o bună parte dintre noi ne permiteam să le spunem doar la bucătărie, și acolo pe șoptite), dl Dabija a fost deseori ținta unor atacuri mișelești, uneori chiar din partea celor care parcă se aflau de

aceeași parte a baricadei. Înzestrat cu o putere de voință de invidiat, dl Nicolae Dabija a rezistat și acestor lovituri. Ca printr-o minune (acest fapt ne vorbește că Domnia Sa se află în paza Domnului) a supraviețuit într-o cumpănă pe care a avut-o cu șase ani în urmă. A fost prietenul lui Grigore Vieru, devenit clasic în viață, iar aceasta înseamnă mult. „*Ce puțini oameni respectabili poți respecta*”, spunea marele cărturar și om politic Nicolae Iorga. Dl Dabija este unul dintre oamenii respectabili care sunt respectați.

Acesta ar fi portretul foarte sintetic al personalității Nicolae Dabija. A spune doar aceasta despre dl Nicolae Dabija înseamnă a spune prea puțin. Pentru activitățile sale prodigioase Nicolae Dabija este venerat de foarte mulți admiratori. Este venerat de copii, de cei pe care i-a ajutat și îndrumat în viață. Este venerat de generații întregi de cititori care de aproape 40 de ani îi citesc opera. Este venerat de mulțimea de prieteni. Și, în sfârșit, de cei apropiați.

Ei bine, cu certitudine poetul, omul politic Nicolae Dabija este un om împlinit. Însă deoarece de la o anumită vârstă începem tot mai mult să înclinăm spre filozofie – filozofia vieții, să încercăm să nu ocolim nici noi acest frumos „*viciu*” uman. Cu timpul ne dăm seama că viața este tot ce avem pentru a putea înfrunta veșnicia, fiind o serie de experiențe ce se urmăresc una pe alta până când sufletul ajunge la țintă. Trăind, ne căutăm calea, colindând nenumărate cărări, dar până la urmă ne întâlnim pe același drum ce amestecă marmura cu noroiul. Așa gândind, fericirea în sens augustinian înseamnă să știi să-ți dorești ceea ce ai, însă nu-l putem uita pe Kant, care ne amintește că, de fapt, fericirea este un ideal al imaginației, nu al rațiunii. Dar lucrurile se pot vedea și altfel, gândindu-ne cât de fericiți eram în tinerețe, la vârsta minunatelor greșeli. Acum, după trecerea timpului, nu le mai regretăm, dar ne deranjează faptul că nu le mai putem repeta. De fapt, bătrânețea este o trecere de la pasiune la compasiune,

și atunci foarte puține lucruri mai par absurde, fiindcă, chiar dacă tinerii cred că bătrânii sunt nebuni, doar bătrânii știu, din experiență, că nebuni sunt tinerii. Acestea sunt reflecții ale unui reputat profesor român, fostul rector al Universității Tehnice din Cluj-Napoca, Radu Munteanu.

Dar să continuăm cu filozofările și să ne întrebăm: ce este totuși o viață de om? Răspunsul încerc să-l găsesc acolo unde, vorba românului, „*s-a născut veșnicia*”, adică la țară (de unde vine și stimatul Nicolae Dabija). Nimic nu este mai caracteristic unei națiuni decât ceea ce se păstrează și dăinuiește în timp – tradițiile naționale. Țin minte spusele părinților mei, dar ei le-au preluat de la stră-străbunii lor, că pe parcursul vieții Omul trebuie să aibă o familie și să crească copii, să sădească cel puțin un pom și să sape o fântână. Dacă e să pătrundem în esența acestei filozofii țărănești, atunci sensul direct este: să crești copii ca o condiție a perpetuării Neamului în timp, a continuității lui; să sapi o fântână pentru oameni, pentru drumețul însetat (cu cât fântâna este mai adâncă, cu atât apa e mai bună); să sădești un pom pentru ca trecătorul obosit să se bucure de umbra lui. Nicolae Dabija, în sensul indirect al acestui înțelept sfat, a îndeplinit toate aceste condiții. A săpat o fântână adâncă, din care își vor potoli setea de cunoștințe încă multe generații de tineri cititori. A sădit o livadă de 100 de pomi în preajma casei părintești. Generații de tineri au fost formați de creația lui. A crescut patru copii – două fiice și doi fii. Din acest punct de vedere putem spune cu certitudine că Nicolae Dabija este un om împlinit. La cei 65 de ani pe care îi veți împlini în curând, Vă doresc, maestre, sănătate și putere de voință de a ține în continuare aprinsă făclia deșeptării naționale. Iar cum spunea un coleg, „*Să trăiți, că trebuiți*”. *La mulți ani!*

Literatura si Arta, nr. 28, 11.07.2013

UN OM CU INIMĂ ȘI MÂINI DE AUR

*„Să nu îți fie teamă să faci un pas mare, dacă trebuie.
O prăpastie nu poate fi trecută cu pași mici”.*

(David Lloid George)

Academicianul Gheorghe Ghidirim, mic de statură, însă conștient de faptul că o prăpastie nu o treci cu pași mici, întotdeauna a făcut pași mari. Provenit dintr-o familie de țărani harnici din sud-estul Basarabiei s-a născut la 22 aprilie 1939 în comuna Palanca, plasa Olănești, județul Cetatea Albă în România Mare. A fost un an de cotitură, un răboj al timpului. La 23 august 1939 la Moscova este semnat pactul supranumit „Ribbentrop – Molotov” și protocolul adițional secret (de fapt un pact de reîmpărțire a lumii), la care se hotărăște soarta bătrânului continent. În același an, Germania la 1 septembrie și aliatul ei u.r.s.s. la 17 septembrie încep realizarea protocolului adițional prin împărțirea frățască a Poloniei. De fapt acesta este începutul celui de-al doilea război mondial provocat de cei doi căpcăuni ai secolului XX - Stalin și Hitler. La aproximativ un an, la 28 iunie 1940, în baza protocolului adițional la Pactul Stalin și Hitler Basarabia este invadată de hoardele sovietice și ruptă de la sânul Patriei mame. Peste aproximativ o lună, la 2 august 1940, satul de baștină al academicianului Palanca devine sat de hotar conform înțelegerii între Stalin și Hrușciiov, cu mari probleme care reapar la suprafață după declararea independenței Republicii Moldova în a. 1991.

Familia Ghidirim a avut 10 copii, trei din ei fiind luați de timpuriu la Domnul, iar restul șapte supraviețuind în condiții foarte grele. Urgiile războiului au trecut ca un vifor peste Palanca și familia Ghidirim. Colac peste pupăză, într-un moment atât de greu în urma unei boli pulmonare la vârsta doar de 42 de ani în 1943 îi părăsește subit mama, cei șapte copii (mezinul Nicușor abia împlinise 4 luni) rămânând în grija tatălui – Petrea Ghidirim. Mai apoi peste întreaga Basarabie a

venit foamea organizată de regimul sovietic ca un instrument de îmblânzire a mândrului țăran basarabean: urma implantarea „raiului” colhoznic în satele basarabene. Dar poate toate aceste greutăți au modelat personalitatea viitorului academician, ministru, om politic, pur și simplu om, intelectual și fiu al Națiunii Gheorghe Ghidirim. Mai târziu avea să-și expună viziunea ce se cere de la intelectualitatea de astăzi. *„Se cere să aibă mai multă virtute. Și dacă locul intelectualității e în frunte, se cere să învățăm arta de a deveni stegarii națiunii”* spunea maestrul. Acesta de fapt a fost crezul de o viață al academicianului. Urmându-l cu sfințenie tânărul Gheorghe Ghidirim prin muncă perseverentă a devenit un autentic intelectual și un adevărat stegar al națiunii. Abil la carte, harnic, tânărul Gheorghe a trecut cu brio școala primară de 7 ani din satul natal. La dorința tatălui, dar sfătuit fiind și de profesorul de limbă română (moldovenească cum se numea atunci) Simion Șchiopu tânărul Gheorghe își continuă studiile la colegiul de medicină din Tighina, absolvindu-l doar pe note de „5”. După tentativa nereușită de a se înscrie la Institutul de Medicină din Chișinău nu a lăsat mâinile în jos. *„Înfrânt nu ești atunci când sângeri./Și nici când ochii-n lacrimi ți-s /Cele mai crâncene înfrângeri./ Sunt renunțările la vis”* (Radu Gir). Tânărul Gheorghe nu a renunțat la visul său de a deveni medic. După un an de experiență ca felcer la ambulatoriul din Tudora, dornic de a atinge noi înălțimi, își continuă studiile la Institutul de Medicină, pe care-l absolvește, de asemenea, cu mențiune. Fiind o fire sociabilă și receptivă, cu spirit de inițiativă și organizare, pe parcursul studiilor devine unul dintre liderii organizațiilor studențești de la Institut.

După absolvirea Institutului urmează cariera profesorală la Alma Mater, începând de la funcția de asistent (de fapt, dacă să fim mai corecți, primele lecții le-a ținut în fața studenților, pe când era la anul 4 de studii), parcurgând rând pe rând toate treptele scării profesoriale: asistent, conferențiar, profesor, șef catedră (din 1978 până în prezent). Cariera științifică este tot

atât de strălucită ca și cea profesională. În perioada 1964-1966 este doctorand la catedra Chirurgie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. În a. 1969 susține cu brio teza de doctor în medicină, iar în 1983 – cea de doctor habilitat în medicină la Moscova. Pentru merite deosebite în știință în a. 1993 profesorul Gheorghe Ghidirim este ales academician al Academiei de Științe a Moldovei. Activitatea profesorală și științifică a academicianului Gheorghe Ghidirim a fost apreciată cu o serie de distincții: eminent al ocrotirii sănătății din URSS; Membru de Onoare al Academiei de Științe a României; Om Emerit al Republicii Moldova; Membru de Onoare al Societății Române de Chirurgie și Chirurgie Laparoscopică; Membru al Asociației Internaționale de Chirurgie Hepato-pancreato-biliară; Ordinul „*Gloria Muncii*” al Republicii Moldova; Ordinul Republicii (Republica Moldova) ș.a.

Deosebit de importantă pentru această așchie de popor român a fost antrenarea în anii 90” în activitatea politică a mai multor personalități, printre care și profesorul Gheorghe Ghidirim. Din păcate în anii 1989-1990 la conducere, la toate posturile cheie au venit vechii nomenclaturiști, revopsiți peste noapte în democrați. Ca și în perioada anilor 60, când trebuia formată intelectualitatea autohtonă (marea majoritate a vechii intelectualități a fost masacrată prin închisorile staliniste sau gulaguri, iar o altă parte s-a refugiat peste Prut de urgență sovietică), în anii 90, ani ai Renașterii Naționale, urma să se formeze o nouă elită politică, cu aspirații naționale. Generația politicienilor anilor 90’ a fost irepetabilă: prim - ministrul Mircea Druc; primul ministru al Culturii Naționale Ion Ungureanu; primul primar general al Chișinăului Nicolae Costin, primul președinte al Parlamentului Alexandru Moșanu; primul ministru al educației naționale Nicolae Mătcăș și, evident, primul ministru al Sănătății Gheorghe Ghidirim. Această generație de aur în politica basarabeană a făcut cel mai mult pentru transformarea acestui colț de țară, dintr-o simplă

gubernie sovietică numită în batjocură rsm, într-un stat democratic, cu toate structurile democratice aferente. Profesorul Gheorghe Ghidirim nu a fost un simplu observator al acelor evenimente ci chiar unul dintre arhitecții „perestroicaj” basarabene, cel puțin în domeniul sănătății. O primă funcție politică a fost alegerea domniei sale ca deputat în Sovietul Suprem al URSS. Aici e locul să prezentăm un caz care demonstrează omenia și onestitatea care-l caracterizează (spre deosebire de comportamentul de rechini al unor politicieni de astăzi, care pot urca pe trupuri spre „olimpul” jinduți de ei), descris de scriitorul Ion Cuzuioc în săptămânalul „Literatura și Arta” din 29 iunie 2006. *„În alegerile în primul Congres al Deputaților Poporului din URSS pe una din circumscripțiile raionului Frunze de pe atunci (astăzi sectorul Buiucani) candidează două personalități notorii: Gheorghe Ghidirim și Grigore Vieru. Chiar de la prima întâlnire cu alegătorii candidatul Gheorghe Ghidirim se retrage din cursa electorală, declarând că este gata să fie persoana de încredere a contracandidatului Grigore Vieru. Gheorghe Ghidirim s-a retras ca să se înscrie în marea bătălie de la baștina sa, Ștefan Vodă”*. Împreună cu susținătorii săi a cutrierat toate satele din raioanele Căușeni și Ștefan Vodă. Având oponenți serioși printre care și primul secretar al comitetului de partid al raionului susținut de administrație, prin puterea sa de convingere, prin calitățile sale profesionale, a câștigat această luptă politică, fiind unul dintre primii cu adevărat aleși ai poporului din u.r.s.s. Împreună cu alți deputați ai poporului - N. Dabija, Gr. Vieru ș.a. a pus umărul la destrămarea u.r.s.s. Dar cea mai importantă funcție politică a profesorului Gh. Ghidirim a fost cea de prim ministru al sănătății în perioada modernă a Republicii Moldova (1990-1994), o perioadă destul de incertă de tranziție de la fostul sistem sovietic centralizat la unul democratic, când s-au pus bazele reformelor în toate domeniile, inclusiv, în cel al Sănătății: reforma asistenței medicale primare, a serviciului spitalicesc, a clinicilor

universitare, a medicinei preventive, a sistemului farmaceutic și stomatologic ș.m.a.

Despre crezul politic al academicianului Gheorghe Ghidirim ne vorbesc următoarele. „*Virusul insucceselor noastre din prezent e dezbinarea. Apoi trădarea; am avut în istorie aproape permanent parte de conducători turcofili, habsburgofili, rusofili, simțindu-ne mereu încolțiți și în parte pervertiți de imperiile „limitrofe”...Atâta timp cât cei ce constituie fruntea țării vor fi aiurea risipiți și neuniți în ideea progresului sociouman și de neam, cât vor trage jeratic doar la turta lor, vom continua să fim restanțieri în istorie, ne vom bălăci la o margine a civilizației, devenind un fel de boschetari ai Europei...Încă mai pâlpâie un dram de demnitate în feciorii și fiicele acestui pământ. E trează speranța revenirii la normalitate...Trebuie să ne unim în simțire și gândire, căci numai prin unire vom fi o forță, vom izbândi năzuințele noastre de bine*”. Este o constatare dureroasă dar realistă însă nu fatalistă. Este observația unui om pătruns până-n măduva oaselor de spiritul și crezul strămoșilor noștri, de dragostea pentru trecutul glorios al Neamului, cum nu-l au multe alte neamuri mici și mari. Drept confirmare aduc aici un caz. Universitatea Tehnică a Moldovei împreună cu Forul Democrat al Românilor din Moldova, Liceul de Creativitate „Prometeu Prim” organizează din a. 2006 Simpozionul Internațional „*Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte*”, scopul de bază al căruia este repunerea în valoare a trecutului glorios al stră- strămoșilor noștri. Așa s-a întâmplat că ediția a V-a a Simpozionului din a. 2010 a fost deschisă în aceeași zi cu o Conferință Internațională a Chirurgilor organizată de Gh. Ghidirim. Academicianul Gheorghe Ghidirim a „sacrificat” această foarte importantă sub aspect profesional pentru el manifestație, fiind alături de noi la deschiderea manifestației de suflet „*Cucuteni 5000 REDIVIVUS*”.

Mare prieten al artiștilor el singur, pe lângă faptul că e un mare chirurg, este și un împătimit al artelor. În puținele clipe de răgaz îl poți vedea savurând un vers de Eminescu, Vieru, cărțile cărora le vei găsi printre tratatele de chirurgie ale Maestrului. Cât face să-l asculte interpretând cunoscutul cântec popular „*Car frumos cu patru boi*”. L-am auzit și eu în interpretarea maestrului, fiindu-mi oaspete de onoare la serata mea de 50 de ani. Fiind promotor al științelor reale Gheorghe Ghidirim a fost întotdeauna printre artiști. Prietenii săi artiști Gr. Vieru, N. Dabija l-au cunoscut încă de la seratele de poezie, de la adunările scriitoricești, la care venea după o zi grea de muncă. Mai apoi pe baricadele Mișcării de Eliberare Națională.

În puținele clipe de răgaz chirurgul Ghidirim își aduce aminte de mulțimea de pacienți, care au trecut prin mâinile și inima lui. Multora dintre ei le-a redat ce este mai scump pentru un om – viața. Acest lucru îl înțeleg cel mai bine cei care au trecut prin astfel de clipe grele și au cunoscut fericirea supremă. Și eu am fost readus (nu de doctorul Ghidirim dar de un alt confrate al său – Nicolae Ciobanu de la spitalul „*Sf. arhangheli Mihail și Gavriil*”) de pe ceea lume după o banală apendicită cu peritonită. Printre miile de pacienți au fost câțiva care i-au fost foarte aproape sufletește. S-a aflat la căpătâiul marelui poet național Grigore Vieru până în ultimele clipe. La întrebarea maestrului Ion Ungureanu dacă dragul poet Grigore Vieru are vre-o șansă cu lacrimi în ochi a răspuns: „*Numai Bunul Dumnezeu îl mai poate ajuta, Ioane. Am făcut tot ce e în puterile omenеști. Dacă nu i-ar fi ciuruit inima ticăloșii din presă, crede-mă moartea s-ar fi retras, am fi silit-o să dea înapoi*”. Cu regret Creatorul a dorit să-l aibă lângă el alături de Eminescu. Un alt poet național – Nicolae Dabija, aflat într-un moment de grea cumpănă între viață și moarte, a fost salvat de maestrul Ghidirim și pus pe picioare.

Cine dintre feciorii de țăran, dar dintre aceștia erau cei mai mulți reprezentanți ai intelectualității postbelice, nu-și amintesc cu pioșie de părinții lor. Academicianul Ghidirim este

unul dintre ei. „Și astăzi îmi stăruie în memorie părinții...Mama când veneam plângând de la joacă, ne întâmpina la porțiță cu câte un măr aromat. Tata, parcă-l văd cum cară fânul fără să lase hățurile din mână...”. Și când le auzi astăzi pe unele progenituri ale „eliberatorilor de ieri” alungându-i la țară „Bydlo. Ubirajtes’ v svoju derevnyu” (o inscripție murală găsită pe coridorul unui bloc de studii) te cutremuri la gândul că regretatul Nicolae Testemițeanu, fiu de țăran, înzestrat cu acea caracteristică înțelepciune țărănească, cu un pronunțat simț al apartenenței de Neam, deschizător de drumuri în medicină, reputat chirurg și om politic, promotor subtil al românismului în plină epocă sovietică în Basarabia, ar fi dat ascultare șovinilor care au început să simtă disconfort la apariția generației de intelectuali autohtoni. Sau Eugeniu Coșeriu, fiu de țăran care ne-a proslăvit în întreaga lume, fiind considerat Părinte a ceea ce azi se numește lingvistică integrală, unul dintre cei mai importanți lingviști ai secolului XX. Sau Eugen Doga, fiu de țăran, cel mai mare compozitor român în viață, membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (1992). Sau Ion Ungureanu, fiu de țăran, mare artist, primul ministru al culturii și cultelor. Sau Nicolae Dabija, fiu de țăran, mare poet, care în calitate de redactor șef al săptămânalului „Literatura și Arta” a avut un rol important în lupta de renaștere națională din Republica Moldova. Sau, în sfârșit, Gheorghe Ghidirim, fecior de țăran, cunoscut medic chirurg, care a readus la viață mii de oameni, și foarte bun fiu al Neamului, ex. ministru al Sănătății, profesor universitar. Auzindu-l interpretând minunatul cântec cu o adevărată încărcătură filozofică țărănească despre „...carul frumos cu patru boi” îi simți tânga după rădăcinile țărănești, îi simți coarda vibrantă de țăran. Dacă ar fi rămas în satul de baștină sunt sigur că devenea un bun gospodar, dar Basarabia ar fi pierdut un foarte bun chirurg și patriot al Neamului.

Ajuns la aceste formidabile înălțimi academicianul, chirurgul, omul politic Gheorghe Ghidirim *este venerat* de foarte multă lume, căroră prin iscusința sa dumnezeiască le-a prelungit viața. *Este venerat* de cei, pe care ia ajutat, îndrumat să-și pregătească și să susțină doctoratele. *Este venerat* de o întreagă pleiadă de foști studenți, pe care i-a educat pe parcursul celor peste 50 de ani de activitate profesorală universitară. Este venerat de mulțimea de prieteni, care vin să-l felicite cu ocazia împlinirii onorabilei vârste de 75 de ani. Cei care l-au cunoscut cu ani în urmă menționează că academicianul Gheorghe Ghidirim a rămas același: întotdeauna binevoitor, amabil, cu un surâs nelipsit pe buze. Și, în sfârșit, *este venerat* de soția sa Veronica (medic și ea), de fiica Victoria (tot medic), de fiul Patric, de nepoți, dar și de strănepoțica Delia.

Ei bine, cu certitudine academicianul Gheorghe Ghidirim este un om împlinit. Însă deoarece de la o anumită vârstă începem tot mai mult să înclinăm spre filozofie - filozofia vieții să încercăm să nu ocolim și noi acest viciu, frumos viciu uman. În acest sens vin cu câteva perle filozofice ale unui filozof tehnician Radu Munteanu, fost rector la Universitatea Tehnică din Cluj Napoca. „*Cu timpul ne dăm seama că viața este tot ce avem pentru a putea înfrunta veșnicia, fiind o serie de experiențe ce se urmăresc una pe alta până când sufletul ajunge la țintă. Trăind, ne căutăm calea, colindând nenumărate cărări dar până la urmă ne întâlnim pe același drum ce amestecă marmura cu noroiul. Așa gândind, fericirea în sens augustinian înseamnă să știi să-ți dorești ceea ce ai, însă nu-l putem uita pe Kant care ne amintește că de fapt fericirea este un ideal al imaginației, nu al rațiunii. Dar lucrurile se pot vedea și altfel, gândindu-ne cât de fericiți eram în tinerețe, la vârsta minunatelor greșeli. Acum, după trecerea timpului nu le mai regretăm, dar ne deranjează faptul că nu le mai putem repeta*”.

Dar să continuăm cu filozofările și să ne întrebăm: ce este totuși o viață de om? Răspunsul încerc să-l găsesc acolo unde, vorba românului, „*s-a născut veșnicia*”, adică la țară (de unde vine și stimatul nostru academician). Nimic nu este mai caracteristic unei națiuni decât ceea ce se păstrează și dăinuiește în timp – tradițiile naționale. Țin minte spusele părinților mei, dar ei le-au preluat de la stră- străbunii lor, că pe parcursul vieții Omul trebuie să aibă o familie și să crească copii, să sădească cel puțin un pom și să sape o fântână. Dacă e să pătrundem în esența acestei filozofii țărănești atunci sensul direct este: să crești copii ca o condiție a perpetuării Neamului în timp, a continuității lui; să sapi o fântână pentru oameni, pentru drumețul însetat. Cu cât fântâna este mai adâncă cu atât apa e mai bună; să sădești un pom pentru ca trecătorul obosit să se bucure de umbra lui. Academicianul Gheorghe Ghidirim în sensul indirect al acestui înțelept sfat a îndeplinit toate aceste condiții. A săpat o fântână foarte adâncă din care își vor potoli setea de cunoștințe încă multe multe generații de tineri setoși de carte. A sădit foarte mulți pomi. Miile de studenți și zecile de doctoranzi educați aplică cunoștințele implantate de profesor în diverse instituții din Țară și departe de hotarele ei. Are o familie model. A crescut doi copii: o frumoasă salcie și un brav brad. Este înconjurat de nepoți și de o strănepoțică. Din acest punct de vedere putem spune cu certitudine că profesorul, chirurgul, politicianul, fiul Neamului Gheorghe Ghidirim este un om împlinit.

Îi port o deosebită stimă academicianului Gheorghe Ghidirim pentru profesionalismul de care dă dovadă, pentru cultura sa, pentru omenia, care-l caracterizează. Dacă academicianul Gheorghe Ghidirim consideră că poate să coboare de pe baricadele științei și să se ducă la odihna binemeritată îi voi spune: e încă devreme Maestre. La mulți ani Doctore!!! **La mulți ani, profesore!!!**

A MAI CAZUT O STEA – ASTRUL GREBENICOV

„M-am născut român și am să mor român, căci naționalitatea este precum chipul sau încălțăările.(...) Chiar dacă o bună parte din viața mea am vorbit și am scris rusește, nu mi-am uitat totuși limba mamei. Și nu o voi uita și nu mă voi dezice de ea niciodată. ...Nu există națiune moldovenească și limbă moldovenească după cum nu există națiune și limbă oltenească, bănățeană, maramureșeană, bucovineană, transnistreană. Există români și limba română și punctum, vorba clasicului. Cu această convingere am să intru și în mormânt”
(Eugeniu Grebenicov)



Vorba de astrul e încă sute de mii pe bolta cerească, și nume de astru alui patriot Vasile Grebenicov. Ia fost făcă lucruri mari. A numele Eugeniu me personale la origine sunt „bine” și gen „a zămislit, a naște”, semnificația inițială a numelor fiind „de neam bun, nobil”. Prin tot ceea ce a făcut în viața sa tumultoasă a demonstrat că și-a meritat din plin numele primit prin botez în România Mare. Bunul nostru pământean, care a devenit deja o legendă ce înnobilează știința matematică și cosmică, într-adevăr pare să fie din neam bun (precum a fost și Eugeniu Coșeriu și este Eugeniu Doga!), chiar foarte bun. ***S-a născut român și a murit român cu sufletul dar și cu actele în regulă, având cetățenia română solicitată la Moscova.***

Savantul Grebenicov a deschis noi căi în galaxia matematică. Din adâncuri de ani, dânsul a intuit că înainte se merge învățând, deprinzându-i și pe alții să asimileze cunoștințe profunde și vaste în domeniu, matematica devenind cerul vieții sale. „***Să nu îți fie teamă să faci un pas mare, dacă trebuie. O prăpastie nu poate fi trecută cu pași mici***” spunea cunoscutul David Lloid George. Și tânărul român din sudul Basarabiei, de la gurile Dunării, Eugeniu Grebenicov, fiu de preot a înțeles că o prăpastie (cum este cea cosmică), nu poate fi trecută cu pași mici. Drumul spre calea sa cosmică l-a făcut pași mari, foarte mari, comensurabili cu infinitatea Universului. A creat „*Scoala Grebenicov*”, cunoscută în toată lumea. „*Evocarea personalității enciclopedice a lui Eugeniu Grebenicov presupune o amplă incursiune în istoria unei vieți închinată științei și catedrei și constituie o operă dificilă cu mari responsabilități și rezonanțe, noi venind doar cu un modest florilegiu de amintiri, crochiuri, eseuri, interviuri și secvențe foto*” notează scriitorul și filozoful Dumitru Păsat în cuvântul său de deschidere la volumul „*Omul și asteroidul Grebenicov*”, despre celebrul savant și profesor, care a înscris pe orbita interesului universal geniul și realitățile plaiului natal, ajungând a fi un magician al formulelor matematice, un Copernic al Basarabiei, care a înțeles că slujirea de neam este adevărata virtute a celui consacrat idealului uman, prin care poporul român viețuiește creator și viguros, deopotrivă cu marile culturi ale lumii. „*Am fost refuzat pentru că am declarat că vorbesc limba română și pledez pentru Unirea cu România*” spunea cu tristețe marele savant. A fost refuzat la Chișinău și primit cu brațele deschise la Moscova (Moscova știe cum să strângă mărgăritarele).

În alocuțiunea sa de la ceremonia de acordare a titlului onorific de Doctor Honoris Causa al Universității de Stat „*Babeș-Bolyai*” din Cluj-Napoca din a. 2003 academicianul **Eugeniu Grebenicov** și-a prezentat ferm apartenența lui la

spațiul românesc: „M-am născut român și am să mor român, căci naționalitatea este precum chipul său încălțările. Națiunea „moldovenească” a fost inventată de Stalin ca și „limba moldovenească”. Pe românii din Ucraina îi mai accepta ca români, însă pe cei din Moldova nu, ca nu cumva să le treacă prin gând ideea de a se reuni cu frații de peste Prut. E una din invențiile cele mai diabolice ale comuniștilor de atunci, pe care o promovează insistent și cei de acum. De aceea, nici nu vor să mă mute în Republică, probabil, fiindcă eu subliniez că sunt român și vorbesc românește. Chiar dacă o bună parte din viața mea am vorbit și am scris rusește, nu mi-am uitat totuși limba mamei. Și nu o voi uita și nu mă voi dezice de ea niciodată. Sunt mândru și solidar cu Academia de Științe a Moldovei, care a știut să apere demnitatea adevărului pe care trebuie să-l slujească. Nu există națiune moldovenească și limbă moldovenească după cum nu există națiune și limbă oltenească, bănățeană, maramureșeană, bucovineană, transnistreană. Există români și limba română și punctum, vorba clasicului. Cu această convingere am să intru și în mormânt”. Ulterior, în alocuțiunile sale de la Congresul al VIII^{-lea} al Spiritualității Românești din 9 octombrie 2004, de la Simpozioanele CUCUTENI 5000 REDIVIVUS, organizate la Universitatea Tehnică a Moldovei (2008, 2010, 2012), la Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași și la Universitatea „V. Alecsandri” de la Bacău (2009, 2011), de la marea sărbătoare a tuturor românilor de 1 decembrie (participant permanent din a. 1994 cu excepția anului trecut) academicianul român (prin naștere și suflare) **Eugeniu Grebenicov** a repetat în permanență această axiomă (nu matematică ci spirituală).

Repere biografice. Academicianul Eugeniu Grebenicov s-a născut la 20 ianuarie 1932 în comuna Slobozia Mare jud. Izmail. Tatăl său, Alexandru Grebenicov, era preot, iar mama profesoară de școală originară din Galați. La vârsta de 6 ani Eugeniu e înscris la școala din Slobozia Mare. În 1938 părinții

sunt transferați cu serviciul la Cahul și aici, în 1949, absolvște Școala medie nr. 2. Susține excelent examenele de admitere la Facultatea de Matematică a Universității de Stat din Chișinău. Cum se proceda pe atunci pe lângă comisiile de admitere din instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova se aflau reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior din or. Moscova, Leningrad ș.a. orașe ale URSS. Observând capacitățile tânărului Eugeniu Grebenicov reprezentantul Moscovei l-a înscris la Facultatea de Matematică și Mecanică a Universității „M.V. Lomonosov” din Moscova. Astfel elevul Eugeniu Grebenicov a devenit student al Facultății de Matematică și Mecanică a Universității „M.V. Lomonosov” din Moscova în perioada (1949 – 1954), facultate, pe care o absolvște cu diplomă de excelență (de mențiune). În perioada 1.10.1954 – 1.10.1955) își urmează doctorantura la Universitatea „M.V. Lomonosov” din Moscova, iar în 1.03.1960 susține teza de doctorat în matematică. În perioada 1957 – 1960 lucrează în calitate de asistent la Facultatea de Matematică și Mecanică a Universității „M.V. Lomonosov” din Moscova. În anul 1967 susține teza de Doctor Habilitat intitulată „*Studii calitative ale ecuațiilor diferențiale în mecanica cerească*”. În perioada 1.03.1960 – 10.10.1969 este conferențiar și șef al Catedrei de Analiză matematică a Universității „Patrice Lumumba” din Moscova. În perioada 11.10.1969 – 09.1978 este numit șef al Colectivului de matematicieni și mecanicieni la Institutul de Fizică Teoretică și Aplicată din cadrul Comitetului de Stat al URSS pentru Știință și Tehnică. În perioada 09.1978 – 09.1988 este numit Director al Centrului de Calcul al Universității „M.V. Lomonosov” din Moscova, iar în perioada 09.1988 – 01.1997 - director adjunct la Institutul de Probleme Cibernetică al Academiei de Științe a Rusiei din Moscova. Din 01.1997 și până în decembrie 2013 a fost colaborator științific principal în cadrul Centrului de

Calcul „*A.A. Dorodnițin*” al Academiei de Științe a Rusiei din Moscova.

După 1996 a fost, de asemenea, ales șef de catedră și profesor la Universitatea din Siedlce, profesor la Colegiul Mazovia din Siedlce, Polonia și profesor la Universitatea Tehnică a Moldovei din Chișinău. A publicat **30** de monografii științifice și peste **200** de articole în reviste de specialitate. A format peste **40** de doctori în științe și doctori habilitați, care activează astăzi în diferite țări din lume: Armenia, Belarus, Israel, Kazahstan, Mexic, Polonia, România, S.U.A. și Republica Moldova.

Recunoașterea internațională a activității științifice.

1968 – Membru al Uniunii Internaționale de Astronomie. 1971 – Laureat al Premiului de Stat al URSS în domeniul Științei. 1973 – Laureat al Premiului I al Academiei URSS la concursul de monografii. 1980 – Medalia de Aur pentru succese științifice obținute la expoziția realizărilor URSS. 1983 – Laureat al Premiului de Stat al Consiliului de Miniștri al URSS în domeniul Științei. 1992 – Academician de Onoare al Academiei Republicii Moldova. 1993 - Doctor Honoris Causa al Universității „*Babeș-Bolyai*” din Cluj-Napoca. 1998 - Premiul „*Krylov*” în Matematică al Academiei din Ucraina. 2003 – Doctor Honoris Causa al Universității Tehnice din Chișinău, Republica Moldova. 2011 – Premiul „*Academicianul Constantin Sibirschi*” și Membru de Onoare al Academiei de Științe din Republica Moldova. 2011 – Doctor Honoris Causa al Universității Tehnice „*Gheorghe Asachi*” din Iași. 2011 – Doctor Honoris Causa al Universității „*Vasile Alecsandri*” din Bacău. 2012 – Doctor Honoris Causa al Universității „*B.P. Hașdeu*” din Cahul, Republica Moldova și cetățean de onoare al or. Cahul.

Drept omagiu pentru contribuția savantului matematician **Eugeniu Grebenicov** în știință, în anul 1991Comitetul Internațional de Astronomie i-a dat unei planete mici din

sistemul solar cu nr. 4262 numele **“Grebenicov”**. Dacă ne-am uita mai atent pe bolta cerească, am putea zări acolo și Basarabia. De altfel, doar 12 români celebri, printre care Mihai Eminescu, George Enescu, Constantin Brâncuși, Spiru Haret au numele eternizate pe firmamentul bolții cerești, dar Eugeniu Grebenicov „...era unicul român în viață, numele căruia îl purta un astru” (vorba maestrului Nicolae Dabija).

Unele spicuiri din memoriile savantului. „Din punctul de vedere al matematicii abstracte am niște rezultate care generalizează metoda universală numită ”metoda Krylov”. Teoremele pe care le-am demonstrat 30-40 ani în urmă au dezvoltat direcția foarte vestită în lume care se numește teoria sintopică Krylov-Bogoliubov. Dar din punct de vedere practic eu și colegii mei, profesorii E. Axionov și V. Diomin, pe când eram tineri, în anii 1962-63 eram deja cu toții doctori, am propus un model matematic pentru cercetarea orbitelor sateliților artificiali care a dat o economie enormă statului sovietic, de milioane de ruble. Acum ea se numește în literatura de specialitate „problema GreDiAks” – Grebenicov, Diomin și Axionov. Până la ea, statul cheltuia la fiecare satelit 50 de mii în loc de o rublă. Cum? În anii 1960, o oră de lucru la cel mai performant în URSS calculator (БЭСМ- 6) costa 1 mie de ruble. Ca să calculezi poziția unui satelit timp de 24 ore, iar în anii 1960 erau vreo sută de sateliți, costa 24 mii de ruble. Lucrau în direcția aceasta vreo 40-50 de calculatoare și se cheltuiau sume uriașe. Noi am descoperit o formulă care reducea esențial volumul calculelor, astfel obținându-se economii de milioane de ruble. Acum toți folosesc metodele noastre. În „problema GreDiAks”, astăzi se organizează conferințe internaționale. E matematică pură, dar ca omul simplu care e departe de știință să înțeleagă, explic: traiectoria, orbita oricărui satelit în prima aproximație se aseamănă cu o elipsă, dar în termeni exacți, aceasta e o orbită foarte complicată. În primul rând, după fiecare rotație punctul

final nu coincide cu punctul inițial. Nu există o traiectorie care să fie exact închisă, numai decît este o abatere mică. Un satelit face 15 rotații în 24 de ore, deci se abate și devierea aceasta crește în timp. Ca să calculezi la computer coordonatele, poziția satelitului în orice moment de timp, altădată erau necesare, după cum am spus, cheltuieli enorme. Dar datorită formulei GreDiAks, doar cu creionul și tabelul poți calcula în 2 minute. Atunci s-a discutat în URSS dacă rezultatele în matematică pot fi calificate ca invenție. În fizică, chimie există noțiunea de „descoperire”. În matematică însă nu. Pentru că orice teoremă în sine este deja o descoperire. Comitetul de Stat pentru Invenții pornise dezbaterile: poate fi considerată ca descoperire teoria noastră, dar nu s-a luat nicio decizie în acest sens... Eu am propus, 10-12 ani în urmă, o direcție nouă în dinamica și mecanica cerească, în cosmodinamică putem să spunem, care se numește dinamica omografică. E o nouă direcție în matematica aplicată legată de teoria cosmosului. Ea nu putea să apară 30 de ani în urmă. De ce? Pentru că atunci când programatorii au demonstrat noile posibilități ale calculatorului, au avansat imediat și posibilitățile matematicii. În toate sistemele vechi de calcul nu existau operații cu simboluri, computerul nu putea să scrie formula: a la pătrat plus b la pătrat este egal cu c la pătrat. De ce? Computerul cere – spune cu ce-i egal a , b , c și atunci va calcula. Sistemele simbolice de programare care au apărut recent permit să facem toate operațiile algebrice cu formule. În lume sunt 2 sisteme – Mathematica și MAPLE – care permit computerului să scrie formule. Asta se numește algebră computațională. Eu visez ca în școlile din Republica Moldova, dar și în România, în Rusia, să fi aplicate aceste sisteme computaționale în primul rând în licee. Ca liceenii să învețe matematica folosind sisteme de programare computaționale. În Germania, Polonia, Franța liceenii folosesc aceste sisteme noi. 50-60 la sută din liceele Poloniei le folosesc, în Germania cred că 80 la sută.

Înainte se numeau sisteme computaționale de calcul, acum se numesc sisteme computaționale algebrice, când computerele lucrează numai cu simboluri. Datorită acestor metode acum avem un instrument foarte solid de a demonstra teoreme în geometrie, topologie, algebră. La demonstrarea teoremelor trebuie să lucreze logica. Mulți spun: dacă computerele dispun de asemenea programe, la ce bun să mai înveți teoreme? Trebuie promovate alte metode de studii. Eu am organizat la Chișinău câteva conferințe, am invitat specialiști din Germania și la Universitatea Tehnică 2-3 facultăți folosesc astăzi sisteme computaționale algebrice în procesul de instruire. Visez ca și la Universitatea de Stat, unde învață matematicieni, fizicieni, să se extindă această practică. Acest lucru trebuie organizat neapărat. Un astfel de sistem costă 1500 de dolari. Firmele care sunt în Germania, Polonia le instalează, instruiesc 2-3 specialiști, asigură consultanță. Este un sistem nou de demonstrare în matematică și de a o înțelege la un alt nivel. Sistemele computaționale algebrice trebuie neapărat introduse în Moldova”.

Profesorul Eugeniu Grebenicov a încetat subit din viață la 29 decembrie 2013 la Moscova în urma unui atac de cord.

Literatura și Arta, nr.2, 16.01.2014.

PROFESORUL Pavel TOPALĂ
– un pilon al învățământului real în „Capitala de Nord”

„Sunt mulți chemați - puțini aleși”
(V.Vlahuță)



Există în „capitala de nord” a Republicii Moldova o veche instituție de învățământ superior – Universitatea Pedagogică de Stat din Moldova „Alecă Russo”, care în anul curent va împlini 60 de ani. Iar în această prestigioasă Universitate se află o veche facultate, mai veche decât instituția-mamă - Facultatea de Științe Reale, care apare în 1947 ca „Secția fizică și matematică” a Institutului Învățătoresc din Soroca. Deci, acest an jubiliar pentru Universitate, este unul jubiliar și pentru această importantă facultate, care a pregătit atâtea cadre didactice de educație tehnologică, care, ulterior, au pus bazele învățământului ingineresc din Republica Moldova. Iar la timona acestei importante facultăți actualmente se află tânărul prof.univ. dr. hab. Pavel Topală, pentru care acest an este, de asemenea, unul jubiliar. Domnia sa împlinește frumoasa vârstă de 55 de ani. În vechiul sistem de apreciere ar fi de două ori „*excellent*”. De fapt numărul „55” este unul magic. Citindu-l de la stânga la dreapta și invers va arăta aceeași vârstă. Poate acesta ar trebui să fie mijlocul vârstei Omului? Mai multe studii științifice arată că biologic omul este creat să trăiască până la vârsta de 110-120 de ani, vârstă însă greu de atins din cauza unor factori externi (viciile umane, degradarea mediului etc.). Oricum, profesorului Pavel Topală îi doresc ca acest an să fie, într-adevăr, cel puțin mijlocul vârstei Domniei sale.

Țin să menționez că Facultatea și-a căpătat un renume, pe scară internațională, demn pentru paginile oricărei istorii frumoase. În funcție de șefi de catedre, decan au activat pe

vremuri Valentin Belousov, Israel Gohberg, Isaac Bersuker, Vasile Ceban, Nicolae Filip, Grigore Berman, Petru Petrușin, Petru Medvețchi ș. a. Timp de 33 de ani postul de rector al Universității s-a aflat în mâinile fizico-matematicienilor Vasile Ceban, Nicolae Filip și a doi rectori interimari – Valeriu Cabac și Eugen Plohotniuc. Acum decanul facultății este tânărul dr.hab.prof.univ. Pavel Topală. Care este explicația? Poate în concluziile ilustrului mesager al „*Capitalei de Nord*” Iulius Popa: „*Cu scurgerea vremii, constatăm un fapt curios: profesorii de la Reale sunt interlocutori interesanți în orice temă, inclusiv, în a literaturii și artei. Cu reprezentanții profilului umanist pierzi timpul în zadar încercând să discuți despre valoarea științelor exacte sau, angajament mai ușor, despre viața matematicienilor de seamă*”. Și prof. Pavel Topală este un interlocutor, cu care poți discuta pe orice temă.

Cine este totuși actualul decan al Facultății de Științe Reale – Pavel Topală? Voi încerca să-i fac un scurt portret. Este născut la 15 iulie 1958 în s. Abaclia din sudul Basarabiei. În a. 1975 absolvă școala medie din s. Abaclia, județul Cahul. A absolvit facultatea „*Discipline tehnice generale*” în a. 1980 cu mențiune și a activat în calitate de cadru didactic pe parcursul întregii activități în cadrul aceleiași universități, parcurgând calea de la asistent până la profesor universitar. În a. 2004 este ales prin concurs șef al catedrei „*Tehnică și Tehnologii*”. În a. 2009 este ales prin concurs în postul de profesor universitar, peste scurt timp obținând și titlul de profesor universitar.

A elaborat și predat cursurile: „*Geometria descriptivă*”, „*Tehnologia materialelor*”, „*Așchierea materialelor*”, „*Mașini-unelte și scule*”, „*Tehnologii neconvenționale și Studiul materialelor*”. A activat în calitate de cercetător consacrat publicând peste 140 de lucrări științifice în reviste naționale și internaționale. Este deținător a câte 2 medalii de aur și argint, mai multe diplome de gradul I și II la Saloane, Simpozioane și Conferințe științifice internaționale. A publicat

2 monografii, 2 cursuri universitare și un îndrumar de proiectare. De mai mulți ani este conducătorul științific al laboratorului de cercetare „*Utilaje și tehnologii neconvenționale*”. Activând în calitate de șef al catedrei „*Tehnică și tehnologii*” a crescut cadre de înaltă calificare (sute de specialiști cu studii superioare, 53 licențiați, 12 magiștri, 3 doctori în tehnică și este în continuare conducător științific la 5 teze de doctorat). Este membru al consiliului științific specializat DH 05.03.01”*Procedee și Utilaje de prelucrare Mecanică și Fizico-tehnică*” de pe lângă Universitatea Tehnică a Moldovei. A activat la realizarea a 7 proiecte de cercetare, dintre care la 3 în calitate de conducător științific, iar la 2 în calitate de executor responsabil. A fondat școala doctorală la specialitatea menționată pe lângă Universitatea Pedagogică de Stat din Moldova „*Alecu Russo*” din Bălți. Este cofondatorul Centrului interuniversitar de cercetare „*Nanotehnologii de rezonanță*”. Activează în calitate de expert în tehnică pe lângă Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (CNAA) din 2008, iar din ianuarie 2009 este membru al Comisiei de Acreditare de pe lângă CNAA. Activează în calitate de membru al colegiilor de redacție al revistelor științifice: „*International Jurnal of Modern Manufacturing Tehnologies*”; „*Meridian ingineresc*” de pe lângă Universitatea Tehnică Moldovei; „*Fizica și tehnica:Procese, modele, experimente*”; Analele Universității „*Dunarea de Jos*” din Galați, Fascicula „*Tehnologii în construcția de mașini*”. Este un membru activ al Consiliului facultății „*Științe Reale*” și Președintele „*Comisiei pentru cercetare științifică și relații de parteneriat*” a Senatului Universității de Stat „*Alecu Russo*” din Bălți. În data de 8 octombrie 2010 a fost decorat cu medalia „*Meritul civic*”.

Acesta este scurtul portret al profesorului și cercetătorului Pavel Topală. A spune doar aceasta despre dl Pavel Topală înseamnă a spune mai nimic. Pentru activitățile sale excepționale, pentru calitatea sa de Om cu literă mare, profesorul Pavel Topală este venerat de cei care-l înconjoară.

Este venerat de colegii de catedră, de laborator, reușind în scurt timp să formeze un valoros colectiv de cercetători. Este venerat de profesorii Universității „Alecă Rușo”, dar și de mulți prieteni de la Universitatea Tehnică a Moldovei, cu care este legat organic.

Este venerat de cei, pe care ia ajutat, îndrumat să-și pregătească și să susțină doctoratele. *Este venerat* de o întreagă pleiadă de foști studenți, pe care i-a educat pe parcursul celor peste 30 de ani de activitate profesorală universitară. Este venerat de mulțimea de prieteni. Cei care l-au cunoscut ani în urmă menționează că profesorul Pavel Topală a rămas același: întotdeauna binevoitor, amabil, cu un surâs nelipsit pe buze.

Și, în sfârșit, *este venerat* de soție, de cei doi fii și de nepoți (atât de tânăr dar deja este bunic multiplu!). Ei bine, cu certitudine profesorul Pavel Topală este un om împlinit. Însă deoarece de la o anumită vârstă începem tot mai mult să înclinăm spre filozofie - filozofia vieții să încercăm să nu ocolim și noi acest frumos „viciu” uman. Cu timpul ne dăm seama că viața este tot ce avem pentru a putea înfrunta veșnicia, fiind o serie de experiențe ce se urmăresc una pe alta până când sufletul ajunge la țintă. Trăind, ne căutăm calea, colindând nenumărate cărări dar până la urmă ne întâlnim pe același drum ce amestecă marmura cu noroiul. Așa gândind, fericirea în sens augustinian înseamnă să știi să-ți dorești ceea ce ai, însă nu-l putem uita pe Kant care ne amintește că de fapt fericirea este un ideal al imaginației, nu al rațiunii. Dar lucrurile se pot vedea și altfel, gândindu-ne cât de fericiți eram în tinerețe, la vârsta minunatelor greșeli. Acum, după trecerea timpului nu le mai regretăm, dar ne deranjează faptul că nu le mai putem repeta. De fapt, bătrânețea este o trecere de la pasiune la compasiune și atunci foarte puține lucruri mai par absurde fiindcă chiar dacă tinerii cred că bătrânii sunt nebuni, doar bătrânii știu din experiență, că tinerii sunt nebuni.

Fără să ne dăm seama, de fiecare dată, cultura te pune în cauză arătându-ți limitele, șoptindu-ți că ești relativ, că ești

vulnerabil, obligându-te să fii modest. Dar tot ea îți descoperă infernul și-ți arată că de cele mai multe ori, el este în tine. Tot cultura ne arată câte primejdii ascunde o lume fără întrebările care se nasc pe stradă, printre amintiri sau pe malul mării și că în general nu mărturisim decât ce-am aflat de la viață, cu ajutorul inimii. Acest umanism ne apropie de gândirea lui Erasmus, acel învățat curtat la vremea sa de toate capetele încoronate ale Europei - cel care a adus mari elogii inginerului și creatorilor de nou. Acestea sunt reflecții ale unui reputat profesor român, fostul rector al Universității Tehnice din Cluj Napoca Radu Munteanu.

Dar să continuăm cu filozofările și să ne întrebăm: ce este totuși o viață de om? Răspunsul încerc să-l găsesc acolo unde, vorba românului, „*s-a născut veșnicia*”, adică la țară (de unde vine și stimatul nostru profesor). Nimic nu este mai caracteristic unei națiuni decât ceea ce se păstrează și dăinuiește în timp – tradițiile naționale. Țin minte spusele părinților mei, dar ei le-au preluat de la stră- străbunii lor, că pe parcursul vieții Omul trebuie să aibă o familie și să crească copii, să sădească cel puțin un pom și să sape o fântână. Dacă e să pătrundem în esența acestei filozofii țărănești atunci sensul direct este: să crești copii ca o condiție a perpetuării Neamului în timp, a continuității lui; să sapi o fântână pentru oameni, pentru drumețul însetat. Cu cât fântâna este mai adâncă cu atât apa e mai bună; să sădești un pom pentru ca trecătorul obosit să se bucure de umbra lui. Profesorul Pavel Topală în sensul indirect al acestui înțelept sfat a îndeplinit toate aceste condiții. A săpat o fântână adâncă din care își vor potoli setea de cunoștințe încă multe generații de tineri setoși de carte. A sădit mulți pomi. Miile de studenți educați aplică cunoștințele implantate de profesor la diferite instituții de învățământ din Republică și peste hotarele ei. Are o familie model. A crescut doi copii, doi bravi brazi. Crește și educă nepoți. Din acest punct de vedere putem spune cu certitudine că profesorul și cercetătorul științific Pavel Topală este un om împlinit.

VASILE RUSU – PROFESOR ȘI COMBATANT LA LUPTELE DE PE NISTRU



Poți întâlni o persoană în fiecare zi, să te saluți, dar să nu o cunoști. S-a întâmplat acest lucru și cu mine. Activăm de ani de zile în același bloc de studii. Îl întâlnesc destul de des. Este o persoană amiabilă, cu o ținută respectabilă. Este vorba despre Vasile Rusu, lector superior la Catedra de inginerie și management în transport de la Facultatea de Inginerie și Management în Mecanică. Domeniul de activitate al dlui prof. Vasile Rusu este unul important astăzi. Orașele mari (iar Chișinăul a devenit deja unul ca atare) se confruntă tot mai mult cu problema traficului rutier. Creșterea excesivă, practic necontrolată, a numărului de automobile care creează ambuteiaje în orele de vârf, poluarea excesivă a atmosferei sunt probleme cu care se confruntă Chișinăul. Ceea ce nu cunoșteam este faptul că profesorul Vasile Rusu, locotenent-colonel în rezervă, a fost participant la luptele de pe Nistru în apărarea independenței Republicii Moldova în războiul declanșat de Rusia în 1991-1992.

Voi încerca să prezint foarte succint cine este domnul Vasile Rusu, de unde vine. S-a născut la 6 decembrie 1953 în s. Fundul Galbenei din codrii Hânceștilor cu foarte adânci rădăcini. Localitatea a fost menționată documentar pentru prima oară în 1632. Însă arheologii au descoperit în localitate urmele unei vetre umane cu o vechime de 6000 de ani, care face parte din vechea cultură cucuteniană – vatra civilizațiilor europene, în opinia specialiștilor străini. Tot aici a fost identificată vatra unui sat întemeiat cu circa 2 700 de ani în urmă, în epoca timpurie a fierului (sec.VIII-VI î.Hr.). Provine dintr-o familie de țărani, vechi răzeși. Părinții au dorit ca

tânărul Vasile să învețe. Astfel după absolvirea școlii de opt clase din localitate susține cu succes examenele de admitere la Tehnicumul (Colegiul) de Construcții din Chișinău, pe care îl absolvește cu succes în a. 1972. Îndată după absolvire este înrolat în armata sovietică. Dornic de a continua studiile după demobilizare, în a. 1975 este admis la Institutul Politehnic din Chișinău (astăzi Universitatea Tehnică a Moldovei) la specialitatea nou deschisă (era la al 4-lea an) „*Transportul Auto*” de la Facultatea de Mecanică. În timpul studiilor tânărul Vasile Rusu s-a manifestat din plin. A trăit din plin farmecul vieții studențești, chiar dacă adesea studenții din acea perioadă se confruntau cu probleme materiale. Asemenea multor studenți proveniți de la țară, tânărul V. Rusu, în timpul celui de-al treilea semestru (perioada de vară), când unii colegi de-ai săi mai bine asigurați material se odihneau, se înscria în rândurile detașamentelor studențești de construcții. Era o cale bună de a-și rezolva problemele materiale. Astfel în componența detașamentului studențesc „*Lazoveț-77*” a participat la construcția cunoscutei în perioada sovietică stații Alonka a magistralei Baikal – Amur. Pentru munca exemplară a fost apreciat cu o diplomă de merit din partea autorităților locale.

După absolvirea Institutului Politehnic în 1980 este angajat la o bază auto din or. Strășeni, unde de la simplu inginer de securitate a circulației ajunge în 1984 inginer-șef al acestei întreprinderi. În 1986 a fost transferat în funcția de șef al gospodăriei auto a Ministerului Afacerilor Interne, unde a activat până la pensionare în 2002, în conformitate cu legea de pensionare a militarilor, avansând în grad până la locotenent-colonel. Este o caracteristică tipică a multor ingineri din profilul dat în acea perioadă.

Țin însă să mă opresc asupra unui aspect mai puțin cunoscut în Universitate (din cauza modestiei dlui V. Rusu). În timpul studiilor tânărul Vasile Rusu s-a manifestat din plin. Este unul dintre puținii colaboratori ai Universității Tehnice a

Moldovei, care a apărat cu arma în mâini independența Republicii Moldova, atunci când ea a fost pusă în pericol în timpul războiului de pe Nistru, declanșat de Rusia. Tânărul stat Republica Moldova, recunoscut de ONU la 2 martie 1992, este atacat mișelește de Rusia. Neavând la acel moment armată regulată, Republica Moldova a fost nevoită să-și apere independența, contrapunând armatei regulate rusești și bandelor de mercenari unități de apărare formate din polițiști și voluntari. Dl Vasile Rusu, alături de alți camarazi ai săi, și-a îndeplinit cu cinste datoria față de această frântură de neam. Această filă importantă din biografia lui este caracterizată de o serie de distincții guvernamentale, cum ar fi: medalia „Crucea comemorativă ca participant la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova (1991-1992); insignele „*Vulturul de Aur*”, „*Colaborator eminent*” (al MAI – n.n.), „*10 ani în poliția națională*”. Mă închin în fața dlui Vasile Rusu, în fața tuturor celor care nu numai în vorbe, dar și cu arma în mână, cu sângele propriu, au apărat independența Republicii Moldova. În primul rând lor le datorăm faptul existenței Republicii Moldova, care astăzi este pe calea dreaptă a integrării europene. Acești oameni au fost „uitați” pe nedrept în perioada guvernării comuniste, care în mod bătărănesc le imputau combatanților că „*nu ei i-au trimis la războiul de pe Nistru*”, dar de independența acestui stat, stropită cu sângele combatanților, s-au folosit pe deplin în cei opt ani de guvernare, transformând acest stat într-un bantustan al camarilei Voronin. Țin în mod special să-l felicit pe dl locotenent-colonel prof. Vasile Rusu, care zilele trecute a împlinit frumoasa vârstă de 60 de ani, dorindu-i sănătate și liniște sufletească, de care au nevoie toți cei trecuți prin urgiile războiului.

La mulți ani, Domnule Profesor!!!

La mai Munți și la mai Mare!!!

Literatura și Arta, nr. 51, 19.12.2013.

NIMENI NU-I PROROC ÎN ȚARA LUI

“Cel care cântă își alungă suferințele.”
(Servantes)

Acest colț de țară pe nume Basarabia este bântuit de tot soiul de crize: crize politice, care țin cu anii; crize economice, din care se pare că nu mai ieșim de la '90 încolo; criză de moralitate; criză de identitate; criză de demnitate. Dar și Țara este ciuntită, neîmplinită, ciopârțită, fără Basarabia, fără Bucovina și chiar fără demnitate în situația actuală când revizionismul maghiar iarăși își ia avânt. Fiindcă dacă ar exista acea demnitate, poporul ar fi mai bogat sufletește. Având demnitate, nu te încovoiaie nici uraganul. Chiar și moartea îngenunchează în fața ta. Ea știe că, chiar dacă-ți ia viața, tu mori cu demnitate.

Am telefonat deunăzi unui prieten să-l felicit de Ziua Națională a Republicii Moldova, dar și cu ocazia jubileului de 32 de ani de viață familială, pe care l-a împlinit la 27 august. Am mai scris despre acest stimat domn acum patru ani, când a împlinit 60 de ani. Pe lângă felicitările cu ocazia sărbătorilor naționale și familiale l-am întrebat de ce nu-l văd niciodată cântând de Ziua Independenței, Ziua Limbii Române sau Hramul Orașului, menționând că e păcat că atâtea cântece patriotice, pe câte le are maestrul, să nu le asculte poporul. Iată ce mi-a răspuns maestrul Gheorghe Rădulescu, căci despre el e vorba...*Nimeni nu-i proroc în țara lui. Mama mea, care a trăit 97 de ani, zicea adesea: „Încerci să-ți spui necazul și mai tare-ți dogorești obrazul”. Eu, dacă voi spune adevărul, voi fi învinuit ori de lăudăroșenie, ori de lipsă de bun-simț. Eu am pierdut mult în viață fiindcă nu mi-am ținut limba. Am iubit adevărul și l-am apărut. Pe vremea URSS, era un act sinucigaș să vorbești deschis că limba ți-i română și că noi suntem români. Asta însemna să-ți semnezi sentința cu mâna ta. Pe*

vremea aceea, la începuturi, marele clarinetist Alexei Botoșanu cu soția sa Sofia și marele violonist și dirijor Isidor Burdin "Cel care cântă își alungă suferințele." (Servantes) cu soția sa Eugenia mi-au oferit „farfuria cu borș și felia de pâine” să mănânc. Mai mult, familia Burdin mă numeau fecior. N. Sulac, S. Lunchevici, V. Curbet erau și au rămas pentru mine icoane vii (mai încoace și N. Botgros). S. Lunchevici îi zicea lui I. Burdin: „Taie-i limba „feciorului” și-l iau la Fluieraș”, iar V. Curbet, spun în glumă, m-a dat afară de la „Joc” înainte de a mă primi. N. Botgros nici nu m-a descoperit, nu m-a recunoscut nici până azi. Asta înseamnă că mai are timp. Numai N. Sulac pe timpuri m-a apreciat, m-a lăudat, m-a consolată. Tot Sulac mi-a povestit că redactorul Televiziunii Naționale pe atunci îi zicea dirijorului Valeriu Negruții să-l dezbrace pe Rădulescu de sulacism. Și Sulac a continuat către mine: „Măi Gheorghică, măi (cum eram numit pe vremuri)! Vor veni alți cântăreți mai tineri ca noi și vor cânta mai bine ca mine și ca tine, dar ca noi n-o să cânte”, a încheiat filozofic Sulac (cuvinte rostite în luna august 1977 la Ungheni, unde venise să dea un concert cu orchestra „Fluieraș” după destrămarea orchestrei „Lăutarii”, condusă de Gheorghe Usaci).

Cu ani în urmă, descoperisem un cântec popular intitulat „De la selsovet în sus”, imprimat cu cincizeci de ani în urmă de un oarecare Kuznețov. Acum 25 de ani eu l-am prelucrat și l-am intitulat „De la primărie-n sus”. La consiliul artistic mi s-a reproșat de ce am exclus cuvântul original „selsovet”, cum a zis poporul. Am multe exemple de acest gen. În 2010 am imprimat două cântece (jos pălăria) „Odă Femeii” și „Odă României”. Pe primul l-am prezentat la Moldova 1 în cadrul emisiunii „Bună dimineața”. Credeți că în acești doi ani trecuți de atunci această piesă superbă a mai fost pusă pe post”? Nu. Cântecul „Odă României” de abia anul acesta a răsunat la 11 martie, ora 07:34, la același post de televiziune

și aceeași emisiune. Iar peste trei săptămâni după emisiune, mă întâlnesc ocazional cu poetul și academicianul Nicolae Dabija. De firea lui este un om foarte modest, vorbește puțin și nu prea zâmbește. Dar atunci când m-a întâlnit, cum am zis mai sus, a explodat: „Măi Gică, măi! Te-am văzut la TV, măi... Jos pălăria! Extraordinar! Te rog, te invit s-o cânti la sărbătoarea de 27 martie”. Asta a zis-o un poet cu literă mare, care a rămas să lupte după VIERU. În 2010, ieșind din studioul de imprimări, am mers la un post de radio privat, dar cunoscut. Când au ascultat cântecele „Odă Femeii” și „Odă României”, au zis: Domnule Rădulescu, nu le putem accepta deoarece sunt prea lungi. Adică depășesc 3 minute”. Reiese, le-am zis eu, că nu mai avem nevoie de doine, balade, romane, care sunt create de popor. La postul de televiziune MI sunt două emisiuni de folclor. Prima este veche, doamna jurnalistă mă cunoaște de mult timp. Tot de mult timp am rugat-o să-mi facă o emisiune, că doar ...e prima mea televiziune. Până astăzi nu m-a mai invitat. A doua emisiune e relativ tânără, are 10 ani și este regizată și prezentată de doi soți, de altfel, foști colegi de-ai mei de pe timpuri de la Teatrul „Ion Creangă”. Pe fosta colegă, Aurica, am rugat-o în 2003, să-mi organizeze o emisiune. Mi-a spus ce mi-a spus și cu asta a rămas. Cu colegul mă întâlnesc foarte des. „Pavel, când mă inviți în emisiune”. „Lasă că ...”. Adică la paștele cailor. Acum să trecem Prutul. În 2010 am mers la București și am stat de vorbă cu directorul Sălii Polivalente. I-am spus cine sunt și i-am prezentat cântecele „Odă Femeii” și „Odă României”. Dl director a aplaudat și m-a recomandat unui impresar. Impresarul a fost naserios, astfel că proiectul a rămas baltă până astăzi. Anul acesta, văzând că îmbătrânesc și trece timpul, m-am gândit și am făcut. I-am scris președintelui meu iubit Traian Băsescu. I-am trimis și posterul cu „Odă României”, pe care-l trimit și redacției, să-l publice pentru toți românii. Și l-am rugat pe domnul Președinte să patroneze

acest spectacol intitulat „Podul de Flori, Podul de Cântec, Odă României, Odă Femeii! Apropo, expresia „Podul de Cântec” îi aparține poetului Nicolae Dabija. Am specificat că patronarea acestui spectacol se potrivește dlui Președinte și asemenea evenimente se practică peste tot în lume. Am primit răspuns de la consilierul prezidențial dl Gabriel Cristian Pișcociu, pentru ce îi mulțumesc. În scrisoarea de răspuns se menționează că se așteaptă răspunsul de la TVR 1, căreia i-a fost transmisă solicitarea mea. Iar eu stau acum și aștept verdictul. Dragă TVR 1, în anul 1977 colegul dumneavoastră Nicolae Culcea de la emisiunea „Viața satului” m-a adus în România, pe mine, un necunoscut. Până atunci eu nu fusesem în România. Ba chiar m-a luat la el acasă, vizavi de Sala Palatului. Mă rog Televiziunii Române, fiți alături de mine și organizați acest spectacol de vis! Eu voi veni la București cu 70 de artiști unul și unu, și cu 10 scriitori și academicieni pe sprânceană. Până la 1 decembrie au rămas zile numărate. Sunați-mă!”

Iată mărturisirea maestrului Gh. Rădulescu. Dacă a fost apreciat de maeștrii Burdin, Lunchevici, Sulac, Vieru, Dabija, înseamnă că merită. „*Odă României în strai de sărbătoare*” poate fi găsită pe Youtube – accesați Moldova 1, 11 martie

2013, ora 07:34, emisiunea „*Bună dimineața*”. Maestrul mi-a mărturisit că ar dori să filmeze un videoclip cu piesa „*Odă României*” chiar la castelul Peleş, dar n-are bani. De ce n-ar da dovadă de solidaritate și primarul municipiului Chișinău?

Cu stimă pentru maestrul Gheorghe Rădulescu,

Literatura si Arta, nr. 42, 17.10.2013

BĂDĂRĂNISMUL ANTIBASARABEAN AL DERBEDEULUI BANCIU

*„Pentru Bucovina, Ghica Vodă și-a pierdut viața, și noi pentru
Basarabia nu facem nici măcar un protest”*

(Ion Nistor. Istoria Basarabiei, Chișinău, 1991, p. 226.)



Basarabia e la răscruce. Acest an este extrem de important pentru destinul european al acestei așchii de popor roman. Lucru conștientizat și de „*frații noștri mai mari*” din est, care folosesc toate pârghiile posibile pentru a stopa cursul proeuropean al Republicii Moldova și a o redirecționa în efemera „*uniune vamală*” (dacă în u.r.s.s. ne numeam sovietici cum ne vom numi în noua uniune: poate vamiști?).

A se vedea în acest sens porcăriile organizate de ei recent la Tiraspol și Comrat. Pentru ruși întotdeauna am fost oameni de mâna a doua. Pe parcursul acestor aproape 200 de ani de cotropire rusească românii basarabeni permanent au fost etichetați drept prosti, subdezvoltați, mămăligari etc., începând de la șovinul poet rus (arap) Pușkin și terminând cu actualii derbedei șovini ruși Jirinovskii, Leontiev, Zadornov, Kiseliiov s.a. Parcă ar fi fost puține zoi turnate de acești derbedei veniți pe capul românilor basarabeni. Mai vin și din Țară niște tipi (care nici români nu pot fi numiți) de alde Banciu (un realizator de emisiune la postul B1TV) cu zoi și injurii deosebit de dureroase în adresa românilor basarabeni.

Ei bine, rușii ne sunt străini și ne-au tratat ca niște cotropitori sălbatici. La un comportament mai bun nici nu trebuia să ne așteptăm din partea acestui amalgam de popoare asiatice numit impropriu „*rossiane*”. Puținii basarabeni care au crezut în misiunea salvatoare a „*Rusiei protectoare a ortodoxismului*” în scurt timp după 1812 și-au dat seama că a fost o iluzie, o amară speranță. Tocmai de la 1812 încoace, când „*rubla rusească și trădarea dragomanului Moruzi*” au „*hotărât definitiv condițiunile tratatului, cedând Rusiei cea mai frumoasă parte a Moldovei, care e situată între râurile Nistru și Prut*” cum scria M. Eminescu, românii basarabeni au cunoscut cel mai crunt jug din istoria lor, mult mai crunt decât al turcilor. Chiar din primii ani de ocupație rusească românii basarabeni erau tratați neomenește. „*Știință? Știința nu exista, era birocrație. Drepturi de proprietate nu existau. Era birocrație. Lege și judecată? Lege și judecată nu existau, era birocrație. Administrație? Administrație nu exista, era samovolnicie fără sfârșit...Toți înjenunchem cu fimei cu copii și cu lacrimi ne rugăm ca să se îndure de noi săracii și să ne miluească cu strămoșește noastre obiceiuri și să ne mîntuim de asupririle care tragem necontenit*” scrie Ștefan Ciobanu în lucrarea (Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusească. Chișinău, 1923). „*Locuitorii fugeau din Basarabia, preferând ocârmuirea turcească grea pentru ei, celei a noastre*” recunoștea generalul Kiselev (L.Kasso. *Rossia na Dunae i obrazovanie Bessarabskoi oblasti*. Petersburg, 1913, p.211). Vă mai amintiți de răspunsul dat de obtuzul Kutuzov țăranilor moldoveni înhămați la carele de război în locul boilor.

Deosebit de vibrante sunt mențiunile marelui patriot basarabean Ion Costin, primar al mun. Chișinău (1933-1937), incluse în cartea „*Sub jug străin!*” tipărită la 1915 la București, Tipografia Curții Regale, sub pseudonimul Gh. Dighiș, dar „*...stilul îl trădează căci e vibrant, închizând în fraze tumulturile sufletești ale unui neam*” (Anton Moraru) (nesimțiți

de alde Banciu, mercenari de meserie, nu pot înțelege astfel de stări de spirit). Chiar în motoul broșurii sunt puse vibrantele cuvinte ale regelui Carol I (care nu a fost român prin naștere ca acest derbedeu Banciu, dar a servit cu tot sufletul poporul român!) *„Nu există român de la Domn până la ultimul cetățean, care să nu deplângă dezlipirea unei părți din pământul strămoșesc (iată că există unii tipi de alde Banciu și alții ca el care nu deplâng acest lucru!)”*. *„În 1812 a căzut din cer senin un fulger care a tăiat în două țara Moldovei...Românii au rămas însă tot una...De o parte și de alta a Prutului au continuat să trăiască români cu limba, credința și obiceiurile lor. Dincolo și dincoace de Prut a continuat să trăiască dorul vieții laolaltă, dorul Unirii, al propășirii și conlucrării comune...Pentru a preface Basarabia din țară românească în țară rusească rușii i-au ridicat cu miile pe moldovenii din ținuturile bogate de peste Prut și i-au trimis pe câmpiile sterpe ale Siberiei îndepărtate”*. Astfel Siberia a cunoscut mai multe valuri de deportări, începând cu perioada țaristă și continuând cu perioada stalinist-coministă. Cu toate acestea *„...românii de peste Prut și-au păstrat limba, cu toate împrejurările vitrege în care au avut nenorocul să trăiască sub stăpânirea rusă”*. Iar acest Banciu declară de sus de la tribuna postului său de televiziune că *„...basarabenii vorbesc o limbă de lemn”*. *„...Atât de crudă și neomenoasă a fost purtarea guvernatorului Bahmetiev, încât cu toată teroarea de care se slujea acest cinovnic, fruntașii români ajunși la disperare cerură revocarea lui”*. Necunoscând limba rusă tinerii basarabeni, înrolați în armata rusă, erau considerați de ofițerii ruși drept tontălăi, proști, subdezvoltați. *„...Soldații români, din prima zi a serviciului militar au de îndurat din cauza că nu cunosc această limbă străină. Ofițerii se plâng de ei, spunând că soldatul român e prost (același lucru îl spune și imbecilul Banciu!) și că nu înțelege nici măcar comanda cea mai simplă ce i se dă...Își blestemă românul ceasul în care s-a născut, atât*

de crudă e purtarea tuturor față de el” (ibidem). În același mod erau tratați țăranii basarabeni de funcționăria rusească, enoriașii basarabeni de către popimea rusească, studenții basarabeni de către unii profesori ruși. Faptul că românii basarabeni și-au păstrat graiul este că nu au învățat la școală, vorba dlui N. Dabija, aceasta ne-a salvat, lucru observat și de istoricul rus I. Batiuşkov în lucrarea sa „*Basarabia*”, p. 174: „...*Această necunoaștere a limbii rusești se explică prin puțina aplicare a țăranului moldovean spre dezvoltare (e prost, semisălbatic? – n.n.)...Dacă vrem ca Basarabia să fie, într-adevăr, gubernie rusească, trebuie ca prin școli țăranul moldovean să se deprindă cu limba slavă bisericească și să-l facem pe jumătate rus după limbă*”. Probabil din cauza că „...azi (la 1915 – n.n.) nu mai există nici urmă de școală românească în toată Basarabia de la Hotin până la Chilia” (ibidem). După 1812 în Basarabia se observa un fenomen nou, sesizat de Leon Boga: „*Abia după ce moldovenii se simțiră despărțiți unii de alții, la cei de pe malul stâng al Prutului se contură mai luminos icoana patriei, se aprinse mai vie dragostea de neam și limbă*.” (Nicolae Iorga, **Basarabia noastră, Vălenii de Munte, 1912, p. 158**). Mă opresc aici cu mărturii ale martorilor oculari cât de crunt a fost regimul rusesc (țarist sau comunist).

Atât de crunt a fost jugul rusesc încât la prima ocazie Basarabia a părăsit „*raiul țarist*”. Cu un limbaj defect (de lemn cum se exprimă terchea-berchea Banciu), rezultatul a peste 100 de ani de rusificare acerbă când chiar și cu Domnul enoriașii români erau obligați să vorbească în limba rusă, cu o conștiință națională puternic deformată, dar cu o dorință nestăvilă de a fi împreună, basarabeni au fost primii care au revenit la matca lor multimilenară. Nu din interes de a se căpătui (cum declară acest Banciu sau Bancu sau poate Bankov) fiindcă la momentul Unirii de la 27 martie 1918 Basarabia teritorial era mai mare decât ceea ce rămase neocupat de nemți din teritoriul

românesc. La acel moment încă nu se ştia despre schimbările care au avut loc ulterior pe frontul de vest al Antantei, care au înclinat balanţa.

Poate din „*interes de a nu mă căpătui*” țin să menționez că nu dețin cetățenia română, pe care sunt în drept să o am, părinții mei fiind deposedați de ea în mod abuziv la 1940. Nu am făcut acest lucru până acum poate și din motivul de a nu fi învinuit, cum o face acum acest bătăran în adresa basarabenilor, că ași fi făcut-o din interes de a profita. Pentru a călători în România mai mult în interes de serviciu în fiecare an stau la coadă la Consulat și îmi obțin viză pentru un an de zile. Poate voi obține cetățenia română acum când Republica Moldova va obține (sperăm) regimul liberalizat de viză.

Ce ne doare mai tare este că în Țară s-a găsit acest derbedeu (și la Chișinău avem un „*parașutat*” sosit de la București, care toarnă de ani de zile zoi în capul românilor basarabeni care, vezi dragă, nu sunt atât de buni și educați români ca el), care se exprima atât de scârbos despre românii basarabeni. Că nu suntem atât de buni români ca cei din Țară (unii basarabeni vorbesc o limbă română stâlcită și simțul apartenenței de neam le este cam diluat) o știm însă oare românii din Țară ar fi rezistat mai bine ca noi, cei din Basarabia, acestui jug de apr. 200 de ani de cruntă deznaționalizare rusească. Este a mirării cum românii basarabeni au rezistat tot acest timp și au reușit să mai păstreze românismul în Basarabia, așa defect, rănit cum este. Răstignită de atâtea ori, de atâtea ori jertfita de Patria Mama, Basarabie!!!

Cu toate aceste exemple de bătăranism totuși ne bucură atitudinea multor oameni de bună credință din Țară. Mă refer în primul rând la gestul celor 100 de jurnaliști, care au semnat o petiție, respectivul „*jurnalist*” (l-ași numi mai corect mercenar, deoarece și în presa rusă aproape simultan găsim un caz parcă tras la indigo: un cunoscut scriitor rus afirmă la un post de radio că „...*moldovenii ar trebui lăsați să se integreze*

cât mai repede în Uniunea Europeană pentru a o distruge din interior”. Atât de răi suntem noi??? Ne dăm foarte bine seama că până acum acțiunile Moscovei au fost floricele. După Soci, Rusia va începe adevărată ofensiva împotriva Republicii Moldova) fiind amendat cu 10000 lei. Mă închin în fața celor 2 jurnaliști care, în semn de protest, au returnat premiile primite pentru jurnalism, în fața jurnalistului Marius Diaconescu, care în articolul „Basarabia în gura românilor: între factura lui Bănescu și țișăria lui Banciu” într-un mod echilibrat și argumentat a demonstrat bătăranismul acestui Banciu, dar și al altora cu aspirații antibasarabene, menționând printre multe altele că „...nu trebuie să uitați că România are o datorie imensă față de Basarabia, nefacturabilă (câțiva ani în urmă dl N. Dabija le reproșa unor politicieni din România, care facturaseră „neunirea noastră” cu 35 mlrd Euro): în 28 iunie 1940 statul român nu a tras nici măcar un glonț ca să îi apere pe basarabeni și a cedat Basarabia rușilor....Domnilor politicieni din București, glonteile netras în 1940 are o valoare inestimabilă!...(și altora gen Banciu – n.n.) Nu uitați cât de tare doare glonțul Patriei!”. Mă închin în fața studentei basarabence de la Timișoara, care i-a scris acestui derbedeu pe un blog de socializare un răspuns deosebit de vibrant. Cu regret nu toți studenții basarabeni, care-și fac studiile în România, sunt atât de buni. Închin fruntea în fața unei stimate profesoare de liceu din România, care se destăinuiește că „...Am avut șansa să lucrez cu prima clasă de basarabeni veniți cu bursă. Minunății de clase și elevi. Dacă elevii noștri, români, păreau plictisiți și ar fi ales alternative mai distractive, basarabenii au adus un “fresh de ambiție și voință”. Erau cuminți, nu vorbeau neîntrebați, răspundeau corect la toate întrebările, participau la lecție, luau notițe, aveau caiete ordonate... Erau încă neatinși de tentațiile capitaliste. Aveau note peste 9, puteau trăi cu doar 50 de euro pe lună, se puteau distra și fără să lipsească de la școală, vorbeau și scriau corect românește, nu

uitau niciodată să dea binețe, să respecte profesorii și erau foarte uniți. Aproape toți și-au continuat studiile și au ajuns ce și-au dorit! Personal, dacă aș putea și dacă aș ști că am putea motiva puternic elevii români, mi-aș dori să luăm mereu “împrumuturi” cu dobândă sau fără, de voință și ambiție de la basarabeni și aș aduce toți elevii de acolo să studieze în România. Mi-e dor de ei! Erau cei mai buni!”.

Mă închin în fața colegului de breaslă profesorul universitar de la Universitatea Transilvania Brașov Dan Săvescu, care a scris și a trimis în adresa redacției postului TV B1 „...un punct de vedere legat de „prestațiile” unui om (e om pentru ca vorbește și stă pe două picioare). Nu m-am putut abține și i l-am trimis pe site-ul televiziunii și pe facebook. Sunt siderat, indignat, că un imbecil își permite să critice, să facă afirmații total indecente despre semenii, rudele, prietenii, neamurile noastre, leagăn de cultură și civilizație, cei de dincolo de Prut”. Mă închin în fața altor mii de frați care sunt alături de noi în această perioadă decisivă pentru destinul de mai departe al Basarabiei.

Dumnezeu să ne ajute!

Literatura și Arta, nr.5, 301.2014.

CUM S-A NĂSCUT DENUMIREA „*MOLDOVA*”

În jurul provenienței denumirii de Moldova au fost făcute mai multe speculații, unele chiar insultătoare pentru noi. Una din variantele cele mai verosimile ține de structura complexă a cuvântului Moldova, constituită din două cuvinte. Pentru a explica științific fenomenul nașterii denumirii de „*Moldova*”, vom face o scurtă analiză a apariției în diferite limbi a cuvintelor complexe. Se pare că oamenilor primitivi le-a fost mult mai simplu de a obține un nou cuvânt prin asocierea organică a unor cuvinte deja existente, la început cel puțin două. Ținem să precizăm că această practică o regăsim utilizată atât în timpurile moderne cât și în cele străvechi. Ca de exemplu: Irlanda, Groenlanda, Finlanda, Islanda, Zeelanda, Olanda. Deci, suficient de multe. Metoda se aplică nu numai la denumirile țărilor, ci și la toponime sau diverse nume proprii, cum ar fi: Botgros, Barbăroșie, Barbăneagră, Barbărasă, Mânăscurtă, Câmpulung, Asprocastron, Maurocastron sau Albalonga – din Latium.

Deci, toate aceste asocieri au fost făcute natural, firesc, reflectând o realitate existentă și nu ne solicită o inventivitate – creativitate specială, fiind o creație a locuitorilor și a lexicului folosit de ei. În consecință, bazându-ne pe aceste constatări și observații evidente, le vom folosi pentru a explica geneza denumirii „*Moldova*”. Ca punct de plecare este observația care



pare evidentă că „*Moldova*” rezultă din asocierea a două cuvinte: „*mol*” și „*dava*”, evidente și îndeobște cunoscute dar, precizăm noi, având origini diferite. Astfel „*dava*”, de

origine traco-dacă, înseamnă localitate întărită, în timp ce pentru cuvântul „mol” există mai multe posibilități de a fi înțeles: astfel o posibilitate se referă la cazul că acest cuvânt ar putea fi preluat din lexicul dialectului aromân, unde „mol” înseamnă „mal”, dar există mai multe argumente că preluarea cuvântului „mol” trebuie căutată într-un alt lexic relativ apropiat. Astfel profesorul Ion Popescu Sirețeanu propune luarea în atenție a cuvântului „molda”, care cu toate că nu se regăsește în dicționarele și glosarele românești, este indicat în „*Lexiconul de la Buda*” din sec. XIX, cu sensul „albie”.

Convingerea este că Moldova ca nume provine din asocierea simplă și relativ apropiată în timp a două cuvinte-rădăcini, și anume „mol” și „dava”, din care prima a fost adusă și introdusă în limbajul local, geto-dacic, de celți, subliniem de celți. În lexicul lor există cuvântul „muia”, sau „udat”, care are două forme: „mou” și „mol”. Această abordare nu trebuie să mire. Astfel M. Vinereanu afirmă: „*Se poate afirma cu destulă certitudine că la acea vreme cca 1100 î.e.n. triburile proto-italo-traco-celtice încă nu aveau suficient de multe diferențieri lingvistice, fiind mai mult diferențiate dialectal*”, iar Marcus Antonius Gniphos, autor roman de origine galică, care a trăit în e.n., consideră că galii și osco-umbrii au o origine comună.

Credem că acești celți mobili au constatat existența localităților populate de autohtoni, pe care ultimii le numeau „dave”, au preluat cuvântul autohton, de origine traco-dacă, asociindu-l cu celticul „mol”. În consecință vom analiza semnificația acestui cuvânt, precum și proveniența lui. Astfel lingvistic (v. M. Vinereanu) cuvântul „mol” provine din radicalul „mo” sau „me” existent în limbile indo-europene. În acest context lingvistul bulgar Gheorghiev îl menționează sub forma „mol-no-s” cu forma traco-dacă „malu-” sau română „mal”, având corespondente existente în limbile albaneză, lituaniană, letonă și celtică, după cum urmează: Albaneză: „mal-”= munte; Letonă: „mala”= țărm, margine; Lituaniană :

„mala-”= țărnișă; Irlandeză: „mol-” = grămadă, adunătură sau „molon-”= deal, ridicătură de teren. Să mai subliniem folosirea cuvântului „mol” și astăzi în jocul de rugby, cu sens de grămadă ordonată, sens care s-a păstrat în decursul timpului și pe care îl vom reține în sensul de grămadă-adunătură. La toate cele prezentate mai sus am putea adăuga și mall-ul comercial actual, care adăpostește o aglomerare, adunătură de mărfuri-produse. S-a precizat și motivat sensul cuvântului „mol” preluând sensul celtic, întrucât celții sunt aceia care l-au adus și folosit în zona dacică, cel puțin un secol, poate chiar două-trei. Vom trece la o scurtă analiză și prezentare a cuvântului „dava”. Astfel Strabon în lucrarea sa „*Geographia*” afirma despre daci și geții următoarele: „*Socot că ei se chemau în vechime davi de aici și numele de sclavi Geta și Davos*”. Este deci de crezut că aceste nume n-au fost inventate, elaborate de greci, ci au fost preluate de ei din realitate, deci din limbajul populației autohtone, „dav” probabil fiind de origine traco-dacică, folosit în vorbirea curentă similar cuvântului actual „om” = individ aparținând unui grup, trib, ginți sau chiar a unei populații, „dav” reprezentând deci un individ, o ființă la modul generic, neutru și fiind probabil și un cuvânt din cele mai vechi, când exprimau sonor o primă formă a realității, percepută la modul cel mai general, doar al existenței. Se poate înțelege astfel geneza cuvântului „dava”. Ne întrebăm dacă nu cumva și mai recenta „dava” nu provine din „davo”, așa cum „mal” provine din „mol”.

Despre existența davelor, muldavelor și a Moldovei. Foarte multe din informațiile istorice și geografice, pe care le avem și încă le folosim, provin din surse grecești, de la călători, întreprinzători, diverși trimiși, învățați și filozofi, care au adus un aport de neprețuit istoriei, cunoașterii și, deci, civilizației. Posesori ai scrisului grecesc evoluat care, alături de semnele feniciene pentru consoane, au adăugat semnele grafice pentru vocale, grecii, reprezintă nucleul civilizației moderne, bazată

pe elaborarea informației, conservarea și transmiterea ei. Dintre marile nume grecești, care interesează în cazul de față trebuie să ne oprim asupra lui Ptolemeu, care în Geografia lui indică 30 de localități dacice, aflate pe teritoriul Daciei. Cu o singură excepție toate davele se află pe malul unor ape, după cum urmează: pe Siret și afluenți: Piroboridava, Tamasidava, Petrodava, Carsidava, Patridava; pe Someș: Dacidava; pe Timiș: Arcidava; pe Mureș: Zaridava. Din cele de mai sus rezultă că: majoritatea davelor importante se găseau în zona Moldovei. Mai mult, pentru un migrator sau un negustor, care s-ar fi deplasat din Maramureș prin nordul viitoarei Moldove, spre Chilia, trebuia să coboare pe drumul Siretului, cunoscut și utilizat din vechime, întâlnind în cale marile dave moldovenești. Deci impresia era de grupare, adunătură de dave, adică „*mol-dave*”.

La aceste observații vom mai adăuga una poate surprinzătoare: chiar și în sec. VII, VIII și IX d.Hr., localitățile-satele erau mici, cu puține locuințe (15-20 de obicei și chiar mai puține), locuințele fiind colibe sau mici case, parțial îngropate cu pereți din răchită împletită și tencuite cu lut și cu acoperiș din paie sau stuf având o dispunere răspândită, dar toate folosind apa. Este practic imposibil să știm cum erau răspândite locuințele, care formau davele. Cum am mai presupus, credem că la început dava era o singură locuință. Dacă această înțelegere s-a păstrat până la sosirea celților în Dacia, mol-dava poate fi înțeles și ca locuințe înșiruite în lungul apei, poziționare care asigură un acces ușor la apă, la pescuit, dar și la a părăsi înot dava.

Această situație explică urmele lăsate de celți la Ciumești-Satu Mare, iar după M. Andronic, în 1990, în fostul județ Satu Mare se cunoșteau 25 de așezări, 13 necropole și 260 de morminte. Iar aceasta înseamnă coabitare timp de cel puțin trei-patru generații, având o minimă comunicare cu autohtonii, și deci existența unui limbaj comun, rezultat dintr-o

influență reciprocă a lexicului. Desigur, autohtonii au preluat cuvintele celtice, pentru care nu aveau echivalent, iar celții au preluat cuvântul „*dava*” cu sensul de locuință sau localitate și au adăugat ceea ce au văzut particular la acestea, faptul că erau pe malul apelor, deci erau udate de apă, ceea ce explică cum a apărut cuvântul „*moldava*” cu dublu înțeles de adunătură și de dave udate. Deci apariția acestui cuvânt de asociere organică rezultă dintr-un proces firesc, natural de definire a unei situații ca și în alte cazuri, pe care autohtonii o considerau normală, iar celții, în dorința și necesitatea lor superioară de a defini mai exact un specific, au realizat-o.

La întrebarea cum de Moldova a ajuns denumirea unui stat, ipoteza este următoarea: Celții trebuiau să-și valorifice produsele, să facă schimburi de produse. Trebuiau să ajungă în locațiile specifice schimburilor, comerțului. Astfel au ajuns la Olbia pe Bug, pe care au atacat-o, dar au ajuns și la Tulcea și Isaccea de astăzi, denumite de ei Arubium și Noviodunum. Până a ajunge aici, au trecut printr-o zonă, întindere, care nu avea un nume, o precizare, constatarea că pe drumul lor, de-a lungul Siretului, au găsit mai multe „*dave*” fără a mai găsi și alte denumiri, cum se întâmpla în celelalte părți în care mai locuiau celți. Rezultă că era ținutul de dave udate, deci de moldave, denumire preluată și de celții din Maramureș, iar de la ei a trecut la localnici. După consolidarea regatului maghiar sub Ștefan cel Sfânt, urmașii acestuia au încercat să-și extindă dominația și la răsărit de Carpați, în care scop s-au organizat incursiuni armate cu ostași maghiari, secui, dar și maramureșeni autohtoni daci, incursiuni care se desfășurau într-un ținut care nu avea o denumire oficială, nefiind cu o organizare statală generală, ci împărțit în mici cnezate cu o întindere comparabilă cu a unui județ mai mic, care avea un conducător cneaz. În consecință se vorbea despre ținutul cu moldave, ca reprezentând specificul zonei. Deci denumirea de Moldova exista în vorbirea curentă a băștinașilor fiind preluată

de la celții mobili-negustori sau căutători de resurse, care așa au denumit ținutul dintre munți și apa Siretului, care nu avea nici un fel de denumire în totalitatea lui. În această situație oștile maghiare care au ajuns aici au preluat denumirea de la vorbitorii din acest spațiu, din care o parte proveneau din Maramureș și se întorseseră acasă. Această ipoteză este susținută și justificată și de faptul că prima consemnare atestată a cuvântului „*Moldova*” se regăsește într-o cronică redactată în timpul regelui maghiar Ludovic I, care ca rege – adică Rex al Ungariei în anii 1342- 1382 – se considera suzeran al ținutului de la est de Carpați, denumit „*terra nostra Moldovana*”. La această atestare de netăgăduit să mai adăugăm că într-o gravură existentă a acestui rege, în care în jurul picioarelor lui sunt gravate stemele ținuturilor, se regăsește foarte vizibil și stema Moldovei, având în centrul ei capul de zimbru, cu steaua dintre coarne. Facem observația că aceste atestări datează cu cel puțin 30-35 de ani înainte de descălecarea lui Dragoș-Vodă și confirmă în plus absurditatea legendei lui Dragoș-Vodă, care este o creație ungurească, ce urmărea să justifice starea de suzeranitate a Moldovei și existența pe pământurile ei a unor oameni de nimic, care își au numele de la o cățea „*Molda*”. De altfel, acest lucru s-a continuat ulterior prin a-i considera pe români ca fiind o populație de origine țigănească, deci o populație care trebuia dominată și exploatată, fiind o populație inferioară.

O a doua atestare a cuvântului Moldova o găsim datată în anii 1334-1335, când este atestat orașul sau localitatea Baia sub denumirea de Civitas Moldavie. De asemenea, în ceea ce privește titulatura cu care s-au intitulat domnii Moldovei, primul recunoscut în mod oficial în această calitate este domnitorul Lațcu (1369-1377), care este recunoscut de Scaunul Papal ca „*dux Moldavie*”, din acest moment al recunoașterii denumirii și, deci, a statului moldovenesc, domnii următori s-au putut intitula „*Domn al Țării Moldovei*”. Pentru

exemplificare vom reda cum se autointitula domnitorul Roman I, nepotul lui Bogdan-Vodă și fiul lui Lațcu, deci titulatura era formulată: *„Marele și singurul stăpânitor, cu mila lui Dumnezeu domn Io Roman-Voievod, care stăpânește Țara Moldovei, din munte până la mare”*. Ulterior denumirea de *„Țara Moldovei”* a fost preluată de domnitorii care au urmat. De exemplu, în Tratatul de la Luțk din 13 aprilie 1711, semnat între Țarul Petru cel Mare și domnitorul Dimitrie Cantemir, se folosește explicit denumirea Țara Moldovei și se recunosc granițele acesteia după formularea: *„Pământurile principatului Moldovei sunt cele cuprinse între râul Nistru, Camenița, Bender, cu tot ținutul Bugeacului, Dunăre, granițele Țării Muntenesti și ale Transilvaniei și marginile Poloniei”*. Denumirea de Țara Moldovei s-a păstrat până la Unirea Principatelor Române din 1859, cu precizarea că la *„Conferința celor șapte puteri”*- Marea Britanie, Franța, Austria, Prusia, Rusia, Turcia, Regatul Sardiniei –, care a avut loc la Paris între 22 mai și 19 august 1858 privind organizarea Principatelor *„Române”*, apare deja termenul de *„române”*, care ulterior va deveni *„România”*.

În final trebuie să constatăm cu amărăciune că dinamica istoriei și a marilor puteri dominatoare suferă dese schimbări ale raporturilor de forțe acaparatoare și dispuse să înrobească și să exploateze populațiile mai blajine și pașnice. Așa se face că în 1775 nordul Moldovei – Bucovina – trece în componența Imperiului Habsburgic, iar în 1812 o altă parte a Moldovei – Basarabia – trece sub dominația Rusiei Țariste. Chiar după revenirea ei în 1918 la Patria-Mamă, este ocupată prin forța unui ultimatum, în 28 iunie 1940, de așa-zisele trupe eliberatoare sovietice și atașată R.A.S.S. Moldovenești, existentă în stânga Nistrului. După prăbușirea comunismului *„victorios”* devine Republica Moldova. În afara oricăror altor considerente, credem că toată argumentația prezentată explică credibil procesul de apariție-geneză a cuvântului ca provenind

dintr-o asociere organică de tip explicativ în procesul istoric de dezvoltare a formațiunilor statale ca o evoluție naturală. Acest proces nu poate fi contrafăcut prin tot felul de legende – în diverse variante –, dar în cazul oricăreia dintre acestea s-a plecat de la existența cuvântului Moldava sau Moldova.

Lorin CANTEMIR, profesor, dr. ing, dr. h.c., membru al A.S.T.R., Universitatea Tehnică din Iași; Valeriu DULGHERU, profesor, dr. hab., Universitatea Tehnică a Moldovei; Valerian Dorogan, profesor, dr. hab., Universitatea Tehnică a Moldovei; Radu PENTIUC, profesor, dr. ing., Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Cristina BORDEIANU, Iași; Mihai TUN, ex-primar, Cucuteni; Elena CANTEMIR, Iași

Literatura si Arta, nr. 31, 01.08.2013

GĂGĂUZIA – UN ALT CAL TROIAN AL RUSIEI

*„Autonomia găgăuză și raionul Taraclia
sunt exemple demne de urmat pentru
celelalte unități teritorial-administrative din țară”.*

(Ambasadorul Rusiei în Republica Moldova, Farid Muhamedșin)

„Casa arde, iar baba se piaptână”. Tocmai astfel
procedează societatea basarabeană. Extremiștii de la Comrat
pregătesc o nouă provocare planificată de Rusia în acest an
extrem de important pentru destinul european al acestei așchii



de popor - referendumurile
*„Cu privire la statutul
separat al locuitorilor din
Găgăuzia la autodeterminare
externă” și „Cu privire la
desfășurarea referendumului
consultativ: integrarea în
Uniunea Europeană sau în
uniunea euroasiatică”.*

Scopul acestei provocări este
de a rupe raioanele de sud din componența Republicii Moldova
și zădărnici integrarea Republicii Moldova în Uniunea
Europeană, iar Chișinăul tace. *„Scopul este să destabilizeze sau
să creeze impresia în exterior că lucrurile sunt într-adevăr
deranjante în Republica Moldova și Uniunea Europeană **să nu
riște cu apropierea Moldovei de Bruxelles**”*, a declarat
directorul Agenției Info-Prim Neo, Valeriu Vasilică. Ambele
plebiscite sunt anticonstituționale. Procuratura generală a
deschis deja un dosar penal provocatorilor. Trebuie să existe un
elementar respect față de legea supremă dacă ne considerăm
stat *„suveran, independent și indivizibil”*. Bașcanul Găgăuziei,
Mihail Formuzal, s-a arătat indignat de faptul că
*„...autoritățile de la Chișinău îi urmăresc penal pe „apărători
ai statalității” Republicii Moldova și nu au inițiat nicio cauză*

penală pe numele celor care sprijină lichidarea statului moldovenesc”. Bun apărător al statalității Republicii Moldova acest dornic de autonomii, n-ai ce zice. „Autoritățile centrale ar trebui să se calmeze, deoarece referendumul oricum va fi organizat pe 2 februarie. Oamenii își vor expune opinia în cadrul unui referendum consultativ. După plebiscit, guvernarea va decide ce relații va avea cu Găgăuzia”, a declarat și adjunctul său Valerii Ianioglo. Observați cu cât cinism se comportă aceste marionete, având în spate ursul estic? Încurajați de Rusia ei dau **„exemple demne de urmat pentru celelalte unități teritorial-administrative din țară”**. Măine-poimâne vor face referendum bulgarii din Taraclia, chemați cu text deschis la acest lucru de către ambasadorul Rusiei, ȝiganii de la Soroca sau raioanele de nord în frunte cu „capitala de nord” Bălți. Și așa mai departe. „Este, totuși, o **imixtiune directă și nu prea fondată din orice punct de vedere al unui reprezentant al unui stat străin**. Nu am alte explicații decât tentativa Moscovei de a utiliza aceste regiuni, situația de acolo, pentru a impune Republica Moldova de a refuza la cursul proeuropean”, a menționat fostul membru al Comisiei Unificate de Control Ion Leahu. Și acestea se petrec în acest an extrem de important pentru Republica Moldova.

Iar Chișinăul se joacă dea „libertatea presei”. Încercarea CCA de a limita emisia posturilor JurnalTV și Accent a fost o provocare, care a stârnit „stupul de viespi”, plasându-le pe aceste posturi de aceeași parte a baricadei. Săptămâna trecută s-a vorbit numai despre aceasta și mai puțin despre pericolul real, care vine din sudul Basarabiei. La ambele televiziuni practic simultan se perindau aceleași fețe, aceleași personaje.

Cât despre pericolul din sudul Basarabiei el planează ca „Sabia lui Damocle” de peste 25 de ani. Vă mai amintiți de declarația șovinului Lukianov făcută la sfârșitul anilor 90’: „Vreți independență (de u.r.s.s. – n.n.) vă vom crea două republici”. Și le-au fătat. Acestea sunt creaturile rebele din

raioanele de est și de sud ale Republicii. Același lucru îl spun și neoșovinii ruși de astăzi prin gura ambasadorului Muhamedșin: „*Vreți integrarea în Uniunea Europeană vă vom crea destabilizare în toate unitățile teritorial administrative*”. Dacă în raioanele de est populația băștinașă (românii moldoveni), fiind în majoritate (celelalte etnii luate aparte sunt mai puțini) sunt prizonieri la ei acasă a unei junte militare ruse, atunci în raioanele de sud cu populație majoritară găgăuză au căzut în mrejele imperialismului geopolitic rus, pradă provocatorilor. În anii 90’ când Republica Moldova se lupta pentru suveranitate și independență, aceste creaturi i-au înfipt cuțitul în spate. Acum, când Republica Moldova își dorește un destin mai bun pentru toți, inclusiv pentru găgăuzi și bulgari, în marea familie europeană, aceste creaturi fac același lucru. Această ultimă aventură a clicii de la Comrat este o lovitură de cuțit mișească în spate dată majorității băștinașe.

Cum vor conviețui mai departe găgăuzii, bulgarii cu băștinașii când în aceste clipe foarte grele au fost trădat. Șovinii ruși vor pleca sau se vor liniști până la urmă, iar găgăuzii, bulgarii, alte etnii vor rămâne să conviețuiască împreună cu autohtonii. Nu ași dori să fiu înțeles greșit. Nu am nimic împotriva etniilor găgăuze, bulgare, ucrainene, ruse. Mă închin în fața unor marcanți reprezentanți ai etniilor conlocuitoare. Mă închin în fața D-lui director al liceului „*Lucian Blaga*” Ion Iovcev, bulgar de origine, care menține aprinsă scânteia limbii române într-un ocean roșu la Tiraspol. Mă închin până la pământ în fața regretatului profesor de matematică Procopie Raicev „*român de origine bulgară*” cum se prezenta el, acest stegar al Mișcării de Eliberare Națională petrecut pe ultimul drum cu gardă de onoare și fanfara militară. Mă închin în fața lui Ion Dumeniuc, ucrainean de origine, care a făcut atât de mult pentru revenirea limbii române în straietele sale firești la ea acasă. Mă închin în fața dlui Victor Grebenșciov, rus de origine venit tocmai de la Irkutsk, care

spre deosebire de mulți conaționali de-ai săi a fost întotdeauna alături de românii basarabeni în lupta lor pentru emancipare națională. Mă închin în fața colegului meu, profesorului și scriitorului de limbă găgăuză Vlad Demir Caraganciu, mereu alături în lupta de emancipare națională, care prin opera sa literară încearcă să-și îndrepte pe făgașul corect conaționalii aflați încă în mreaja ideologiei șovine ruso-sovietice. Mă închin în fața colegului de catedră Alexandru Hagioglu, care a făcut mult mai mult decât unii conaționali în educarea în limba română a cadrelor inginerești. Lista poate fi continuată dar mă opresc aici.

Pentru a înțelege mai bine situația de astăzi voi încerca (cu un anumit risc ca unora să nu le placă) să ating puțin problema genezei găgăuzilor din Basarabia (nu mă voi aventura în etnogeneza găgăuzilor, lăsând acest lucru pe sama specialiștilor). În acest scop ar trebui, probabil, să pornim de la unele noțiuni. Conform DEX avem: noțiunea de etnie: „...*unitate etnică, determinată în timp și spațiu, cu trăsături de civilizație și cultură (limbă, tradiții etc.) comune*”; noțiunea de națiune „*Comunitate stabilă de oameni, istoricește constituită ca stat, apărută pe baza unității de limbă, de teritoriu, de viață economică și de factură psihică, care se manifestă în particularități specifice ale culturii naționale și în conștiința originii și a sorții comune*”. Cu regret unii pseudosavanți găgăuzi încearcă prin scrierile lor să distorsioneze realitatea. De exemplu M. Guboglo (**Nauka i jizn’, nr.10, 1969**) scrie „...*Apr. 1000 de ani în urmă turcii nomazi din Europa de est – pecenegii, polovții, uzii s-au mișcat spre Balcani. În sec. X-XIII s-au așezat nu numai în Balcani ci și în Valahia, Moldova, Transilvania..*”. Este însă șubredă dorința unor „căutători de origini” de a argumenta vechimea găgăuzilor pe aceste pământuri. Un alt fals: „...*Acest pământ numit Bugeac limitat la Nord de munții Carpați (!!!) și la sud de Marea Neagră astăzi este patria găgăuzilor*” (**ibidem**). Orice elev cunoaște de

la lecțiile de geografie și istorie că Bugeacul este denumirea turcească a fâșiei de sud cunoscută în istorie drept Basarabia - vechi pământ al dinastiei Basarabilor, noțiune extinsă de ruși asupra întregii părți estice a principatului Moldova pentru a ascunde furtul și a crea impresia că Basarabia este altceva decât parte a principatului Moldova. Cum Vă place, „*Basarabia de la Carpați până la Marea Neagră*” este patria găgăuzilor. Dacă aceasta este patria găgăuzilor atunci cine suntem noi, urmașii cucutenienilor răspândiți de la Carpați până la Kiev (a se vedea multiplele artefacte de la Petreni, Cosăuți ș.a.), apoi al pelasgilor, tracilor, dacilor liberi carpi? Indiscutabil, ceva a rămas în urma valurilor (avari, huni, slavi, pecenegi, tătari și apoi turci), care au migrat din est spre vest în treacăt prin acest teritoriu, dar nu se poate vorbi despre constituirea anumitor grupuri etnice din timpuri străvechi. Majoritatea istoricilor (găgăuzi, ruși ș.a.) îmbrățișează ideea că găgăuzii au apărut pentru prima oară în sudul Basarabiei la sfârșitul sec. XVIII. *„Găgăuzii au fost, de cele mai multe ori fără să-și da seama, pioni ai repetatelor campanii de rusificare, devenind cu timpul o etnie rusificată „ca la carte”. Restul este istorie. O istorie mereu provocatoare, chiar în prag de secol XXI... Credincioși principiului atât de vechi, dar mereu eficient: „Divide et impera”, Rusia Țaristă i-a așezat pe găgăuzi în zonele părăsite de tătari, oferindu-le o serie de privilegii importante, de care nu se bucurau românii moldoveni - de pildă, scutirea de impozite și de serviciul militar...”* (Găgăuzii: răătăciți prin istorie. Nicu Pârlog, 14.01.2012).

Primul val de colonizare a Basarabiei de sud a început în perioada războaielor ruso-turce 1769-1791 când în Bugeac au fost aduși cca. 2000 coloniști, care însă s-au deplasat mai departe peste Nistru (Bugeacul fiind însă stăpânit de iure de turci). A doua migrațiune a avut loc în perioada 1806-1812 – apr. 3000 de familii. Din numele guvernului rus M.I.Kutuzov pe data de 26.04.1811 s-a adresat către toți potențialii coloniști

că li se vor acorda o serie de privilegii. După ocuparea Basarabiei de către imperiul țarist procesul de colonizare a sudului Basarabiei s-a amplificat. La 29 dec. 1819 a fost emis ucazul „*Despre colonizarea în Basarabia a bulgarilor ș.a. imigranți de peste Dunăre*” (de menționat că până în anii 70 ai sec. 19 autoritățile rusești îi numeau pe găgăuzi bulgari deoarece au venit din Bulgaria). Conform acestui ucaz coloniștii veniți în Bugeac erau scutiți de plata impozitelor pe termen de 7 ani. Fiecare familie primea câte 60 deseatine (65,4 ha, apr. 18ha la fiecare membru de familie) de pământ, destul de mult dacă luăm în considerație că băștinașii aveau dreptul la numai cca 5 deseatine de pământ, fapt ce ia făcut pe mulți să migreze peste Nistru până în Caucaz (de menționat, de asemenea, că după reforma agrară din a. 1923 din România Regală moșierii aveau dreptul la maxim 50 ha de pământ). Chiar dacă din cauza măririi numărului coloniștilor și reducerii pământurilor libere la propunerea general guvernatorului I.N.Inzov norma a fost redusă la 54,5 ha, cota rămânea mult mai mare decât a băștinașilor. Următoarea colonizare în masă din Bulgaria a avut loc în 1828-1830. În această perioadă în Bugeac au venit 51000 de oameni, dintre care din diferite motive 25000 s-au întors în Bulgaria și în principatele dunărene. În a. 1853-1856 a avut loc ultima și cea mai mică migrațiune. Astfel, după trei valuri de colonizare numărul coloniștilor, în special, găgăuzi și bulgari, a ajuns până la 130000, număr relativ mare dacă luăm în considerație că conform primului recensământ al populației Basarabiei realizat de autoritățile țariste în 1817; numărul populației era de 491.904.

Pentru ași întări influența în Balcani țarismul a dat în 1819 607793 ha mărind-o până în a. 1932 până la 640137 ha din așa numitele pământuri de stat (dar oare cum au devenit peste noapte pământuri de stat ale Rusiei pământul strămoșesc, udat de atâtea ori cu sângele băștinașilor!!!). Până în a. 70 ai

secolului XIX găgăuzii și bulgarii beneficiau de dreptul de coloniști, inclusiv erau scutiți de serviciul militar, adică erau o categorie privilegiată de țărani. După nivelul de trai găgăuzii și bulgarii depășeau cu mult țăranii băștinași.

Să încercăm să analizăm cum s-au format ca etnie găgăuzii din Bugeac. „*Poporul (corect etnia - n.n.) sute de ani (dacă luăm în calcul de la 1812 încoace sunt multe sute de ani!!!) au dus lupta pentru crearea statalității naționale. Ruperea prin forță în a. 1918 de la Țara Sovietelor (fals: orice elev știe, cu atât mai mult stimata doamnă profesoară, că Unirea cu România a avut loc în baza votului membrilor Sfatului Țării, care reprezentau toate etniile conlocuitoare (membrii de etnie găgăuză s-au abținut de la vot), iar u.r.s.s. s-a format doar în a. 1922 – n.n.) și mai mult de 20 de ani de regim colonial (cel țarist de peste 100 de ani nu fusese colonial!!!) nu ia permis poporului găgăuz să-și creeze statalitatea atunci când pe teritoriul U.R.S.S. alte nații și popoare și-au creat și dezvoltat statalitatea*” (M. Marunevici. **Materiale ale comisiei pentru acordarea autonomiei poporului găgăuz. P.103**). Să ne întrebăm însă de ce în cei 50 de ani regimul sovietic (atât de drag unor găgăuzi și astăzi) nu le-a creat găgăuzilor autonomie. Le-ar fi putut crea lesne în baza localităților din sudul Basarabiei, împărțite grație lui N. Hrușciov în actuala Republica Moldova și Ucraina, așa cum propusese în 1957 prof. I.I.Meșceriuc autonomia bulgaro-găgăuză. Dimpotrivă bulgarii și găgăuzii alături de băștinași au fost supuși diavolescului genocid prin foame (v. Pelin amar în Bugeac. V. Caraganciu) și rusificare. Cu regret mai mulți găgăuzi nu-i dau crezare martorului ocular al acestor timpuri grele, devenind prizonieri ai unei ideologii deformate promovate de aventurierii găgăuzi de la Comrat. Conform opiniilor lor „...*faptul că găgăuzii până la descompunerea U.R.S.S. ocupau ultimul loc după numărul cu studii superioare era vina nu a Puterii Sovietice ci a funcționarilor națiunii titulare* (adică a

românilor moldoveni, care și ei erau pe locul doi de la coadă, chiar alături de găgăuzi – n.n.) *care la distribuirea bunurilor dădeau prioritate fraților lor de sânge. Și nu numai la capitolul de studii superioare*”. Fals evident. Cine nu știe că în primul guvern sovietic de după 1944 nu era niciun român moldovean. Că majoritatea funcțiilor cu putere de decizie erau ocupate nu de băștinași. Că însuși românii basarabeni erau supuși unui proces diabolic de rusificare (până în a. 1959 în Chișinău nu exista nicio grădiniță în limba română, nicio clasă cu predare în limba română). Că limba rusă în școli a fost acceptată benevol de găgăuzi (probabil mai mult sub influența nomenclurii găgăuze, de fapt ca și în ziua de astăzi).

Cel mai dureros este faptul că cel mai mult pentru emanciparea găgăuzilor au făcut conducerea democrate ale Republicii Moldova, dar tot ele sunt cele mai blamate (nici Ucraina, unde trăiesc etnici găgăuzi, nici chiar Bulgaria nu au făcut nimic). Acordarea autonomiei culturale în a. 1995 avea drept scop renașterea națională a etniei găgăuze din Republica Moldova, nu transformarea ei într-o enclavă rusificată. Deschiderea Universității de Stat din Comrat urma să contribuie la această emancipare. Însă, cu regret, ea a devenit o anexă a universităților slavone (de la Chișinău, Tiraspol, Bălți), doar că calitatea pregătirii cadrelor este mult mai proastă.

În final, constatăm trista concluzie că găgăuzii au căzut pradă în mrejele întinse de Rusia prin actualii „*fiii ei rătăcitori*” de la Comrat, devenind ostateci ai politicii neoimperiale rusești. Ce viitor creează ei tinerei generații? Cum se vor uita ei peste ani de zile în ochii băștinașilor, care sper mult, să ajungă într-acolo unde s-au îndreptat în pofida tuturor provocărilor organizate de cercurile șovine rusești prin caii lor troieni de pe acest mult pătimuit meleag.

Literatura și Arta, nr.4, 23.01.2014.

**Declarația Forului Democrat al Românilor din
Republica Moldova „Să nu ratăm șansa istorică a
Summitului de la Vilnius”**

La sfârșitul lunii noiembrie 2013, Republica Moldova va parafa la Vilnius Acordul de asociere cu Uniunea Europeană. E un act istoric care va schimba vectorul de dezvoltare a Republicii Moldova, va aduce teritoriul dintre Prut și până dincolo de Nistru mai aproape de România, mai aproape de întreaga Europă. Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană este hotărâtoare pentru soarta noastră de mai departe. Sondajele sociologice ne arată că societatea noastră este fundamental divizată în părtașii și dușmanii de moarte ai integrării europene a Republicii Moldova. Forțele reacționare, oligarhia comunistă, condusă de către V. Voronin, încearcă cu ajutorul Federației Ruse să organizeze o lovitură de stat, să acapareze puterea de stat din R. Moldova și să stopeze, să frâneze procesul obiectiv de apropiere a țării noastre de U.E. În tezele c.c. al p.c.R.M. se vorbește direct despre așa-numita „revoluție de catifea” și uzurparea puterii de stat. Faptele și documentele reale ne arată că s-au unit într-un curent antieuropean, prorusc cele mai reacționare, deșănțate, înrăite și inveterate forțe care au rămas de la regimul colonial sovietic și cele care s-au consolidat în ultimii douăzeci de ani de la destrămarea Imperiului Sovietic. Aceste forțe sunt în minoritate. Ele alcătuiesc nu mai mult de douăzeci la sută din populația Republicii Moldova, dar au devenit foarte agresive, folosesc cele mai reacționare forme și metode de luptă, organizează grupări teroriste, de șoc, înarmate cu bâte, cuțite, pistoale, pancarte etc. Clasa politică din R. Moldova n-a fost în stare până în prezent să adopte deciziile necesare pentru a înlătura primejdia comunistă.

Forțele reacționare, teroriste de stânga vor să ne ducă în „*Uniunea Vamală Euroasiatică*”. Ele propagă pe larg teoria despre „*polietnicitatea*” societății moldovenești, „*limba moldovenească*”, ideologia imperialismului rusesc. La rândul

său, Federația Rusă a ocupat cu forța cinci raioane ale Republicii Moldova, și-a construit în Transnistria două baze militare, a instaurat la Tiraspol un regim terorist, separatist sângeros.

Ținând seama de situația complicată în care se află populația noastră, Forul Democrat al Românilor din Republica Moldova se adresează cu un apel către populația țării de a se încadra în lupta pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Practica istorică ne arată că dezvoltarea de mai departe a Republicii Moldova nu poate fi asigurată decât prin promovarea consecventă și ireversibilă a cursului strategic spre integrarea europeană.

1. Integrarea europeană a Republicii Moldova este necesară pentru că acest teritoriu românesc este o parte componentă a unui areal geostrategic, comun european, al tuturor românilor din Transnistria până la Tisa, din Carpații de Nord și până la Dunăre și Marea Neagră ca parte componentă a Europei.

2. Republica Moldova este firesc să facă parte din Europa pentru că pământul ei a fost numit din antichitate pământ al Europei. Strămoșii strămoșilor noștri s-au constituit nu numai ca o entitate națională românească, ci și ca o parte componentă a populației europene, și nu a Eurasiei. De la bun început românii basarabeni au fost parte componentă a întregului popor european.

3. Integrarea europeană a Republicii Moldova este necesară deoarece cultura noastră este o parte componentă a culturii românești și a celei europene. Este important ca noi astăzi să cunoaștem, să ne determinăm cu cine ne integrăm.

4. Integrarea europeană a Republicii Moldova este necesară din punctul de vedere al dezvoltării științei. Istoria științei românești ne arată că ea s-a dezvoltat în cadrul științei europene.

5. Integrarea europeană a Republicii Moldova este necesară în legătură cu dezvoltarea economiei, industriei, agriculturii, comerțului. Integrarea obiectivă în circuitul

economic european este calea principală de prosperare a populației Republicii Moldova.

6. Integrarea europeană a Republicii Moldova se explică prin faptul că noi, românii basarabeni, am fost creștini chiar din primele secole ale creștinismului european. Noi reprezentăm o comunitate spirituală, culturală europeană. Noi ne-am format de-a lungul istoriei ca popor român, ca o națiune română, având la bază ei spirituală filosofia românismului.

7. Integrarea europeană a Republicii Moldova este o cauză obiectivă pentru a depăși urmările politicii imperiale rusești, care mai bine de 200 de ani a exploatat, a împărțit, a cotorpit mai multe teritorii românești.

8. Integrarea europeană a Republicii Moldova va duce la apropierea ei de România și la unificarea teritoriilor românești, la redobândirea cetățeniei române, dezvoltarea legăturilor și comunicărilor dintre diferite regimuri ale României și Republicii Moldova.

9. Integrarea europeană a Republicii Moldova ne va permite să protejăm, să dezvoltăm limba română, istoria românilor, literatura, filosofia, cultura română. Limba română e una dintre limbile oficiale ale U. E. Totodată se va schimba vectorul, se va îmbunătăți cunoașterea limbii române de către minoritățile naționale.

Pornind de la cele expuse mai sus, Forul Democrat al Românilor din R. Moldova se adresează către toată populația Republicii Moldova să susțină, să pledeze pentru integrarea europeană a Republicii Moldova.

Noi suntem români europeni prin formarea noastră ca popor român, prin poziția geografică, geostrategică, prin istorie, tradiții, cultură, viața spirituală, socială și politică, prin modul de gândire și credință ortodoxă.

Pentru românii moldoveni Europa este Patria de origine multimilenară și salvatoarea spiritualității lor creștine și a identității lor românești. Imperiul ruso-asiatic însă a adus moldovenilor numeroase războaie balcanice, anexarea Transnistriei (1792) și Basarabiei (1812 și 1940), precum și

deportări în Siberia, teroare, rusificare, foamete etc. Această realitate obiectivă explică și justifică vectorul european al Republicii Moldova, ca fiind unul firesc și vital.

Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2011-2014 prevede univoc: *„Integrarea europeană este un deziderat fundamental al politicii interne și externe a RM. Realizarea plenară a acestui obiectiv va permite ancorarea țării într-un sistem de securitate, stabilitate și prosperitate, guvernat de valorile democratice și respectul față de drepturile și libertățile fundamentale ale omului”*.

Forul Democrat al Românilor din R. Moldova consideră că Summitul Parteneriatului Estic de la Vilnius (29 noiembrie 2013) este o șansă istorică pentru viitorul european al Republicii Moldova și al cetățenilor ei, este o șansă decisivă pentru desprinderea de trecutul sovietic, pentru a scăpa de sărăcie și de umilință imperialistă, pentru a lichida consecințele pactului Molotov-Ribbentrop din 23 august 1939.

Prin parafarea la Summitul de la Vilnius (29.XI.2013) a Acordului de Asociere cu UE și Acordului de Liber-Schimb, Republica Moldova va intra într-o nouă fază de relații cu Uniunea Europeană, scopul principal al acestor acorduri fiind atingerea standardelor de viață din UE pentru toți cetățenii Republicii Moldova, inclusiv cei din Transnistria.

Forul Democrat al Românilor din Republica Moldova condamnă comportamentul distructiv și destabilizator al opoziției comuniste și al forțelor nostalgice, care în mod fățiș doresc să zădărnicească vectorul integrării europene a Republicii Moldova și să ne încorporeze într-o uniune vamală euroasiatică inexistentă.

FDRM îndeamnă cetățenii și forțele proeuropene din Republica Moldova să participe activ la mitingul (manifestarea civică) din 3 noiembrie curent din Piața Marii Adunări Naționale, întru susținerea parcursului european al Republicii Moldova.

Consiliul Director al FDRM
Chișinău, 17 octombrie 2013

APRECIERI

Printre articolele bine gândite și scrise, care apar din când în când în „*Literatura și Arta*”, sunt cele semnate de Aurelian Silvestru, Iulius Popa, Valeriu Dulgheru și alți câțiva autori temeinic instruiți, culti. Am citit în „*Literatura și Arta*” articolul „*Absurditatea ideilor socialiste*” de Valeriu Dulgheru despre socialiștii moldoveni. Frumos articol, mi-a plăcut. Mi-am notat și un fragment din el.

Valentin Mândăcanu.

Foarte interesant și foarte profund ai așternut ideile tale susținute de atâtea citate. Ai perfectă dreptate: "*Să-și pună pofta-n cui*"! Ba chiar, să dea Domnul, să le piară pofta de porci hrăpăreți!

Îmi scot pălăria în fața ta, Valeriu.

Cu respect,

Cornel Namolovan

Domnule Profesor,

Am citit cele scrise de Dvs. cu tristețe și revoltă (nu pot să spun cu plăcere, căci nu te poți bucura de porcăriile astea atât de consolidate). Sigur că încă odată văd dreptatea fără rezerve a Marchizului de Custine privind caracterizarea rușilor de ieri, de azi și de mâine.

Arnold Toynbee zicea că toate civilizațiile mari au avut nevoie, ca să se dezvolte de o mare, mai mult sau mai puțin interioară, care să le înlesnească transportul. Rusii n-au avut aceasta mare și atunci au utilizat un surogat de mare și anume întinsul euro-asiatic, având ca vehicul de bază calul. Deci, în locul navigației au utilizat un surogat - calul. Nu știu cât se

poate filozofa pe seama celor spuse de Toynbee, a cărei părere o respect mult, dar deosebirea de comportament al națiilor europene propriu-zise, față de nația asta euro-asiatică s-ar putea să vină și de la acest aspect obiectiv. Deci, "*arta navigației*" versus "*arta călăritului*", învățat probabil de la „*maestrii mongoli*". N-am nimic cu bietul cal dar cu călăreții ăștia nerușinați am!

*Numai bine,
Mircea Pascovici
Prof.univ.dr.ing.
Universitatea Politehnica, București*



Stimate Valeriu Dulgheru,

Mulțumesc mult pentru documentatele articole. Sunt deosebit de interesat de astfel de materiale. Am fost mulți ani abonat la „*Literatura si Arta*”, încă din 1988 (oarecum ciudat, pe atunci, chiar înainte de 1989, se puteau face astfel de abonamente, dar ulterior s-a anulat aceasta posibilitate).

*Cu deosebita considerație,
Valeriu Panaitescu
Prof.univ.dr.ing.
Universitatea Politehnica, București*



Dumnezeu să dea gândul cel bun și decizia corectă celor care vor hotărî soarta Basarabiei alături de România și Europa.
Sunt cu inima și sufletul alături de dumneavoastră.

*Cu deosebita considerație,
Constantin Enachioiu, Dr., consilier
Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică*

Stimate Domnule Profesor,
Exista pe lume un Dumnezeu care știe să facă dreptate pe
măsura suferinței neamului. Ne va ajuta cu siguranță!
Cu aceeași stima,

Dumitru POPESCU
Prof.univ., dr.ing.
Universitatea Politehnica, București

Stimate domnule profesor,
Este foarte interesant ceea ce scrieți! De fapt, după teoria
lui Arnold Toynbee, civilizațiile mai puțin dezvoltate au avut
câștig de cauză. Bineînțeles că este o teorie. De fapt Soljenițin
avea dreptate. Este greu să mai vorbești de un popor rus în
acest melanj.

Prin dumneavoastră aflu elemente importante ale istoriei
„fraților” de la răsărit și nu numai.

Va doresc tot binele din lume!
Cu deosebita considerație,

Gheorghe Prisăcaru
Conf.univ.dr.ing.
Universitatea Tehnică "Gh. Asachi" Iaș

Draga Valeriu,
Mulțumesc pentru informație. Bravo lui Timofte! Sa
speram că totul se va petrece cu bine la Vilnius. Doamne ajuta.

Alexandru Herlea,
Prof.univ.dr.ing.
Universitatea Belfort Montpellier, Franța
Ex-ministru al Integrării Europene din România

Mulțumesc domnule profesor pentru materialele interesante. Știam și eu dar mă bucură poziția dumneavoastră intransigentă față de realitățile istorice.

Vă rămân cu deosebit respect,

Ioan Vida-Simiti

Prof.univ. dr.ing.

Universitatea Tehnică din Cluj Napoca

Da, mă bucur că oamenii din fruntea Moldovei nu-și mai îndoaie spatele în fața cotropitorilor ruși. Felicitări!

„*Literatura și Arta*” este extraordinar de bogată în istorie și poezie. Mulțumesc! Mi-a făcut o deosebită plăcere să citesc articolele.

Gheorghe Moldovean

Prof.univ. dr.ing.

Universitatea Transilvania, Brașov

Stimate Domnule Profesor,

Citind articolele D-stră ne-am gândit la:

- cât de mult se poate lupta pentru a *demonstra/accepta* că „*albul este alb*”!;
- cât de mult ne putem bucura pentru *recunoașterea unor adevăruri*, care nu necesitau nici-un mecanism și nici-un instrument și ... nimic special pentru a fi cunoscute; erau pur și simplu evidente.

Nu întotdeauna *a avea unele facilități este generator de progres și evoluție*, și asta, prin comparație cu:

- cumințenia, pe care am simțit-o în ochii copiilor, care au prezentat spectacolul de la Soroca;
- trăirile în atunci și acum ale custodelui de la Cetate;
- cu imensa și profunda Dumneavoastră și a altor colegi, implicare în asigurarea unui culoar de comunicare profundă, adevărată, în domeniul științelor consacrate și ale științelor de graniță, între oameni cu o spiritualitate aleasă și vise frumoase.

Dar, vremurile se schimbă, din haos trebuie să se contureze „măiestrele”, care să țâșnească spre cer, libere și sigure, și „coloanele spre infinit”, și trăirile acelea țintă de *întrutotul, întrutoate și întrutoți, cu bine, înainte, spre bine.*

Vă transmitem emoția și bucuria, și empatia, și susținerea unui trăitor în spiritul limbii române pentru succesul, pe care l-a avut „*limba română la Dumneavoastră*”, împlinirea viselor frumoase, onorante și constructive!

Vă asigurăm că trăim, alături de Dumneavoastră, momentul în care nu se mai pune problema genezei limbii moldovenești și a limbii române cu puține argumente și nici măcar toate susținute de dovezi în procente majoritare, ci se acceptă pur și simplu că albul este alb.

Liviu-Alexandru Sofonea
Acad. Prof.univ. m. dr.
Universitatea din Sibiu
Prof.univ.dr. Cotorobai Victoria
Ing. Cotorobai Eduard